

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ
« І Н Ж Е К »

Ministry of education and science of Ukraine
Kharkov national university of economics

Yu. B. IVANOV

SYSTEM OF TAXATION IN DIAGRAMS AND TABLES

Part 2
Taxation of individuals
Part 3
Tax management

STUDY GUIDE

Kharkiv
«ENGEC» PH
2004

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний економічний університет

Ю. Б. ІВАНОВ

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Частина 2
Оподаткування фізичних осіб
Частина 3
Податковий менеджмент

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*

Харків
ВД «ІНЖЕК»
2004

ББК 65.9(2)261.3

I-20

*Гриф надано Міністерством освіти і науки України
(лист № 1/11-2172 від 30.05.03 р).*

Рецензенти: *Чумаченко М. Г.* — д-р екон. наук, проф., академік НАН України, зав. кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу Київського національного економічного університету;
Глуценко В. В. — д-р екон. наук, проф., зав. кафедри фінансів та кредиту Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна;
Худолій Л. М. — д-р екон. наук, с. н. с., зав. кафедри фінансів і банківської справи Європейського університету.

Іванов Ю. Б.

I-20 Система оподаткування в схемах і таблицях. Частина 2. Оподаткування фізичних осіб. Частина 3. Податковий менеджмент:

Навчальний посібник.— Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004.— 304 с. Укр. мова

ISBN 966-8515-44-7

За допомогою графічних засобів подано складний навчальний матеріал розділів «Оподаткування фізичних осіб» та «Податковий менеджмент» нормативної дисципліни «Податкова система України» з урахуванням змін в податковому законодавстві станом на 18 листопада 2004 року.

Рекомендується для використання в навчальному процесі та для самостійної підготовки студентів спеціальності «Оподаткування», інших спеціальностей напрямку «Економіка і підприємництво». Видання призначене також для викладачів, аспірантів, науковців, слухачів системи закладів післядипломної освіти, а також для фахівців-практиків, працівників податкових органів, аудиторів, податкових консультантів.

ББК 65.9(2)261.3

ISBN 966-8515-44-7

© Іванов Ю. Б., 2004
© ВД «ІНЖЕК», 2004

ЗМІСТ

Вступ	7
Частина 2. ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	9
1. Податок з доходів фізичних осіб	9
1.1. Загальні принципи оподаткування	9
1.2. Суб'єкти оподаткування	12
1.3. Об'єкти оподаткування	19
1.4. Ставки податку	38
1.5. Податкові соціальні пільги	41
1.6. Податковий кредит	49
1.7. Оподаткування окремих видів доходів	59
1.8. Порядок сплати податку та відповідальність платників	91
2. Оподаткування доходів від підприємницької діяльності	96
2.1. Прибутковий податок з громадян (звичайна система оподаткування)	96
2.2. Фіксований податок	104
2.3. Спрощена система оподаткування	109
3. Податок на промисел	117
4. Інші податки і збори, що сплачуються фізичними особами	120
Частина 3. ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ	141
1. Система податкового законодавства	141
2. Контролюючі органи в оподаткуванні	149
3. Податковий контроль	169
4. Адміністрування податків	174
5. Державне податкове планування	229
6. Корпоративний податковий менеджмент	233
7. Податкова політика в системі державного регулювання	252
8. Міжнародні аспекти оподаткування	262
9. Ухилення від сплати податків	272
10. Перекладення податків	285
Список скорочень та умовних позначень	288
Література	289

CONTENTS

Introduction	7
Part 2. TAXATION OF INDIVIDUALS	9
1. Individual income tax	9
1.1. General principles of taxation	9
1.2. Subjects of taxation	12
1.3. Object of taxation	19
1.4. Tax rates	38
1.5. Social tax exemptions	41
1.6. Tax credit	49
1.7. Taxation of particular types of incomes	59
1.8. Procedure of tax payment and responsibility of payers	91
2. Taxation of entrepreneur's incomes	96
2.1. Income tax on individuals (ordinary system of taxation)	96
2.2. Fixed tax	104
2.3. Simplified system of taxation	109
3. Tax on trade	117
4. Other taxes and duties paid by individuals	120
Part 3. TAX MANAGEMENT	141
1. System of tax legislation	141
2. Control institutions in taxation	149
3. Tax control	169
4. Administration of taxes	174
5. State tax planning	229
6. Corporate tax management	233
7. Tax policy in the system of state regulation	252
8. International aspects of taxation	262
9. Tax evasions	272
10. Tax shifting	285
List of abbreviations	288
Literature	289

ВСТУП

Становлення та розвиток податкової системи України, започаткування якої відноситься до 1991 року, йде швидкими темпами. Динамічність українського податкового законодавства обумовлена, з одного боку, динамікою ринкових перетворень в країні і необхідністю ефективного використання оподаткування як важливої складової економічної політики держави, а з іншого, — відсутністю необхідного вітчизняного досвіду формування системи оподаткування та неможливістю автоматичного застосування в наших умовах систем оподаткування, що ефективно діють в країнах з розвинутою ринковою економікою.

Частина 2 навчального посібника присвячена проблемам оподаткування фізичних осіб, яке виступає важливою підсистемою податкової системи України. Матеріал цієї частини ґрунтується на новому Законі України «Про податок з доходів фізичних осіб», який прийшов на зміну прибутковому податку з громадян в 2004 році. Внаслідок своєї новизни та відсутності необхідного досвіду його практичного застосування податок з доходів фізичних осіб сьогодні є однією з найбільш складних проблем сучасної системи оподаткування і потребує поглибленого вивчення.

Ще однією складною та проблемною сферою національної податкової системи є механізми визначення та погашення податкових зобов'язань платників та взаємодії суб'єктів оподаткування та контролюючих органів, що й обумовило відокремлення в навчальному посібнику спеціальної **частини 3**, присвяченої податковому менеджменту.

Це видання призначене для використання в навчальному процесі та для самостійної підготовки студентів спеціальності «Оподаткування», інших спеціальностей напрямку «Економіка і підприємництво» за нормативними дисциплінами «Податкова система України» та «Податкова система». Крім того, навчальний матеріал посібника може бути використаний у вивченні таких спеціальних дисциплін, як «Адміністрування податків», «Податковий контроль», «Податкове планування та мінімізація податкових ризиків», «Оподаткування доходів фізичних осіб» та «Податкове рахівництво» навчального плану підготовки магістрів за спеціальністю 8.050114 «Оподаткування».

Книга може бути корисною для викладачів, аспірантів, науковців, слухачів системи закладів післядипломної освіти, а також для фахівців-практиків, працівників податкових органів, аудиторів, податкових консультантів.

Навчальний матеріал підготовлено виходячи із законодавчих та нормативних актів України станом на 18 листопада 2004 року.

Автор висловлює вдячність колективу викладачів, співробітників і аспірантів кафедри оподаткування Харківського національного економічного університету за практичну допомогу в створенні цього навчального посібника.

ЧАСТИНА 2. ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1. ПОДАТОК З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1.1. Загальні принципи оподаткування

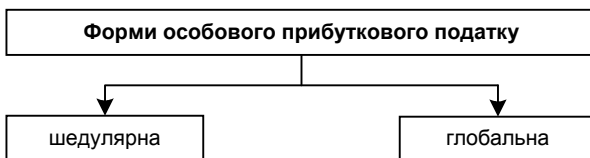

Рис. 1.1. Форми особового прибуткового податку

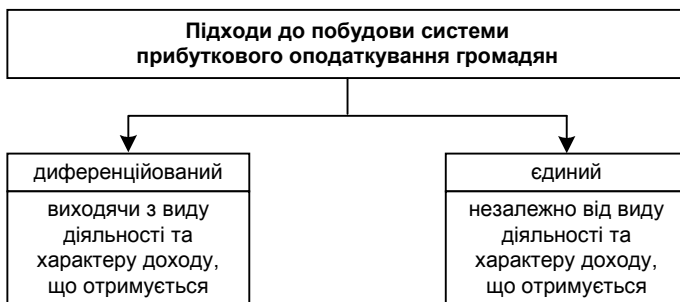

Рис. 1.2. Принципові підходи до розбудови системи оподаткування доходів громадян

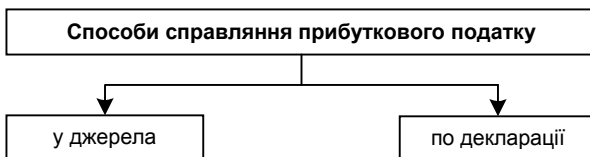

Рис. 1.3. Способи справляння прибуткового податку

Таблиця 1.1

Динаміка мінімальної заробітної плати в Україні

Дата зміни	Розмір	Законодавчий акт
02.09.96 р.	15 грн	Указ Президента України від 25.08.96 р. № 762/96 «Про грошову реформу в Україні»
01.01.98 р.	45 грн	Закон України від 24.12.97 р. № 780/97-ВР «Про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати на 1998 рік»
01.07.98 р.	55 грн	Указ Президента України від 23.06.98 р. № 669/98 «Про встановлення нового розміру мінімальної заробітної плати»
01.01.99 р.	74 грн	Закон України від 25.12.98 р. № 366-XIV «Про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати на 1999 рік»
01.04.2000 р.	90 грн	Закон України від 01.06.2000 р. № 1766-III «Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2000 рік»
01.07.2000 р.	118 грн	Закон України від 01.06.2000 р. № 1766-III «Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2000 рік»
01.01.02 р.	140 грн	Закон України від 13.12.01 р. 2896-III «Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2002 рік»
01.07.02 р.	165 грн	Закон України від 13.12.01 р. 2896-III «Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2002 рік»
09.01.03 р.	185 грн	Закон України від 26.12.02 р. 372-IV «Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2003 рік»
08.12.03 р.	205 грн	Закон України від 26.12.02 р. № 380-IV «Про Державний бюджет України на 2003 рік»
01.01.04 р.	205 грн	Закон України від 27.11.03 р. № 1344-IV «Про Державний бюджет України на 2004 рік»
01.09.04 р.	237 грн	Закон України від 27.11.03 р. № 1344-IV «Про Державний бюджет України на 2004 рік»
01.01.05 р.	262 грн	Закон України від 27.11.03 р. № 1344-IV «Про Державний бюджет України на 2004 рік»

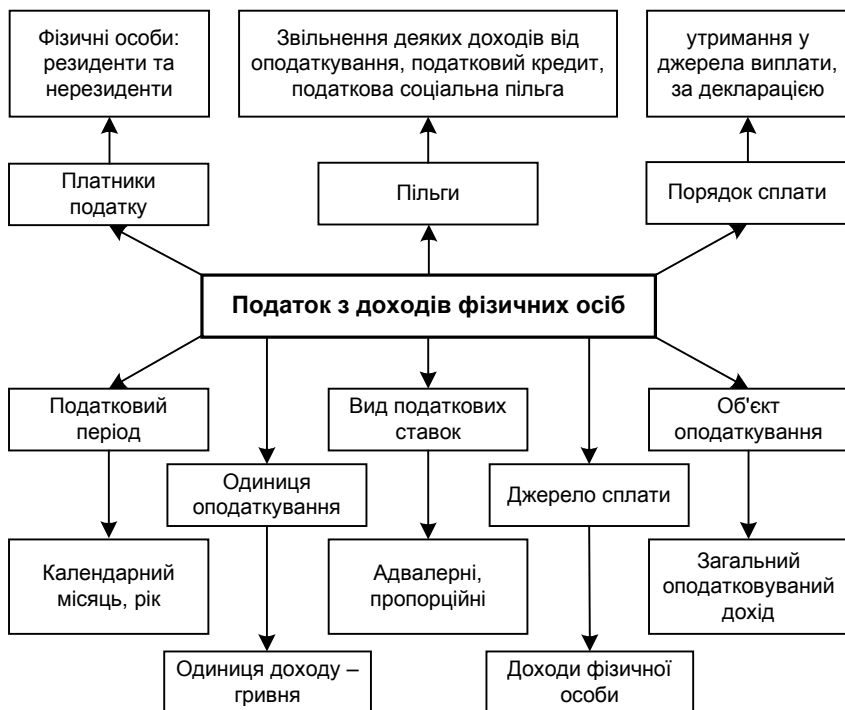

Рис. 1.4. Загальна характеристика податку з доходів фізичних осіб

Таблиця 1.2

Розмір прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць

Період дії	Розмір прожиткового мінімуму по групах населення, грн, у тому числі:				
	Діти у віці до 6 років	Діти у віці від 6 до 18 років	Працездатні особи	Особи, що втратили працездатність	Загальний показник
2000 рік	240,71	297,29	287,63	216,56	270,10
2001 рік	276,48	345,66	331,05	248,77	311,30
2002 рік	307,00	384,00	365,00	268,00	342,00
2003 рік	307,00	384,00	365,00	268,00	342,00
2004 рік	324,49	404,79	386,73	284,69	362,63

1.2. Суб'єкти оподаткування

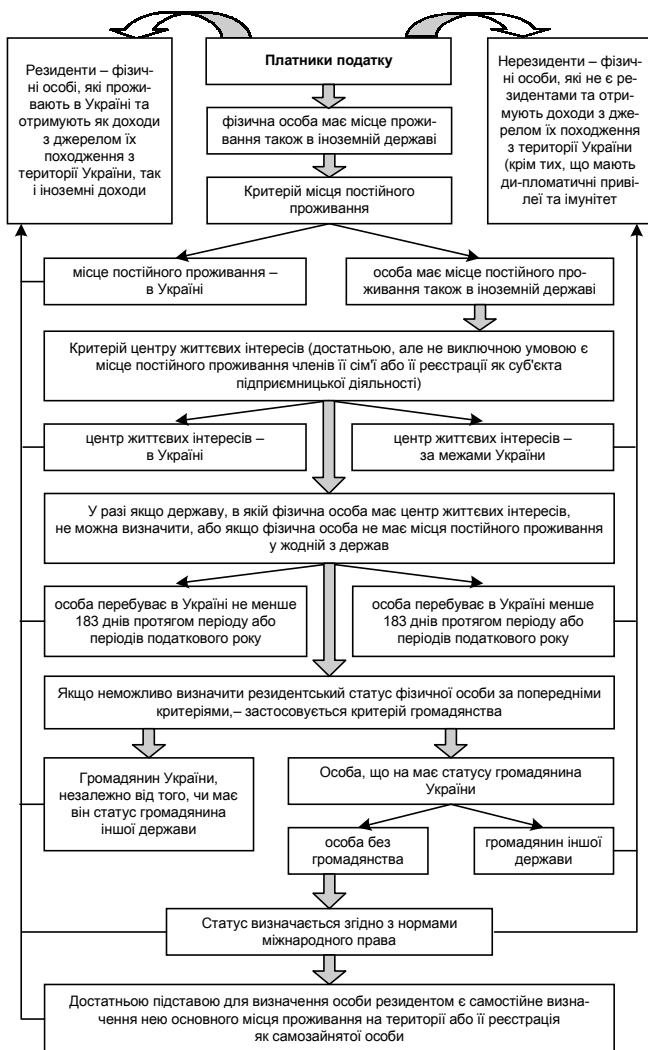
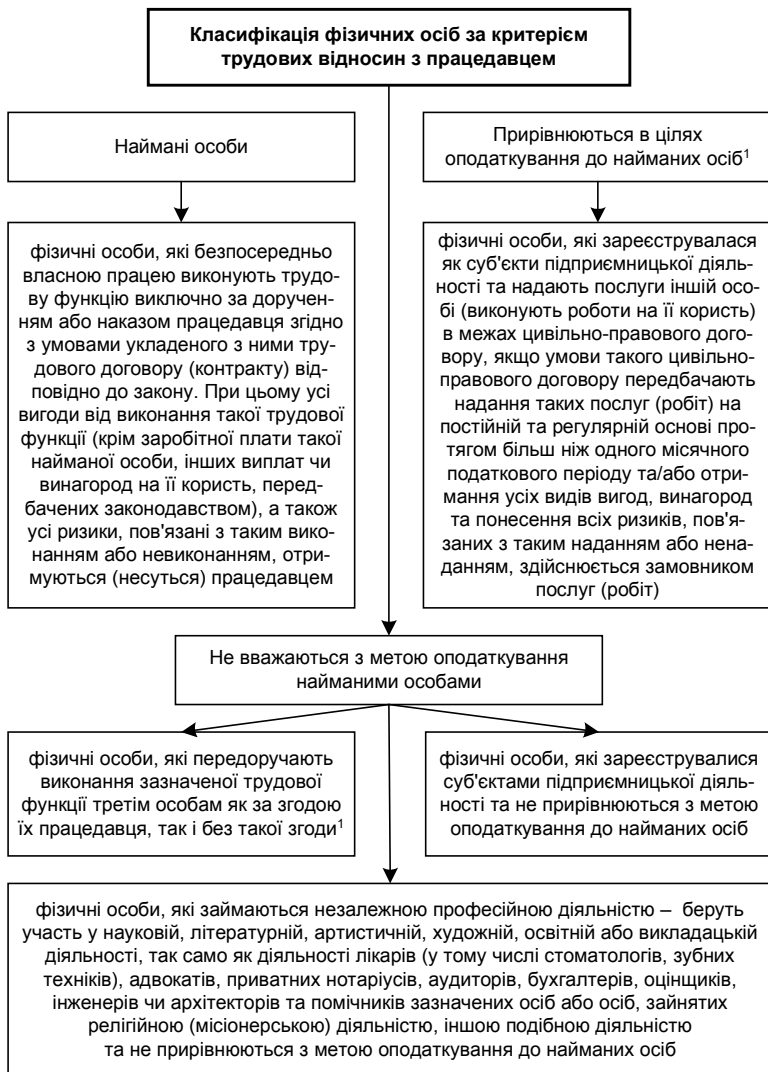

Рис. 1.5. Критерії віднесення платників податку до резидентів та нерезидентів

¹ – норма діє до 1 січня 2005 р.

Рис. 1.6. Класифікація фізичних осіб за критерієм трудових відносин з працедавцем

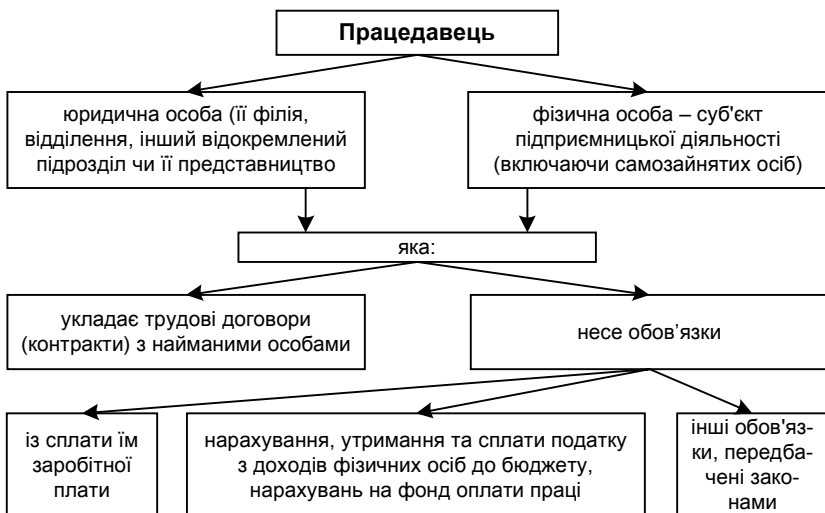

Рис. 1.7. Визначення категорії «працедавець»

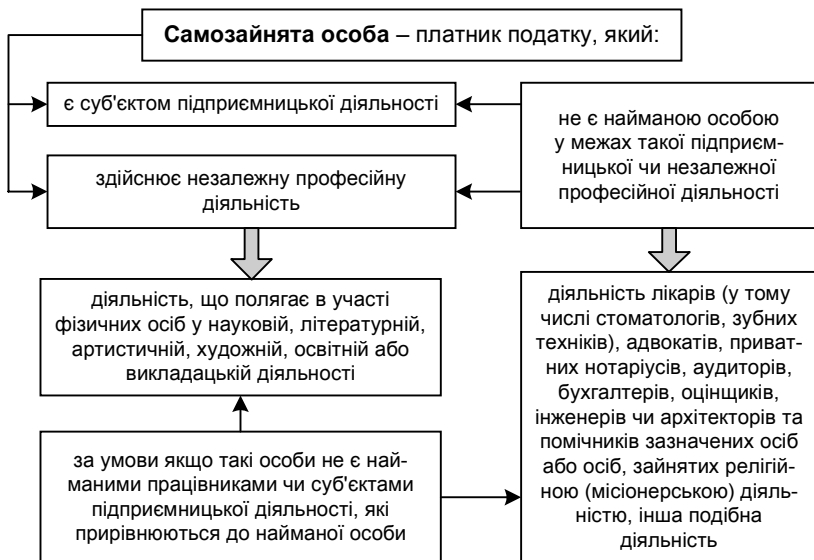

Рис. 1.8. Визначення самозайнятої особи

Рис. 1.9. Класифікація податкових агентів в цілях податку з доходів фізичних осіб

Таблиця 1.3

Особи, відповідальні за нарахування і сплату податку з доходів фізичних осіб по окремих видах доходів

Вид доходу	Відповідальна особа
Заробітна плата	Роботодавець (самозайнята особа)
Інші доходи з джерелом їх походження з України	Податковий агент
Іноземні доходи	Платник податків, одержувач доходів
Доходи, виплачувані особами, звільненими від обов'язків нарахування, утримання або сплати (перерахування) податку	
Доходи, що виплачуються фізичними особами в інтересах платника податків	Платник податків

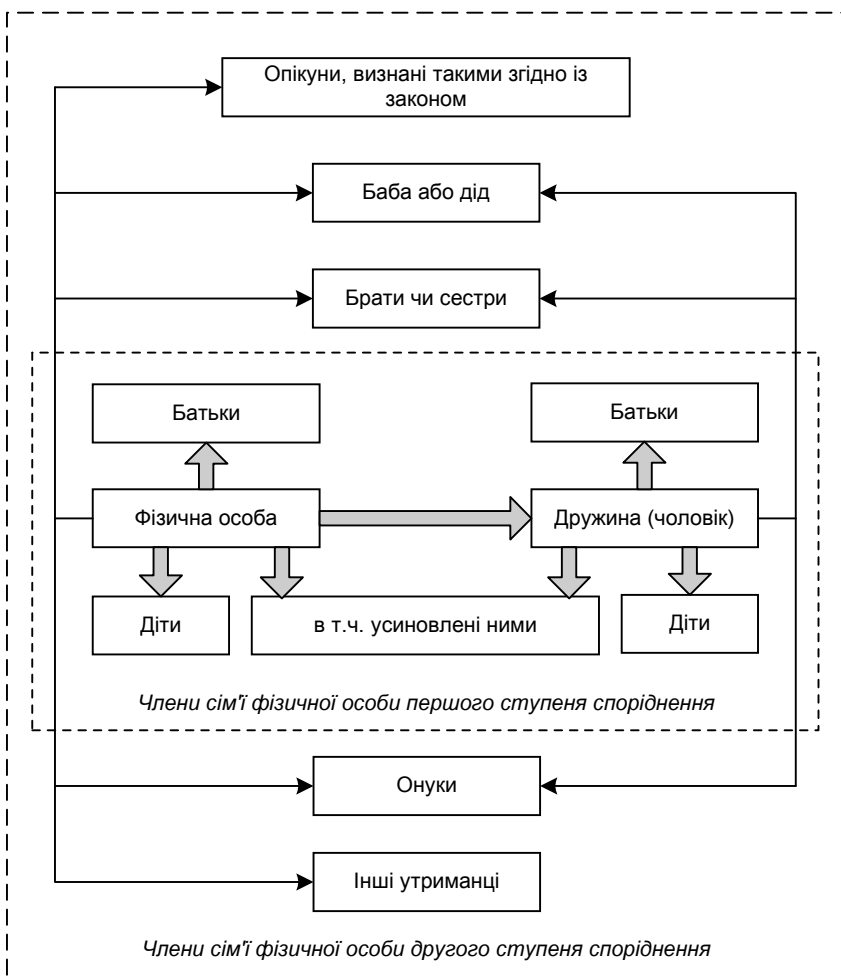

Рис. 1.10. Члени сім'ї фізичної особи

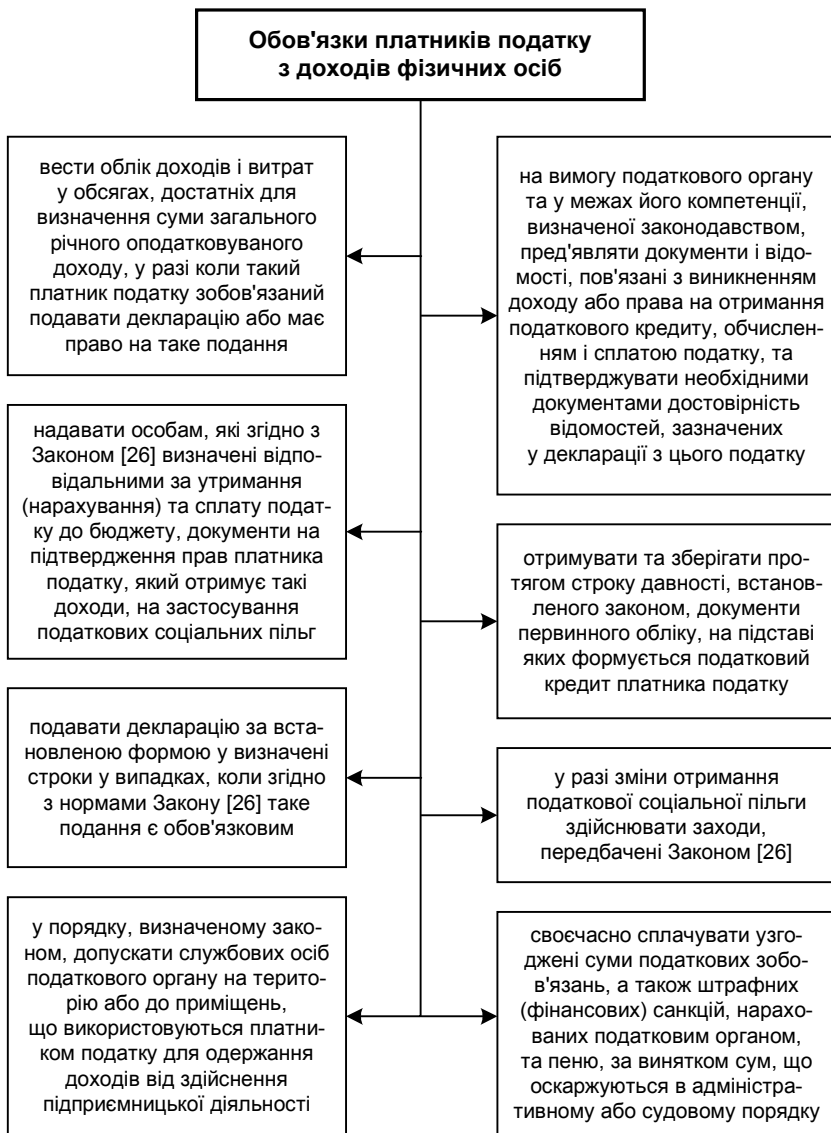

Рис. 1.11. Обов'язки платників податку з доходів фізичних осіб

Рис. 1.12. Обов'язки податкових агентів з податку з доходів фізичних осіб

1.3. ОБ'ЄКТИ ОПОДАТКУВАННЯ

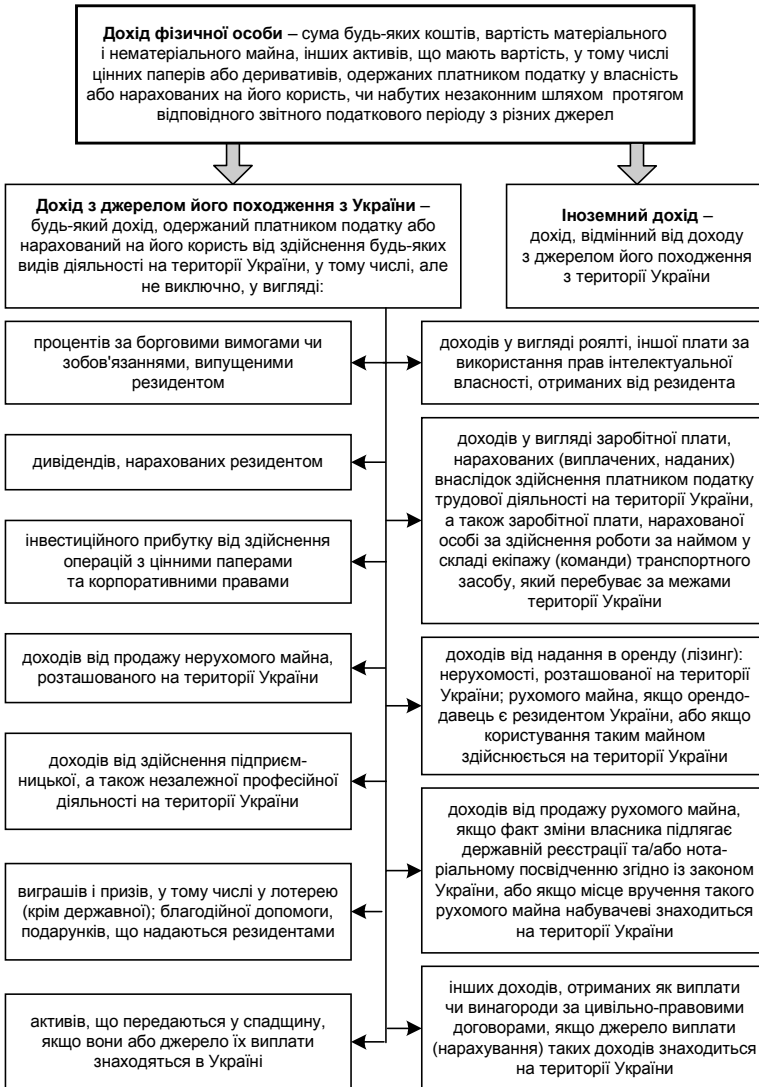

Рис. 1.13. Склад доходів фізичної особи в цілях оподаткування

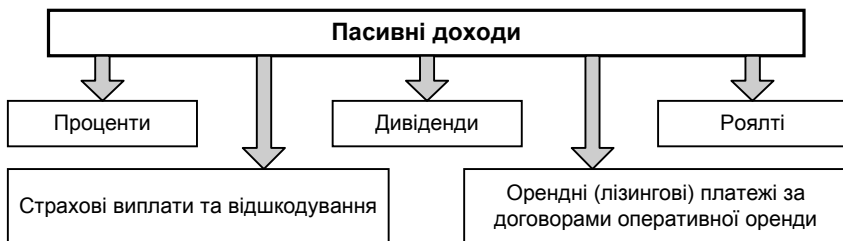

Рис. 1.14. Склад пасивних доходів

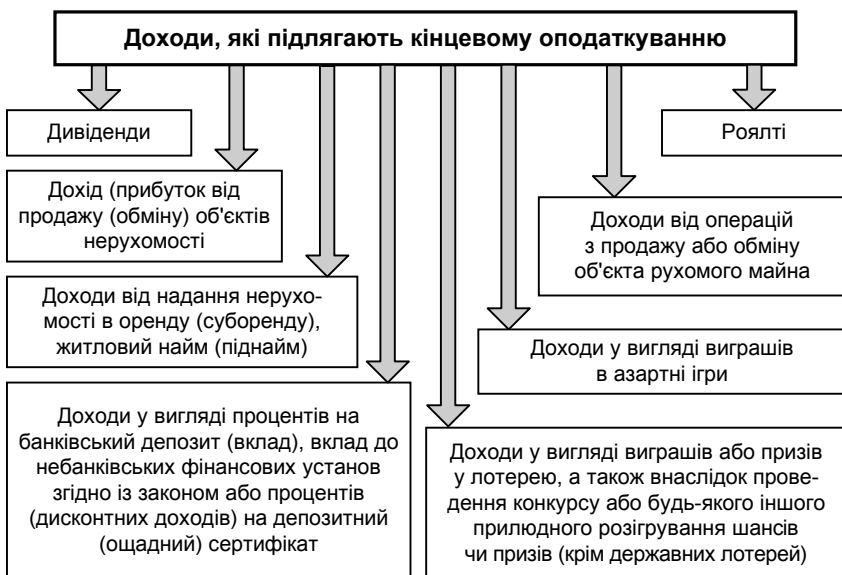

Рис. 1.15. Доходи, які підлягають кінцевому оподаткуванню при їх виплаті за їх рахунок

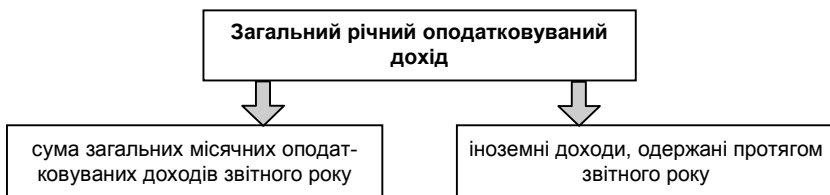

Рис. 1.16. Склад загального річного оподатковуваного доходу

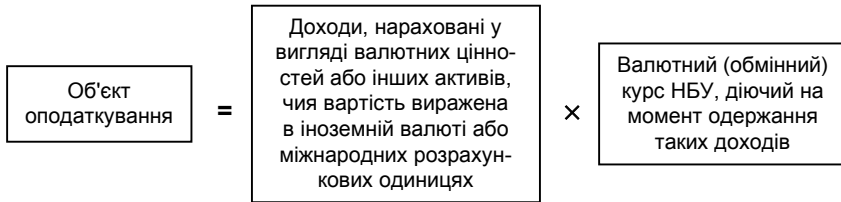

Рис. 1.17. Методика обчислення об'єкту оподаткування при нарахуванні доходів в іноземній валюті

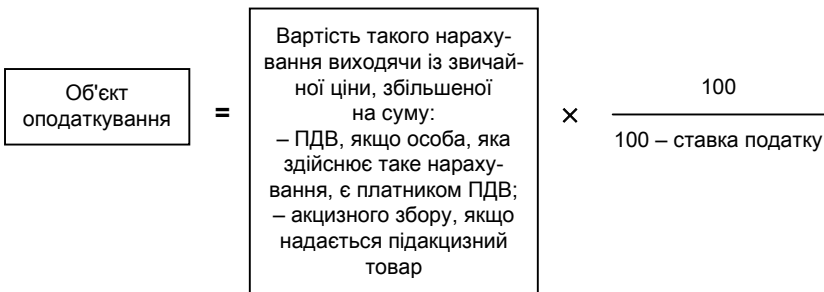

Рис. 1.18. Порядок обчислення об'єкту оподаткування при нарахуванні доходів в будь-яких негрошових формах, а також для сум надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт та не повернутих у встановлений строк

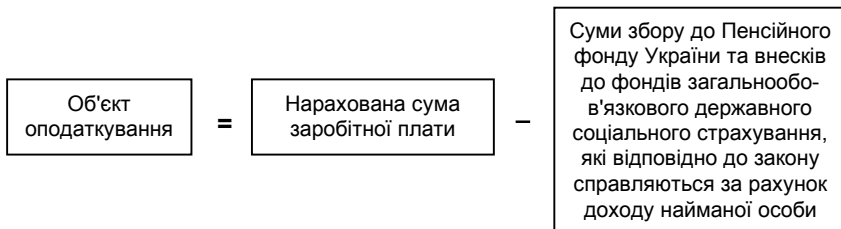
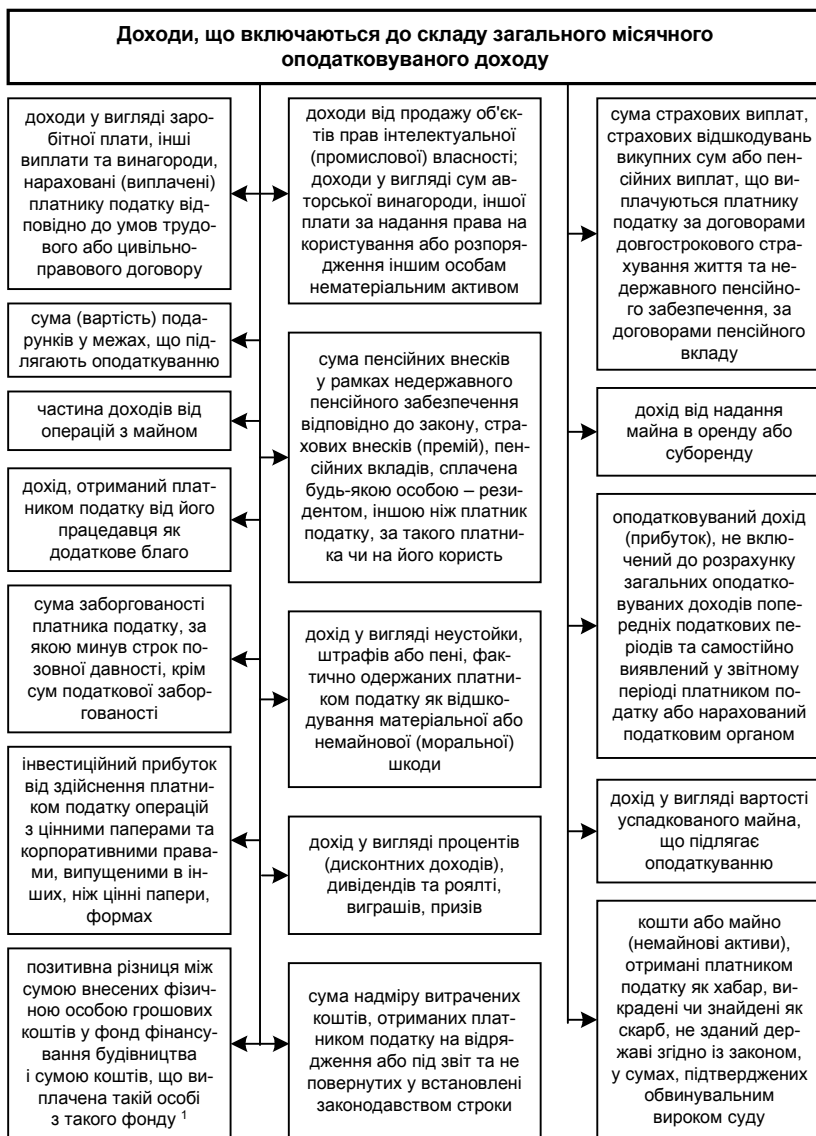

Рис. 1.19. Методика обчислення об'єкту оподаткування при нарахуванні доходів у вигляді заробітної плати

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

¹ Норма діє з 1 січня 2005 р.

Рис. 1.20. Склад загального місячного оподаткованого доходу

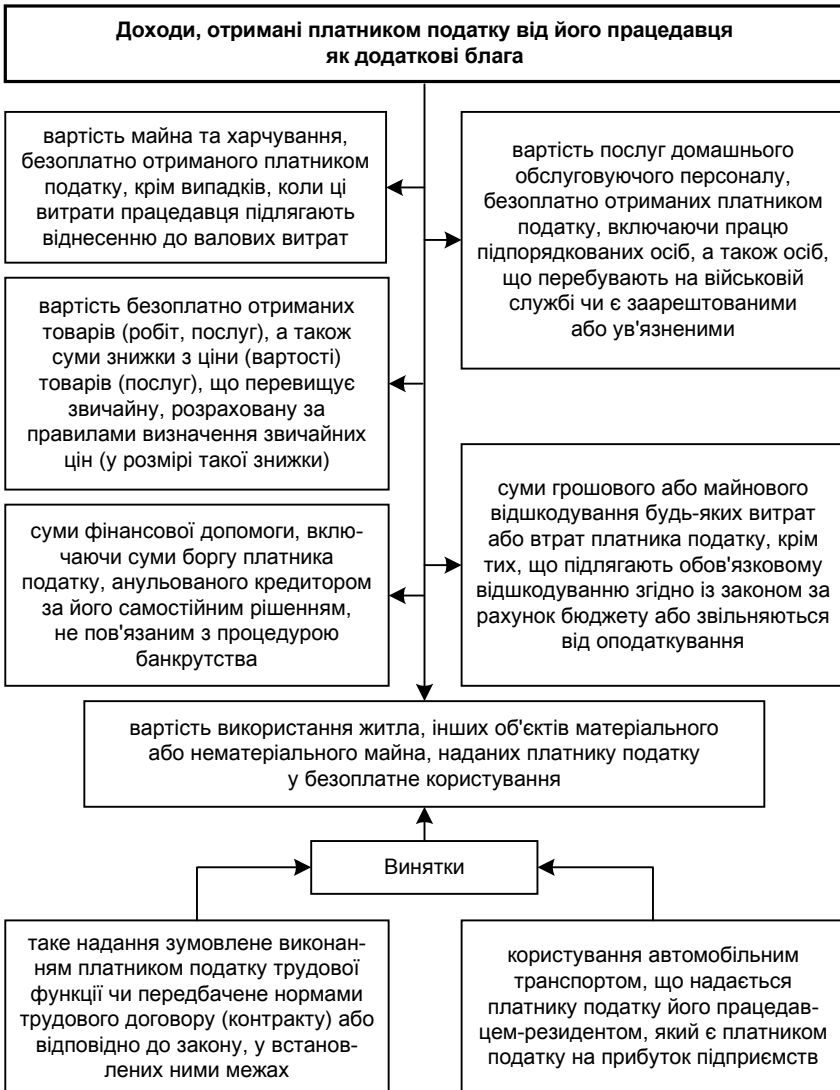

Рис. 1.21. Додаткові блага, що включаються до загального місячного оподаткованого доходу

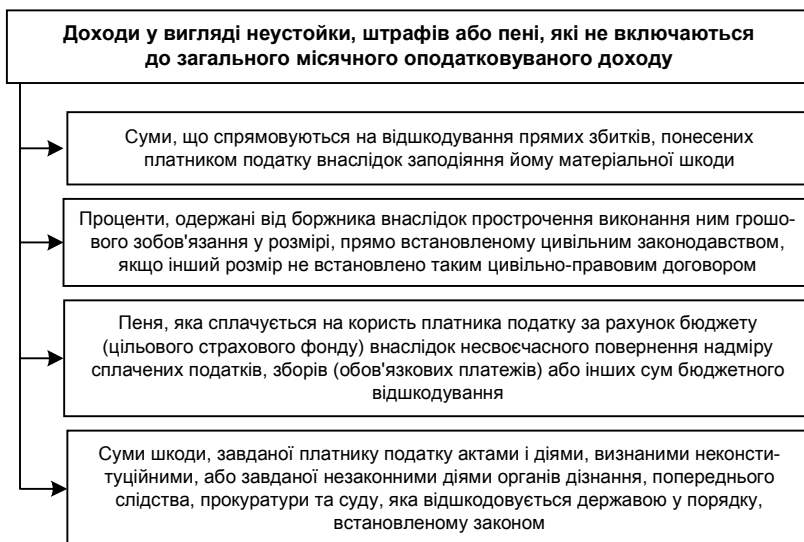

Рис. 1.22. Доходи у вигляді неустойки, штрафів або пені, які не включаються до загального місячного оподатковуваного доходу

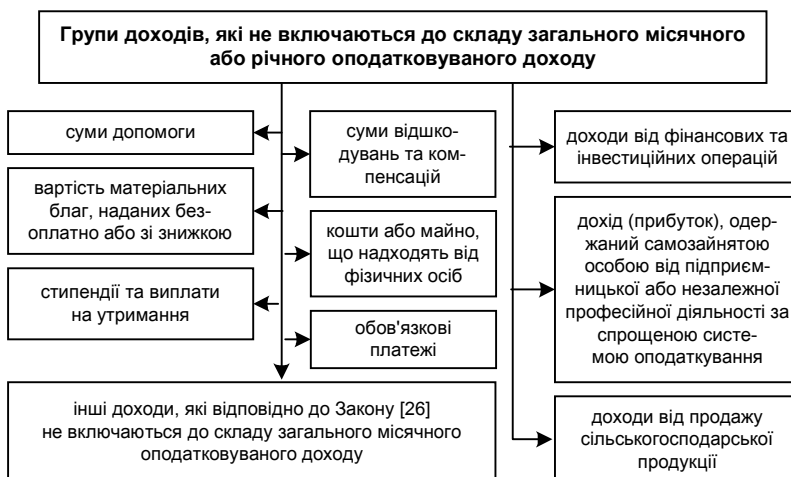

Рис. 1.23. Групи доходів, які не включаються до складу загального оподатковуваного доходу

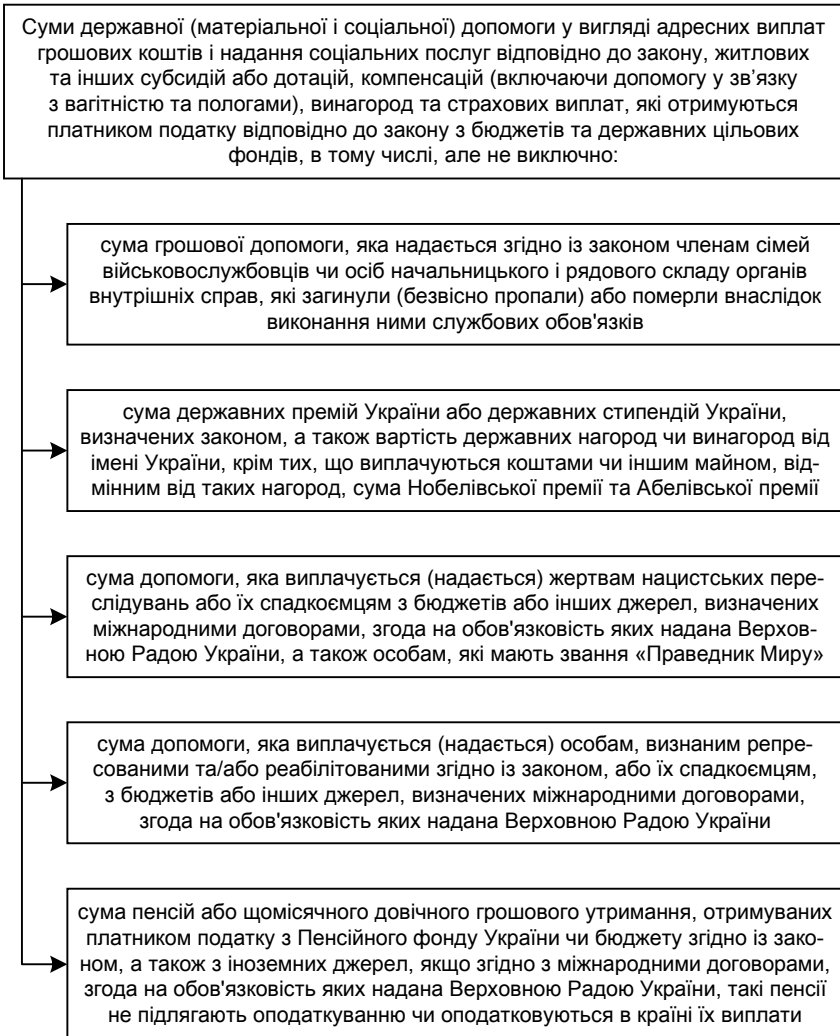

Рис. 1.24. Склад доходів у вигляді державної допомоги, субсидій, дотацій, компенсацій, винагород та страхових виплат, які не включаються до складу оподаткованого доходу

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

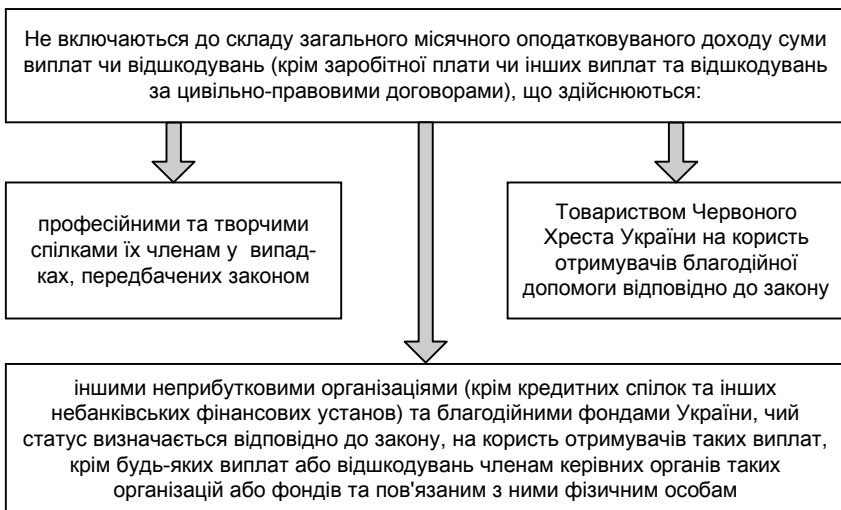

Рис. 1.25. Умови, за дотримання яких в загальний оподатковуваний дохід не включаються суми благодійних виплат чи відшкодувань

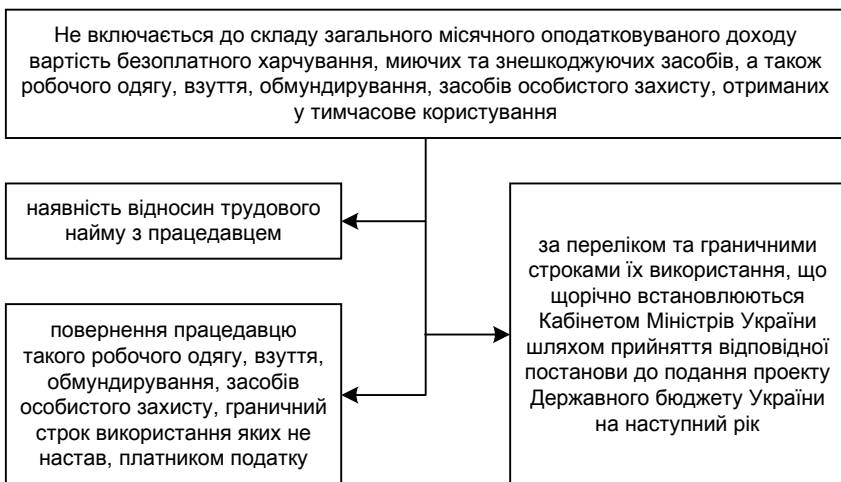

Рис. 1.26. Особливості звільнення від оподаткування вартості безоплатного харчування, спецодягу та засобів особистого захисту

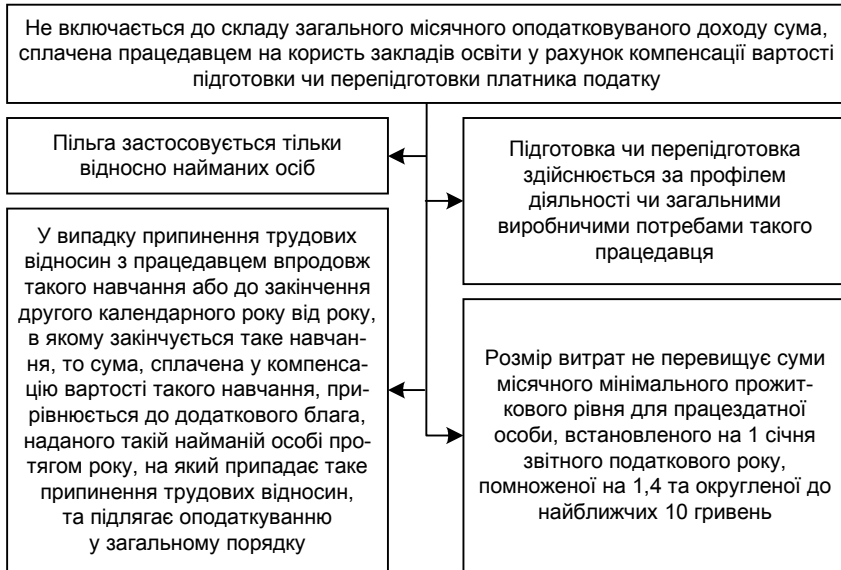

Рис. 1.27. Особливості звільнення від оподаткування вартості підготовки та перепідготовки працівників

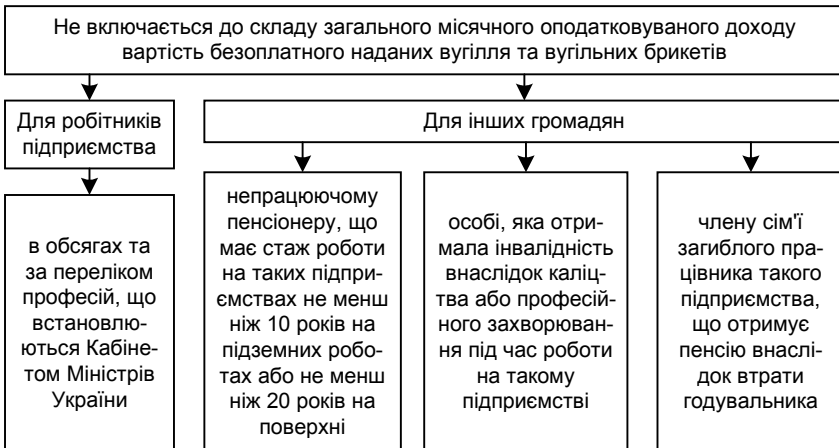

Рис. 1.28. Умови для застосування пільги з безоплатного надання вугілля та вугільних брикетів

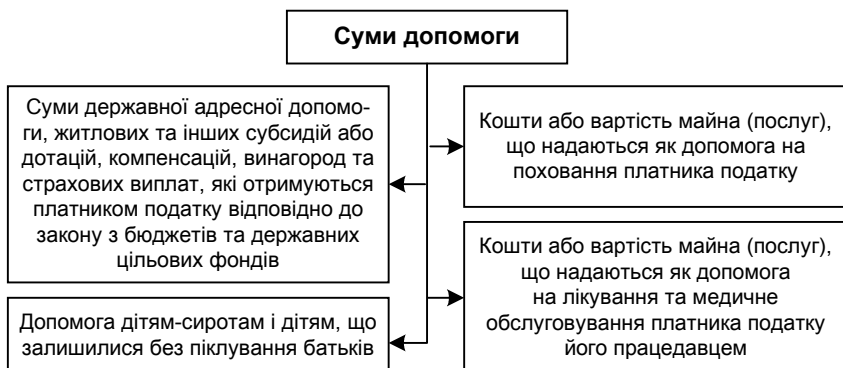

Рис. 1.29. Структура групи пільг «Суми допомоги»

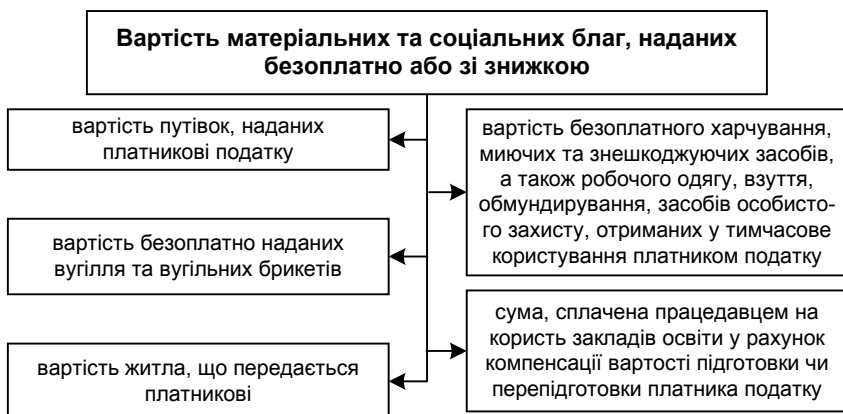

Рис. 1.30. Структура групи пільг «Вартість матеріальних та соціальних благ, наданих безоплатно або зі знижкою»

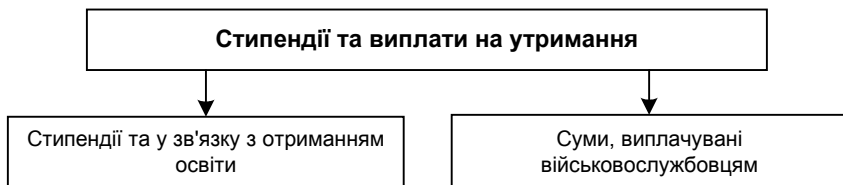
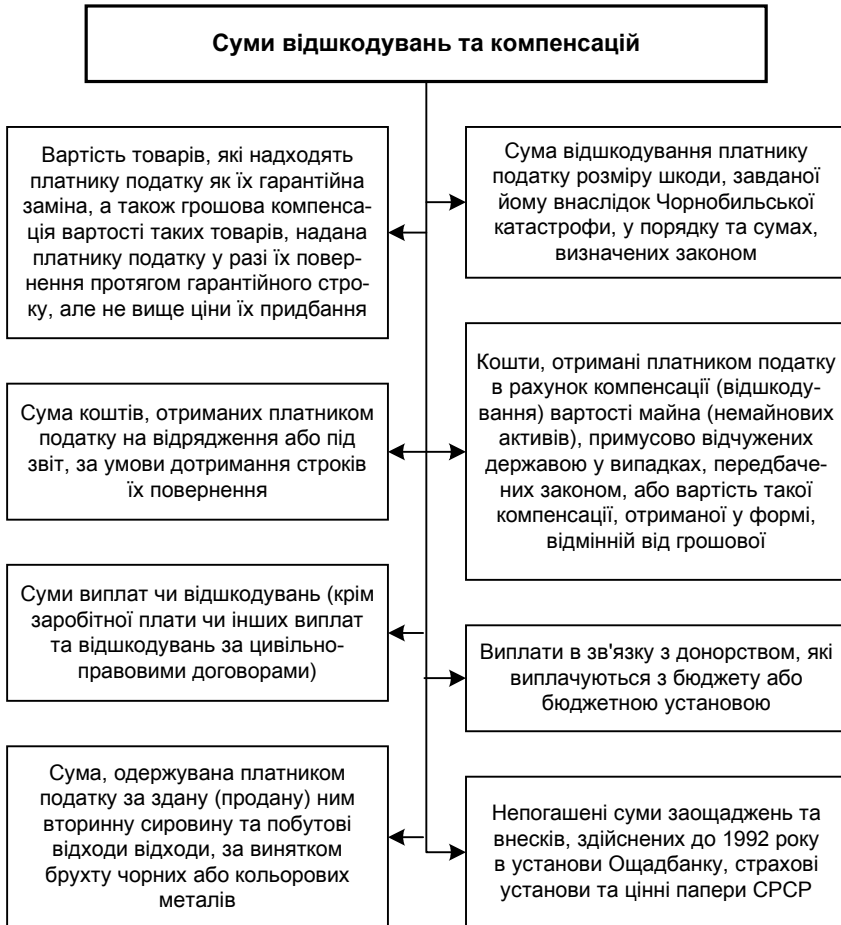

Рис. 1.31. Структура групи пільг «Стипендії та виплати на утримання»

**Рис. 1.32. Структура групи пільг
«Суми відшкодувань та компенсацій»**

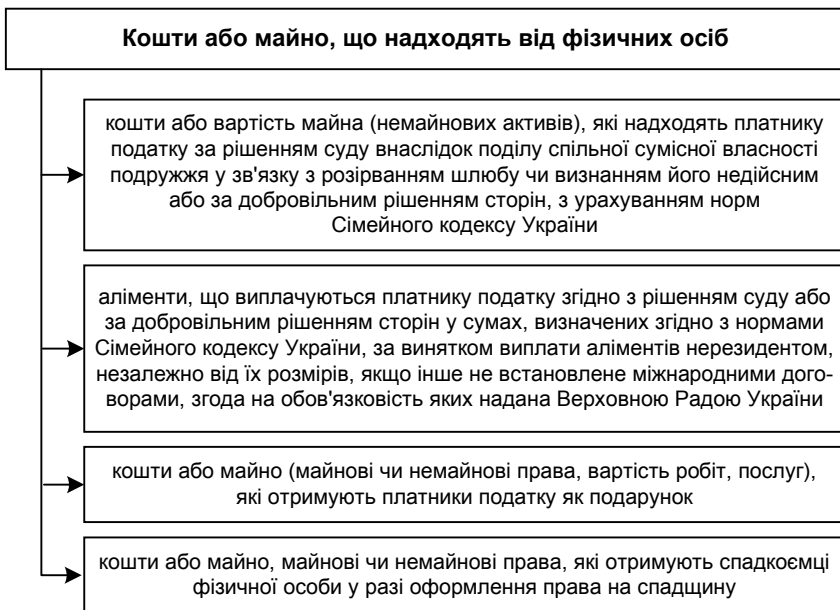

Рис. 1.33. Структура групи пільг «Кошти або майно, що надходять від фізичних осіб»

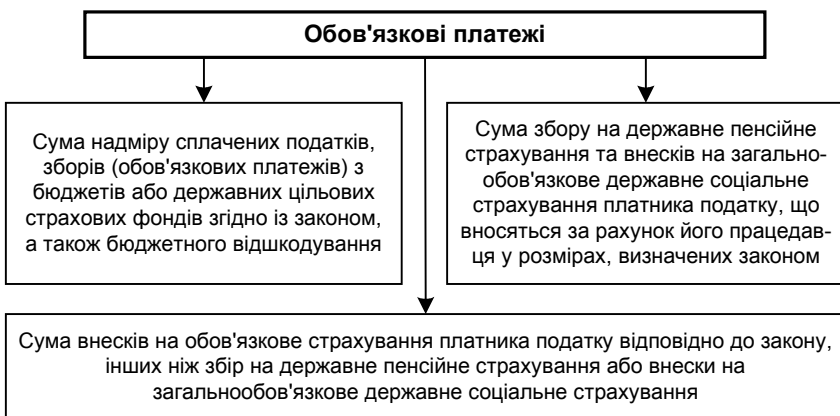

Рис. 1.34. Структура групи пільг «Обов'язкові платежі»

**Рис. 1.35. Структура групи пільг
«Доходи від фінансових та інвестиційних операцій»**

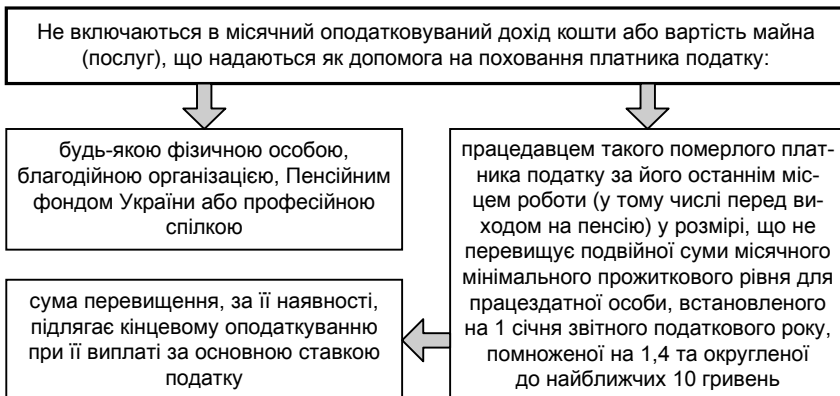

Рис. 1.36. Оподаткування допомоги на поховання, отриманої від фізичних та юридичних осіб

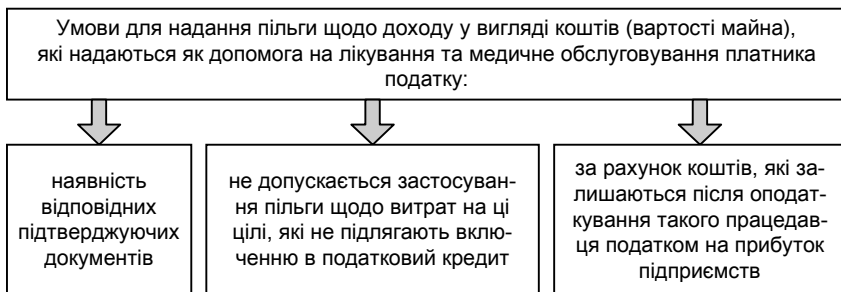

Рис. 1.37. Особливості застосування пільги щодо допомоги на лікування та медичне обслуговування від працевдаця

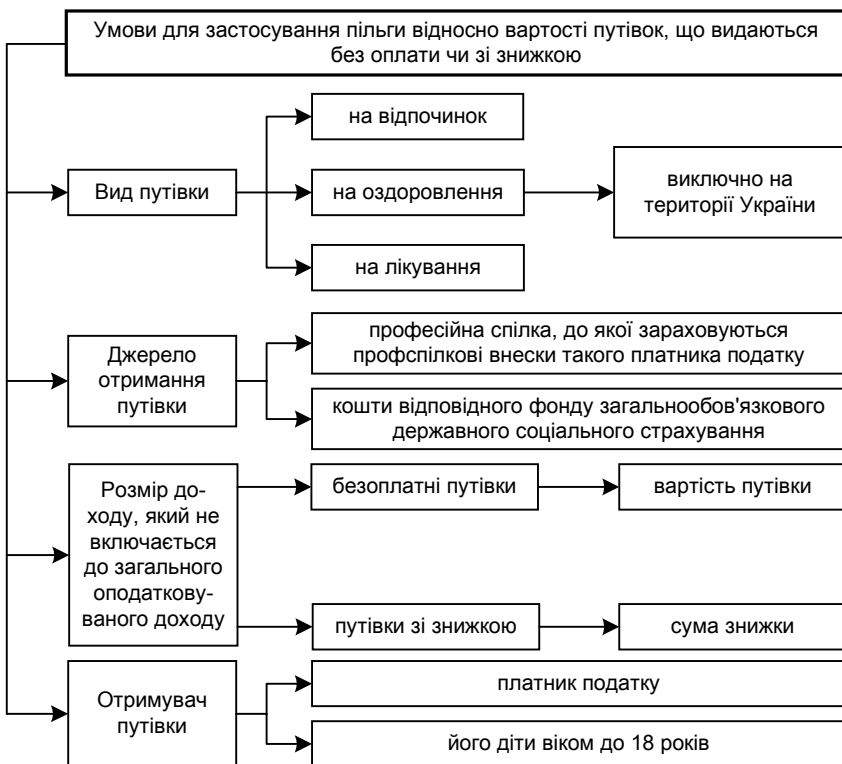

Рис. 1.38. Особливості застосування пільги щодо надання путівок

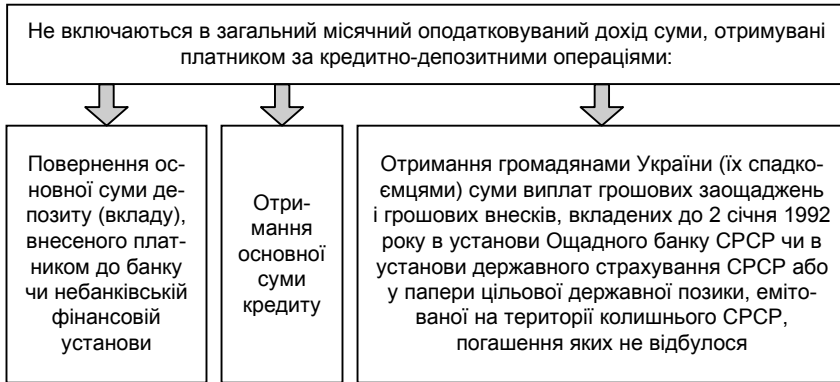

Рис. 1.39. Склад доходів за кредитно-депозитними операціями, які не включаються в загальний оподатковуваний дохід

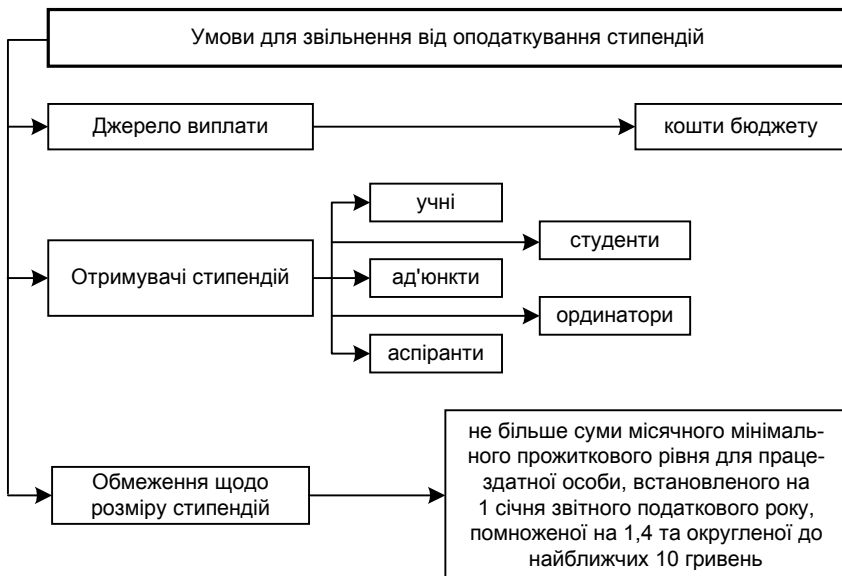

Рис. 1.40. Особливості застосування пільги щодо виплати стипендій

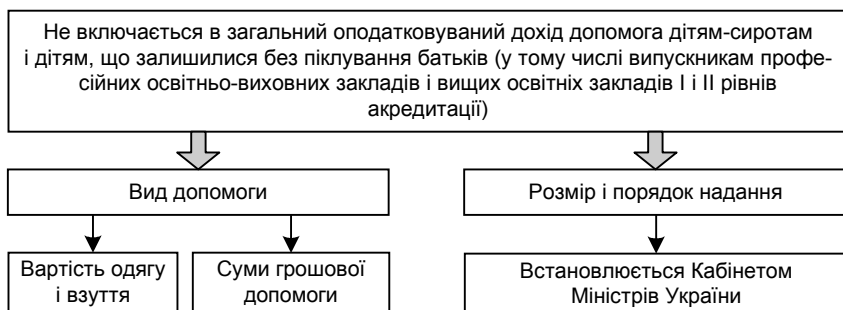

Рис. 1.41. Умови для надання пільги на допомогу дітям

Рис. 1.42. Спеціальні вимоги щодо пільгового оподаткування виплат військовослужбовцям

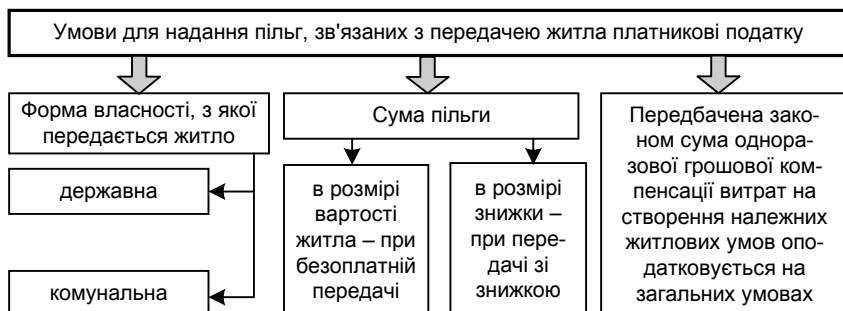

Рис. 1.43. Особливості застосування пільги щодо передачі житла платникові податку

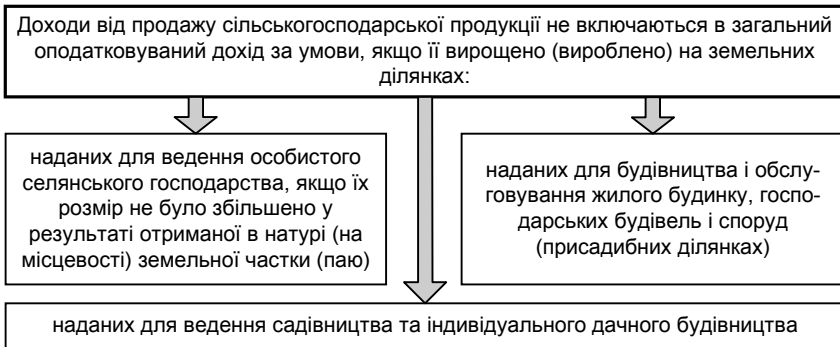

Рис. 1.44. Умови для звільнення від оподаткування доходів від продажу сільськогосподарської продукції

Рис. 1.45. Особливості пільгового оподаткування виплат за договорами страхування

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

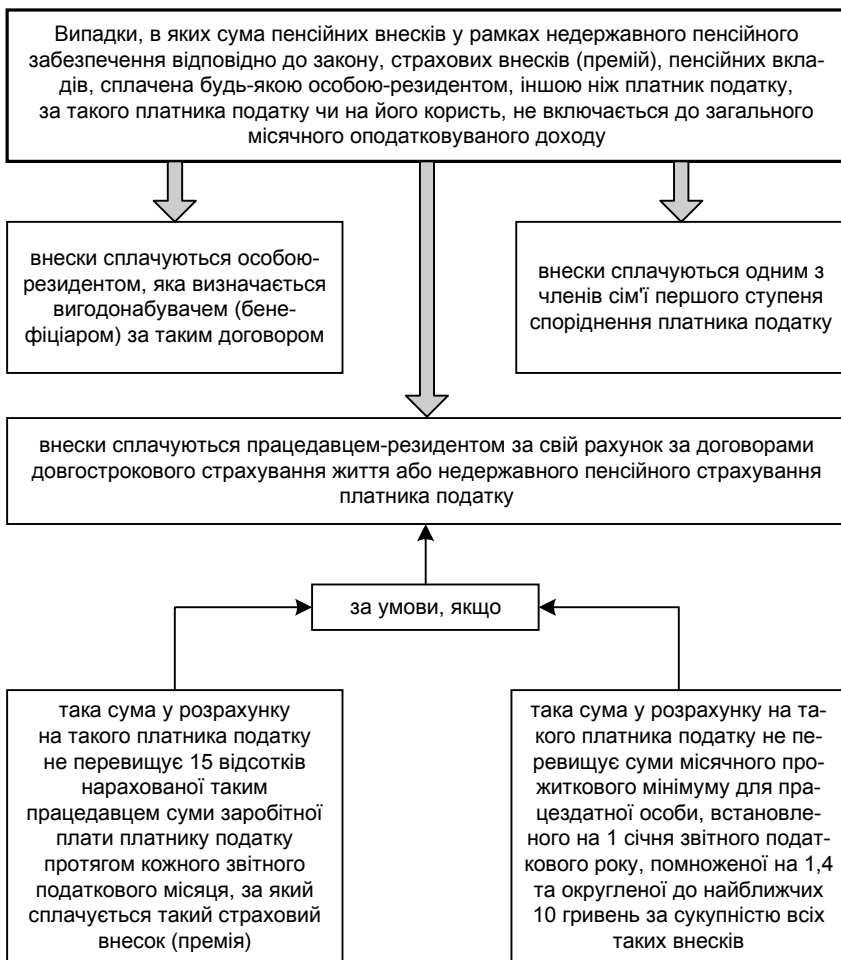

Рис. 1.46. Особливості оподаткування доходів у вигляді страхових внесків за добровільним страхуванням, сплачених іншою, ніж платник, особою

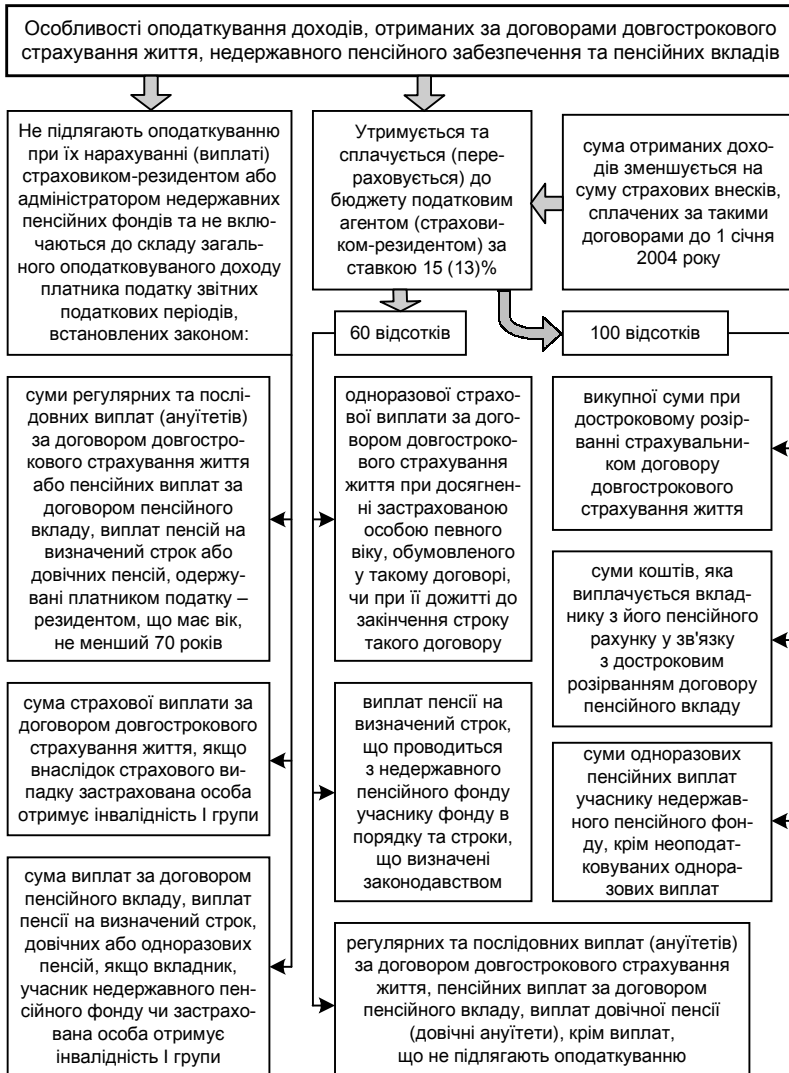

Рис. 1.47. Оподаткування доходів, отриманих за договорами довгострокового страхування життя та недержавного пенсійного страхування

1.4. Ставки податку

Таблиця 1.4

Ставки податку з доходів фізичних осіб для різних видів доходу

Вид доходу	Норма Закону [26]	Розмір ставки
1	2	3
Дохід у вигляді заробітної плати, інші виплати і винагороди, нараховані (виплачені) відповідно до умов трудового або цивільно-правового договору	пп. 4.2.1, п. 7.1	Базова ставка (до 01.01.07 р. – 13%; після 01.01.07 р. – 15%)
Дохід, отриманий від працедавця як додаткове благо (за винятком випадків, передбачених п. 4.3)	пп. 4.2.9, п. 7.1	
Дохід у вигляді неустойки, штрафів або пені, отриманих як відшкодування матеріального або немайнового (морального) збитку	пп. 4.2.10, п. 7.1	
Грошові кошти або майно (немайнові активи), отримані як хабар, викрадені або знайдені як скарб, не зданий державі	пп. 4.2.16, п. 7.1	
Дохід від надання нерухомості в оренду (суборенду), житловий найм (піднайм)	п. 9.1, п. 7.1	
Дивіденди (крім випадків, визначених у пп. 4.3.17)	п. 9.3, п. 7.1	
Роялті	п. 9.4, п. 7.1	
Інвестиційний прибуток (крім доходу, зазначеного в пп. 9.6.8)	п. 9.6, п. 7.1	
Дохід, отриманий по договорах довгострокового страхування життя і недержавного пенсійного страхування (крім доходу, зазначеного в пп. 9.8.4)	п. 9.8, п. 7.1	
Іноземний дохід (з урахуванням норм міжнародних угод)	п. 9.9, п. 7.1	
Процентний (у т. ч. дисконтний) дохід, крім відсотків по банківських депозитах (внескам) у банк або іншу фінансову установу, а також доходів за ощадними (депозитними) сертифікатами	п. 9.2, п. 7.1	
Суми, що видані під звіт та зайво витрачені чи не повернені у встановлений строк	п. 9.10, п. 7.1	
Дохід від продажу об'єктів нерухомості, придбаних після 01.01.2004 р.	п. 11.2, п. 7.1	
Дохід від продажу рухомого майна	пп. 12.1, п. 7.1	
Дохід від відшкодування втраченої власності	ст. 15, п. 7.1	

1.4. СТАВКИ ПОДАТКУ

Закінчення табл. 1.4

1	2	3
Процент на поточний або депозитний (вкладний) банківський рахунок (у т. ч. на картковий рахунок)	п. 7.2	5 %
Процент на вклад (внесок) до кредитної спілки, створеної відповідно до закону	п. 7.2	
Інвестиційний дохід, який виплачується компаніїю, що управляє активами ІСІ	п. 7.2	
Дохід за іпотечним сертифікатом участі іпотечним сертифікатом з фіксованою дохідністю, відповідно до закону	п. 7.2	
Процентний або дисконтний дохід за іменним ощадним (депозитним) сертифікатом	п. 7.2	
Виграш або приз у лотерею (крім державних лотерей у грошовому виразі) на користь резидентів і нерезидентів	пп. 9.5.1, п. 7.3	подвоєна базова ставка
Виграш у грі в ігровому закладі	п. 9.5.2, п. 7.3	
Дохід, нарахований на користь нерезидента – фізичної особи з джерелом походження з України, за винятком доходів, визначених у пп. 9.11.3	п. 9.11, п. 7.3	
Дохід від продажу об'єктів нерухомого майна, що є власністю платника податків до 01.01.2004 р.	п. 11.1, п. 7.2	1% – 5%
Дохід від обміну об'єктів нерухомого майна, що знаходяться у власності до 01.01.2004 р. для кожної сторони договору міни	п. 11.1.4, п. 7.2	50% від суми податку за ставкою 1%, 5%
Дохід від обміну об'єктів нерухомості, придбаних після 01.01.2004 р. для кожної сторони договору міни	п. 11.2.4, п. 7.1	50% від суми податку за ставкою 13% (15%)
Дохід від обміну рухомого майна для кожної сторони договору міни	П. 12.4, п. 7.1	
Дохід від успадкування коштів, майна, майнових або немайнових прав (у залежності від ступеня споріднення)	ст. 13	0%, 5%, 13% (15%), 26% (30%)
Дохід від одержання подарунка (або в результаті укладання договору дарування)	ст. 14, ст. 7	0%, 5%, 13% (15%), 26% (30%)
Дохід (прибуток), не включений у розрахунок загальних оподатковуваних доходів попередніх податкових періодів і самостійно виявлений у звітному періоді платником податків або нарахований податковим органом	пп. 4.2.8, ст. 7	У залежності від виду доходу (прибутку)

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Таблиця 1.5

Прогресивні шкали прибуткового податку з громадян, що застосовувалися до 01.01.2004 р. [32]

Прогресивна шкала № 1 ставок прибуткового податку з урахуванням одного не оподаткованого податком мінімуму доходів громадян		
Розмір місячного сукупного оподаткованого доходу	Порядок обчислення ставки прибуткового податку, у т. ч.:	
	Установлений пп. 7.1 Інструкції про прибутковий податок з громадян (наказ ДДПІ України від 21.03.93 р. № 12 зі змінами та доповненнями)	Спрощений порядок
До 17 грн	Не оподатковується	Не оподатковується
Від 18 до 85 грн	10% суми доходу, що перевищує 17 грн	дохід × 0,1 – 1,7 грн
Від 86 до 170 грн	6 грн. 80 коп. + 15% із суми, що перевищує 85 грн	дохід × 0,15 – 5,95 грн
Від 171 до 1020 грн	19 грн 55 коп. + 20% із суми, що перевищує 170 грн	дохід × 0,2 – 14,45 грн
Від 1021 до 1700 грн	189 грн 55 коп. + 30% із суми, що перевищує 1020 грн	дохід × 0,3 – 116,45 грн
Від 1701 грн і вище	393 грн 55 коп. + 40% із суми, що перевищує 1700 грн	дохід × 0,4 – 286,45 грн
Прогресивна шкала № 2 ставок прибуткового податку без урахування одного не оподаткованого податком мінімуму доходів громадян		
До 85 грн	10% суми доходу	дохід × 0,1
Від 86 до 170 грн	8 грн. 50 коп. + 15% із суми, що перевищує 85 грн.	дохід × 0,15 – 4,25 грн.
Від 171 до 1020 грн	21 грн. 25 коп. + 20% із суми, що перевищує 170 грн.	дохід × 0,2 – 12,75 грн.
Від 1021 до 1700 грн	191 грн. 25 коп. + 30% із суми, що перевищує 1020 грн.	дохід × 0,3 – 114,75 грн.
Від 1701 грн. і вище	395 грн. 25 коп. + 40% із суми, що перевищує 1700 грн.	дохід × 0,4 – 284,75 грн.
Прогресивна шкала № 3 подвійних ставок прибуткового податку без урахування одного не оподаткованого податком мінімуму доходів громадян		
До 85 грн	20% суми доходу	дохід × 0,2
Від 86 до 170 грн	17 грн 00 коп. + 30% із суми, що перевищує 85 грн	дохід × 0,3 – 8,50 грн
Від 171 до 1020 грн	42 грн 50 коп. + 40% із суми, що перевищує 170 грн	дохід × 0,4 – 25,50 грн
Від 1021 до 1700 грн	382 грн 50 коп. + 60% із суми, що перевищує 1020 грн	дохід × 0,6 – 229,50 грн
Від 1701 грн і вище	790 грн 50 коп. + 70% із суми, що перевищує 1700 грн	дохід × 0,7 – 399,50 грн

1.5. Податкові соціальні пільги

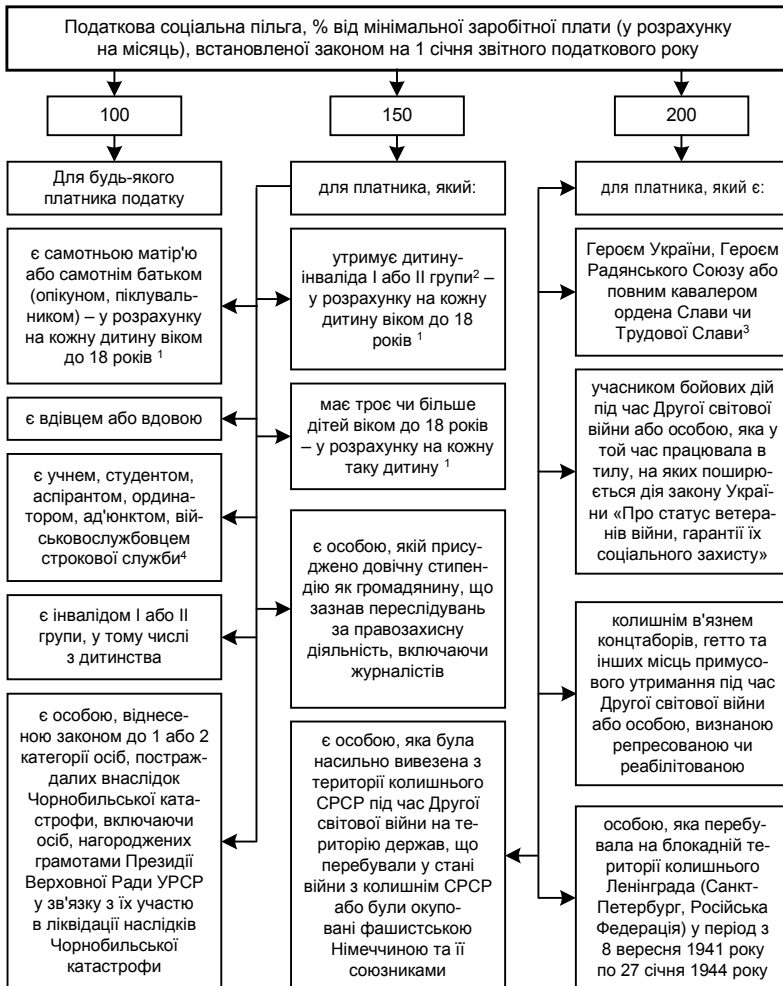

Рис. 1.48. Платники, яким надається податкова соціальна пільга

¹ Пільги застосовуються одночасно із 100-відсотковою ПСП, граничний розмір доходу розраховується кратно кількості дітей, щодо яких надається ПСП.

² Починаючи з 1 січня 2005 р. – незалежно від групи інвалідності дитини.

³ Починаючи з 1 січня 2005 р. пільга надається також Героям Соціалістичної праці.

⁴ Пільга для військовослужбовців застосовується до 1 січня 2005 р.

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

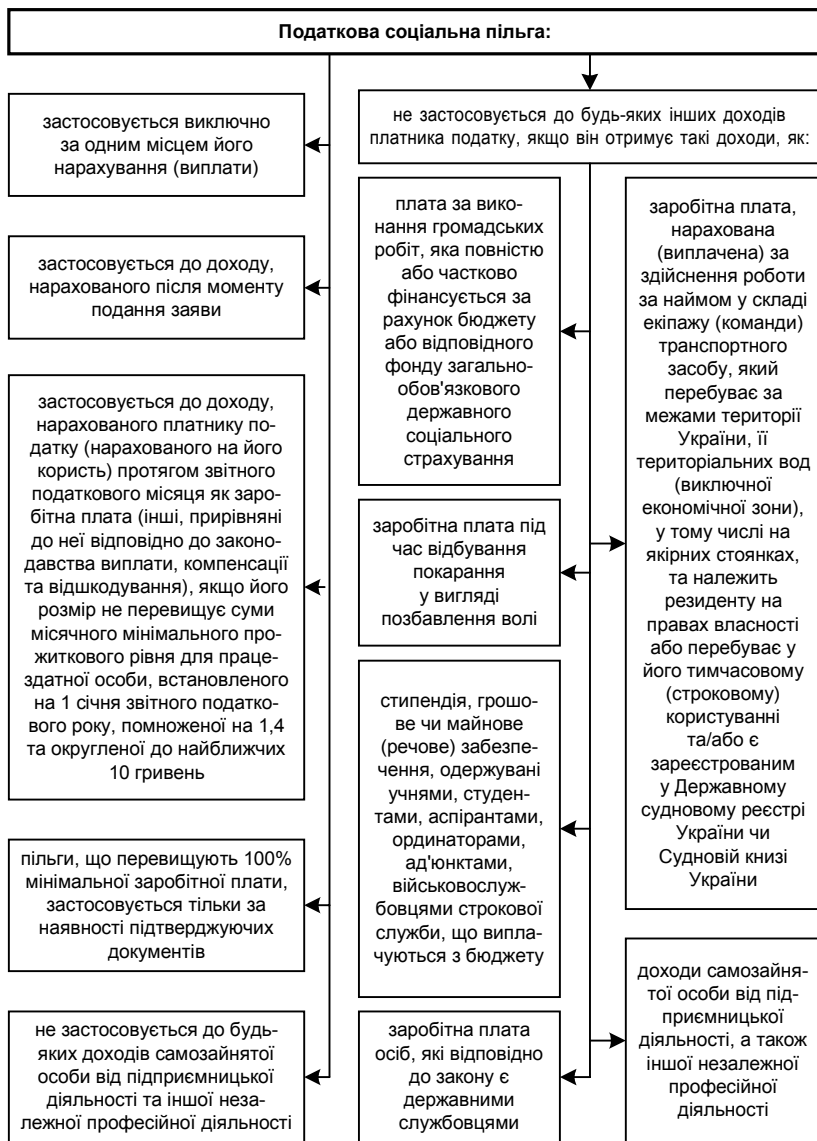

Рис. 1.49. Обмеження щодо застосування податкової соціальної пільги

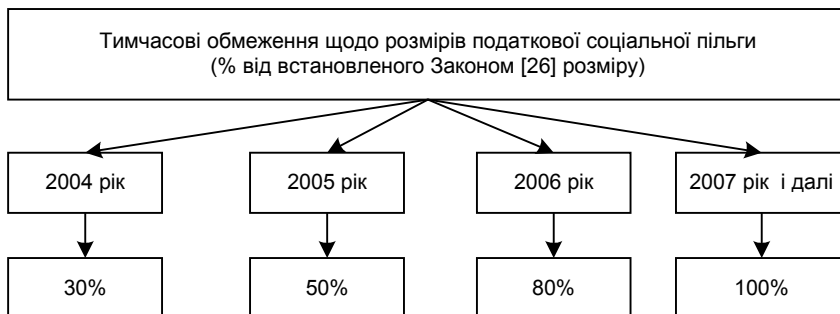

Рис. 1.50. Тимчасові обмеження розмірів податкової соціальної пільги

Рис. 1.51. Порядок подання заяви та початок нарахування податкової соціальної пільги

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Рис. 1.52. Права та обов'язки платника у зв'язку із застосуванням податкової соціальної пільги

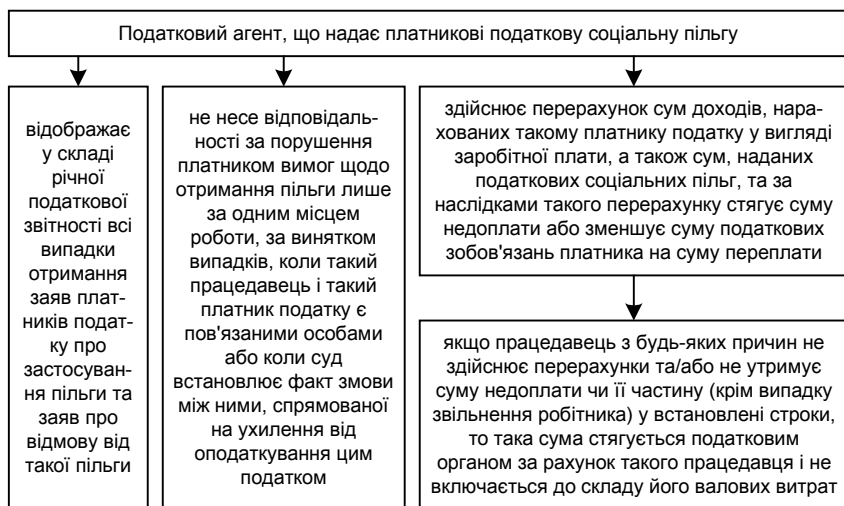

Рис. 1.53. Зобов'язання працедавця щодо податкової соціальної пільги

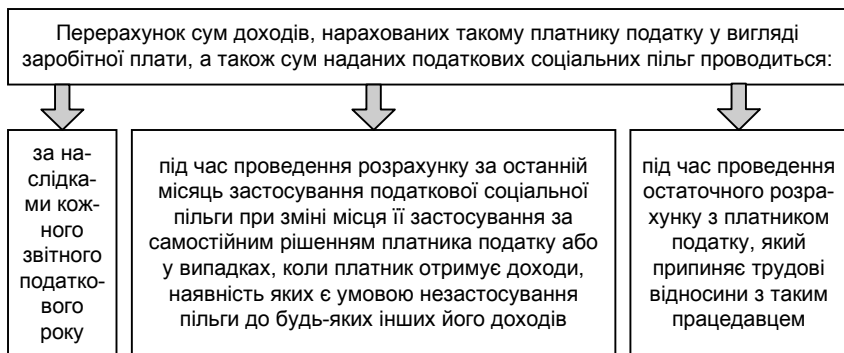

Рис. 1.54. Варіанти проведення перерахунку у зв'язку з наданням податкових соціальних пільг

Рис. 1.55. Загальні випадки закінчення або призупинення терміну надання податкових соціальних пільг

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

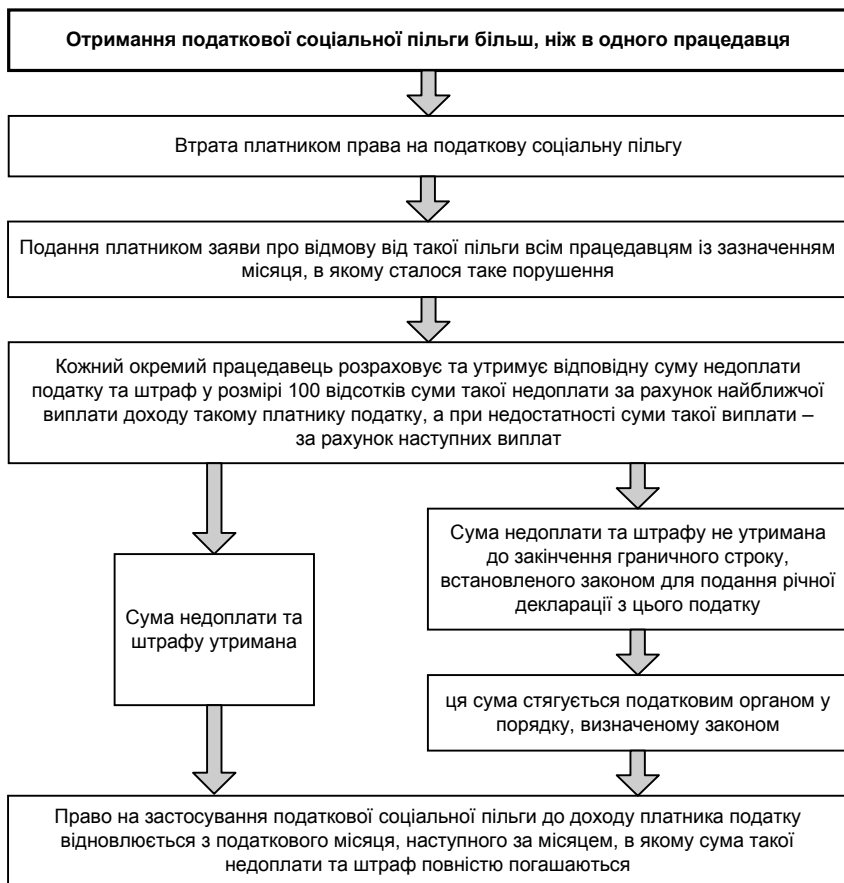

Рис. 1.56. Умови для відновлення права на податкові соціальні пільги у випадку порушення платником вимог щодо місця їх надання

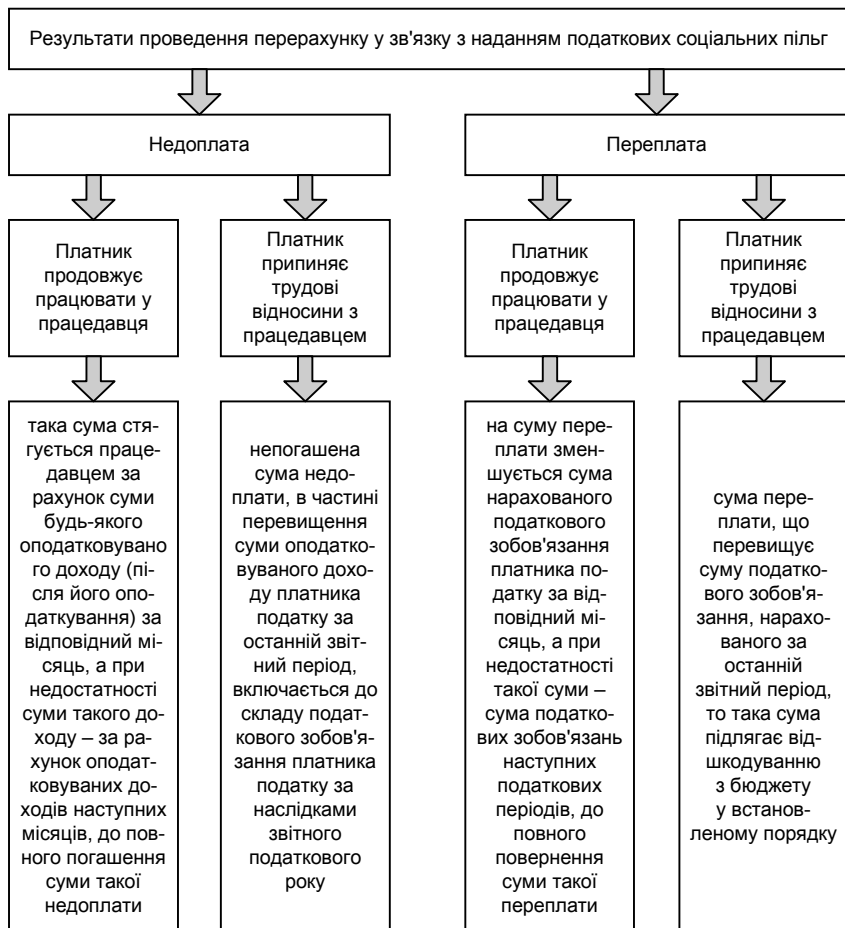

Рис. 1.57. Можливі наслідки проведення перерахунку у зв'язку з наданням податкових соціальних пільг

Рис. 1.58. Обмеження щодо терміну дії окремих податкових соціальних пільг

1.6. Податковий кредит

Рис. 1.59. Загальні умови для нарахування податкового кредиту

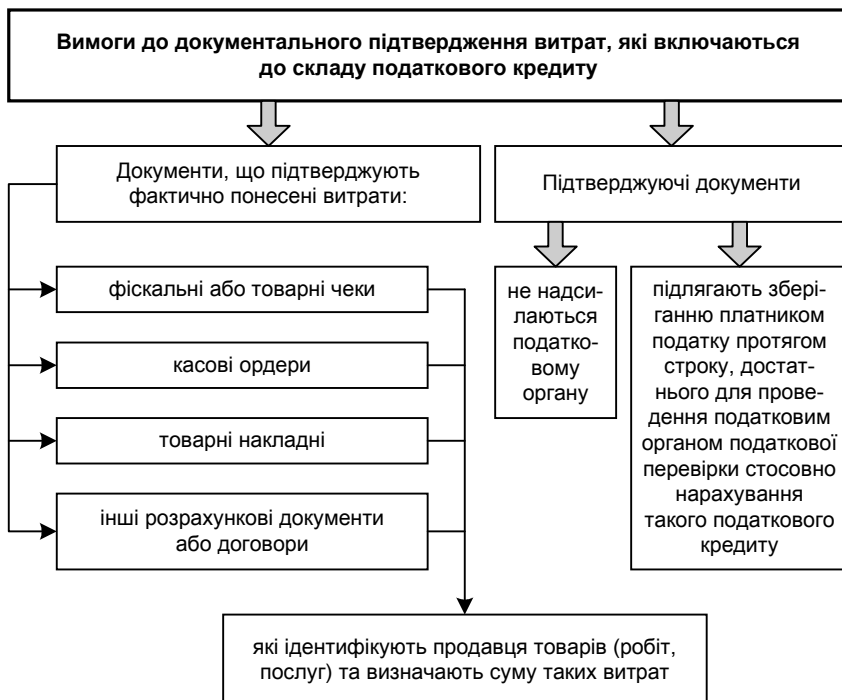

Рис. 1.60. Вимоги щодо документального підтвердження права на податковий кредит

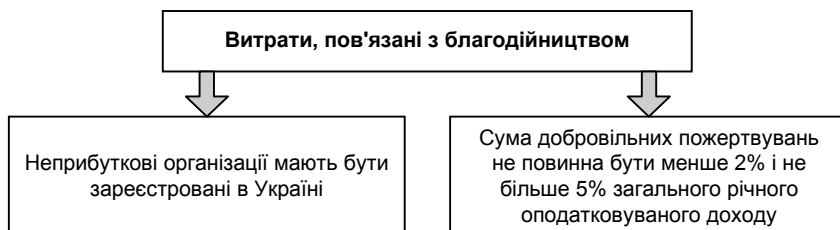

Рис. 1.61. Додаткові умови для віднесення в податковий кредит витрат на благодійництво

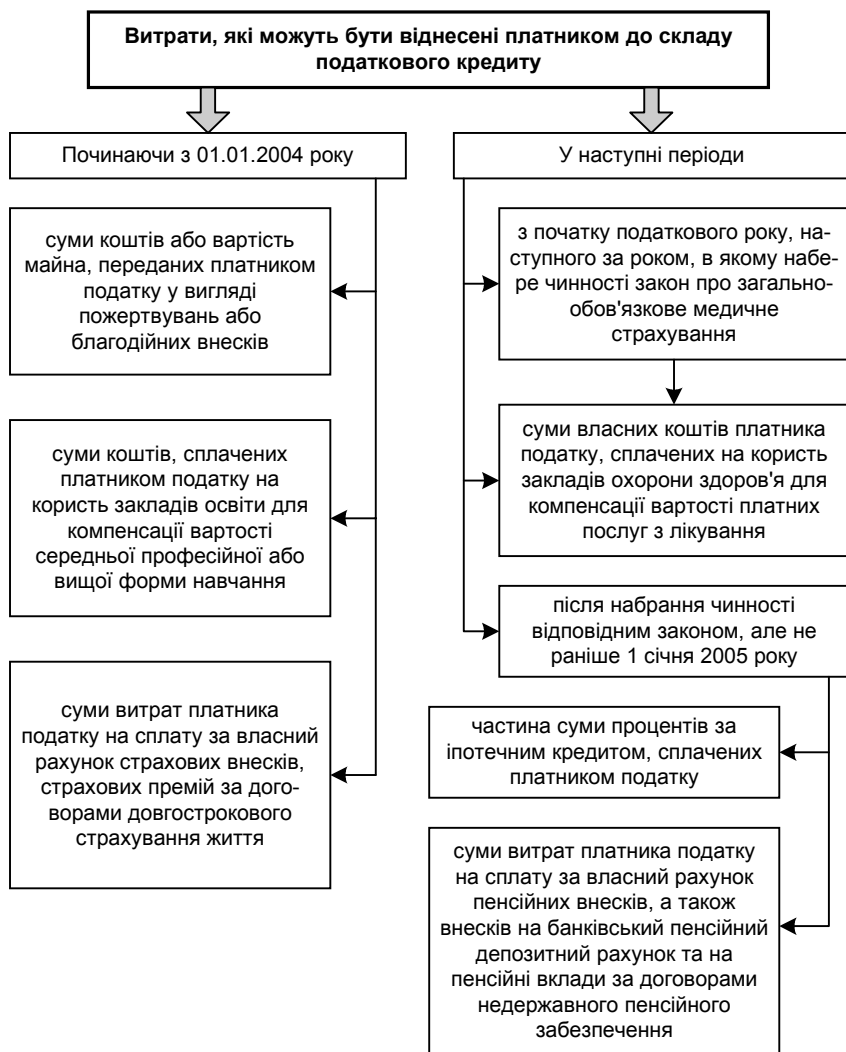

Рис. 1.62. Склад витрат платника, які можуть бути включені в податковий кредит

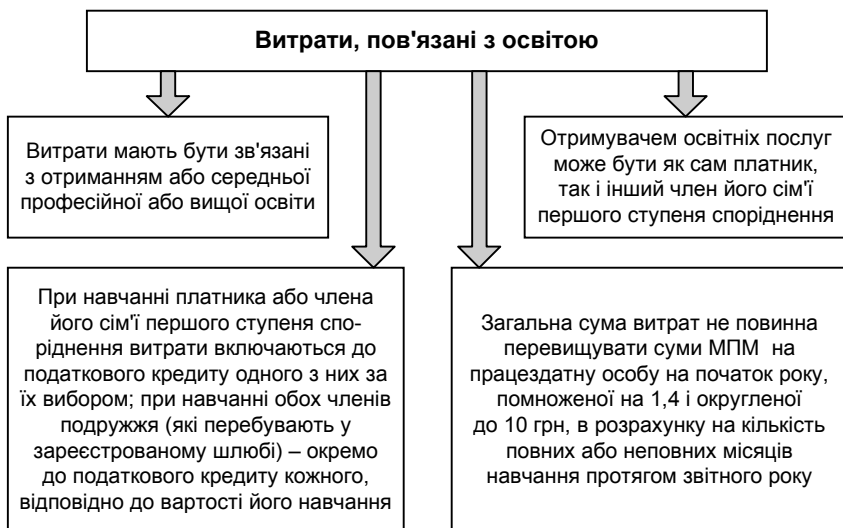

Рис. 1.63. Додаткові умови для віднесення в податковий кредит витрат на освіту

$$\text{Частина суми процентів, яка включається до складу податкового кредиту платника податку – позичальника іпотечного житлового кредиту} = \text{сума процентів, фактично сплачених платником податку протягом звітного податкового року у рахунок його погашення} \times K$$

Рис. 1.64. Формула для розрахунку суми процентів за іпотечний кредит, яка включається до складу податкового кредиту платника

$$K = \frac{\text{мінімальна загальна площа житла, яка дорівнює 100 квадратних метрів}}{\text{фактична загальна площа житла, яке будується (придбається) платником податку за рахунок іпотечного кредиту, кв. метрів}}$$

Рис. 1.65. Формула для розрахунку коригуючого коефіцієнта для включення в податковий кредит процентів за іпотечним кредитом

Рис. 1.66. Визначення іпотечного житлового кредиту

Рис. 1.67. Алгоритм віднесення в податковий кредит частини суми процентів за іпотечним житловим кредитом

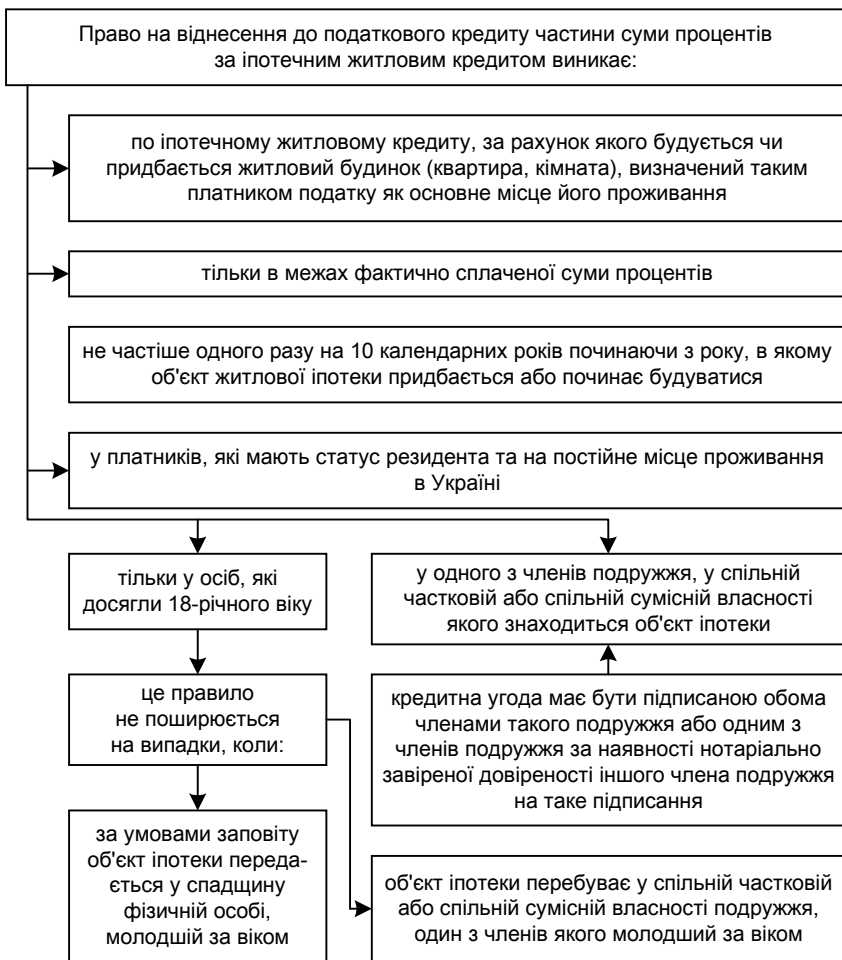

Рис. 1.68. Особливості включення в податковий кредит частини суми процентів за іпотечним житловим кредитом

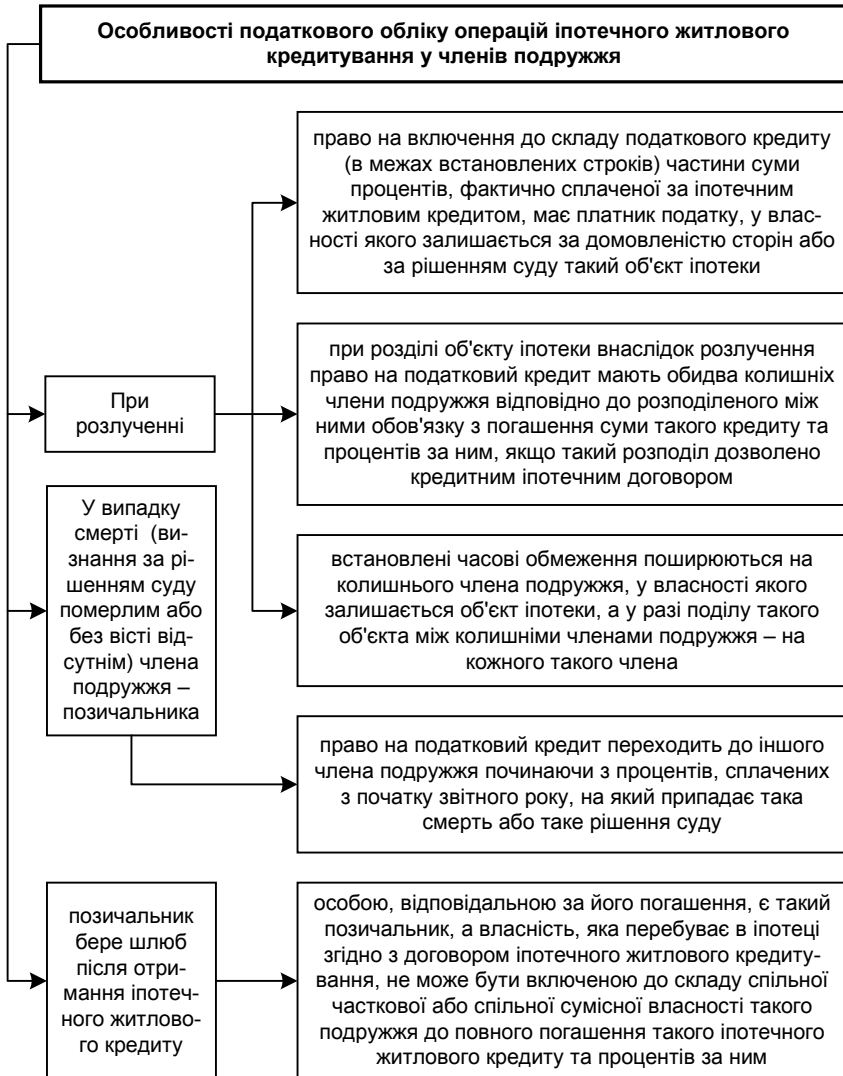

Рис. 1.69. Особливості податкового обліку операцій іпотечного житлового кредитування у членів подружжя

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

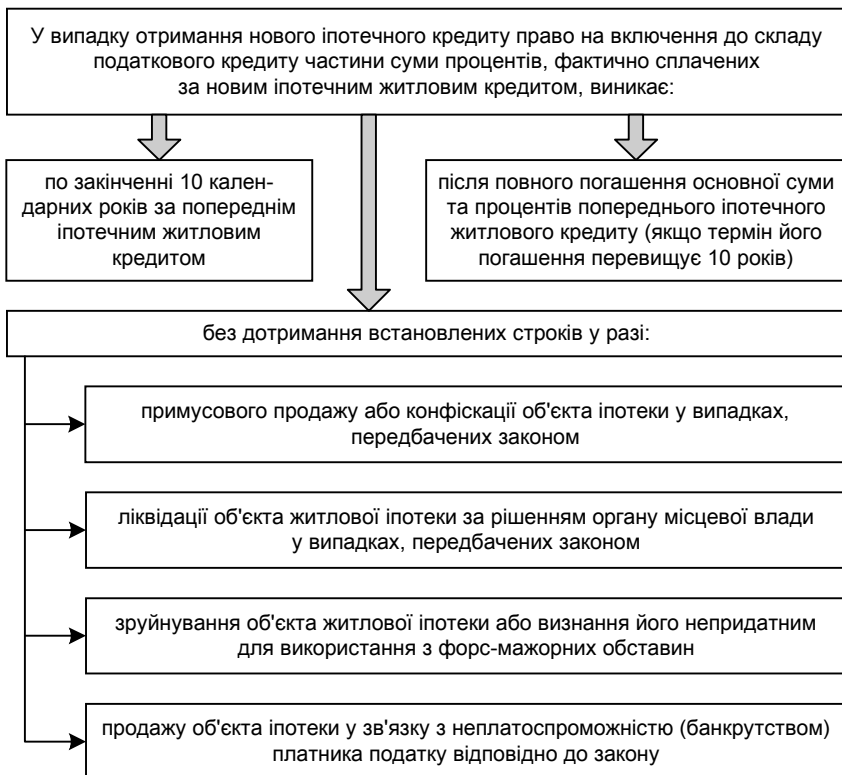

Рис. 1.70. Умови для включення в податковий кредит частини суми процентів за новим іпотечним житловим кредитом

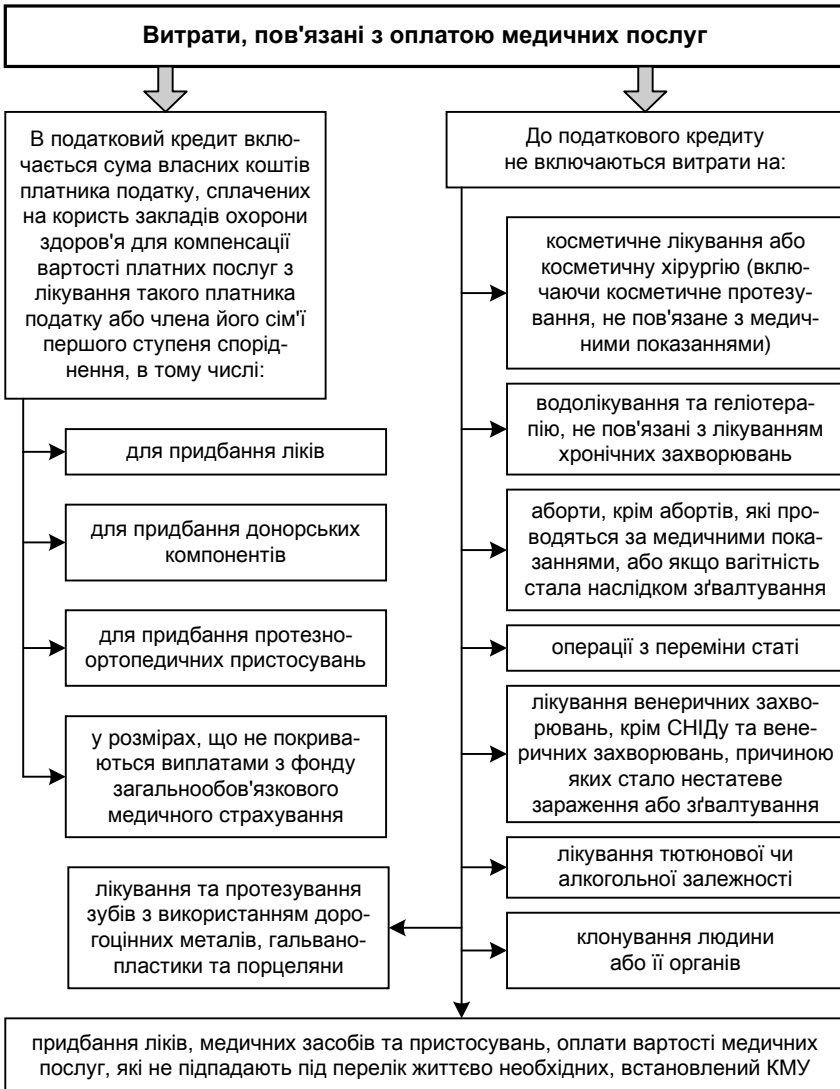

Рис. 1.71. Умови для віднесення до складу податкового кредиту витрат, пов'язаних з охороною здоров'я

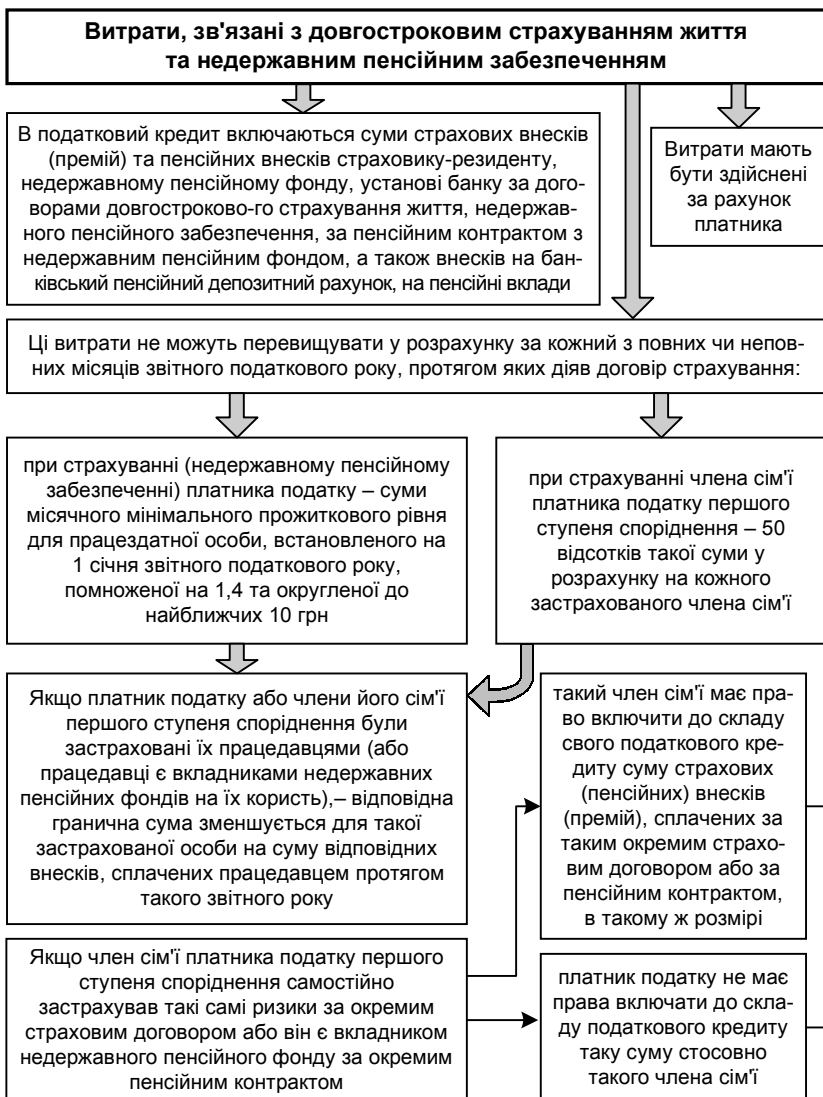

Рис. 1.72. Умови для віднесення до складу податкового кредиту витрат, пов'язаних з довгостроковим страхуванням життя

1.7. Оподаткування окремих видів доходів

Рис. 1.73. Класифікація об'єктів нерухомості для цілей оподаткування доходів фізичних осіб

Рис. 1.74. Об'єкти оподаткування за операціями з продажу нерухомого майна

Рис. 1.75. Оподаткування доходів від продажу нерухомого майна, яке перебувало у власності платника податку станом на 01.01.2004 року

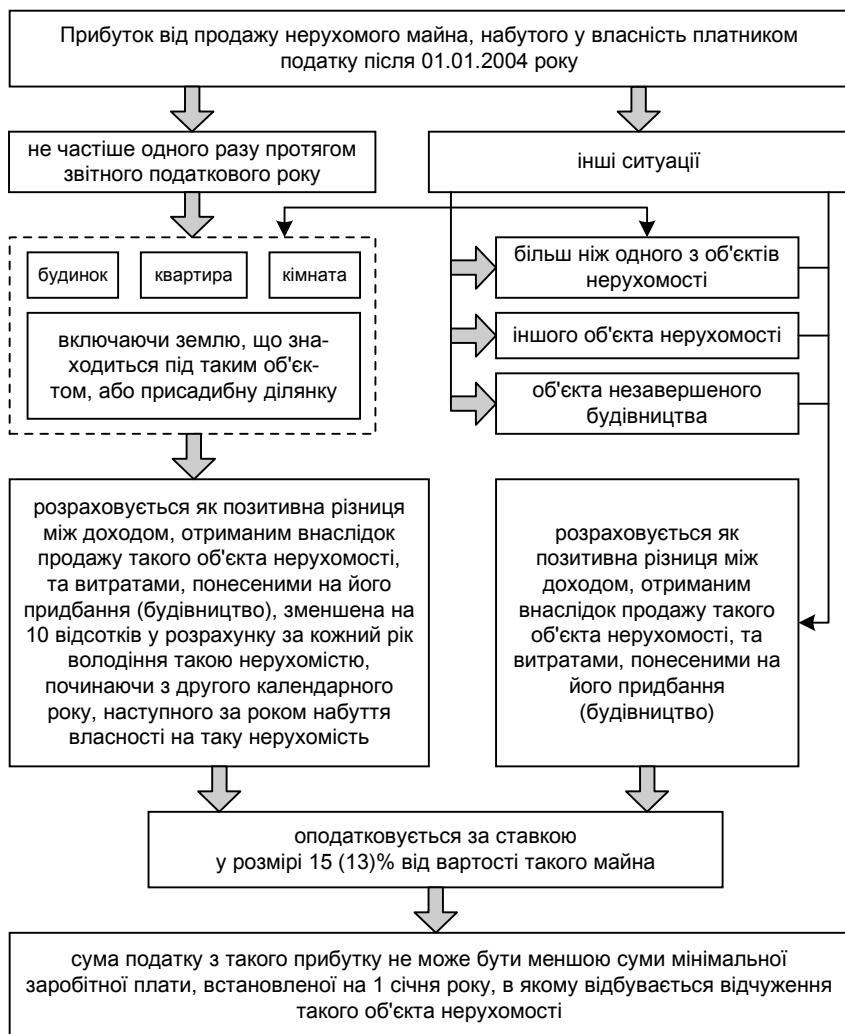

Рис. 1.76. Оподаткування операцій з продажу нерухомого майна, набутого у власність платником податку після 01.01.2004 року

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Рис. 1.77. Вимоги щодо визначення розміру доходів і витрат за операціями продажу нерухомого майна

$$\begin{aligned}
 & \text{оподатковуваний прибуток} = \\
 & = \left(\begin{array}{c} \text{дохід, отриманий} \\ \text{платником податку} \\ \text{внаслідок відчуження} \\ \text{об'єкта нерухомості} \end{array} - \begin{array}{c} \text{витрати, понесені} \\ \text{платником податку у} \\ \text{зв'язку з придбанням} \\ \text{такого об'єкта нерухомості} \end{array} \right) \times \\
 & \times \left[(1 - 0,1 \times \begin{array}{c} \text{кількість повних або неповних календарних} \\ \text{років, протягом яких об'єкт нерухомості} \\ \text{перебував у власності платника} \\ \text{податку} \end{array}) \right]
 \end{aligned}$$

Рис. 1.78. Формула для розрахунку об'єкта оподаткування за операціями продажу нерухомого майна, набутого у власність платником податку після 01.01.2004 року

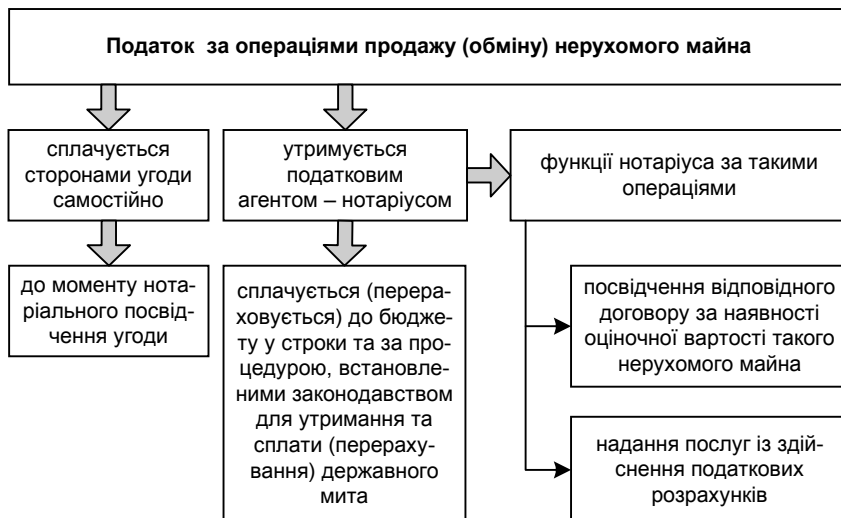

Рис. 1.79. Порядок сплати податку за операціями продажу (обміну) нерухомого майна

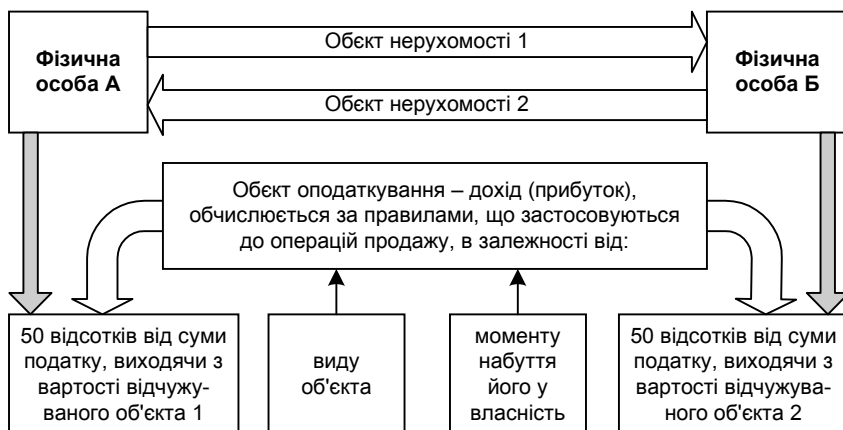

Рис. 1.80. Особливості оподаткування операцій обміну нерухомого майна

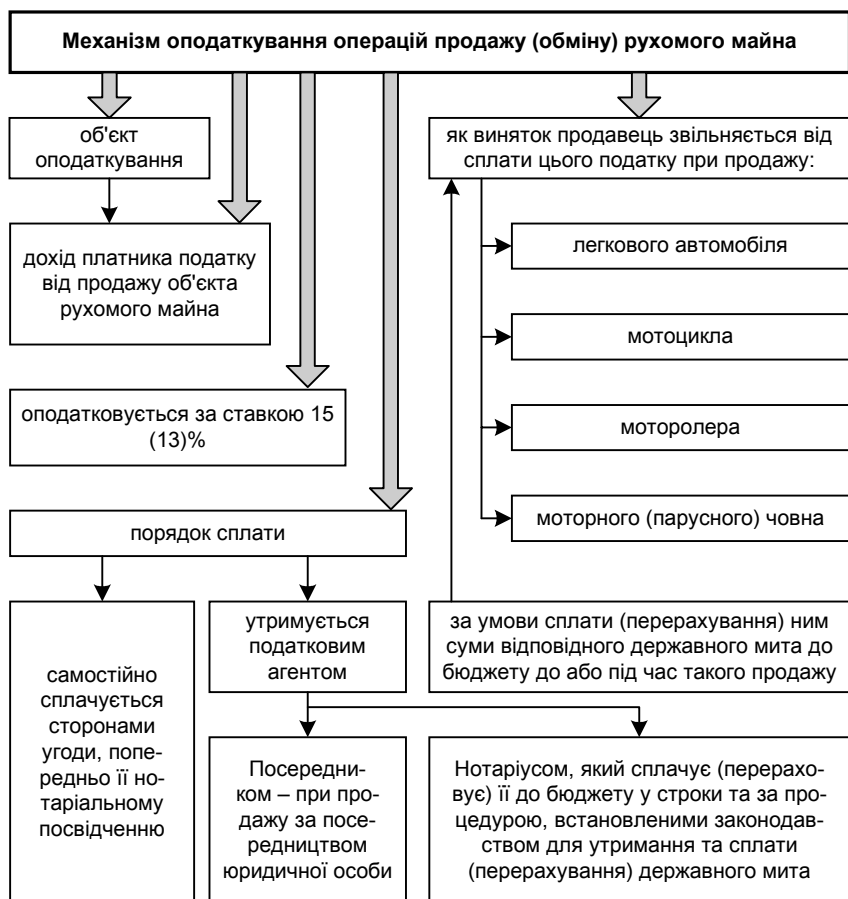

Рис. 1.81. Порядок обчислення і сплати податку за операціями продажу рухомого майна

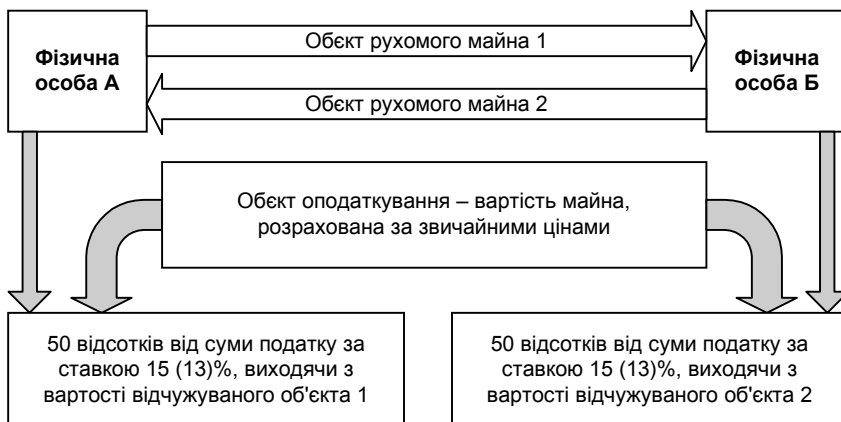

Рис. 1.82. Оподаткування бартерних операцій з рухомим майном

Таблиця 1.6

Особливості оподаткування доходів від надання нерухомості в оренду

Вид операції	Об'єкт оподаткування	Особа, відповідальна за нарахування та сплату податку
Надання в оренду земельної ділянки сільськогосподарського призначення, земельної частки (паю), майнового паю	Визначається виходячи з розміру орендної плати, зазначеної в договорі оренди, але не менше мінімальної суми орендного платежу, встановленої законодавством з питань оренди землі	Орендар
Надання в оренду іншого рухомого майна (включаючи земельну ділянку, що знаходиться під таким рухомим майном, чи присадибну ділянку)	Визначається виходячи з розміру орендної плати, зазначеної в договорі оренди, але не менше мінімальної суми орендного платежу за повний чи неповний місяць оренди	Орендар
Надання в оренду рухомого майна фізичній особі, яка не є суб'єктом підприємницької діяльності		Платник податку – орендодавець

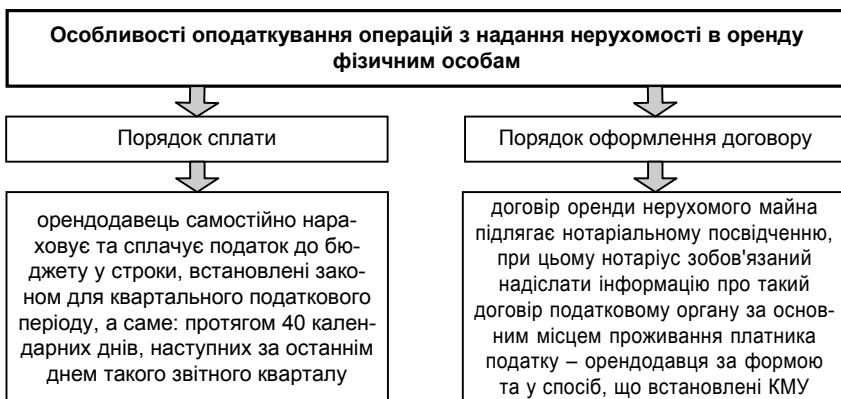

Рис. 1.83. Особливості оподаткування доходів від надання нерухомості в оренду фізичним особам

Рис. 1.84. Фактори, що враховуються при встановленні мінімальної суми орендного платежу

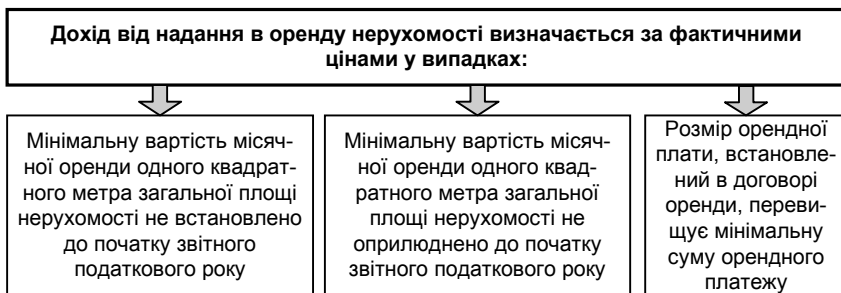

Рис. 1.85. Варіанти, коли для цілей оподаткування дохід від надання в оренду нерухомості визначається за фактичними цінами

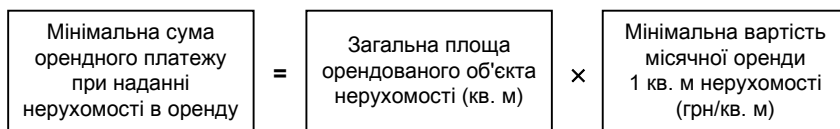

Рис. 1.86. Алгоритм розрахунку мінімальної суми орендного платежу при наданні нерухомості в оренду

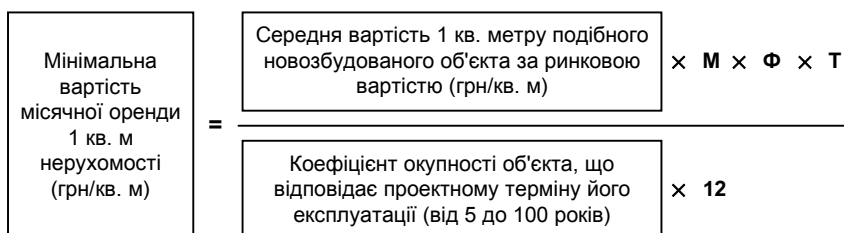

Рис. 1.87. Алгоритм розрахунку мінімальної вартості місячної оренди 1 кв. метру нерухомості

Рис. 1.88. Додаткові коефіцієнти для коригування мінімальної вартості місячної оренди 1 кв. метру нерухомості

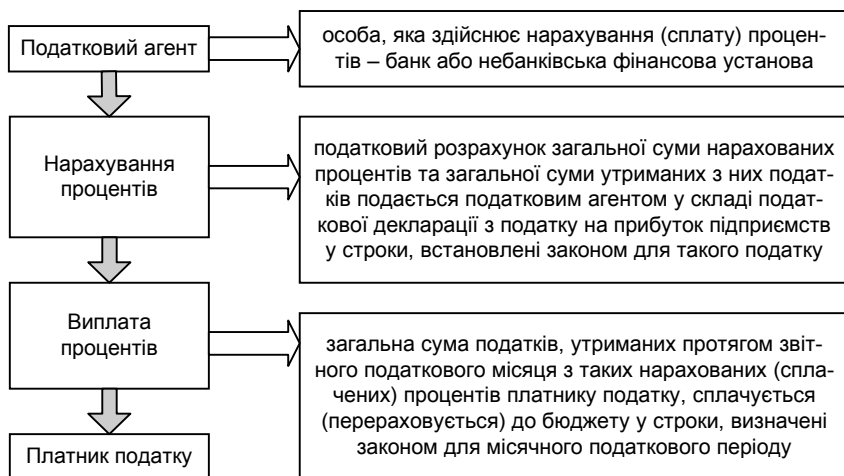

Рис. 1.89. Механізм оподаткування доходів, отриманих у вигляді процентів на банківські депозити та депозитні сертифікати

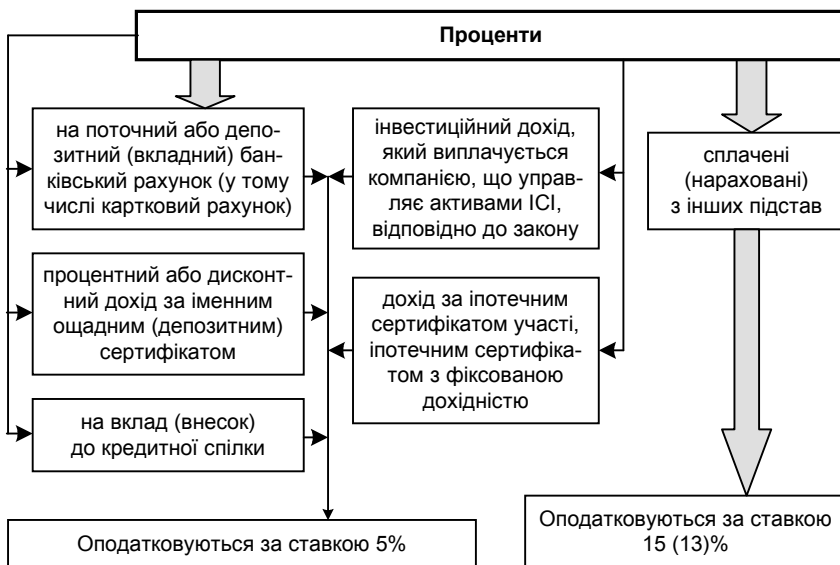

Рис. 1.90. Особливості оподаткування різних видів процентів

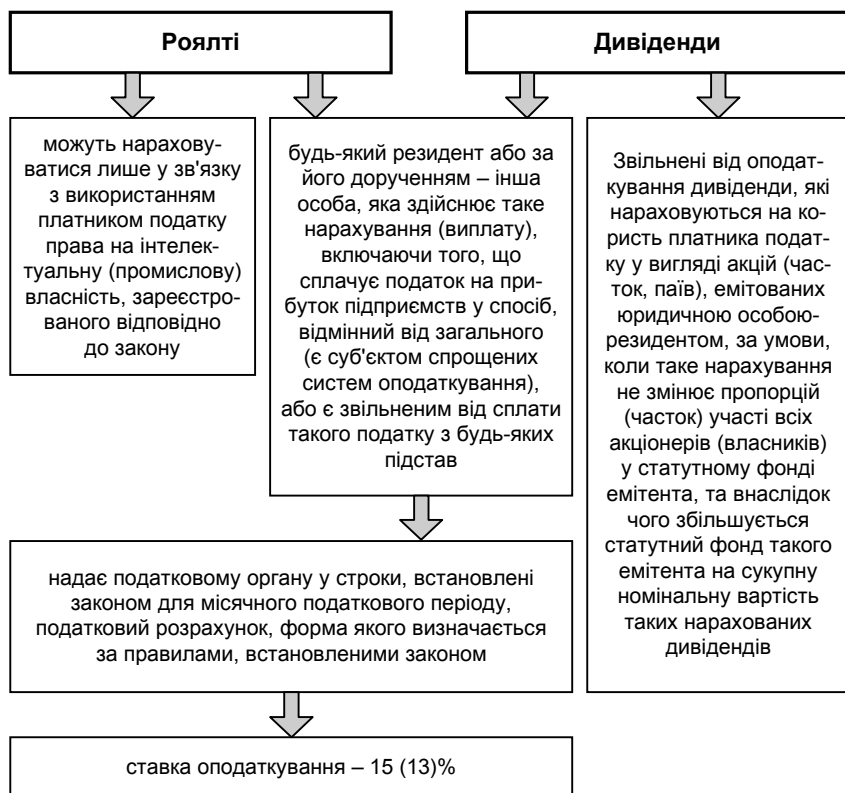

Рис. 1.91. Особливості оподаткування дивідендів і рояліті

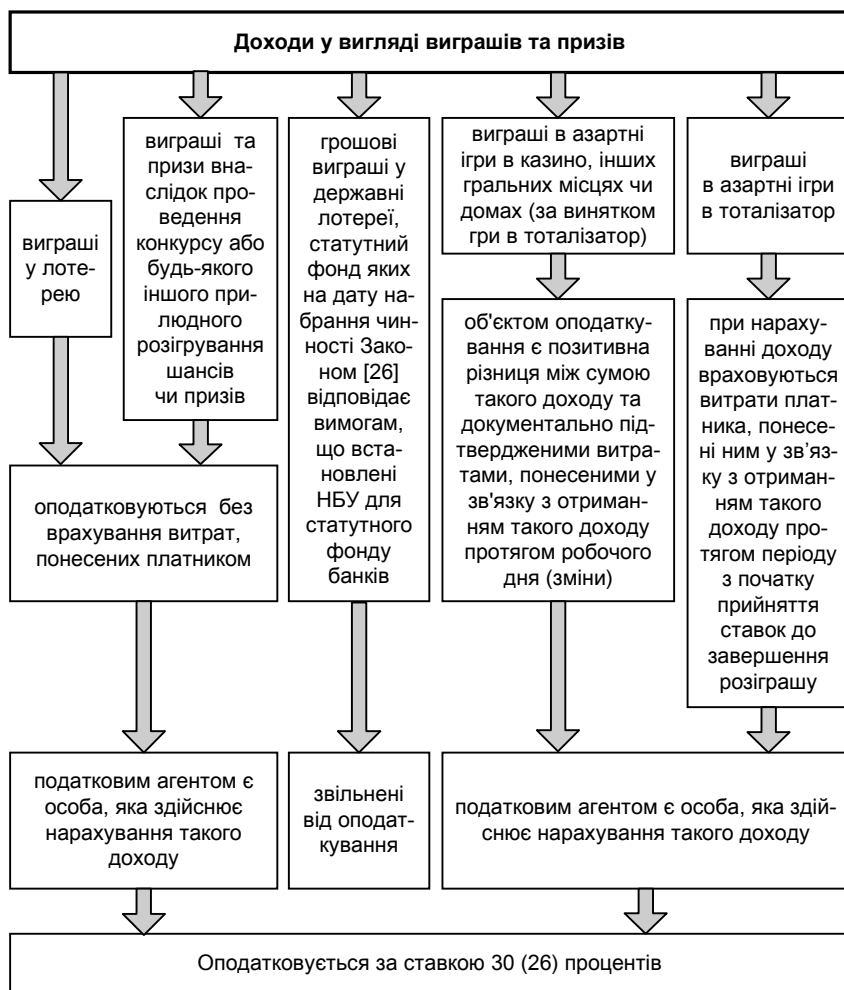

Рис. 1.92. Специфіка оподаткування доходів, отриманих у вигляді вигравів та призів

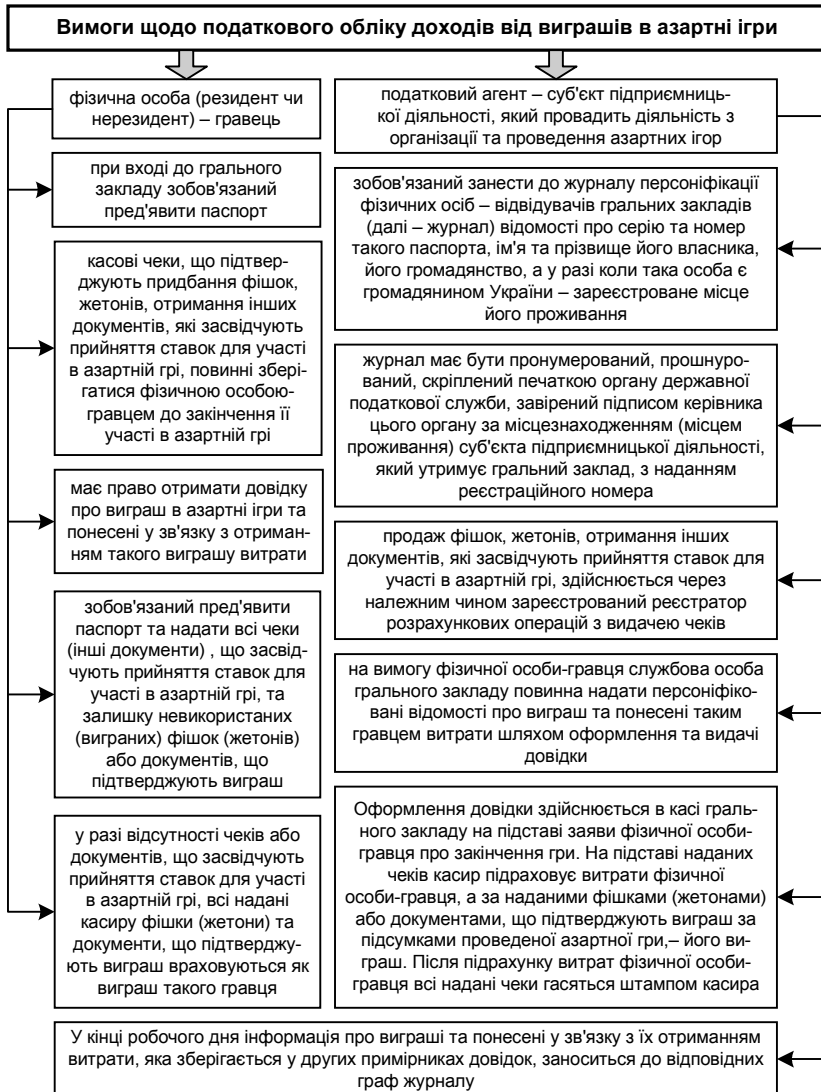

Рис. 1.93. Особливості податкового обліку доходів, отриманих у вигляді вигравів в азартні ігри

Рис. 1.94. Загальні принципи оподаткування інвестиційного прибутку

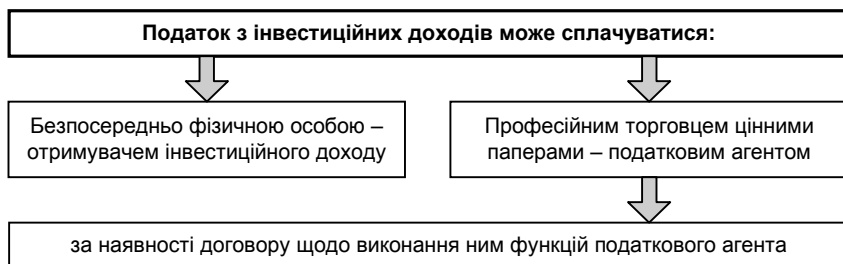

Рис. 1.95. Варіанти сплати податку з доходів фізичних осіб від здійснення операцій з інвестиційними активами

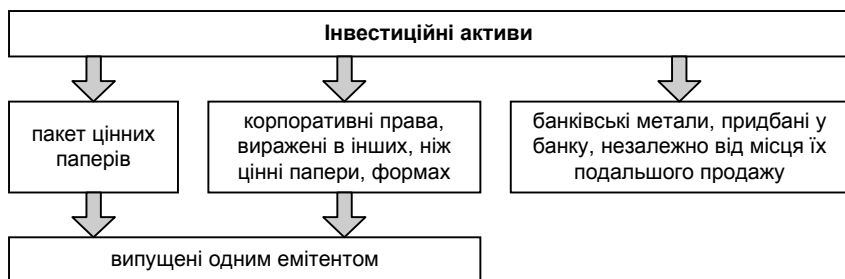

Рис. 1.96. Визначення терміну «інвестиційний актив» для цілей оподаткування фізичних осіб

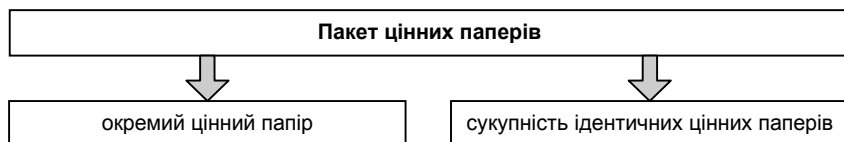

Рис. 1.97. Визначення терміну «пакет цінних паперів» для цілей оподаткування фізичних осіб

Рис. 1.98. Визначення терміну «ідентичний цінний папір» для цілей оподаткування фізичних осіб

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

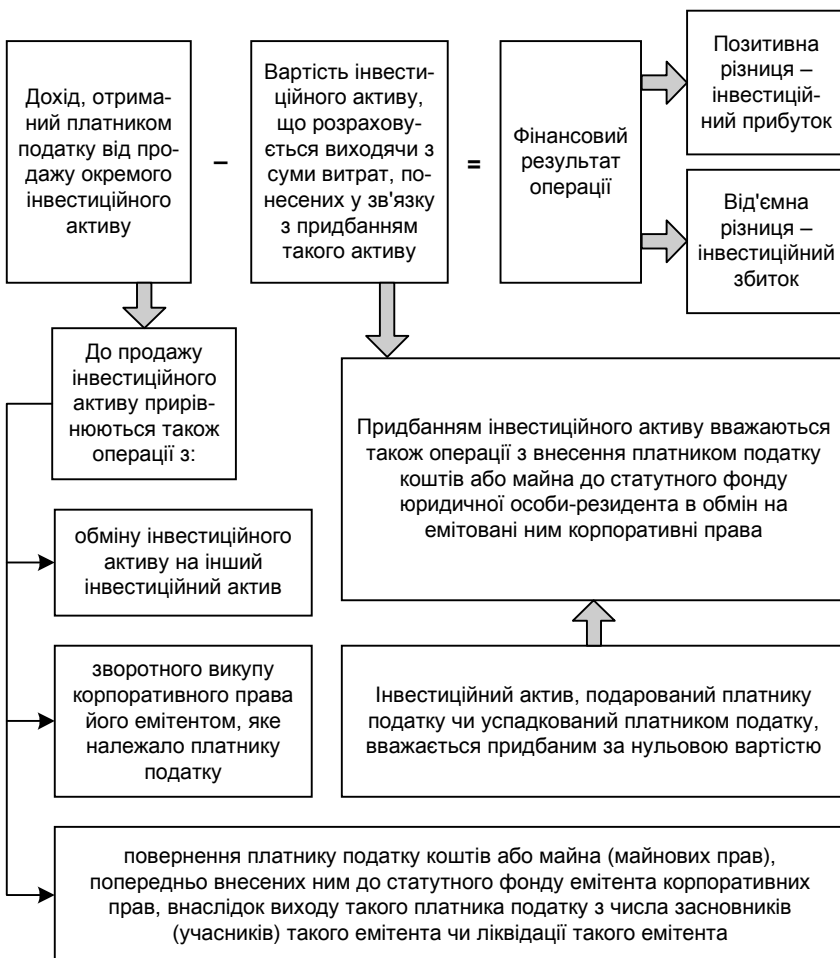

Рис. 1.99. Особливості визначення інвестиційного прибутку в цілях оподаткування

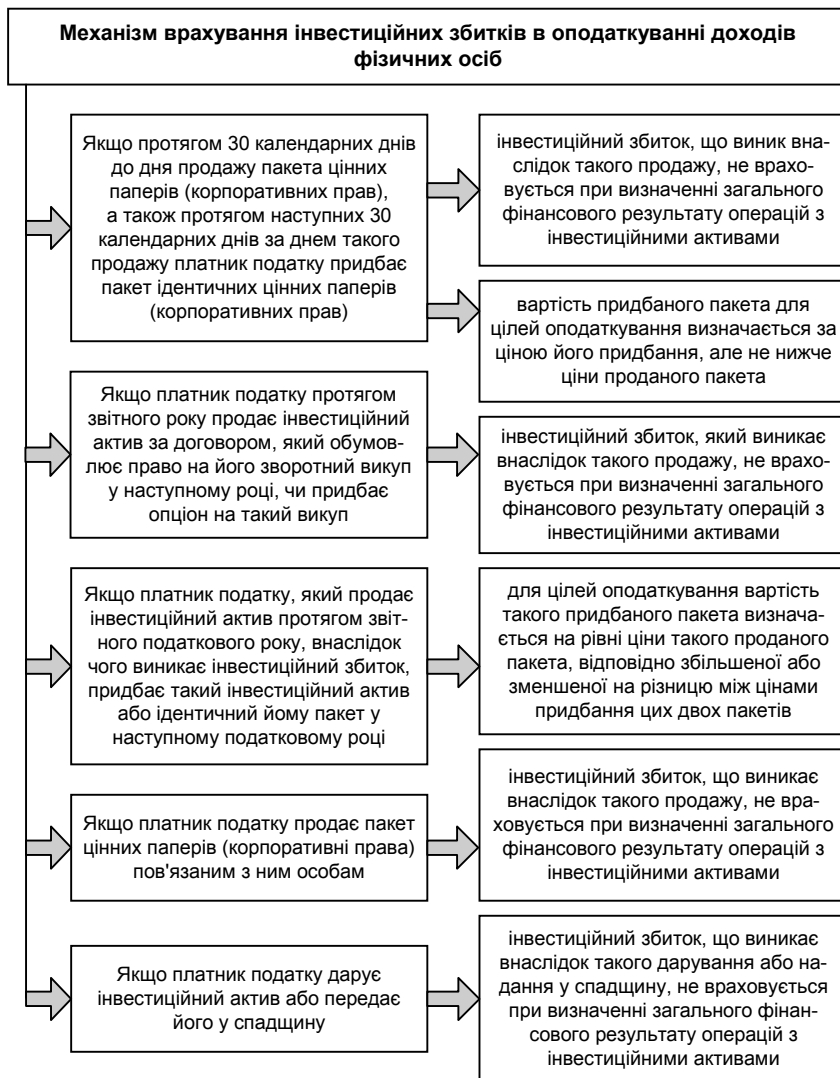

Рис. 1.100. Механізм врахування інвестиційних збитків в оподаткуванні доходів фізичних осіб

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Рис. 1.101. Вимоги до форми і змісту договору з професійним торговцем цінними паперами щодо виконання ним функцій податкового агента

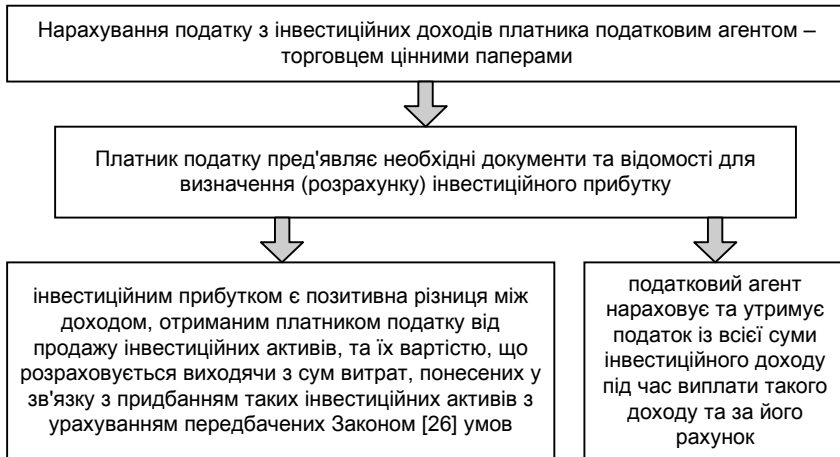

Рис. 1.102. Особливості оподаткування інвестиційних доходів платника податку податковим агентом – торговцем цінними паперами

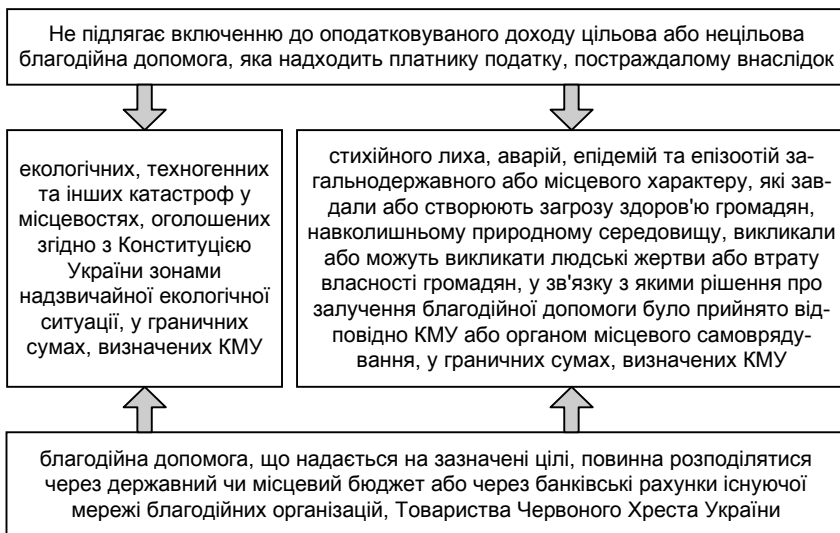

Рис. 1.103. Благодійна допомога, яка не підлягає оподаткуванню незалежно від її характеру

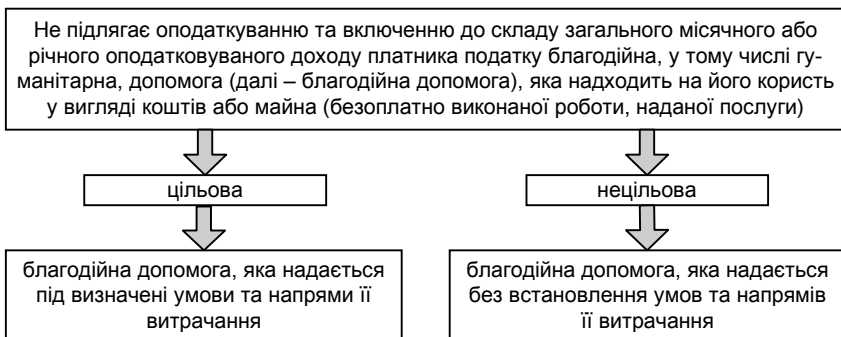

Рис. 1.104. Класифікація видів благодійної допомоги

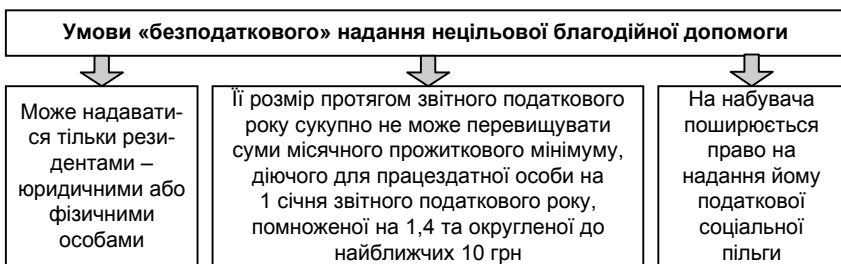

Рис. 1.105. Умови для звільнення від оподаткування нецільової благодійної допомоги

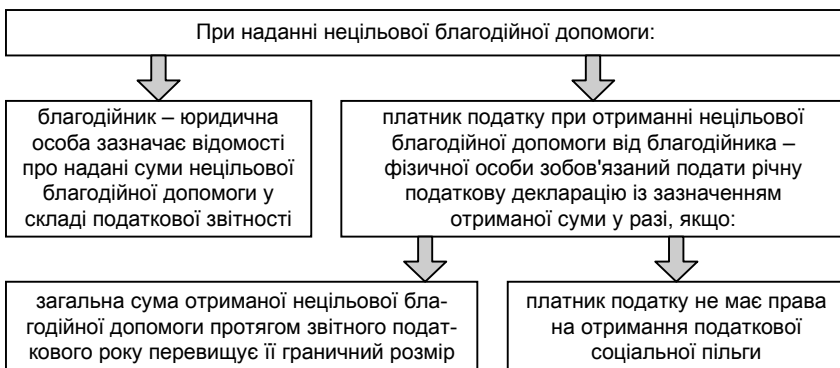

Рис. 1.106. Обов'язки благодійника і отримувача нецільової благодійної допомоги

Рис. 1.107. Напрями безподаткового використання цільової благодійної допомоги

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Рис. 1.108. Умови для звільнення від оподаткування цільової благодійної допомоги, яка надається на цілі охорони здоров'я

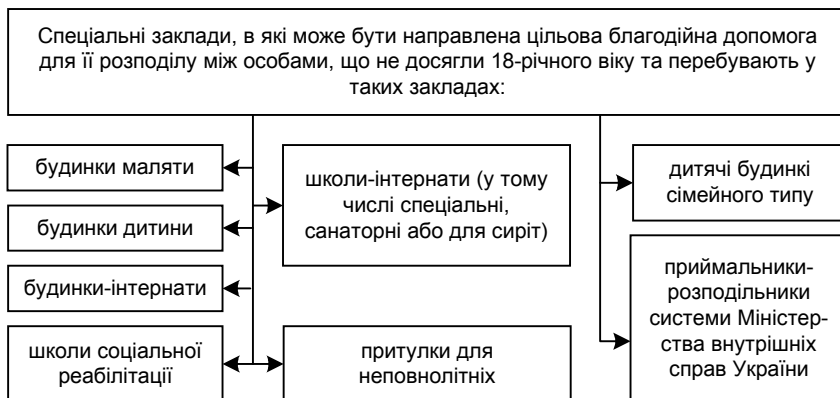

Рис. 1.109. Умови для звільнення від оподаткування цільової благодійної допомоги, яка надається спеціальним закладам для дітей до 18 років

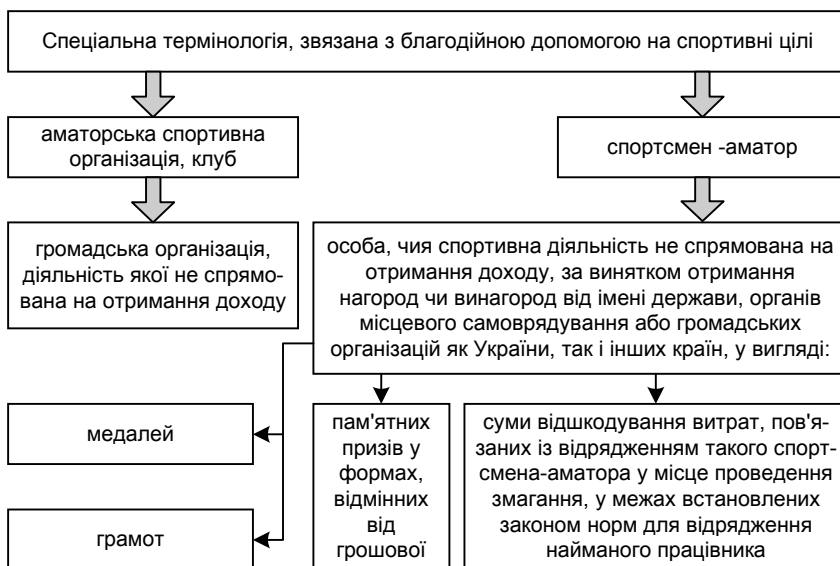

Рис. 1.110. Спеціальна термінологія, зв'язана з благодійною допомогою на спортивні цілі

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

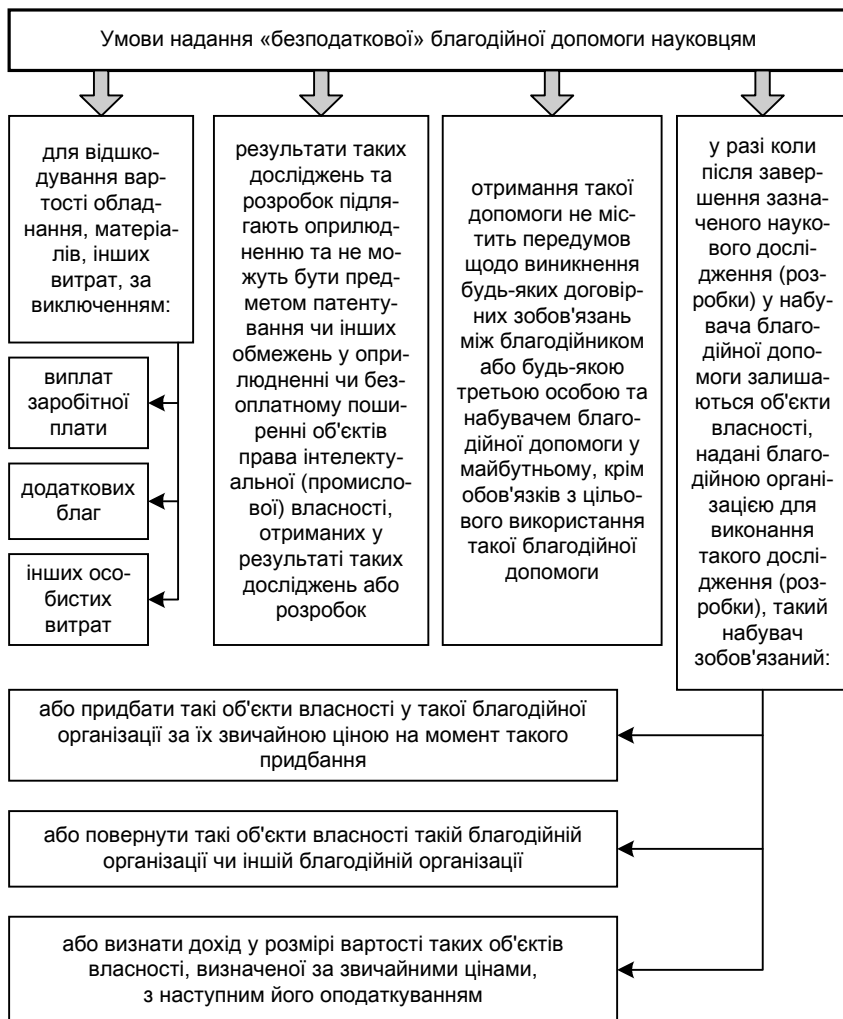

Рис. 1.111. Умови надання безподаткової благодійної допомоги на наукові дослідження

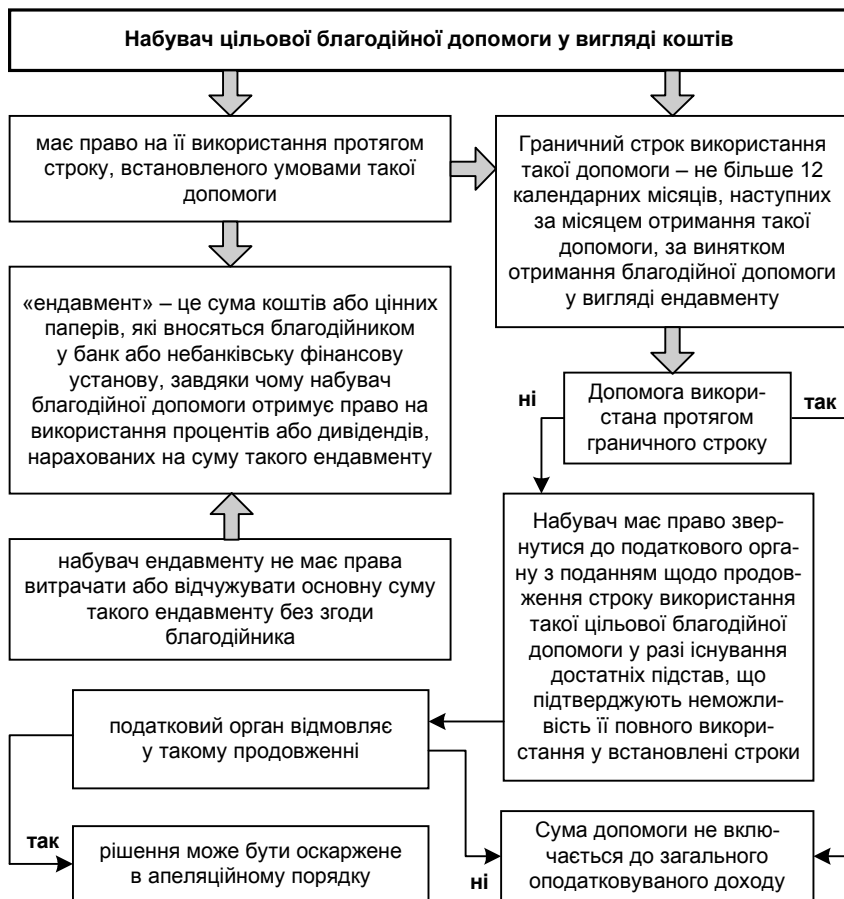

Рис. 1.112. Терміни використання благодійної допомоги

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

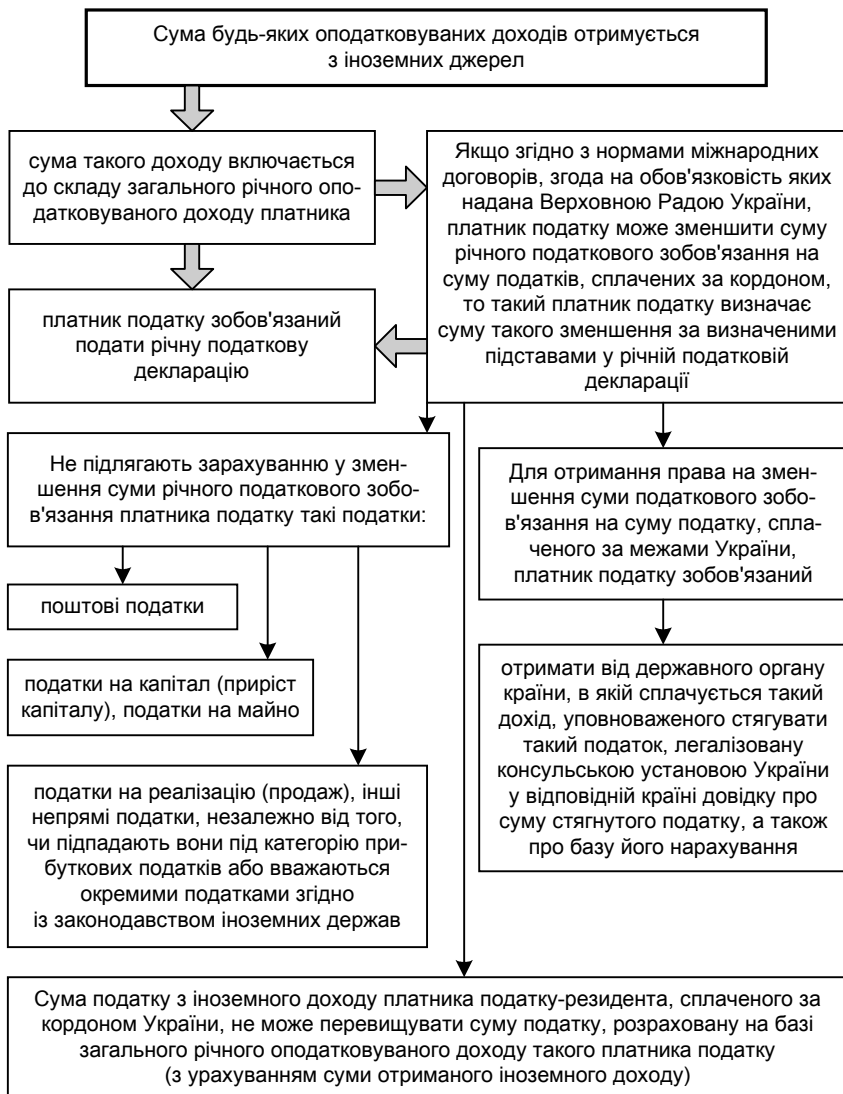

Рис. 1.113. Оподаткування іноземних доходів

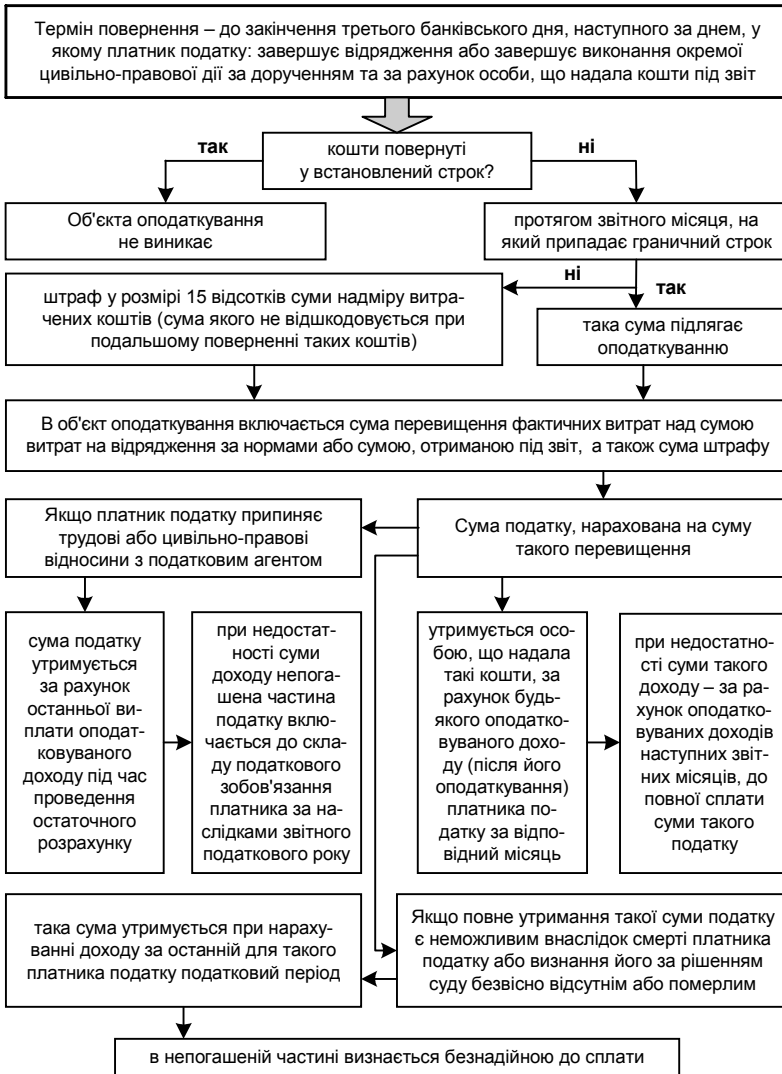

Рис. 1.114. Оподаткування сум надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт та не повернутих у встановлений строк

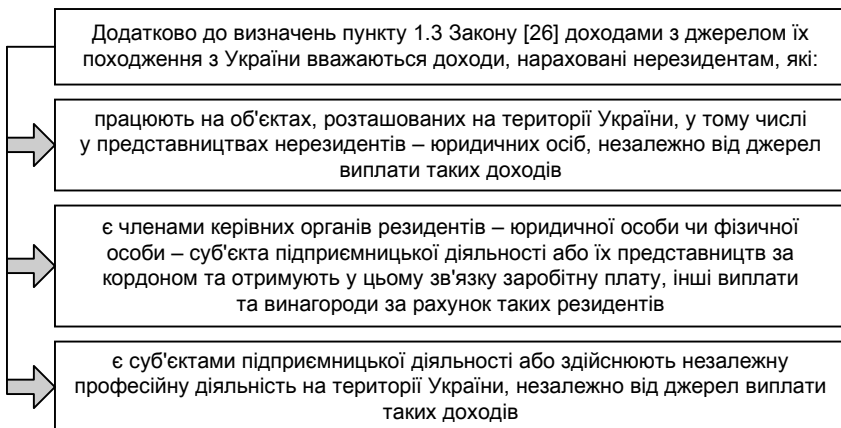

Рис. 1.115. Доходи нерезидентів, що додатково включаються до складу доходів з джерелом їх походження з України

Рис. 1.116. Особливості оподаткування доходів нерезидентів, що виплачуються їм нерезидентами, залежно від форми виплати

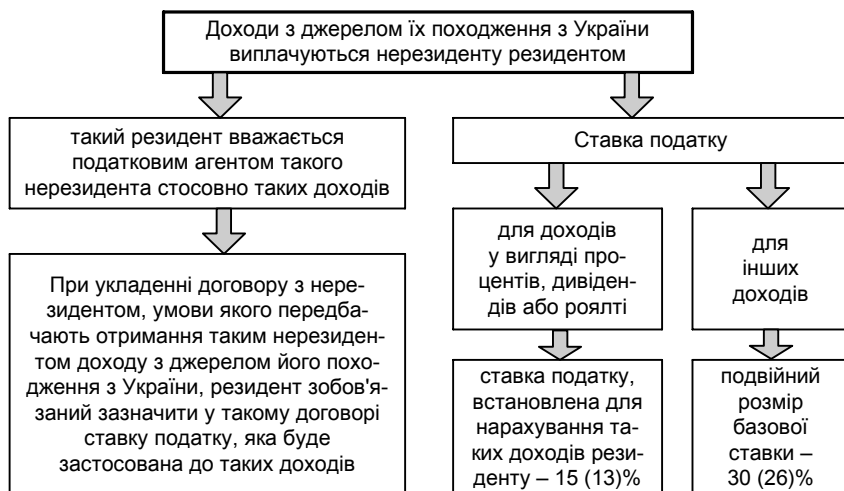

Рис.1.117. Особливості оподаткування доходів нерезидентів при виплаті їх резидентами

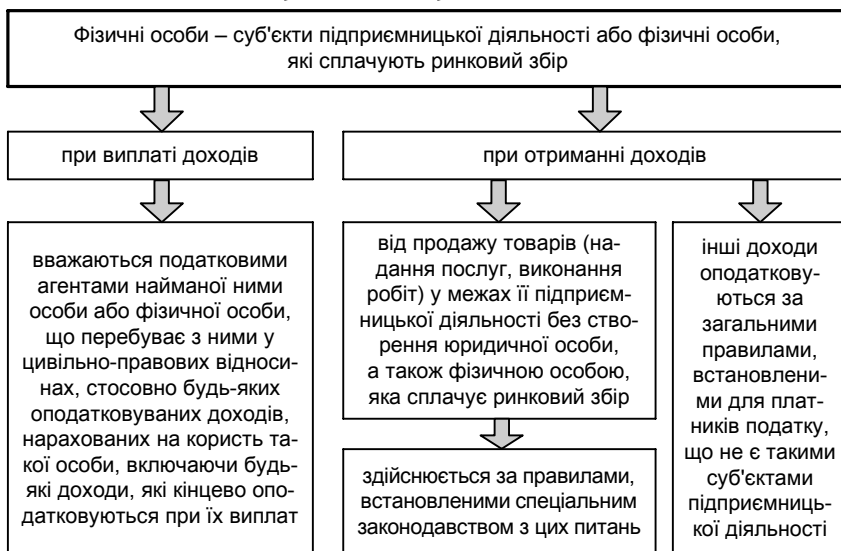

Рис. 1.118. Оподаткування доходів і виплат фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності

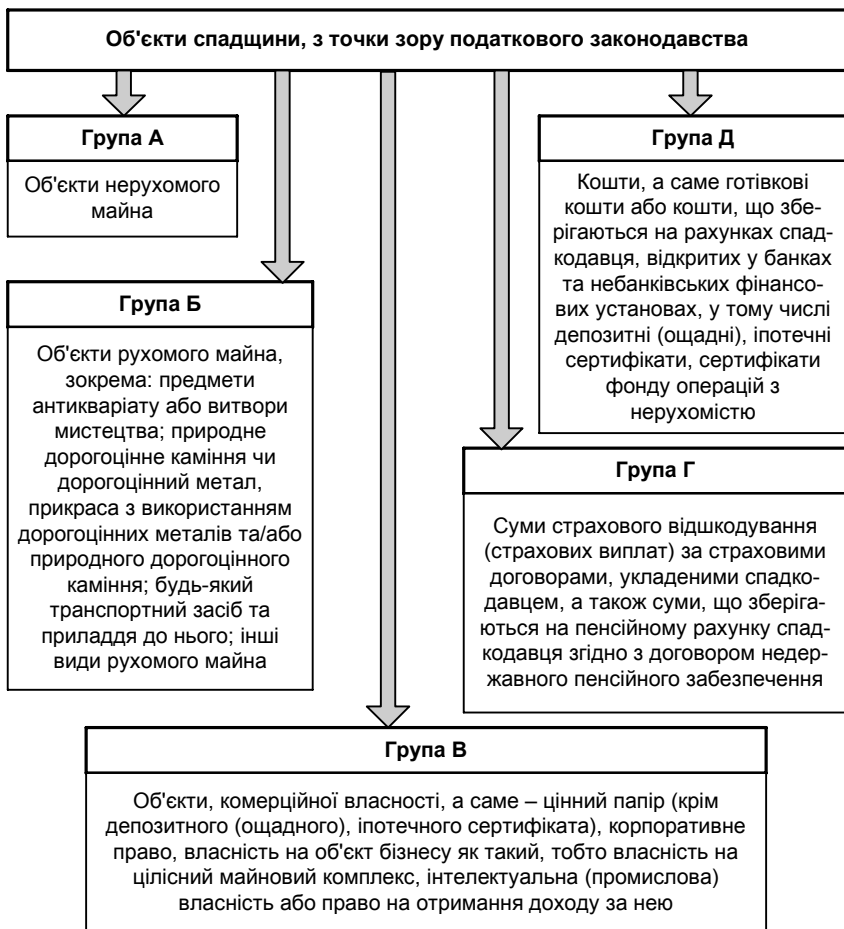

Рис. 1.119. Класифікація об'єктів спадщини в цілях оподаткування

Рис. 1.120. Ставки оподаткування спадщини в залежності від спадкодавців, спадкоємців та виду об'єкта спадщини

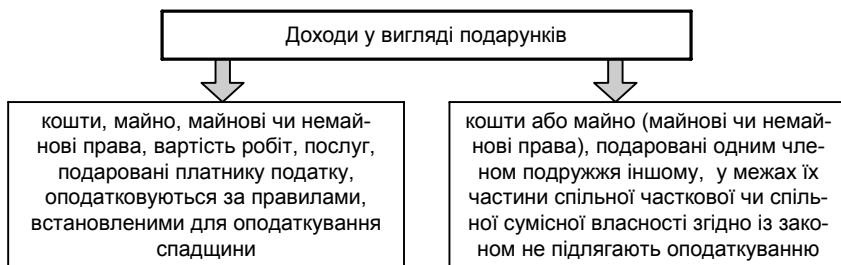

Рис. 1.121. Механізм оподаткування подарунків

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

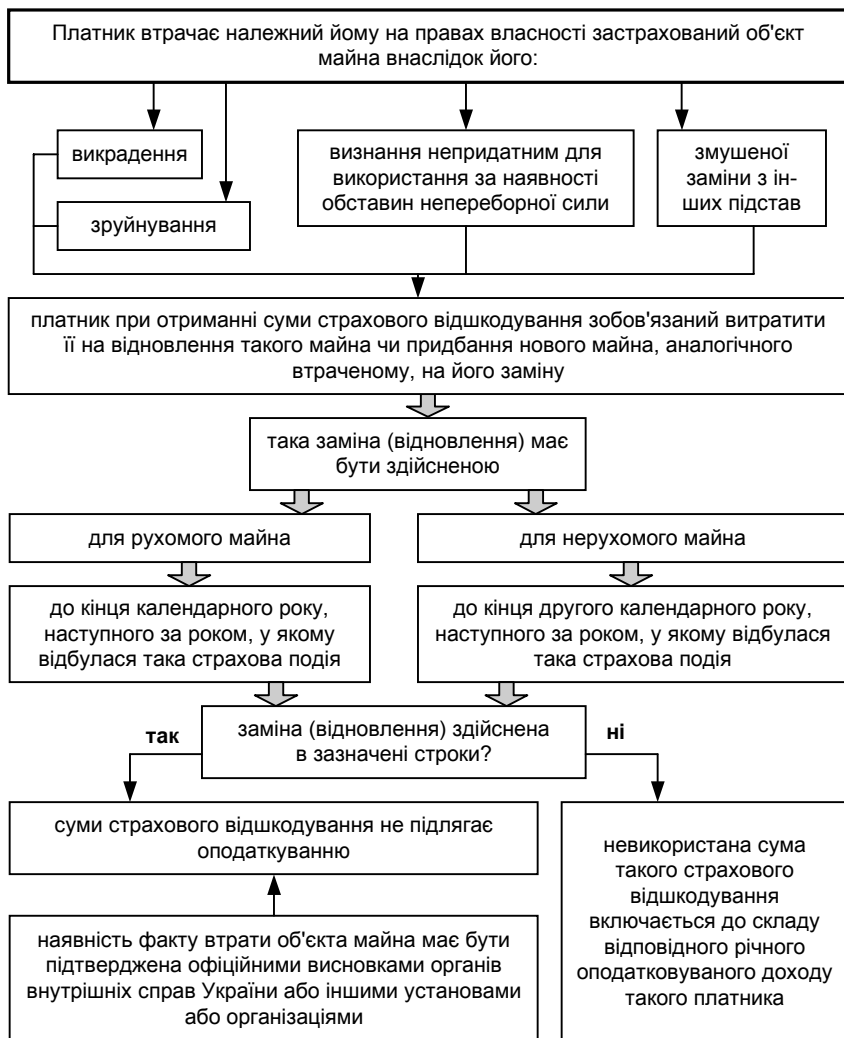
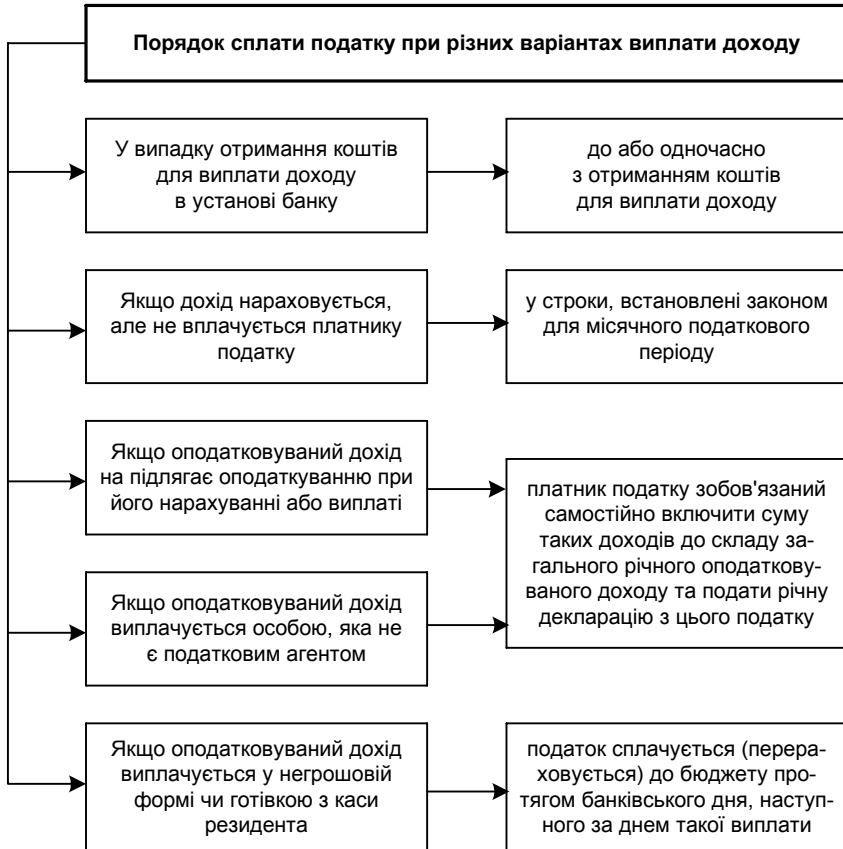

Рис. 1.122. Оподаткування операцій із заміщення втраченої власності

1.8. Порядок сплати податку та відповідальність платників

**Рис. 1.123. Порядок сплати податку
при різних варіантах виплати доходу**

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

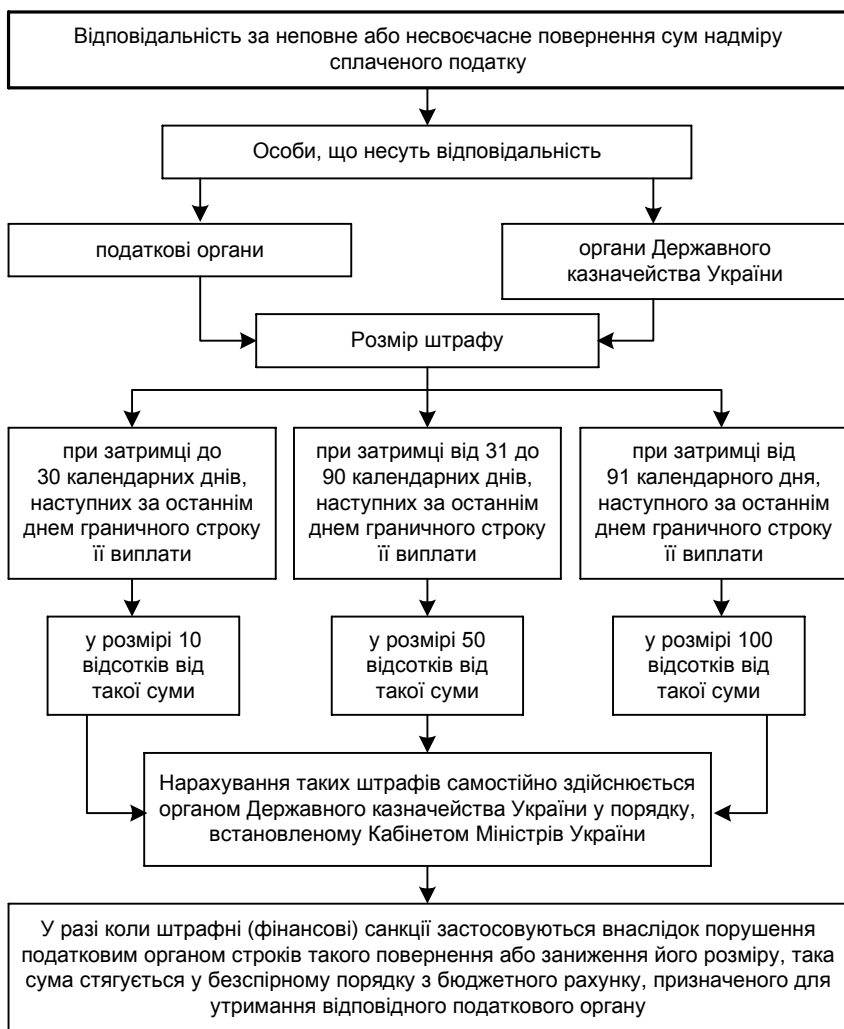

Рис. 1.124. Відповідальність за неповне або несвоєчасне повернення надміру сплаченого податку з доходів фізичних осіб

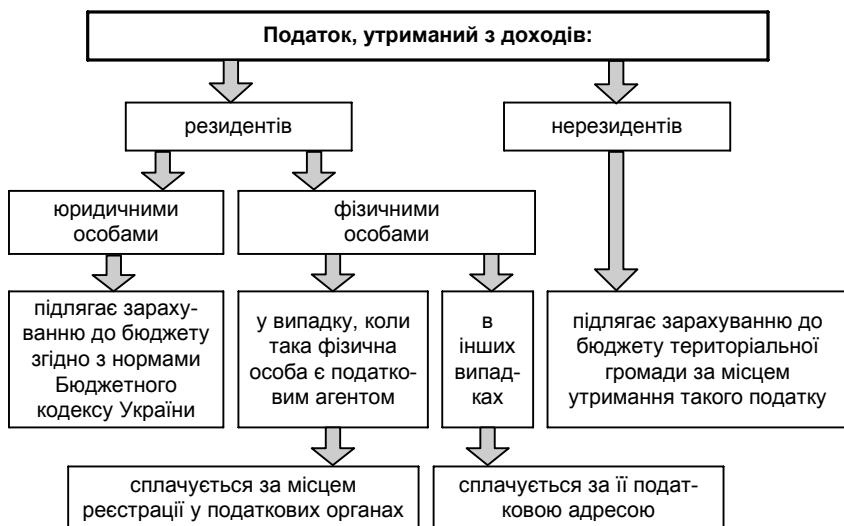

Рис. 1.125. Порядок сплати (перерахування) податку до бюджету

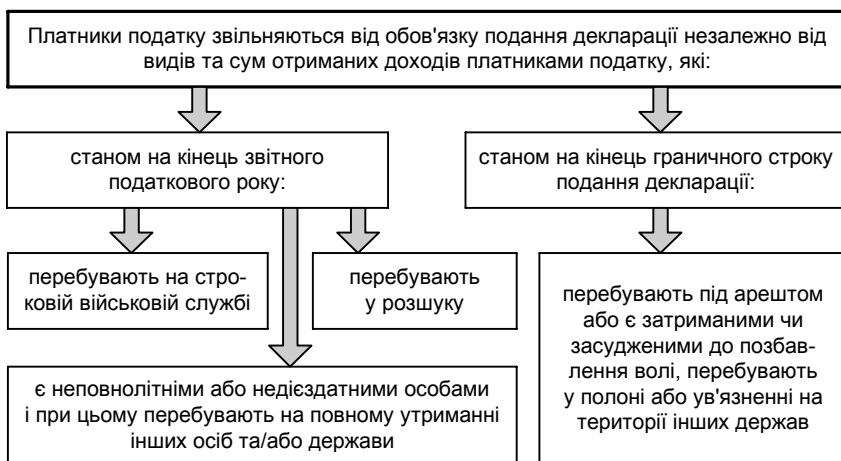

Рис. 1.126. Передбачені законодавством випадки звільнення від подання податкової декларації

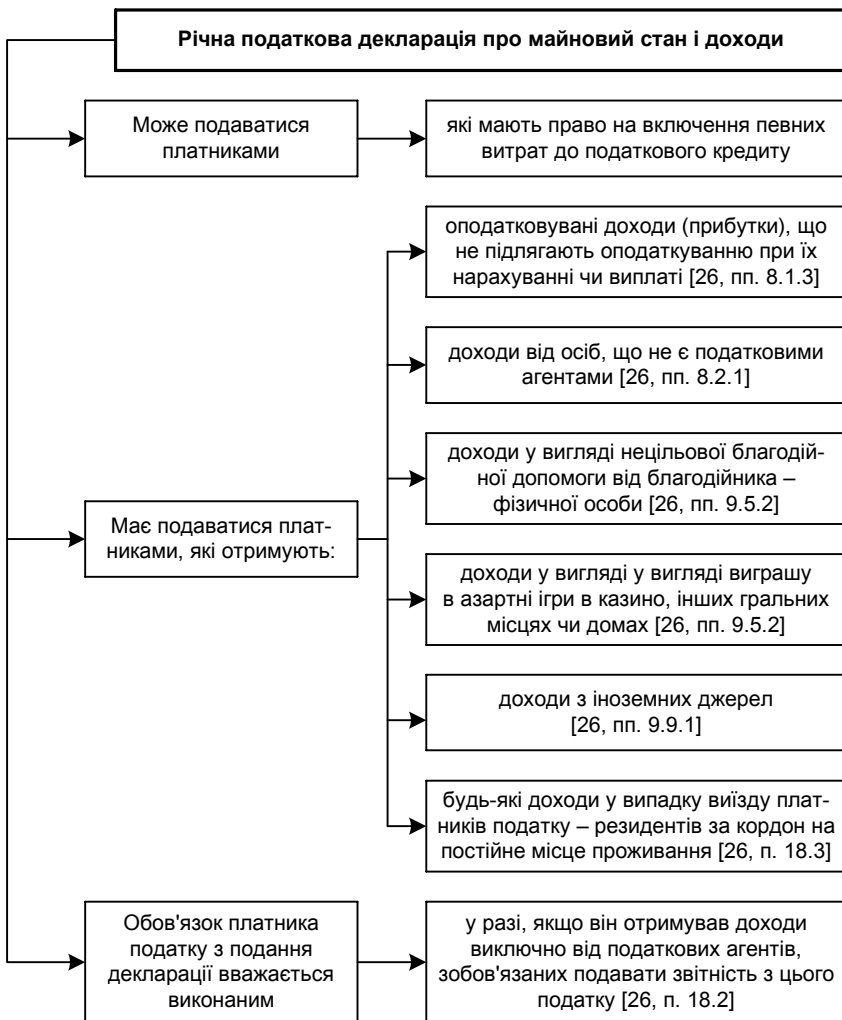

Рис. 1.127. Варіанти подання податкової декларації

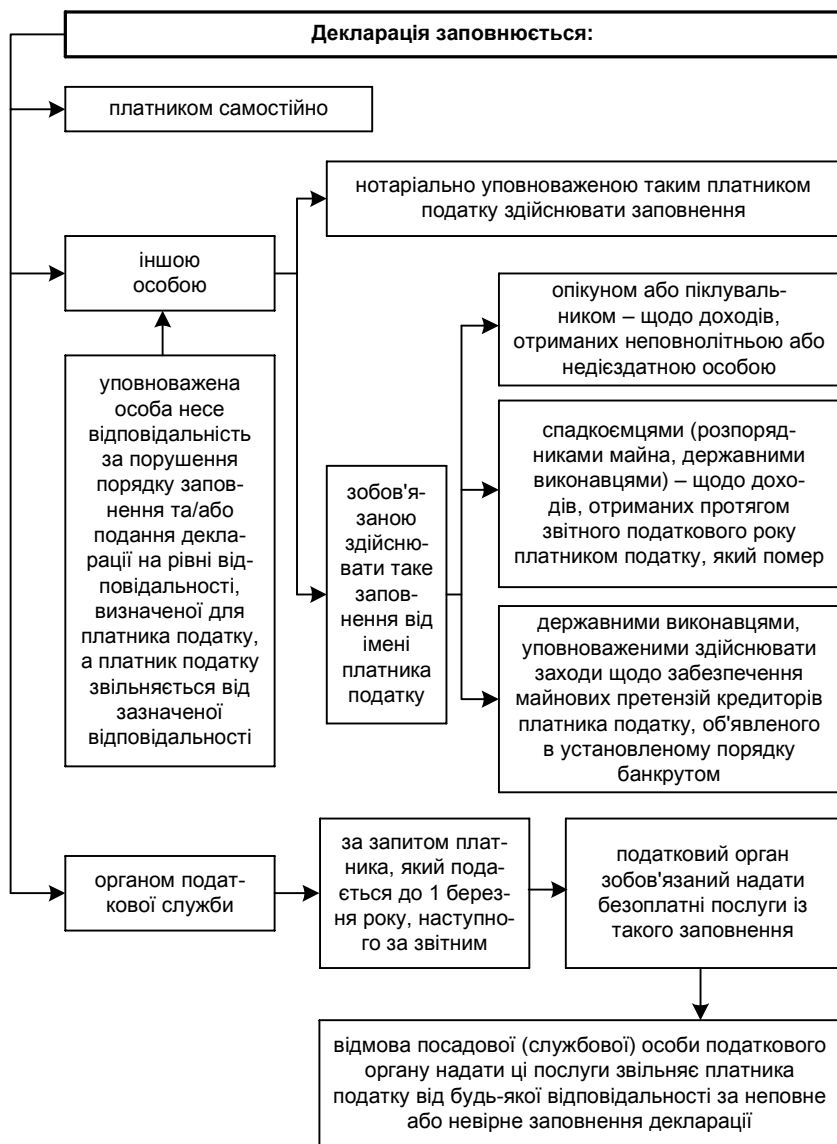

Рис. 1.128. Варіанти заповнення податкової декларації

2. ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ВІД ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Прибутковий податок з громадян (звичайна система оподаткування)

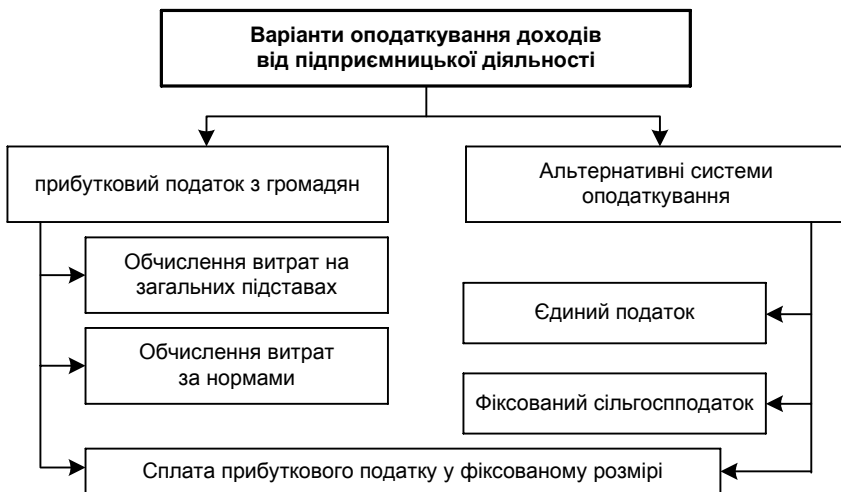

Рис. 2.1. Варіанти оподаткування доходів громадян – суб'єктів підприємницької діяльності

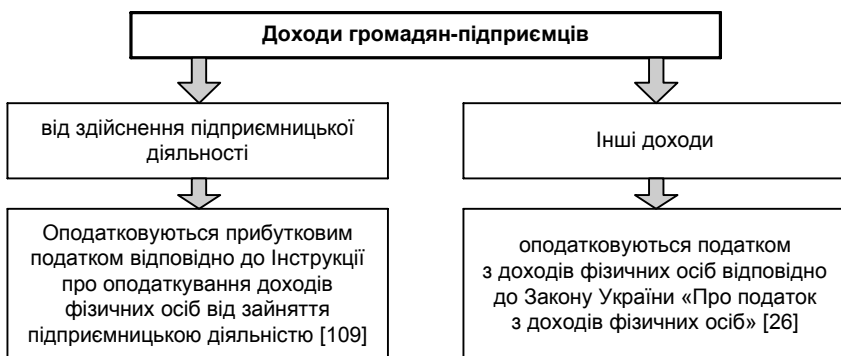

Рис. 2.2. Особливості оподаткування громадян – підприємців, що застосовують звичайну систему оподаткування

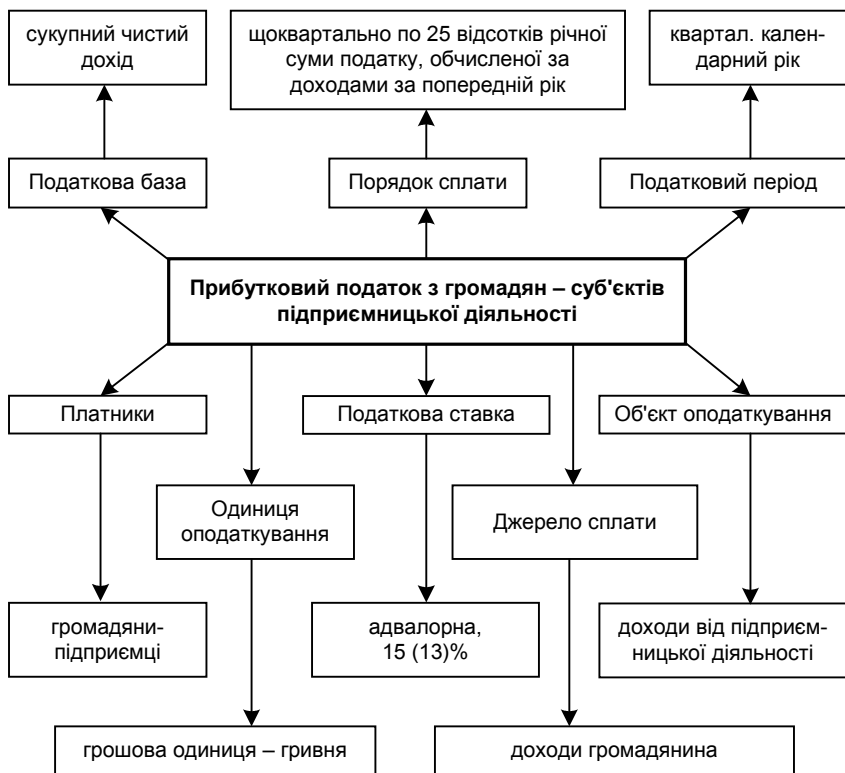

Рис. 2.3. Загальна характеристика прибуткового податку з громадян-підприємців, що справляєтьс з доходів від підприємницької діяльності

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Рис. 2.4. Податки і збори, платником яких є фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності

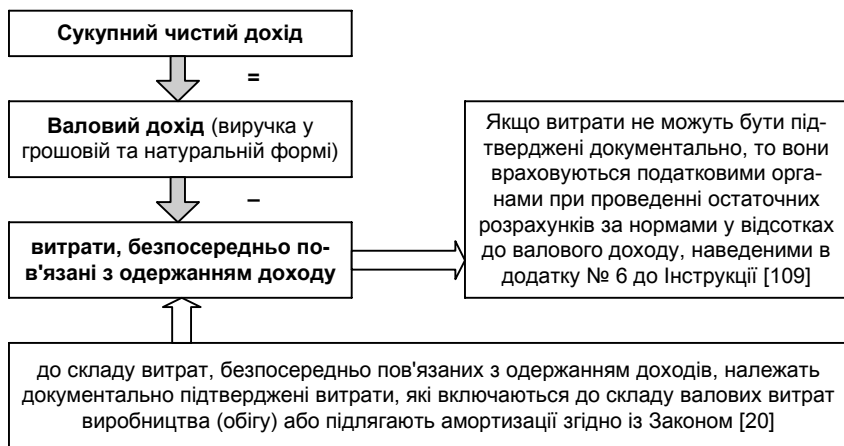

Рис. 2.5. Схема обчислення сукупного чистого доходу

Рис. 2.6. Підстави для обчислення податкових зобов'язань громадян – підприємців податковими органами

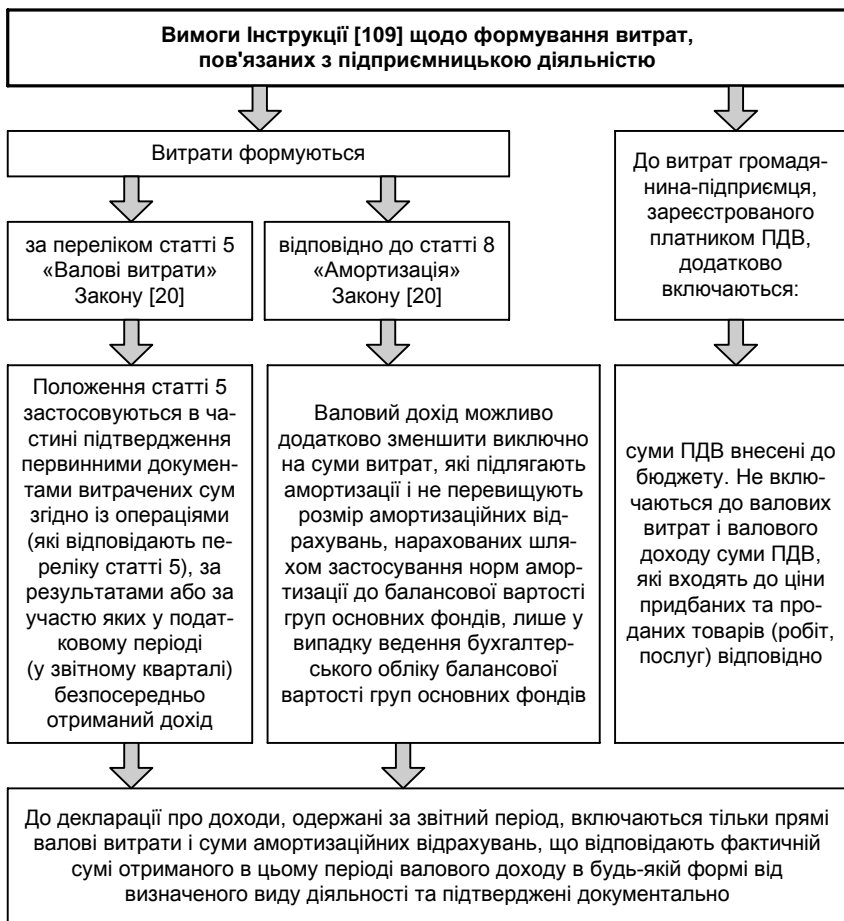

Рис. 2.7. Вимоги до формування витрат, зв'язаних з отриманням підприємницького доходу

Таблиця 2.1

Норми витрат, що враховуються при оподаткуванні доходів громадян, які займаються підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи, (додаток №6 до Інструкції [109])

Види діяльності	Норми (у відсотках до суми валового доходу)
1	2
I. Виготовлення	
Столярних виробів	60
Виробів з жерсті	60
Взуття жіночого	60
Взуття чоловічого	60
Одягу верхнього з хутра	55
Одягу в'язаного	55
Весільних нарядів	55
Головних уборів з хутра	55
Одягу верхнього	50
Пухових хусток в'язаних	50
Головних уборів в'язаних	50
Килимів тканих	50
Одягу легкого	50
Пам'ятників	50
Штучних квітів	50
Галантереї	50
Біжутерії	45
Макраме, мережива	45
Головних уборів з тканин	45
Похоронних вінків	45
Садово-городнього інструменту	45

1	2
Гончарних виробів	45
Цукерок	45
Проходожджувальних напоїв	45
Вафельних коржів	45
Риболовецьких снастей	40
Корзин із лози	35
Малярних щіток	35
Віників із сорго	35
Виробів з гіпсу	30
Кліток для птиць	30
Випалювання вапна	30
II. Надання послуг	
Послуги вантажним автотранспортом	55
Ремонт та будівництво житла	50
Оранка присадибних земельних ділянок	50
Ремонт взуття	45
Вичинка шкір	45
Вулканізація камер	45
Зубопротезування	45
Рихтування та фарбування автомобілів	45
Технічне обслуговування автомобілів	45
Послуги пасажирським автотранспортом	45
Ремонт побутових машин та приладів	40

Закінчення табл. 2.1

1	2
Ремонт радіо та телевізійної апаратури	40
Розпилювання дров	40
Музичне обслуговування	35
Ремонт годинників	35
Відео та звукозапис	30
Гравірування	30
Фотографічні роботи	25
Перукарські послуги	25
Педикюрні послуги	25
Друкарські послуги	25
Здавання в найм (в піднайм) житла	25
Посередницька діяльність	5
III. Інші види діяльності	
Розведення хутрових звірів кліткового утримання	50
Розведення декоративних птахів	45
Розведення акваріумних риб	45
Здійснення інших видів діяльності, включаючи торговельну	25

Рис. 2.8. Принципи встановлення розміру авансових внесків для платників прибуткового податку з доходів від підприємницької діяльності

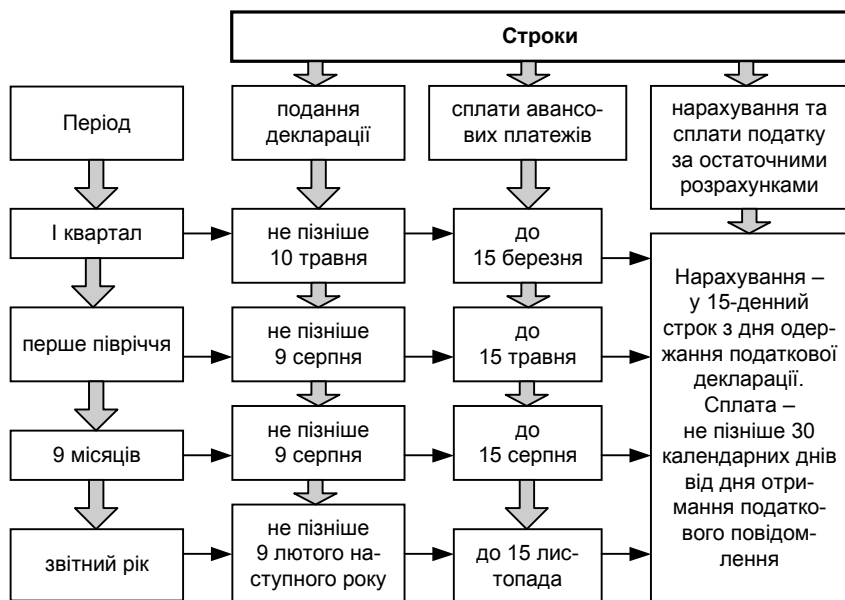

Рис. 2.9. Строки нарахування та сплати податкових зобов'язань за періодами

2.2. Фіксований податок

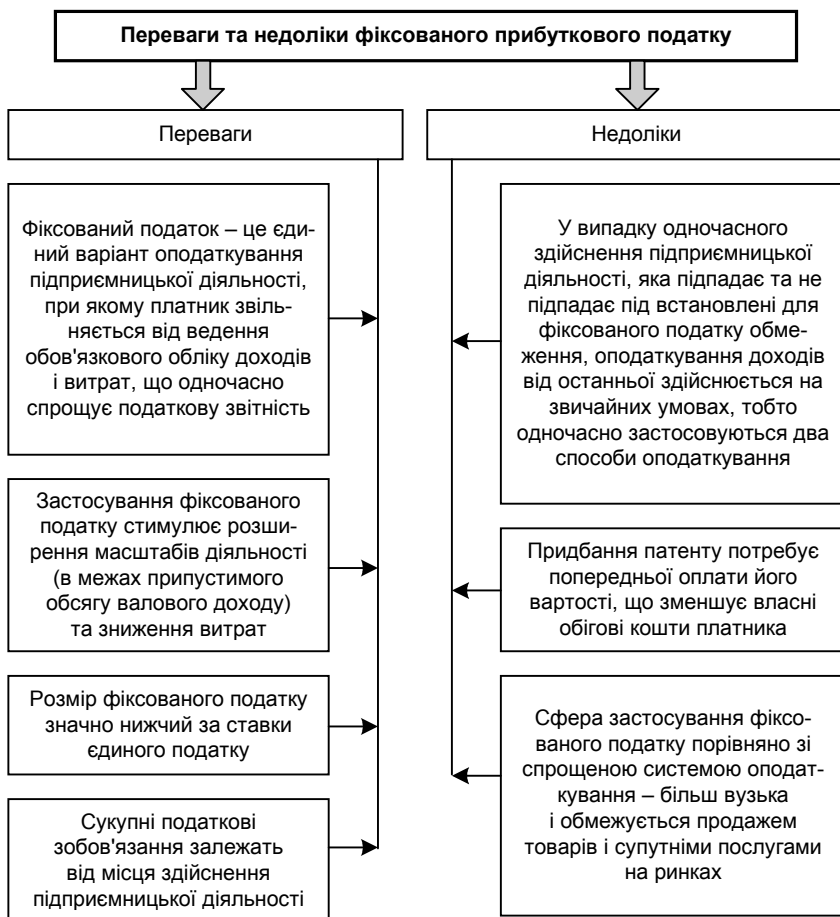

Рис. 2.10. Переваги та недоліки фіксованого прибуткового податку

Рис. 2.11. Система обмежень для платників фіксованого прибуткового податку

Таблиця 2.2

Загальна характеристика податкових ставок

Ознака	Характеристика податкових ставок
Спосіб встановлення	У фіксованій сумі на місяць в межах встановленого законодавством діапазону
Мінімальний рівень	20 грн на місяць
Максимальний рівень	100 грн на місяць
Розмір ставки для здійснення діяльності на всій території України	100 грн на місяць
Повноваження по встановленню	Органи місцевого самоврядування
Періодичність перегляду	Законодавством не встановлена
Критерії диференціації	Територіальне розташування місця торгівлі
Залежність від кількості найманих робітників	За кожного додаткового найманого робітника ставка збільшується на 50%
У випадку зміни ставки податку	Протягом дії патенту перерахунок не здійснюється

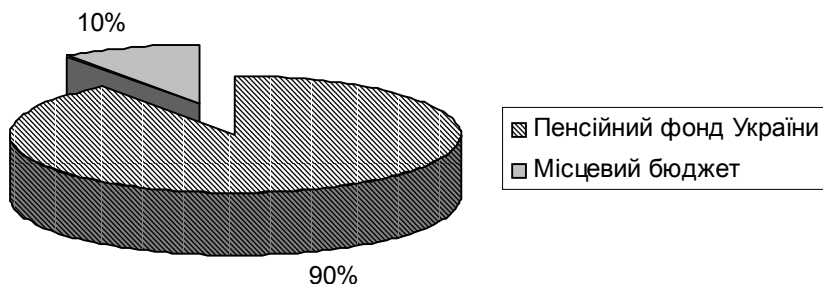

Рис. 2.12. Розподіл надходжень фінансового прибуткового податку

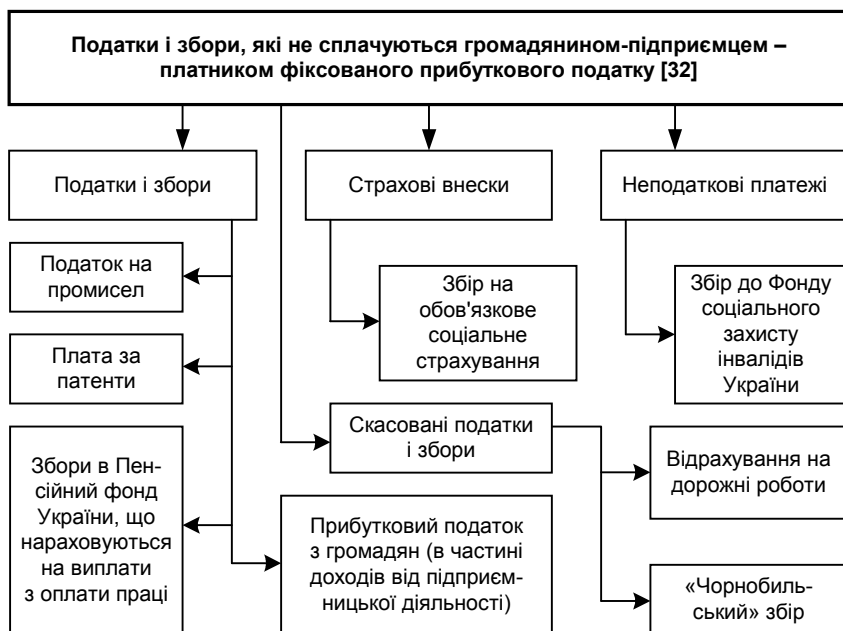

Рис. 2.13. Податки і збори, що не сплачуються фізичною особою – суб'єктом підприємницької діяльності – платником фіксованого прибуткового податку

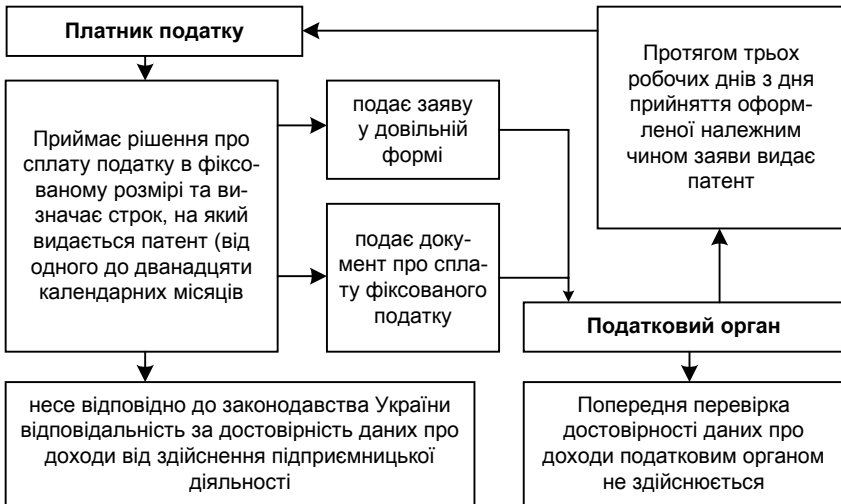

Рис. 2.14. Взаємодія платника податку та органу податкової служби при отриманні патенту

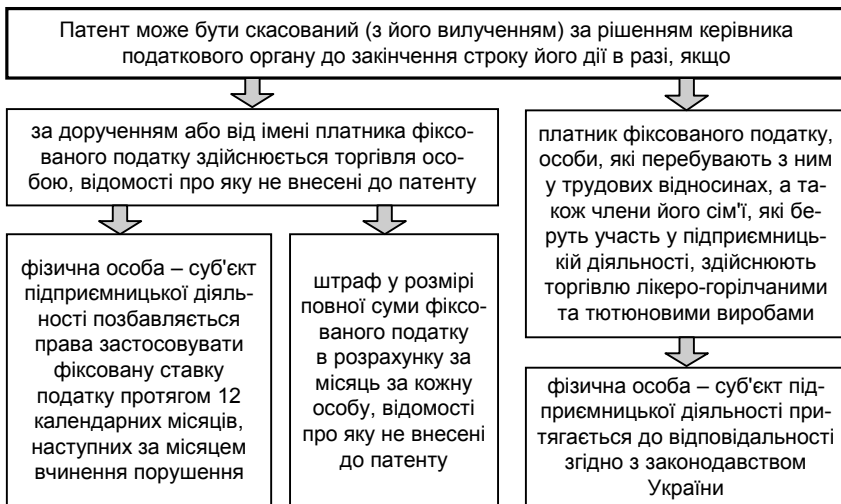

Рис. 2.15. Умови і наслідки скасування та вилучення патенту

Таблиця 2.3

Відповідальність платників фіксованого прибуткового податку

Порушення	Вид відповідальності
За дорученням або від імені платника фіксованого податку здійснюється торгівля особою, відомості про яку не внесені до патенту	Позбавлення громадянина-підприємця права застосовувати фіксовану ставку податку протягом 12 календарних місяців, наступних за місяцем вчинення порушення [32, ст. 14]
	Штраф у розмірі повної суми фіксованого податку в розрахунку за місяць за кожну особу, відомості про яку не внесені до патенту [32]
	За рішенням керівника податкового органу патент (придбаний для сплати прибуткового податку за фіксованою ставкою) може бути скасований (з його вилученням) до закінчення строку його дії [32, ст. 14]
Здійснення торгівлі лікєро-горілчаними та тютюновими виробами платником фіксованого податку, особами, які перебувають з ним у трудових відносинах, а також членами його сім'ї, які беруть участь у підприємницькій діяльності	Штраф у розмірі 200% вартості одержаної для оптової торгівлі партії товару, але не менше за 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [14]. Для роздрібної торгівлі фінансові санкції не встановлені
	За рішенням керівника податкового органу патент (придбаний для сплати прибуткового податку за фіксованою ставкою) може бути скасовано (з його вилученням) до закінчення строку його дії [32]
Продаж підакцизних товарів без застосування РРО	Фінансова санкція у п'ятикратному розмірі вартості проданих товарів (наданих послуг) [22, ст. 9, 17]

2.3. Спрощена система оподаткування фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва

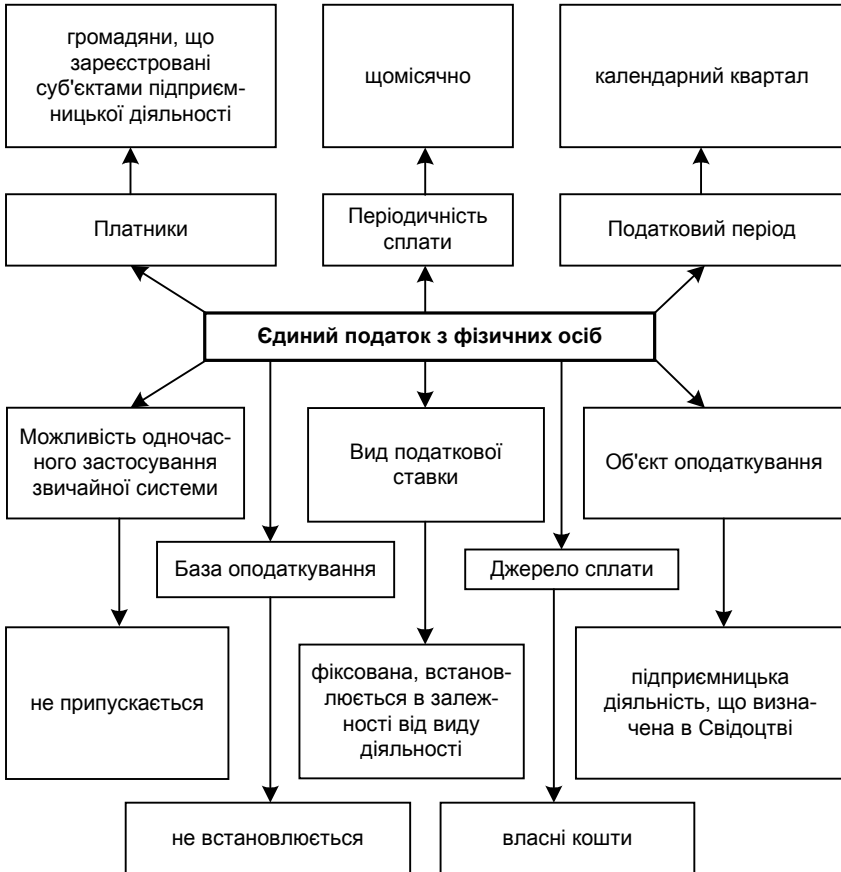
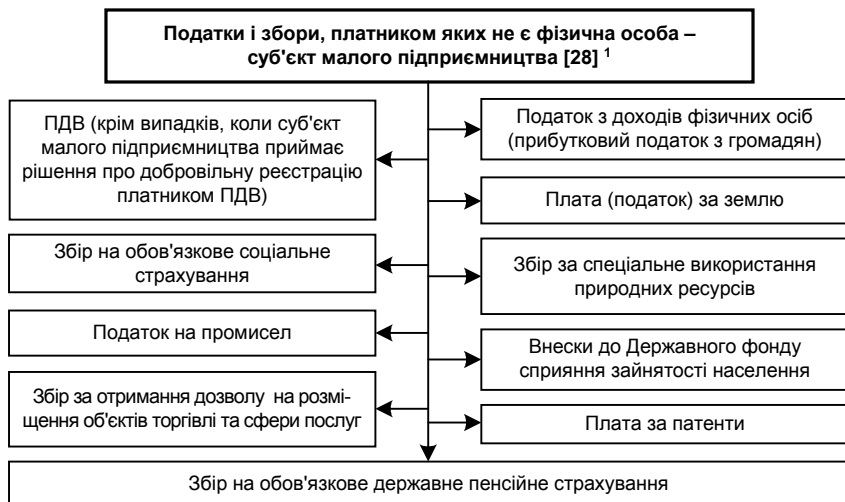

Рис. 2.16. Загальна характеристика єдиного податку з фізичних осіб

Рис. 2.17. Обмеження щодо застосування спрощеної системи оподаткування фізичними особами – суб'єктами малого підприємництва

¹ Збори, справляння яких зупинено або скасовано, до переліку не включені.

Рис. 2.18. Взаємодія єдиного податку для фізичних осіб з іншими податками і зборами

Таблиця 2.4

Переваги спрощеної системи оподаткування фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва

Сфера дії	Переваги	Можливі наслідки
1	2	3
Законодавча та нормативна бази	Зменшення кількості податків і зборів, а, відповідно, – законодавчих і нормативних актів, що мають враховуватися суб'єктом малого підприємництва	Зменшення ймовірності помилок у застосуванні законодавчих і нормативних актів і, відповідно, можливих фінансових санкцій. Зниження впливу нестабільності законодавства. Зменшення кількості суперечливих норм
Перехід на спрощену систему	Здійснюється за рішенням платника	Платник приймає рішення про застосування спрощеної системи не в обов'язковому порядку, а виходячи з економічної доцільності переходу на єдиний податок, що дає змогу зменшити сукупні податкові платежі

Закінчення табл. 2.4

1	2	3
Наявність альтернатив	У рамках спрощеної системи платник самостійно приймає рішення щодо статусу платника ПДВ	Можливість врахувати інтереси споживачів і оптимізувати сукупні податкові платежі в залежності від специфіки підприємницької діяльності
Ставка оподаткування	Встановлюється у фіксованій сумі в залежності від виду підприємницької діяльності	Незалежність податкових зобов'язань від результатів підприємницької діяльності стимулює нарощування обсягів реалізації й чистого доходу платника, а також зменшення витрат
	Максимальний граничний рівень ставки обмежений	Можливість прогнозування податкових платежів
Доплата за найманих робітників	Нормована (50% від встановленої ставки єдиного податку)	Стимулює підвищення продуктивності праці найманих робітників
Розрахунки, пов'язані з обчисленням податкових зобов'язань	Значно спрощуються	За тими податками та зборами, платником яких не є суб'єкт малого підприємництва, розрахунки податкових зобов'язань не здійснюються. Визначення податкових зобов'язань з єдиного податку не потребує спеціальних розрахунків
Характер сплати	Попередній характер сплати єдиного податку – гарантія від зміни ставок	У випадку зміни ставки оподаткування органами місцевої влади перерахунок податкових зобов'язань за періодами, коли здійснена попередня оплата, не здійснюється
Звітність	Скорочення та спрощення форми	Скорочення витрат часу на заповнення і подання звітності. Зменшення ймовірності помилок у податковій звітності
Розрахунки зі споживачами	Можливість не застосовувати реєстратори розрахункових операцій	Спрощується організація підприємницької діяльності. Зменшується кількість перевірок. Зменшується кількість можливих порушень

Таблиця 2.5

Недоліки єдиного податку для фізичних осіб порівняно зі звичайною системою оподаткування

Сфера дії	Недолік	Можливі наслідки
Законодавча база	Невідповідність норм Указу [28] іншим законодавчим та нормативним актам у сфері оподаткування	Невизначеність суттєвих умов застосування спрощеної системи. Велика кількість суперечливих роз'яснень органів виконавчої влади
Обмеження щодо видів діяльності	Громадянин-підприємець не може здійснювати види діяльності, на які не поширюється дія Закону України «Про державну підтримку розвитку малого підприємництва» [24] та Указу [28]	Здійснення видів діяльності, які заборонені для суб'єктів малого підприємництва платників єдиного податку, зумовлює обов'язкове повернення на звичайну систему оподаткування
Обмеження щодо масштабу діяльності та чисельності найманих робітників	Відсутність диференціації обмежень в залежності від виду діяльності	Підприємці, що здійснюють трудомісткі види діяльності, або види діяльності в яких мала частка доданої вартості має обмежені (порівняно з іншими) можливості застосування спрощеної системи оподаткування
Характер ставки	Встановлюється у фіксованому розмірі	Неможливість зменшення податкових платежів при погіршенні фінансово-економічних показників або при тимчасовому припиненні підприємницької діяльності
Порядок встановлення ставки	Ставки встановлюються органами місцевого самоврядування, а терміни їх дії законодавчо не визначені	Суб'єктивний характер диференціації ставок за видами діяльності. Можливість зміни ставок протягом календарного року
Податковий облік	Форми податкового обліку містять зайві реквізити	Додаткові витрати часу на ведення обліку за показниками, які не враховуються при визначенні податкових зобов'язань
Попередній характер сплати	Єдиний податок сплачується до початку відповідного періоду	Зменшення оборотних коштів підприємців
Подання звітності	Невиправдано короткий термін подання звітності (протягом п'яти днів після закінчення податкового кварталу)	Втрати часу на черги в органах податкової служби. Відсутність достатнього часу для підготовки й перевірки звітності

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

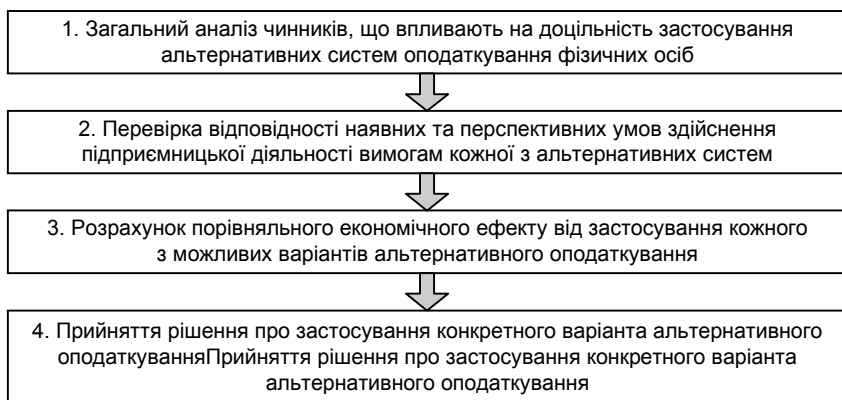

Рис. 2.19. Етапи процесу оцінки доцільності застосування альтернативних систем оподаткування громадянами-підприємцями

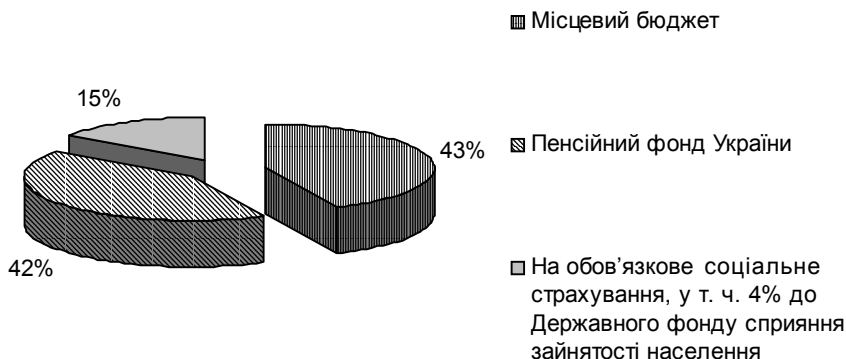

Рис. 2.20. Розподіл надходжень єдиного податку від фізичних осіб

Таблиця 2.6

Порівняльні переваги альтернативних систем оподаткування фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності

Позитивні чинники	Спрощена система оподаткування	Фіксований податок
1	2	3
Скорочення нормативної бази оподаткування	Кількість законодавчих та нормативних актів, що регулюють оподаткування фізичних осіб, суттєво скорочується. Норми Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» [20] не застосовуються. Як наслідок – зменшення вірогідності помилок і потенційних санкцій	
Спрямованість на стимулювання розвитку підприємництва	Податкові зобов'язання не залежать від розміру підприємницького доходу. Сума збільшення доходу не включається в базу оподаткування	
Спрощення податкової звітності за основним податком	Щоквартально подається звіт за спрощеною формою	Щоквартально подається декларація із зазначенням обсягів діяльності
Можливість самостійного прийняття рішення щодо реєстрації платником ПДВ	Рішення приймається платником при поданні заяви	Не передбачена
Податковий облік витрат	Ведеться книга обліку доходів і витрат	Не передбачене
Спрямованість на стимулювання зниження витрат	Витрати не враховуються при обчисленні бази оподаткування, тому ефект від їх зниження повністю залишається у підприємця	
Скорочення кількості податків і зборів, що сплачує громадянин-підприємець. При застосуванні відповідної альтернативної системи оподаткування не сплачуються	ПДВ (якщо платник не виявив бажання зареєструватися платником); податок на доходи фізичних осіб; плата за землю; податок на промисел; збір на обов'язкове соціальне страхування; збір на обов'язкове державне пенсійне страхування; внески до державного фонду сприяння зайнятості; плата за патент; збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг	ПДВ; прибутковий податок (за доходами, оподатковуваними фіксованим податком); нарахування на фонд оплати праці; податок на промисел; збір на обов'язкове соціальне страхування; плата за патент

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Закінчення табл. 2.6

1	2	3
Не включення підприємницьких доходів до складу сукупного оподатковуваного доходу (прибутковий податок)	За діяльністю, що її оподатковують єдиним податком, прибутковий податок не сплачується	Доходи від підприємницької діяльності не включаються до складу загального оподатковуваного доходу за підсумками року
Спосіб встановлення ставки податку	Встановлюються у фіксованому розмірі незалежно від обсягів доходу або інших результатів господарської діяльності за податковий період	
Діапазон зміни ставок	Від 20 до 200 грн на місяць	Від 20 до 100 грн на місяць
Критерії диференціації податкових ставок	Вид діяльності	Територіальне розташування місця торгівлі (ринку)

3. ПОДАТОК НА ПРОМИСЕЛ

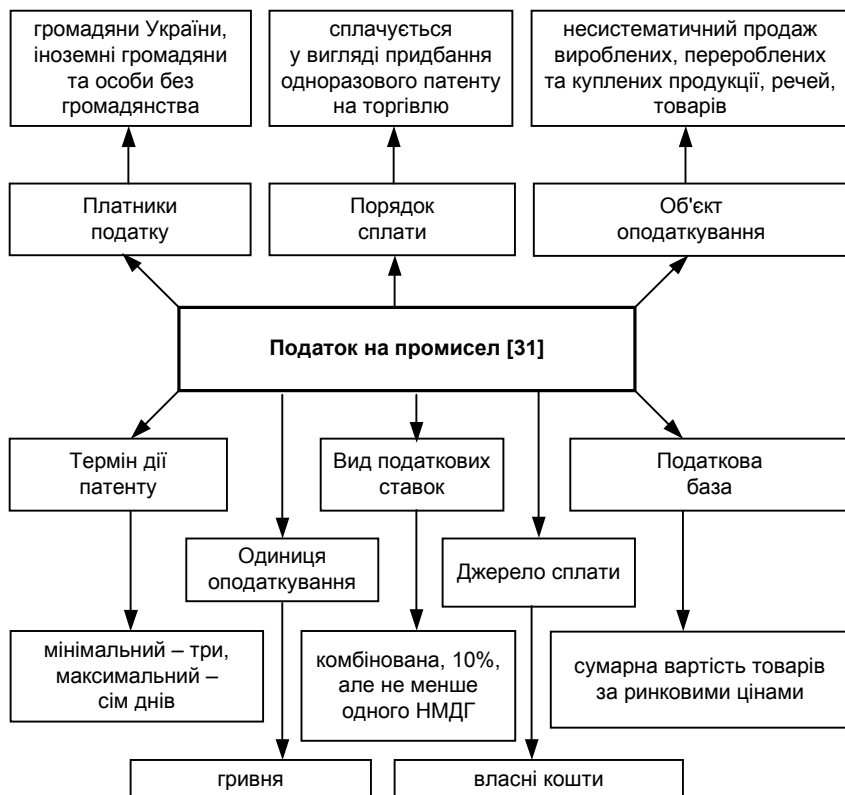

Рис. 3.1. Загальні ознаки податку на промисел

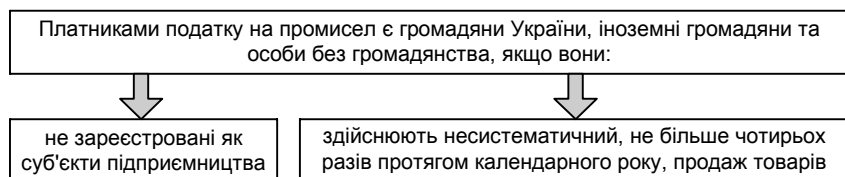

Рис. 3.2. Додаткові вимоги до платників податку

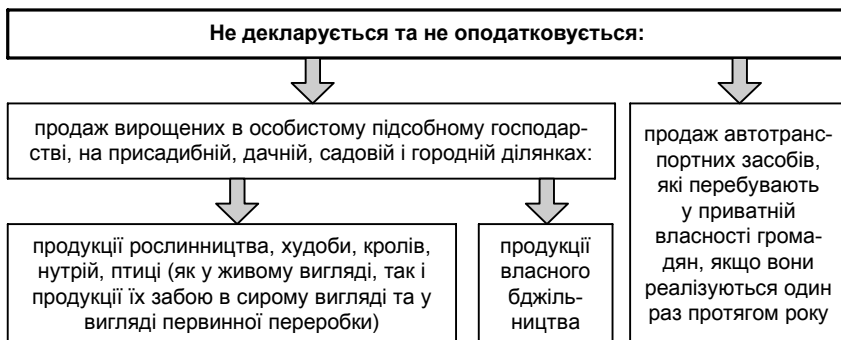

Рис. 3.3. Операції, які не входять до об'єкту оподаткування

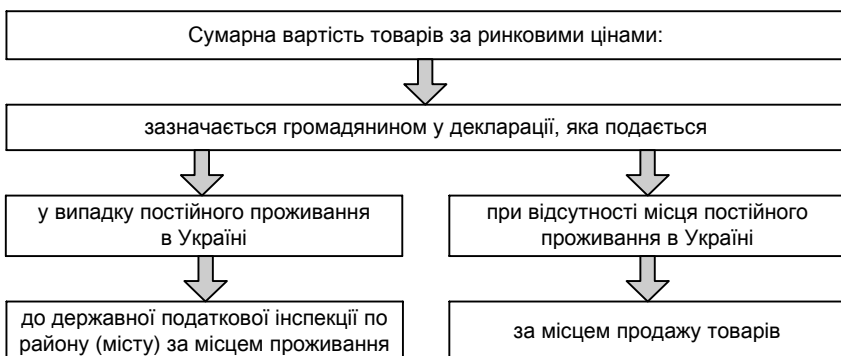

Рис. 3.4. Порядок декларування ринкової вартості товарів

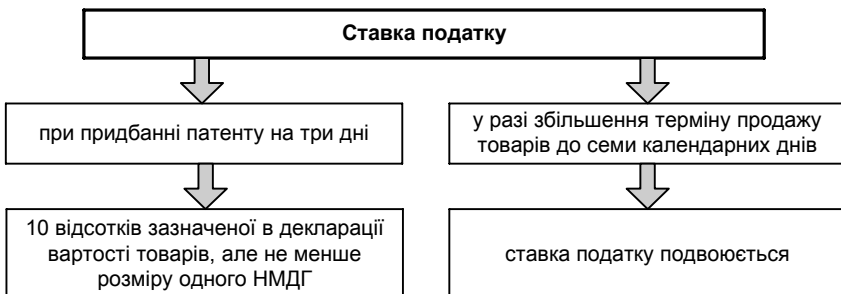

Рис. 3.5. Варіанти встановлення ставки податку

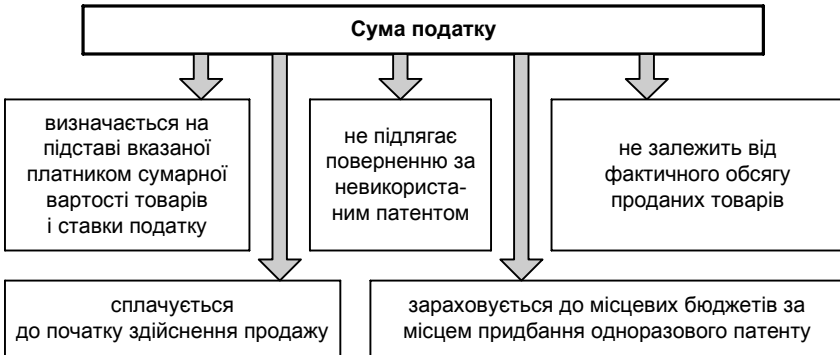

Рис. 3.6. Порядок розрахунку і сплати податку

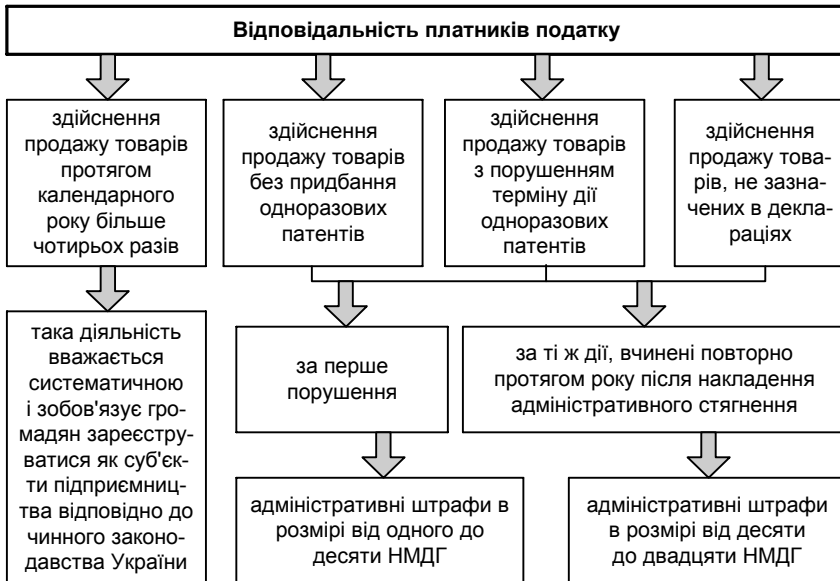

Рис. 3.7. Відповідальність платників податку

4. ІНШІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ, ЩО СПЛАЧУЮТЬСЯ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ

Рис. 4.1. Податки і збори, які сплачуються фізичною особою, не зареєстрованою суб'єктом підприємницької діяльності

Рис. 4.2. Особливості фізичних осіб як платників ПДВ

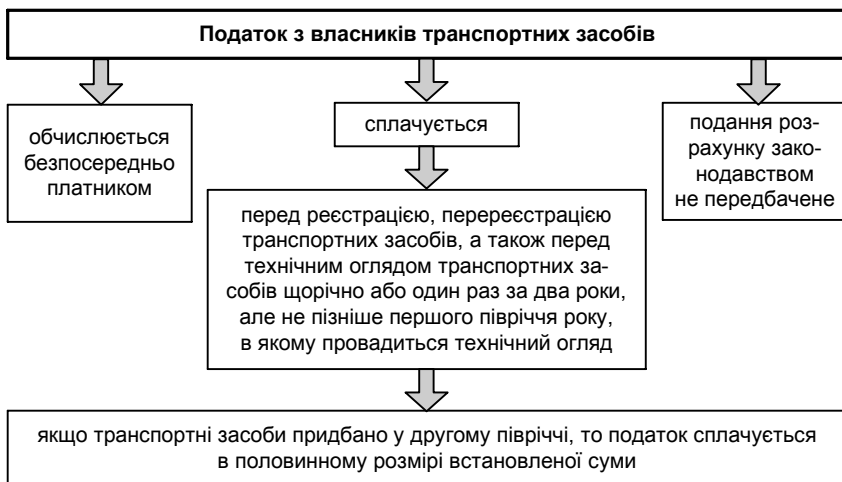

Рис. 4.3. Порядок обчислення та сплати податку з власників транспортних засобів фізичними особами

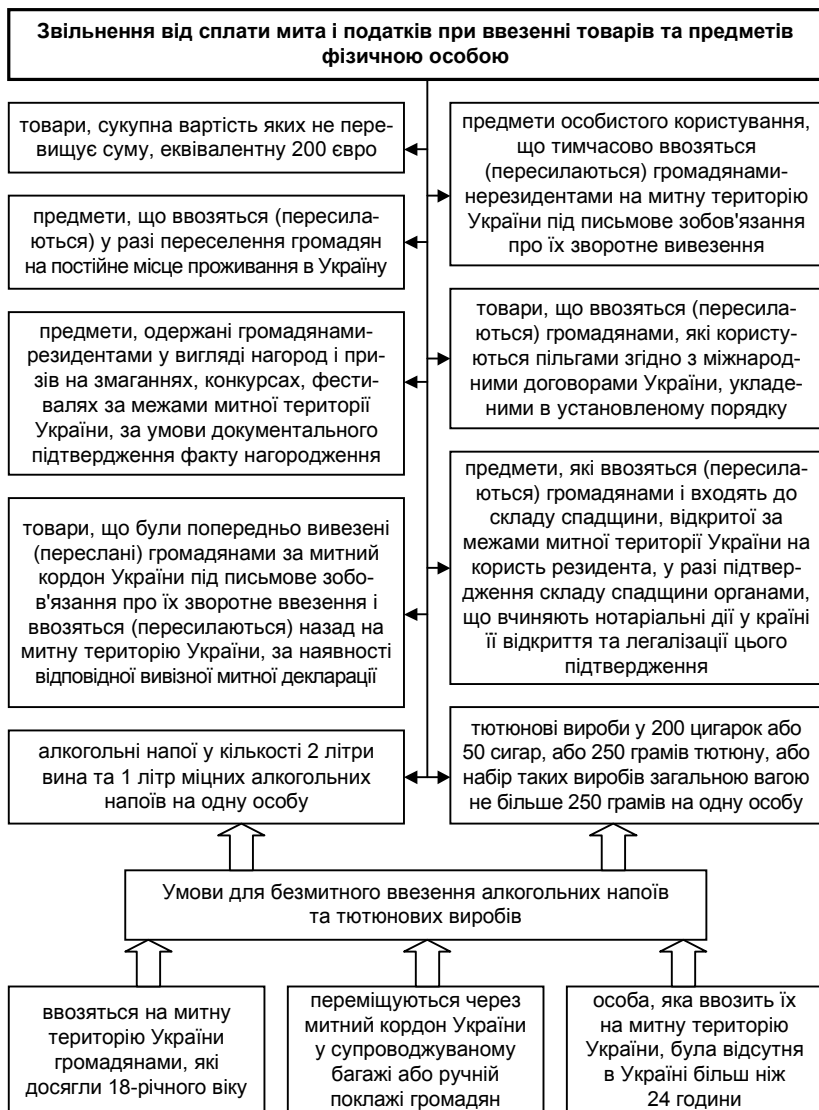

Рис. 4.4. Умови для звільнення фізичних осіб від сплати ввізного мита та податків, що сплачуються при імпорті

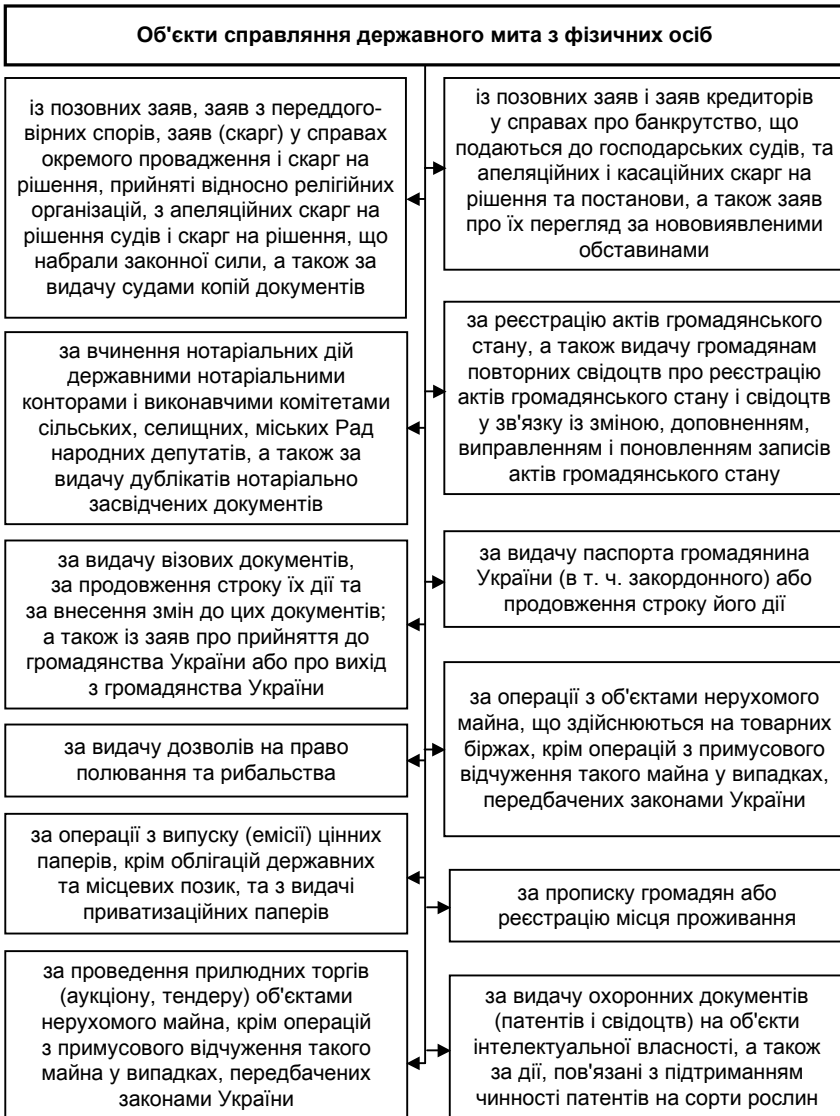

Рис. 4.5. Об'єкти справляння державного мита з фізичних осіб

Таблиця 4.1

Розміри ставок державного мита [30]

Найменування документів і дій, за які справляється мито	Розміри ставок
1. Із заяв і скарг, що подаються до суду, та за видачу судом копій документів:	
а) із позовних заяв	1 відсоток ціни позову, але не менше 3 НМДГ і не більше 100 НМДГ
б) із скарг на неправомірні дії органів державного управління і службових осіб, що ущемляють права громадян	0,2 НМДГ
в) із позовних заяв про розірвання шлюбу:	0,5 НМДГ
із позовних заяв про розірвання повторного шлюбу	1 НМДГ
у разі поділу майна при розірванні шлюбу	мито визначається відповідно до ціни позову згідно з підпунктом «а» цього пункту
г) із позовних заяв про розірвання шлюбу з особами, визнаними в установленому порядку безвісно відсутніми або недієздатними внаслідок душевної хвороби чи недоумства, або з особами, засудженими до позбавлення волі на строк не менше трьох років	0,2 НМДГ
д) із позовних заяв про зміну або розірвання договору найму житлових приміщень, про продовження строку прийняття спадщини, про скасування арешту на майно та з інших позовних заяв немайнового характеру (або таких, що не підлягають оцінці)	0,5 НМДГ
е) із заяв (скарг) у справах окремого провадження	0,5 НМДГ
є) із позовних заяв з переддоговірних спорів	0,5 НМДГ
ж) із позовних заяв про розгляд питань захисту честі та гідності:	
із позовних заяв немайнового характеру	1 НМДГ
із позовних заяв про відшкодування моральної (немайнової) шкоди з ціною позову до 100 НМДГ	1 відсоток ціни позову, але не менше 1 НМДГ
із позовних заяв про відшкодування моральної (немайнової) шкоди з ціною позову від 100 до 10 000 НМДГ	5 відсотків ціни позову

Продовження табл. 4.1

Найменування документів і дій, за які справляється мито	Розміри ставок
із позовних заяв про відшкодування моральної (немайнової) шкоди з ціною позову понад 10 000 НМДГ	10 відсотків ціни позову
з) із апеляційних скарг на рішення судів і скарг на рішення, що набрали законної сили	50 відсотків ставки, що підлягає сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви й скарги, а з майнових спорів – ставки, обчисленої виходячи з оспорюваної суми
и) за повторну видачу копії судового рішення, вироку, ухвали та іншої постанови суду	0,03 НМДГ за кожний аркуш копії
і) із позовних заяв щодо захисту прав громадян на земельну частку (пай) і майновий пай	0,1 відсотка ціни позову
2. Із заяв, що подаються до господарських судів:	
а) із позовних заяв майнового характеру	1 відсоток ціни позову, але не менше 3 НМДГ і не більше 100 НМДГ
б) із позовних заяв немайнового характеру, в тому числі із заяв про визнання недійсними повністю або частково актів ненормативного характеру; із заяв кредиторів про порушення справ про банкрутство, а також із заяв кредиторів, які звертаються з майновими вимогами до боржника після оголошення про порушення справи про банкрутство	5 НМДГ
в) із позовних заяв у спорах, що виникають під час укладання, зміни або розірвання господарських договорів	5 НМДГ
г) із апеляційних і касаційних скарг на рішення та постанови, а також заяв про перегляд їх за нововиявленими обставинами	50 відсотків ставки, що підлягає сплаті у разі подання заяви, для розгляду спору в першій інстанції
із спорів майнового характеру	50 відсотків ставки, обчисленої виходячи з оспорюваної суми

Продовження табл. 4.1

Найменування документів і дій, за які справляється мито	Розміри ставок
3. За нотаріальні дії, вчинювані державними нотаріальними конторами і виконавчими комітетами сільських, селищних, міських Рад народних депутатів:	
а) за посвідчення договорів відчуження житлових будинків, квартир, кімнат, дач, садових будинків, гаражів, а також інших об'єктів нерухомого майна, які перебувають у власності громадянина, що здійснює таке відчуження	1 відсоток суми договору, але не менше одного НМДГ
б) за посвідчення договорів відчуження земельних ділянок, які перебувають у власності громадянина, що здійснює таке відчуження	0,1 відсоток вартості майна, що викуповується або предмета застави, але не більше ста НМДГ
в) за посвідчення договорів купівлі-продажу майна державних підприємств, а також за посвідчення договорів застави	0,1 відсотка вартості майна, що викуповується, або предмета застави
г) за посвідчення договорів відчуження транспортних засобів, інших самохідних машин і механізмів:	
дітям, одному з подружжя, батькам	1 відсоток суми договору, не нижчої дійсної вартості транспортного засобу, іншої самохідної машини, механізму
іншим особам	5 - " -
д) за посвідчення інших договорів, що підлягають оцінці	1 відсоток суми договору, але не менше 1 НМДГ
е) за посвідчення договорів поділу майна, договорів поруки та інших угод, що не підлягають оцінці	0,05 НМДГ
є) за посвідчення заповітів	0,05 НМДГ
ж) за видачу свідоцтва про право на спадщину:	
одному з подружжя, батькам, повнолітнім дітям	0,5 відсотка суми спадщини
онукам, правнукам, братам, сестрам, діду, бабі	- " -

Продовження табл. 4.1

Найменування документів і дій, за які справляється мито	Розміри ставок
іншим спадкоємцям;	-"-
за видачу свідоцтва про право на спадщину земельної частки (паю):	
одному з подружжя, батькам, повнолітнім дітям, онукам, правнукам, братам, сестрам, діду, бабі	0,1 відсотка суми спадщини
іншим спадкоємцям;	0,5 відсотка суми спадщини
з) за видачу подружжю свідоцтва про право власності на частку в спільному майні, нажитому за час шлюбу	0,03 НМДГ
и) за посвідчення доручень на право користування і розпорядження майном, крім транспортних засобів, інших самохідних машин і механізмів, та здійснення кредитних операцій:	
дітям, одному з подружжя, батькам	0,03 - " -
іншим громадянам	0,1 - " -
і) за посвідчення доручень на право користування і розпорядження транспортними засобами:	
дітям, одному з подружжя, батькам	0,1 - " -
іншим громадянам	0,3 - " -
ї) за посвідчення загальних доручень на право користування майном, с включаючи транспортні засоби	мито визначається за ставками, передбаченими відповідно підпунктами «и» або «і» цього пункту
й) за посвідчення інших доручень	0,02 НМДГ
к) за вжиття заходів до охорони спадкового майна	2 НМДГ
л) за вчинення морського протесту	0,3 НМДГ
м) за вчинення протестів векселів, пред'явлення чеків до платежу і посвідчення неоплати чеків	0,3 НМДГ
н) за засвідчення вірності перекладу документа з однієї мови на іншу (за сторінку)	0,3 НМДГ
о) за вчинення виконавчих написів	1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає витребуванню, але не менше 3 НМДГ і не більше 100 НМДГ

Продовження табл. 4.1

Найменування документів і дій, за які справляється мито	Розміри ставок
п) за засвідчення вірності копій документів та витягів з них (за сторінку)	0,01 НМДГ
р) за засвідчення справжності кожного підпису на документах, у тому числі справжності підпису перекладача (за кожний документ)	0,02 НМДГ
с) за передачу заяв громадян, державних установ, підприємств та організацій, селянських (фермерських) господарств, колективних сільськогосподарських підприємств, кооперативних, громадських об'єднань іншим громадянам, державним установам, підприємствам і організаціям, селянським (фермерським) господарствам, колективним сільськогосподарським підприємствам, іншим кооперативним та громадським об'єднанням і вчинення інших нотаріальних дій, крім зазначених у підпунктах «а» – «с» цього пункту	0,03 НМДГ
т) за видачу дублікатів нотаріально посвідчених документів	0,03 НМДГ
у) за посвідченням договорів оренди (суборенди) земельних	0,01 відсотка від грошової оцінки земельної ділянки, яка ділянок встановлюється за методикою, затвердженою КМУ
у разі відсутності грошової оцінки земель	1 відсоток суми договору, але не менше одного НМДГ
ф) за посвідчення іпотечних договорів	0,01 відсотка вартості предмета іпотеки, зазначеної в іпотечному договорі
4. За нотаріальні та інші дії, вчинювані за межами нотаріальної контори, виконавчого комітету сільської, селищної, міської Рад народних депутатів за місцем надання послуги	у розмірі встановлених ставок за відповідні дії (крім цього сплачуються фактичні витрати, пов'язані з виїздом для вчинення дій)

Продовження табл. 4.1

Найменування документів і дій, за які справляється мито	Розміри ставок
5. За вчинення актів громадянського стану	
а) за реєстрацію шлюбу	0,05 НМДГ
б) за реєстрацію розірвання шлюбу: за взаємною згодою подружжя, яке не має неповнолітніх дітей	0,5 НМДГ
на підставі рішення суду, якщо обоє з подружжя перебувають у першому шлюбі від одного або обох із подружжя	0,5 до 1 НМДГ
на підставі рішення суду, якщо одне з подружжя перебуває у повторному шлюбі	від 1 до 1,5 НМДГ
з особами, визнаними в установленому порядку безвісно відсутніми або недієздатними внаслідок душевної хвороби чи недоумства, або з особами, засудженими за скоєння злочину до позбавлення волі на строк не менше трьох років	0,03 НМДГ
в) за реєстрацію зміни прізвища, імені та по батькові (крім зміни у разі реєстрації шлюбу)	
г) за реєстрацію повторної зміни прізвища, імені та по батькові, не пов'язаної з реєстрацією шлюбу	3 НМДГ
д) за видачу свідоцтва у зв'язку із зміною, доповненням, виправленням і поновленням записів про реєстрацію громадянського стану	0,02 НМДГ
е) за видачу повторних свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану	0,03 НМДГ
6. За вчинення інших дій:	
а) за видачу паспорта громадянина України:	
у разі обміну нині чинного паспорта	0,2 НМДГ
в інших випадках	1 НМДГ
б) за видачу паспорта громадянина України для виїзду за кордон або продовження строку дії цього паспорта:	
на території України	10 НМДГ
за межами України	за тарифом консульського збору України
в) за перереєстрацію загальногромадянського закордонного паспорта	2 НМДГ

Продовження табл. 4.1

Найменування документів і дій, за які справляється мито	Розміри ставок
г) за видачу посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон або продовження строку дії посвідчення	5 НМДГ
д) за оформлення іноземним громадянам та особам без громадянства віз для в'їзду в Україну, виїзду з України та транзитного проїзду через територію України	у розмірах, що встановлюються КМУ
е) за внесення будь-яких змін до виданих раніше документів, зазначених у підпунктах «б» і «г» цього пункту (крім продовження строку їх дії)	
є) за видачу документів громадянам України, іноземним громадянам і особам без громадянства про запрошення в Україну	0,3 НМДГ
ж) за видачу або продовження строку дії посвідки на проживання в Україні іноземцям та особам без громадянства:	
на постійне проживання	5 НМДГ
на тимчасове проживання	2 НМДГ
з) за продовження строку дії візи для в'їзду в Україну, транзитного проїзду через її територію (перебування в Україні іноземців та осіб без громадянства)	1 НМДГ
и) за видачу документів громадянам України, які проживають у прикордонних районах, на право перетинання державного кордону України у спрощеному порядку	0,5 НМДГ
і) за видачу іноземним громадянам і особам без громадянства посвідки на проживання замість загубленої	передбачених за видачу відповідних первинних документів
ї) за подання заяв про прийняття у громадянство України	0,5 НМДГ
й) за подання заяв про вихід з громадянства України мінімумів доходів громадян	6 НМДГ
к) за видачу замість загублених паспортів або документів, які їх замінюють, на право виїзду за кордон або документів про запрошення в Україну	у розмірах, передбачених за видачу відповідних первинних документів

Продовження табл. 4.1

Найменування документів і дій, за які справляється мито	Розміри ставок
л) за дострокове (до десяти робочих днів) оформлення документів, передбачених підпунктами «б», «в» і «є» цього пункту, за заявами громадян	ставки державного мита за вчинення відповідних дій збільшуються на 100 відсотків
м) за прописку громадян або реєстрацію місця проживання	0,05 НМДГ
н) за видачу громадянам України паспортів для виїзду за кордон, документів, які їх замінюють, а також за продовження строку дії цих документів учасникам громадянської і Великої Вітчизняної воєн, інших бойових операцій щодо захисту СРСР і Української РСР з числа військовослужбовців, які проходили службу у військових частинах, штабах і установах, що входили до складу діючої армії, та колишнім партизанам	ставки державного мита за відповідні дії знижуються на 50 відсотків
о) за консульські дії, які провадяться за кордоном і на території України	за тарифами консульських зборів України
п) за операції з цінними паперами:	
за реєстрацію інформації про емісію цінних паперів, крім облігацій державних та місцевих позик	0,1 відсотка номінальної вартості емісії цінних паперів
за видачу приватизаційних паперів	0,2 відсотка номінального значення приватизаційних паперів
за придбання вексельних бланків	0,1 НМДГ за кожний бланк
р) за операції, які здійснюються на товарних біржах з продажу житлових будинків, квартир, кімнат, дач, садових будинків, гаражів, а також інших об'єктів нерухомого майна, які перебувають у власності громадянина-продавця, крім операцій з примусового відчуження такого майна у випадках, передбачених законами України	1 відсоток фактичної вартості укладеної угоди, але не менше НМДГ за кожну укладену угоду
с) за проведення прилюдних торгів (аукціонів, тендерів) об'єктами нерухомого майна, які перебувають у власності громадянина-продавця, крім операцій з примусового відчуження такого майна у випадках, передбачених законами України	1 відсоток фактичної вартості реалізованих об'єктів нерухомого майна, але не менше одного НМДГ за кожний реалізований об'єкт

Продовження табл. 4.1

Найменування документів і дій, за які справляється мито	Розміри ставок
т) за видачу щорічної контрольної картки обліку добутої дичини і порушень правил полювання, квитків рибалок	0,1 НМДГ
у) за видачу охоронних документів (патентів і свідоцтв) на об'єкти інтелектуальної власності і за дії, пов'язані з підтриманням чинності патентів на сорти рослин: за видачу патенту (деклараційного патенту) на винахід, деклараційного патенту на корисну модель, патенту на промисловий зразок:	
для фізичних (юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) в Україні,	1 НМДГ
для фізичних (іноземних юридичних) осіб, що відповідно постійно проживають (знаходяться) за межами України,	100 доларів США;
за видачу свідоцтва на знак для товарів і послуг:	
для фізичних (юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) в Україні,	5 НМДГ
для фізичних (іноземних юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) за межами України	200 доларів США;
за реєстрацію топографії інтегральної мікросхеми:	
для фізичних (юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) в Україні	1 НМДГ
для фізичних (іноземних юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) за межами України	100 доларів США
за видачу свідоцтва про реєстрацію права на використання кваліфікованого зазначення походження товару:	
для фізичних (юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) в Україні,	5 НМДГ
для фізичних (іноземних юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) за межами України,	200 доларів США
за подання заявки про видачу патенту України на сорт рослин:	
для фізичних (юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) в Україні	0,5 НМДГ
для фізичних (іноземних юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) за межами України	300 доларів США
за видачу патенту на сорт рослин:	
для фізичних (юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) в Україні	0,5 НМДГ

4. ІНШІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ, ШО СПЛАЧУЮТЬСЯ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ

Закінчення табл. 4.1

Найменування документів і дій, за які справляється мито	Розміри ставок
для фізичних (іноземних юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) за межами України,	600 доларів США
за продовження чинності патенту на сорт рослин щорічно, починаючи з дати надходження заявки про його видачу:	
для фізичних (юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) в Україні, – у таких розмірах НМДГ і для фізичних (іноземних юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) за межами України, – у доларах США відповідно:	
за перший рік	0,1 НМДГ або 60 доларів США;
за другий рік	0,15 НМДГ або 90 доларів США;
за третій рік	0,2 НМДГ або 120 доларів США;
за четвертий рік	0,25 НМДГ або 150 доларів США;
за п'ятий рік	0,3 НМДГ або 180 доларів США;
за шостий рік	0,4 НМДГ або 240 доларів США;
за сьомий рік	0,5 НМДГ або 300 доларів США;
за восьмий рік	0,6 НМДГ або 360 доларів США;
за дев'ятий рік	0,8 НМДГ або 480 доларів США;
за десятий – двадцятий роки	1,0 НМДГ або 600 доларів США;
за двадцять перший – сороковий роки	1,0 НМДГ або 600 доларів США;
за сплату мита за підтримання чинності патенту на сорт рослин протягом шести місяців після закінчення встановленого строку його сплати розмір мита збільшується на 50 відсотків	

Таблиця 4.2

**Система пільг у вигляді звільнення фізичних осіб
від сплати державного мита**

Платники	Характер дії
Позивачі – робітники та службовці	За позовами про стягнення заробітної плати й за іншими вимогами, що впливають з трудових правовідносин
Члени колективних сільськогосподарських підприємств, працівники селянських (фермерських) господарств	За позовами до колективних сільськогосподарських підприємств, селянських (фермерських) господарств про оплату праці та за іншими вимогами, пов'язаними з трудовою діяльністю
Позивачі	За позовами, що впливають з авторського права, а також з права на відкриття, винахід, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, топографії інтегральних мікросхем, сорти рослин та раціоналізаторські пропозиції
Громадяни	Із апеляційних скарг і скарг на рішення, що набрали законної сили, у справах про розірвання шлюбу
Позивачі	За позовами про відшкодування збитків, заподіяних каліцтвом або за іншим ушкодженням здоров'я, а також смертю годувальника
Позивачі	За позовами про стягнення аліментів
Сторони	Із спорів, пов'язаних з відшкодуванням збитків, заподіяних громадянину незаконним засудженням, незаконним притягненням до кримінальної відповідальності, незаконним застосуванням такого заходу, як взяття під варту, або незаконним накладенням адміністративного стягнення у вигляді арешту чи виправних робіт, а також пов'язаних з виплатою грошової компенсації, поверненням майна або відшкодуванням його вартості громадянам, реабілітованим відповідно до Закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні»
Позивачі	За позовами про відшкодування матеріальних збитків, завданих злочином
Громадяни	За видачу або засвідчення вірності копій документів, необхідних для призначення та одержання державних допомоги і пенсій, а також у справах опіки та усиновлення (удочеріння)

Продовження табл. 4.2

Платники	Характер дії
Громадяни	Які звернулися у випадках, передбачених чинним законодавством, із заявами до суду щодо захисту прав та інтересів інших осіб
Споживачі	За позовами, що пов'язані з порушенням їх прав
Громадяни	За реєстрацію народження, смерті, усиновлення (удочеріння) та встановлення батьківства, за видачу їм свідоцтв про зміну, доповнення й виправлення записів актів про народження у випадках встановлення батьківства, усиновлення (удочеріння), а також у зв'язку з помилками, допущеними при реєстрації актів громадянського стану органами запису актів громадянського стану
Громадяни	за посвідчення їхніх заповітів і договорів дарування майна на користь держави, а також на користь державних підприємств, установ і організацій
Громадяни	за видачу їм свідоцтв про право на спадщину: – на майно осіб, які загинули при захисті СРСР і України, у зв'язку з виконанням інших державних чи громадських обов'язків або з виконанням обов'язку громадянина щодо врятування життя людей, охорони громадського порядку та боротьби із злочинністю, охорони власності громадян або колективної чи державної власності, а також осіб, які загинули або померли внаслідок захворювання, пов'язаного з Чорнобильською катастрофою; – на майно осіб, реабілітованих у встановленому порядку; – на житловий будинок, пай у житлово-будівельному кооперативі, квартиру, що належала спадкодавцеві на праві приватної власності, якщо вони проживали в цьому будинку, квартирі протягом шести місяців з дня смерті спадкодавця; – на майно осіб селянського (фермерського) господарства, якщо вони є членами цього господарства; – на житлові будинки в сільській місцевості за умови, що ці громадяни постійно проживатимуть у цих будинках і працюватимуть у сільській місцевості; – на вклади в установах Ощадбанку та в інших кредитних установах, на страхові суми за договорами особистого й майнового страхування, облігації державних позик та інші цінні папери, суми заробітної плати, авторське право, суми авторського гонорару і винагород за відкриття, винахід, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, топографії інтегральних мікросхем, сорти рослин та раціоналізаторські пропозиції

Продовження табл. 4.2

Платники	Характер дії
Неповнолітні і військовослужбовці	За видачу їм вперше паспорта громадянина України
Неповнолітні	За видачу їм свідоцтва про право на спадщину
Громадяни України	За видачу дипломатичних і службових та посвідчень особи моряка
Громадяни України, які виїздять за кордон по лінії громадських організацій або як туристи	За видачу загальногромадянських закордонних паспортів та за внесення до паспорта громадянина України (нового зразка) необхідних записів для поїздки за кордон
Громадяни України та особи, які їх супроводжують	За видачу їм загальногромадянського закордонного паспорта на право виїзду за кордон а також документа на право виїзду за кордон для лікування у зв'язку із захворюванням, пов'язаним із Чорнобильською катастрофою, а дітям, які потерпіли від Чорнобильської катастрофи, також на оздоровлення та за внесення до паспорта громадянина України (нового зразка) необхідних записів для поїздки за кордон
Громадяни України	За видачу їм документів на право виїзду за кордон, якщо виїзд пов'язаний із смертю або відвідинами могил близьких родичів, а також за видачу документів про запрошення в Україну осіб у зв'язку із смертю або тяжкою хворобою близьких родичів
Іноземці, яким Україна надала право притулку, та особи, прирівняні до них, члени їхніх сімей та їхні діти	За видачу їм документів на виїзд за кордон
Громадяни України та іноземні громадяни	За видачу документів для в'їзду в Україну та виїзду з України, якщо на умовах взаємності передбачено звільнення від сплати державного мита відповідними міжнародними угодами, укладеними між Україною та іншими державами, а також громадяни інших держав, які виконують функції почесних консулів України

Закінчення табл. 4.2

Платники	Характер дії
Особи, які не досягли 16-річного віку	За видачу їм документа на виїзд за кордон
Громадяни	За позовами про відшкодування збитків, завданих не поверненням у терміни, передбачені договорами або установчими документами, грошових та майнових внесків, які були залучені до акціонерних товариств, банків, кредитних установ, довірчих товариств та інших юридичних осіб, які залучають кошти та майно громадян
Громадяни	За позовами, з якими вони звертаються до суду в справах, пов'язаних із захистом прав і законних інтересів при наданні психіатричної допомоги
Громадяни, власники земельних часток (паїв), яким виділили в натурі (на місцевості) земельні ділянки	За посвідчення договорів міни земельних ділянок
Незалежно від характеру дії	
Громадяни, віднесені до першої та другої категорій постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи	
Громадяни, віднесені до третьої категорії постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, - які постійно проживають до відселення чи самостійного переселення або постійно працюють на території зон відчуження, безумовного (обов'язкового) і гарантованого добровільного відселення, за умови, що вони за станом на 1 січня 1993 року прожили або відпрацювали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менше двох років, а у зоні гарантованого добровільного відселення не менше трьох років	
Громадяни, віднесені до четвертої категорії потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які постійно працюють і проживають або постійно проживають на території зони посиленого радіоекологічного контролю, за умови, що за станом на 1 січня 1993 року вони прожили або відпрацювали в цій зоні не менше чотирьох років	
Інваліди Великої Вітчизняної війни та сім'ї воїнів (партизанів), які загинули чи пропали безвісти, і прирівняні до них у встановленому порядку особи	
Інваліди I та II груп	

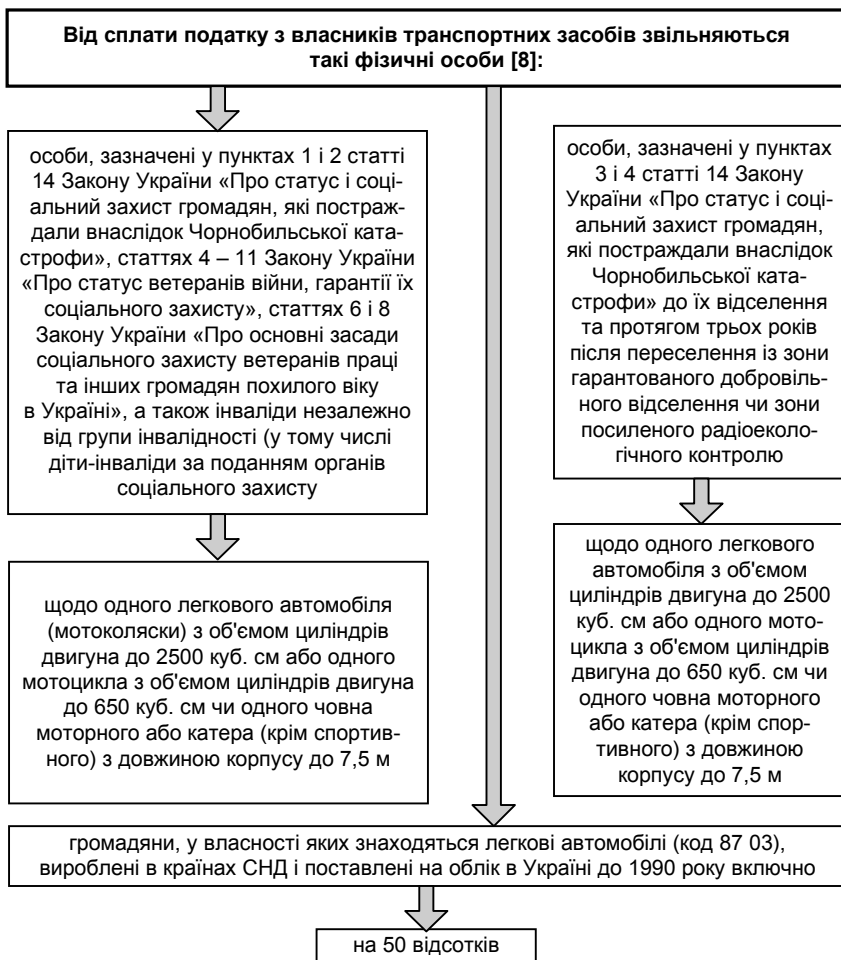

Рис. 4.6. Пільги з податку з власників транспортних засобів для фізичних осіб

Рис. 4.7. Пільги з плати за землю для фізичних осіб

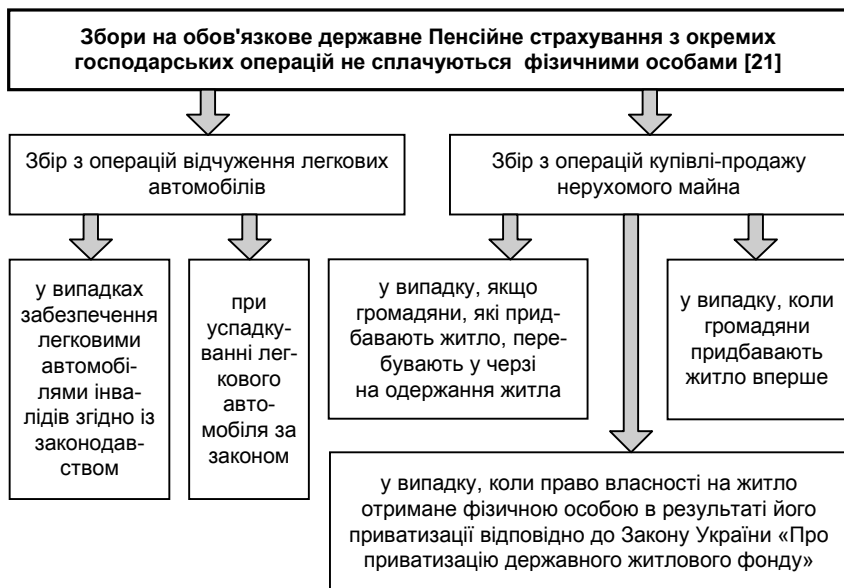

Рис. 4.8. Пільги зі сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з операцій відчуження легкових автомобілів

ЧАСТИНА 3. ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

1. СИСТЕМА ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

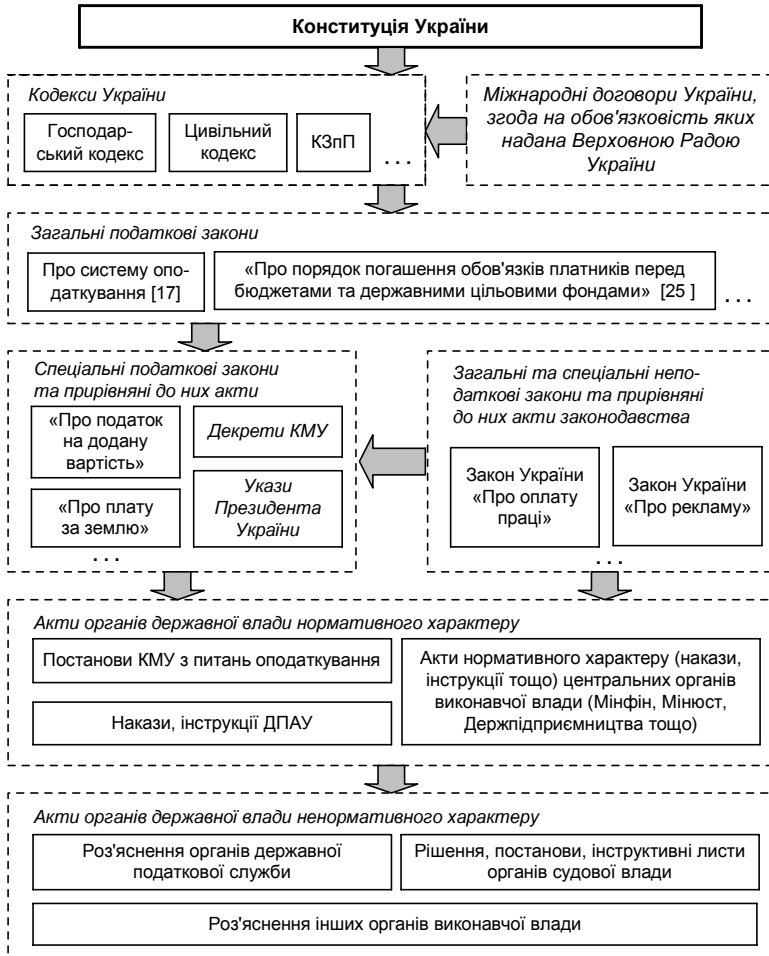

Рис. 1.1. Законодавче й інформаційне забезпечення оподаткування

Таблиця 1.1

Терміни вступу в дію законодавчих і нормативно-правових актів

Види нормативно-правових актів	Порядок набрання чинності нормативно-правових актів	Норми, які встановлюють порядок набрання чинності
1	2	3
Закони України, Постанови Верховної Ради України	Через 10 днів з дня офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самими актами, але не раніше дня оприлюднення в офіційному друкованому виданні	Частина 5 ст. 94 Конституції України [1]. Стаття 4 Указу Президента України від 10.06.97 р. № 503/97 «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів і набрання ними чинності» [27]
Укази, розпорядження Президента України	Через 10 днів з дня офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самими актами, але не раніше дня оприлюднення в офіційному друкованому виданні	Стаття 4 Указу № 503 [27]
Постанови, розпорядження Кабінету Міністрів України	Ті, що не визначають права та обов'язки громадян – з моменту прийняття, якщо більш пізній строк набрання чинності не передбачений в цих актах Ті, що визначають права та обов'язки громадян – з дня оприлюднення в офіційних печатних виданнях, якщо пізніший строк набрання чинності не передбачений в цих актах	Стаття 5 Указу № 503 [27]
Накази, положення, інструкції, рішення, постанови та ін. міністерств, інших органів виконавчої влади, органів державного управління та контролю	Ті, що не визначають права та обов'язки громадян – через 10 днів після державної реєстрації, якщо в цих актах не встановлений більш пізній строк набрання чинності Ті, що визначають права та обов'язки громадян – через 10 днів після державної реєстрації, але не раніше дня доведення до відома населення	Стаття 57 Конституції України [1]. Пункт 4.4 розділу 4 Порядку № 102/5 [106]

Продовження табл. 1.1

1	2	3
Рішення місцевих рад	3 дня їх офіційного оприлюднення, якщо радою не встановлений більш пізній строк введення рішень в дію	Стаття 144 Конституції України [1]. Пункт 5 ст. 59 Закону України від 21. 05.97 р. №280/97-ВР «Про місцеве самоврядування» [19]
Постанови, інструкції, положення, правила Національного банку України	Ті, що не визначають права та обов'язки громадян – через 10 днів після державної реєстрації, якщо в самих актах не встановлений більш пізній строк набрання ними чинності	Стаття 57 Конституції України [1]. Пункт 4.4 розділу 4 Порядку № 102/5 [106]
	Ті, що визначають права та обов'язки громадян – через 10 днів після державної реєстрації, але не раніше дня доведення до відома населення	
Розпорядження, накази місцевих державних адміністрацій	Ті, що не стосуються прав та обов'язків громадян та ті, що не мають загального характеру – з моменту їх державної реєстрації, якщо самими актами не встановлений більш пізній строк введення їх в дію	Стаття 41 Закону України від 09.04.99 р. № 586-XIV «Про місцеві державні адміністрації» [23]
	Ті, що стосуються прав та обов'язків громадян чи ті, що мають загальний характер – з моменту оприлюднення, якщо самими актами не встановлений більш пізній строк введення в дію	

Закінчення табл. 1.1

1	2	3
Міжнародні договори	Договір вступає в дію в порядку та з дати, які передбачені в ньому чи узгодженні між державами, що приймають участь в переговорах. При відсутності такого порядку чи домовленості договір набирає чинності, як тільки буде виражена згода всіх держав, що приймають участь в переговорах, на обов'язковість для них договору. Якщо згода держави на обов'язковість для неї договору виражається на будь-яку дату після вступу його до дії, то договір набирає чинності для цієї держави з цієї дати, якщо в ньому не передбачене інше. Договір чи його частина застосовуються тимчасово до вступу його до дії, якщо: це передбачено самим договором; держави, що приймають участь в переговорах домовились про це будь-яким іншим чином	Статті 24, 25 Віденської конвенції про право міжнародних договорів, до якої Україна приєдналася (у складі СРСР) 14.04.86 р. і яка набрала чинності для України з 13.06.86 р.

Вимоги до нормативних актів, порушення яких може бути підставою для прийняття рішення про їх скасування

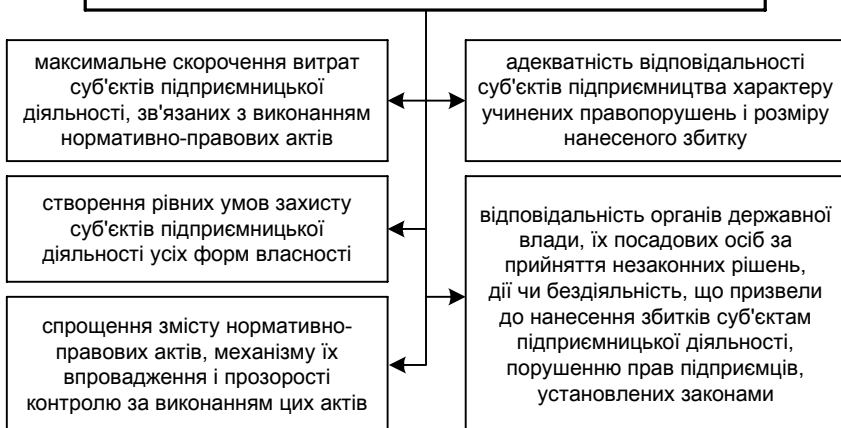

Рис. 1.2. Підстави для скасування нормативних актів з регулювання підприємницької діяльності

Рис. 1.3. Характеристика податкових роз'яснень

Рис. 1.4. Пріоритетність податкових роз'яснень

Рис. 1.5. Обов'язки центрального (керівного) органу контролюючого органу щодо видання податкових роз'яснень

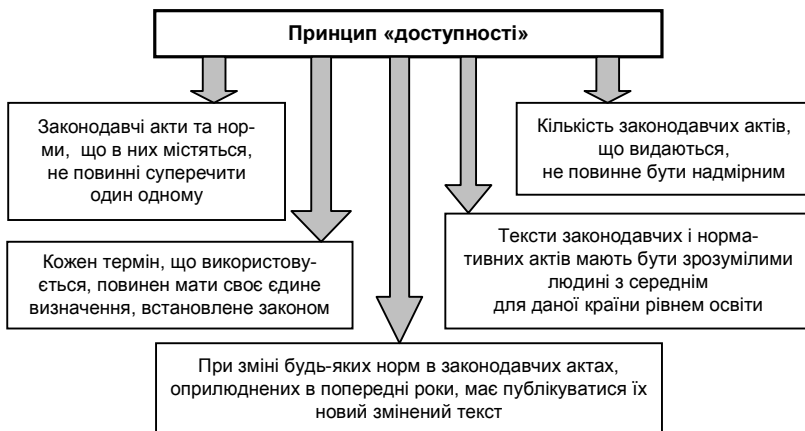

Рис.1.6. Мінімальні вимоги для реалізації принципу доступності норм податкового законодавства

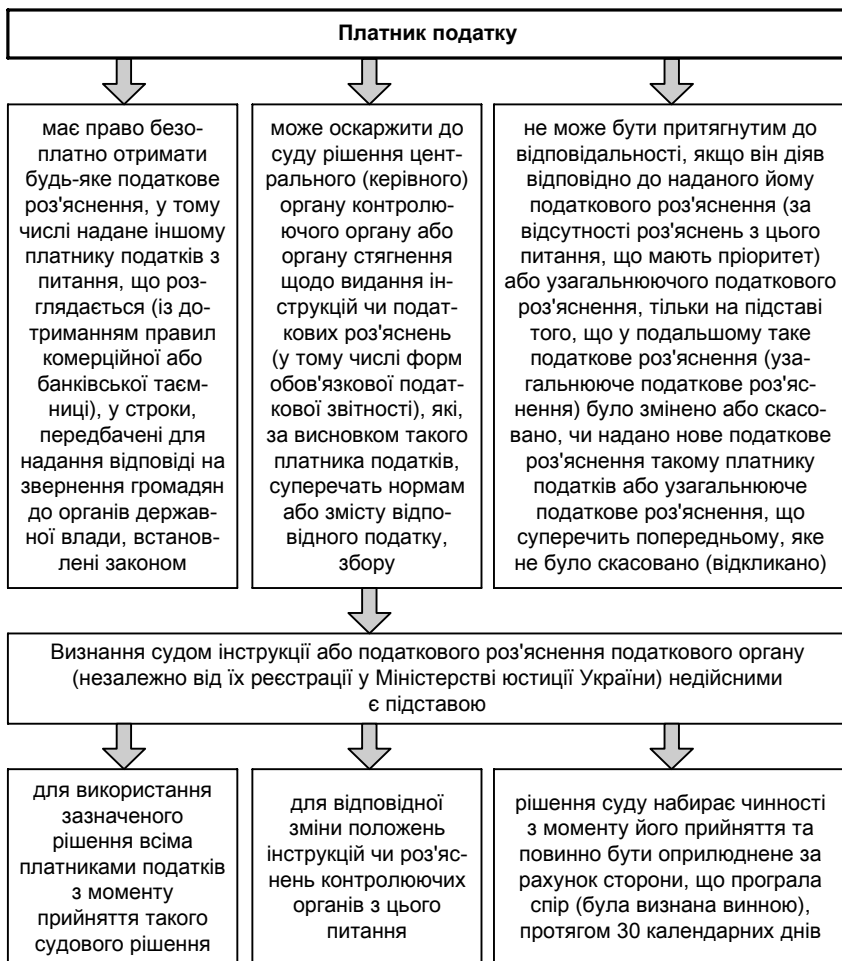
Рис. 1.7. Права платників у зв'язку з податковими роз'ясненнями

Рис. 1.8. Механізм прийняття та оскарження рішення про зупинення дії нормативно-правового акту, що стримує розвиток підприємництва

2. КОНТРОЛЮЮЧІ ОРГАНИ В ОПОДАТКУВАННІ

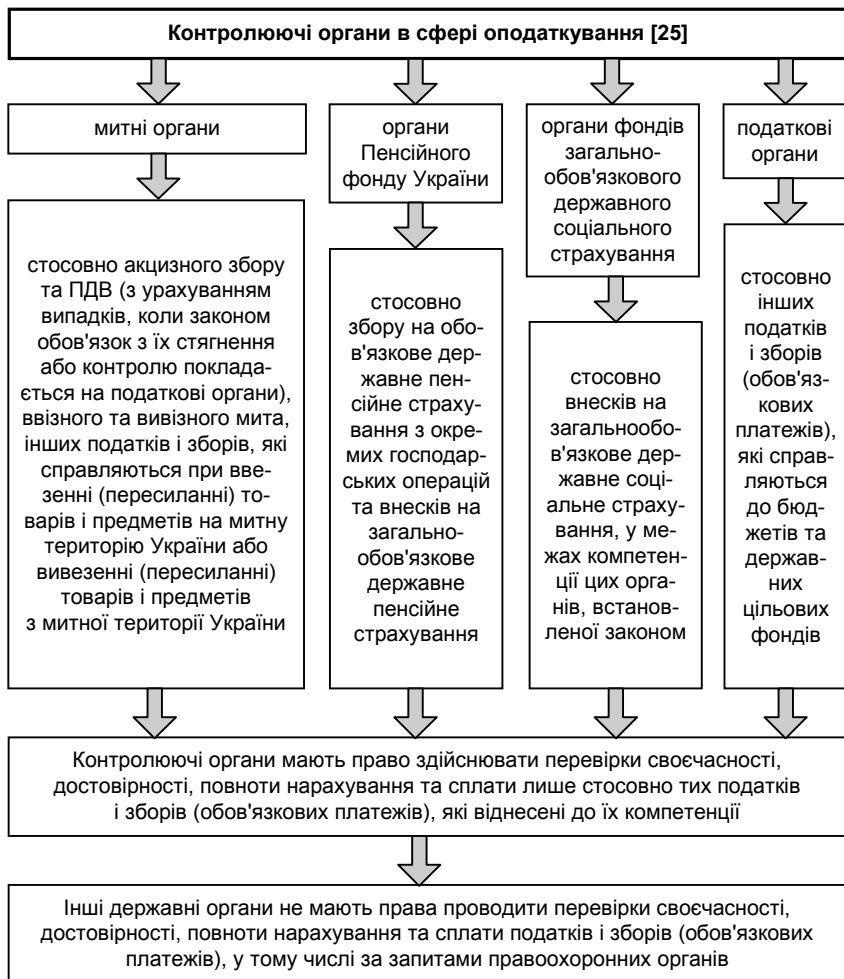

Рис. 2.1. Контролюючі органи в сфері оподаткування та їх компетенція

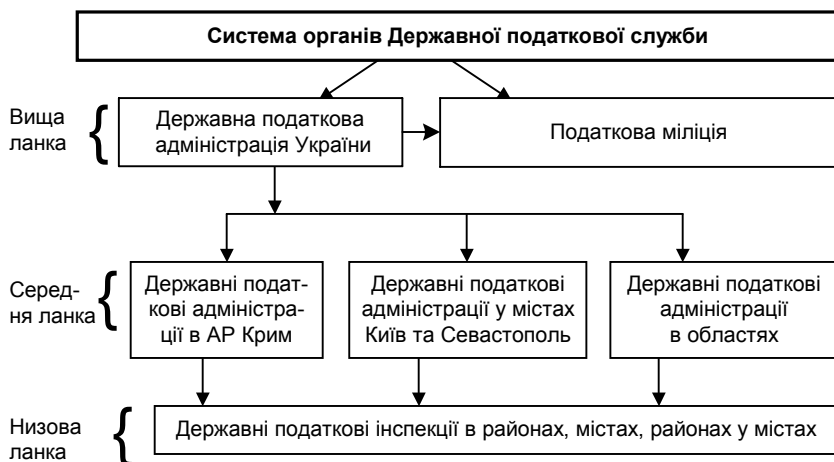

Рис. 2.2. Структура органів ДПС

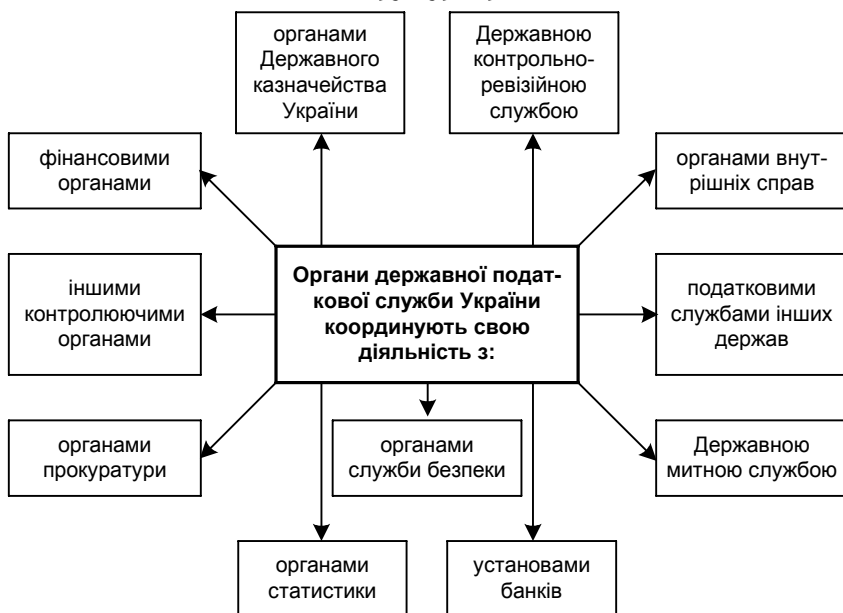

Рис. 2.3. Органи, з якими координують свою діяльність органи податкової служби України

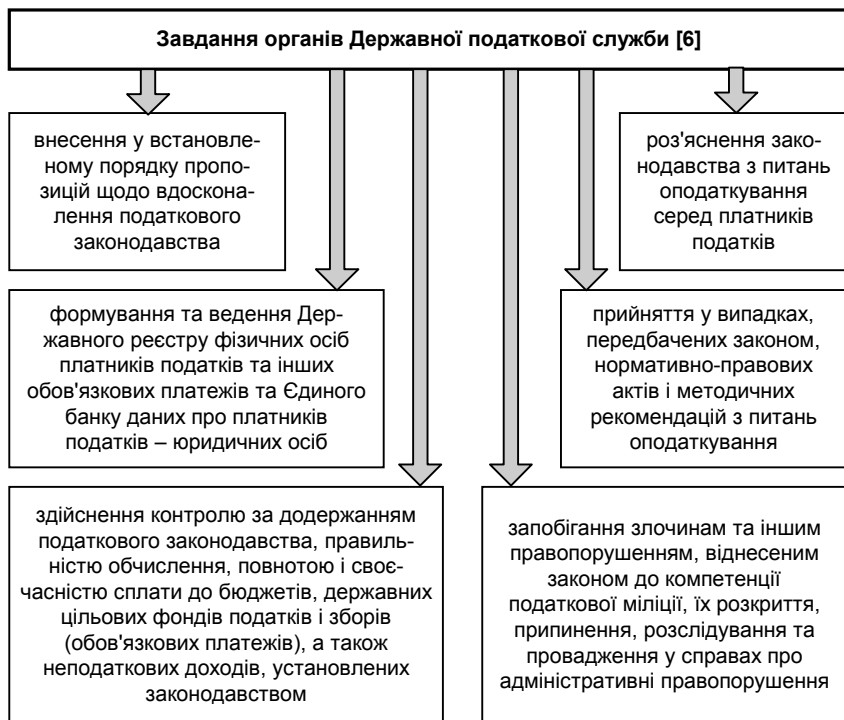

Рис. 2.4. Завдання органів ДПС

Таблиця 2.1

Функції органів державної податкової служби

№ п/п	Функція	1-й рівень ¹		2-й рівень ²		3-й рівень ³
		Φ ₁ ⁴	Φ ₂ ⁵	Φ ₁ ⁴	Φ ₂ ⁵	Φ ₂ ⁵
1	2	3	4	5	6	7
1	Здійснення контролю за додержанням законодавства про податки, інші платежі, валютні операції, порядку розрахунків із споживачами з використанням РРО, комп'ютерних систем і КОРО, лімітів готівки в касах та її використання для розрахунків, а також контролю за наявністю свідоцтв про державну реєстрацію СПД та ліцензій, патентів, інших спеціальних дозволів на здійснення окремих видів підприємницької діяльності;	+	+	+	+	+
	Здійснення контролю за додержанням виконавчими комітетами сільських і селищних рад порядку прийняття і обліку податків, інших платежів від платників податків, своєчасністю і повнотою перерахування цих сум до бюджету;	+	+	+	+	+
	Облік платників податків, інших платежів;	+	+	+	+	+
	Виявлення і ведення обліку надходжень податків, інших платежів;	+	+	+	+	+
	Проведення роботи по боротьбі з незаконним обігом алкогольних напоїв та тютюнових виробів, ведення реєстрів імпортерів, експортерів, оптових та роздрібних торговців, місць зберігання алкогольних напоїв та тютюнових виробів, здійснення систематичного контролю за їх реалізацією	+	+	+	+	+

¹ 1-й рівень – ДПАУ;² 2-й рівень – ДПА в АР Крим, областях, містах Київ і Севастополь, ДПІ в містах с районним поділом (крім міст Київ і Севастополь);³ 3-й рівень – ДПІ в районах, містах без районного поділу, районах в містах, міжрайонні та об'єднані податкові інспекції;⁴ Φ₁ – Функції з організації роботи підлеглих органів ДПС та по виданню нормативних документів;⁵ Φ₂ – Функції з безпосереднього виконання покладених обов'язків.

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7
2	Видання у випадках, передбачених законом, нормативно-правових актів і методичних рекомендацій з питань оподаткування;	+	–	–	–	–
3	Затвердження форм податкових розрахунків, звітів, декларацій та інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків, інших платежів, декларацій про валютні цінності, зразків картки фізичної особи – платника податків та інших обов'язкових платежів, форм повідомлення про відкриття або закриття юридичними особами, фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності банківських рахунків, а також форм звітів про роботу, проведену органами ДПС	+	+	–	–	–
4	Роз'яснення через засоби масової інформації порядку застосування законодавчих та інших нормативно-правових актів про податки, інші платежі	+	+	+	+	+
5	Здійснення заходів щодо добору, розстановки, професійної підготовки та перепідготовки кадрів для органів ДПС;	+	+	+	+	–
6	Подання органам ДПС методичної і практичної допомоги в організації роботи, проведення обстежень та перевірки її стану	+	+	+	+	–
7	Створення інформаційної системи автоматизованих робочих місць та інших засобів автоматизації та комп'ютеризації робіт органів ДПС;	+	+	+	+	–
8	Розробка основних напрямів, форм і методів проведення перевірок додержання податкового та валютного законодавства;	–	+	–	–	–
9	При виявленні фактів, що свідчать про організовану злочинну діяльність, або дій, що створюють умови для такої діяльності, направлення матеріалів з цих питань відповідним спеціальним органам по боротьбі з організованою злочинністю	+	+	+	+	+

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7
10	Передавання відповідним правоохоронним органам матеріалів за фактами правопорушень, за які передбачено кримінальну відповідальність, якщо їх розслідування не належить до компетенції податкової міліції	+	+	+	+	+
11	Подання Мінфіну України та Держказначейству України звітів про надходження податків, інших платежів	–	+	–	–	+
12	Внесення пропозицій та розробка проектів міжнародних договорів стосовно оподаткування, виконання в межах, визначених законодавством, міжнародних договорів з питань оподаткування	–	+	–	–	–
13	Надання фізичним особам – платникам податків та інших обов'язкових платежів ідентифікаційних номерів і направлення до ДПІ за місцем проживання фізичної особи або за місцем отримання нею доходів чи за місцезнаходженням об'єкта оподаткування картки з ідентифікаційним номером та ведення Єдиного банку даних про платників податків – юридичних осіб	–	+	–	–	–
14	Прогнозування, аналіз надходження податків, інших платежів, джерел податкових надходжень, вивчення впливу макроекономічних показників і податкового законодавства на надходження податків, інших платежів, розробка пропозицій щодо їх збільшення та зменшення втрат бюджету	–	+	–	+	–
15	Забезпечення виготовлення марок акцизного збору, їх зберігання, продаж та організування роботи, пов'язаної із здійсненням контролю за наявністю цих марок на пляшках (упаковках) алкогольних напоїв і на пачках (упаковках) тютюнових виробів під час їх транспортування, зберігання і реалізації	+	+	крім виготовлення марок акцизного збору		

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7
	Організовування роботи, пов'язаної із здійсненням контролю за дотриманням суб'єктами підприємницької діяльності, які здійснюють роздрібну торгівлю тютюновими виробами, максимальних роздрібних цін на тютюнові вироби, встановлених виробниками або імпортерами таких тютюнових виробів	+	+	+	+	+
16	Внесення в установленому порядку пропозицій щодо вдосконалення податкового законодавства	+	–	–	–	–
17	Організовування у межах своїх повноважень роботи щодо забезпечення охорони державної таємниці в органах податкової служби	+	+	+	+	+
18	Забезпечення обліку платників податків, інших платежів, правильності обчислення і своєчасності надходження цих податків, платежів, а також здійснення реєстрації фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів	–	–	–	–	+
19	Контроль своєчасності подання платниками податків бухгалтерських звітів і балансів, податкових декларацій, розрахунків та інших документів, пов'язаних з обчисленням податків, інших платежів, а також перевірка достовірності цих документів щодо правильності визначення об'єктів оподаткування і обчислення податків, інших платежів	–	–	–	–	+
20	Ведення обліку векселів, що видаються суб'єктами підприємницької діяльності при здійсненні операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах та щомісячне подання інформації про це місцевим органам державної статистики; здійснення контролю за погашенням векселів; видання суб'єктам підприємницької діяльності дозволів на відстрочення оплати (погашення) векселів із зазначених операцій	–	–	–	–	+

Закінчення табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7
21	Забезпечення застосування та своєчасного стягнення сум фінансових санкцій, передбачених законодавчими актами України за порушення податкового законодавства, а також стягнення адміністративних штрафів за порушення податкового законодавства, допущені посадовими особами підприємств, установ, організацій та громадянами	–	–	–	–	+
22	Аналіз причин і оцінка даних про факти порушень податкового законодавства	–	–	–	–	+
23	Проведення перевірок фактів приховування і заниження сум податків, інших платежів	–	–	–	–	+
24	Подання до судів позовів до підприємств, установ, організацій та громадян про визнання угод недійсними і стягнення в дохід держави коштів, одержаних ними за такими угодами, а в інших випадках – коштів, одержаних без установлених законом підстав, а також про стягнення заборгованості перед бюджетом і державними цільовими фондами за рахунок їх майна	–	–	–	–	+
25	Проведення роботи, пов'язаної з виявленням, обліком, оцінкою та реалізацією у встановленому законом порядку, безхазяйного майна, майна, що перейшло за правом успадкування до держави, скарбів і конфіскованого майна	–	–	–	–	+
26	Розгляд звернень громадян, підприємств, установ і організацій з питань оподаткування та, в межах своїх повноважень, з питань валютного контролю, а також скарг на дії посадових осіб ДПІ	–	–	–	–	+

Рис. 2.5. Обов'язки та відповідальність посадових осіб органів ДПС

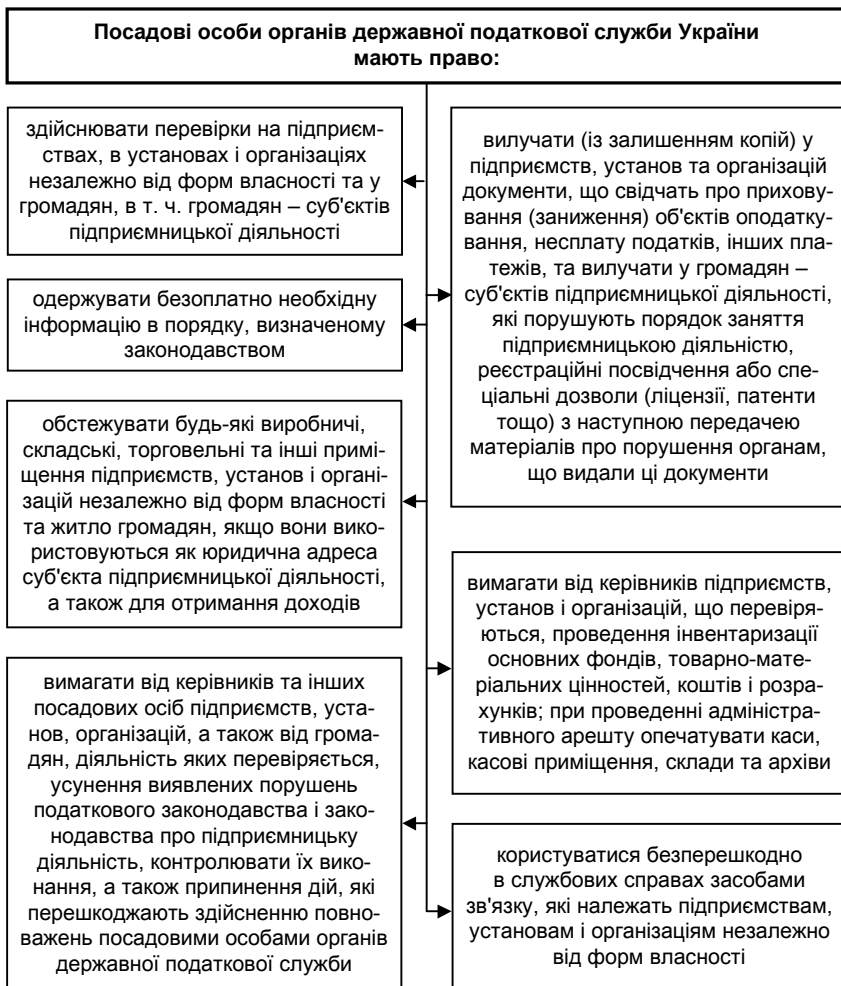

Рис. 2.6. Права, що надані посадовим особам органів державної податкової служби

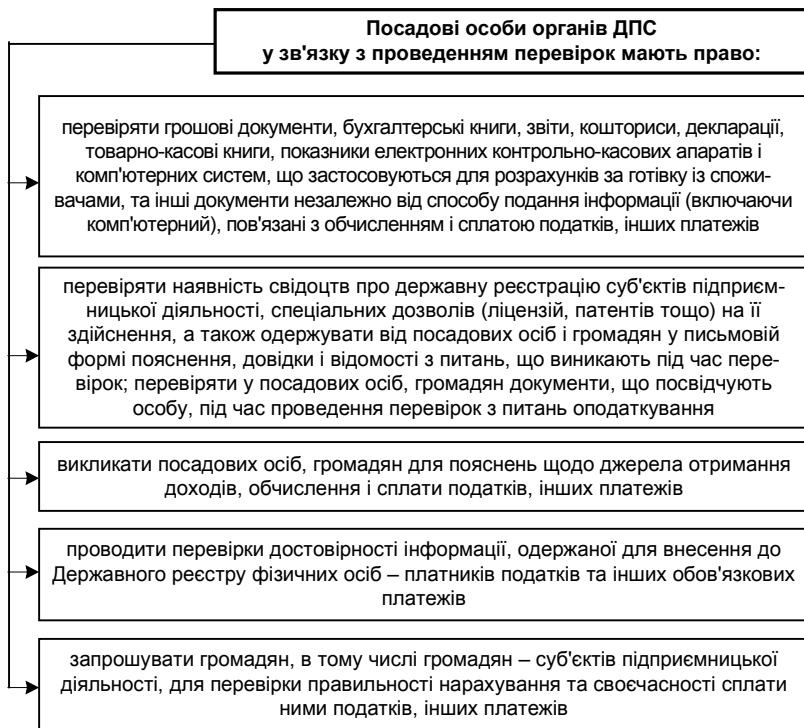

Рис. 2.7. Права органів ДПС щодо здійснення перевіркової діяльності

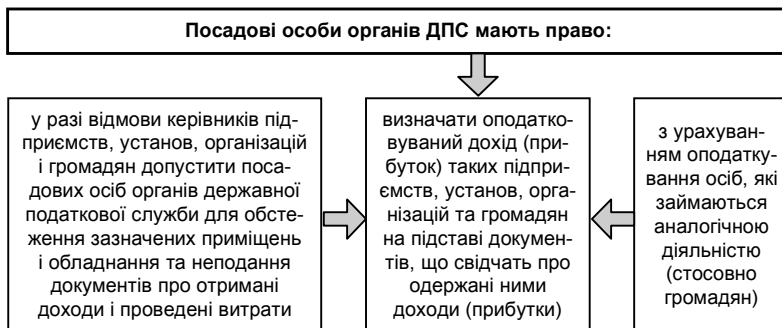

Рис. 2.8. Права органів ДПС у разі недопущення посадових осіб до обстеження приміщень

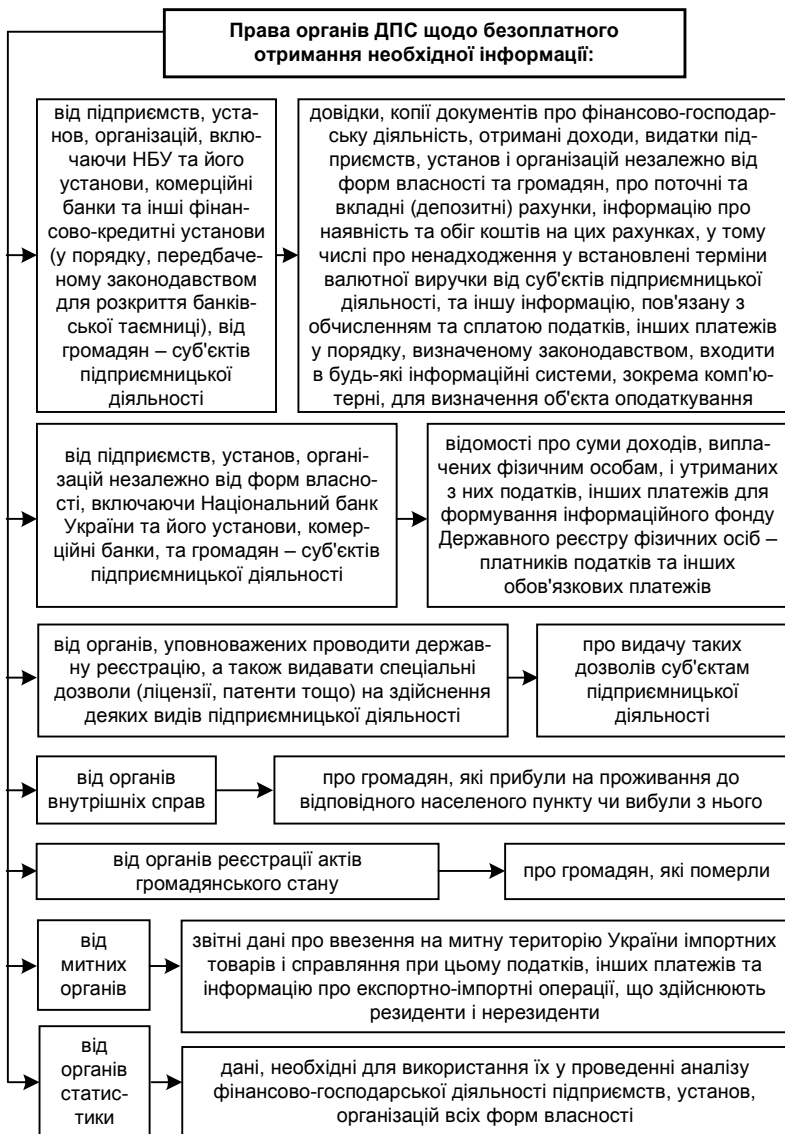

Рис. 2.9. Права органів ДПС щодо отримання інформації

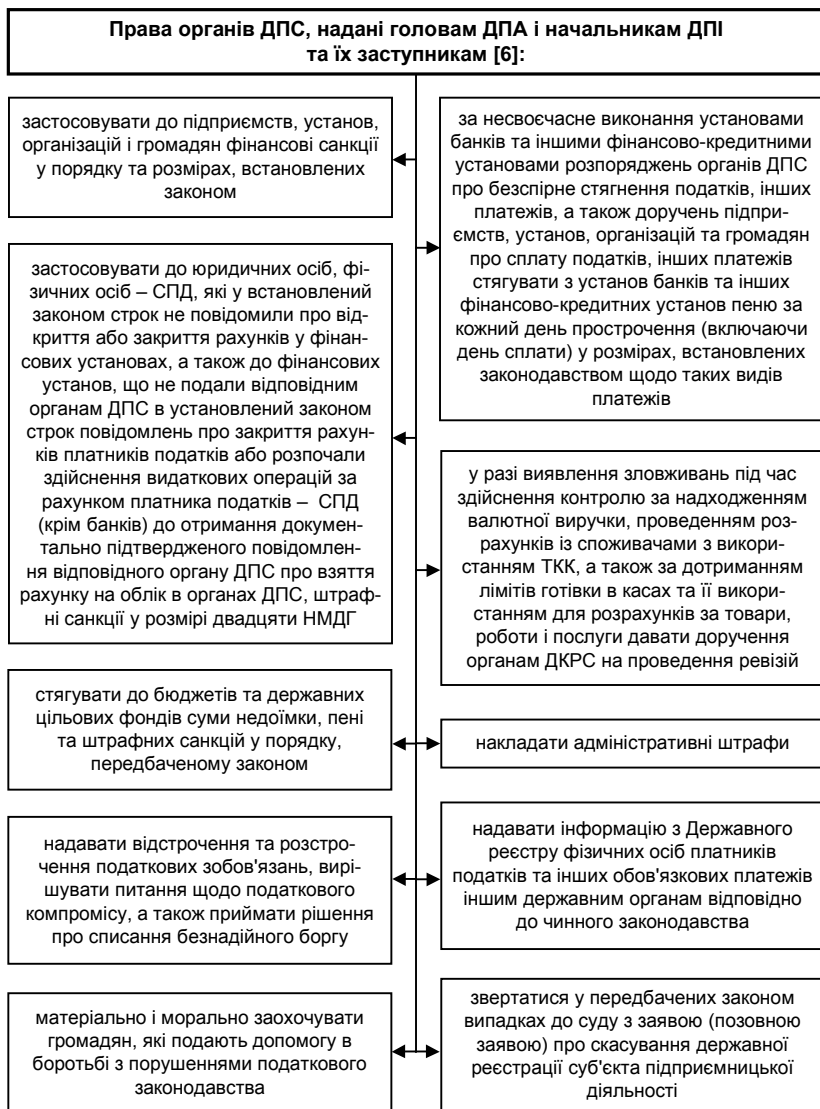

Рис. 2.10. Права органів ДПС України, що надані головам ДПА, начальникам ДПІ та їх заступникам

Таблиця 2.2

**Адміністративні штрафи, що накладаються відповідно до Закону України
«Про Державну податкову службу» [6]**

Суб'єкт адміністративного стягнення	Вид порушення	Розмір адміністративного штрафу
1	2	3
Керівники та інші посадові особи підприємств, установ, організацій	Відсутність податкового обліку або ведення його з порушенням встановленого порядку, неподання або несвоєчасне подання аудиторських висновків, передбачених законом, а також платіжних доручень на перерахування належних до сплати податків, зборів (обов'язкових платежів),	Від п'яти до десяти НМДГ, а за ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за відповідне правопорушення, – від десяти до п'ятнадцяти НМДГ
Керівники та інші посадові особи підприємств, установ, організацій, включаючи установи Національного банку України, комерційні банки та інші фінансово-кредитні установи	Невиконання вимог Закону [6] щодо безоплатного отримання передбаченої законодавством інформації, допущення обстеження приміщень, усунення платниками виявлених порушень	Від десяти до двадцяти НМДГ
Посадові особи підприємств, установ, організацій, а також громадяни – суб'єкти підприємницької діяльності, які виплачували доходи	Неутримання, перерахування до бюджету сум податку на доходи фізичних осіб, перерахування податку за рахунок коштів підприємств, установ і організацій (крім випадків, коли таке перерахування дозволено законодавством), перекручування даних, неповідомлення або несвоєчасне повідомлення державним податковим інспекціям за встановленою формою відомостей про доходи громадян	У розмірі трьох НМДГ, а за ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне із зазначених правопорушень, – у розмірі п'яти НМДГ

Закінчення табл. 2.2

1	2	3
Громадяни	Неподання або несвоєчасне подання декларацій про доходи чи включення до декларацій перекручених даних, відсутність обліку або неналежне ведення обліку доходів і витрат, для яких встановлено обов'язкову форму обліку	Від одного до п'яти НМДГ
Громадяни, які займаються підприємницькою діяльністю	Протидія посадовим особам органів державної податкової служби, зокрема недопущення їх до приміщень, які використовуються для здійснення підприємницької діяльності та одержання доходів	Від десяти до двадцяти НМДГ
Громадяни, які займаються підприємницькою діяльністю	Відсутність державної реєстрації чи спеціального дозволу (ліцензії), якщо його отримання передбачено законодавством	Від трьох до восьми НМДГ
Громадяни, які здійснюють продаж товарів	Продаж товарів без придбання одноразових патентів або з порушенням терміну їх дії, чи здійснення продажу товарів, не зазначених у деклараціях	Від одного до десяти НМДГ, а за ті самі дії, вчинені громадянином, якого протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне із зазначених правопорушень, – від десяти до двадцяти НМДГ

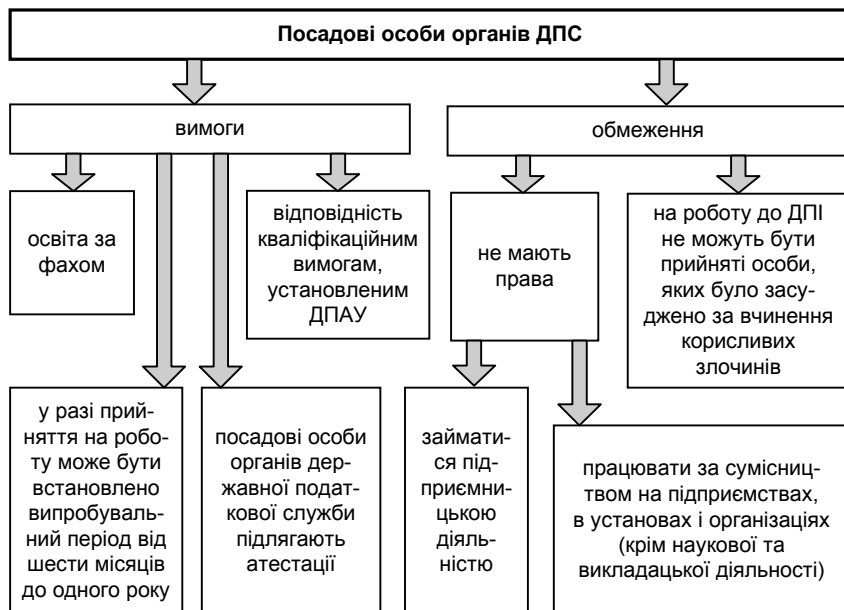

Рис. 2.11. Вимоги та обмеження для посадових осіб органів ДПС

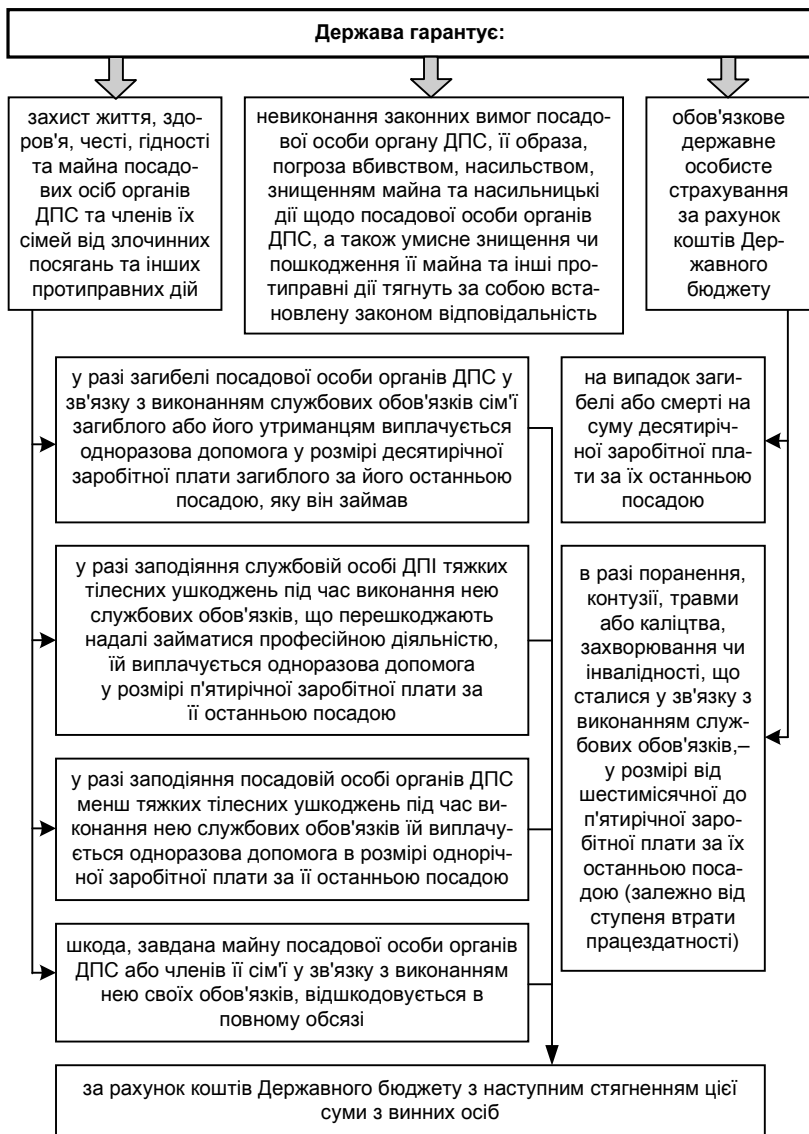

Рис. 2.12. Державні гарантії для посадових осіб органів ДПС

Рис. 2.13. Функції та завдання податкової міліції

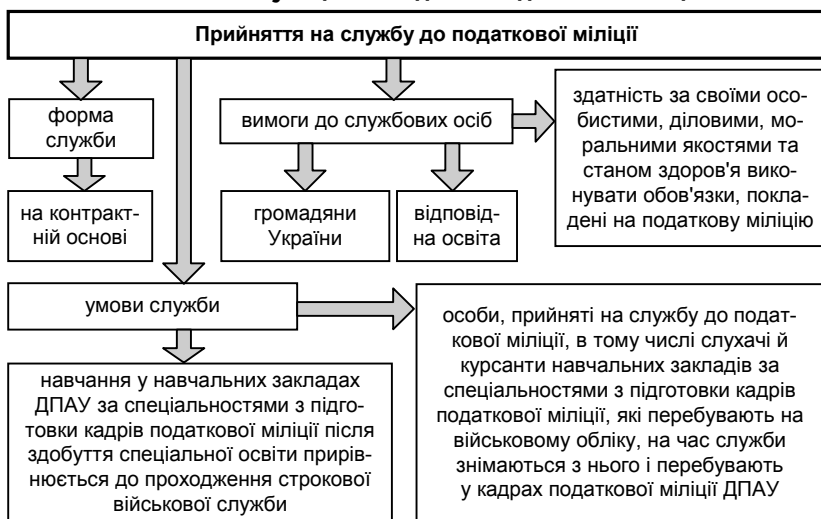

Рис. 2.14. Умови служби та вимоги до службових осіб податкової міліції

Рис. 2.15. Повноваження податкової міліції

Рис. 2.16. Відповідальність посадових і службових осіб податкової міліції

3. ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Рис. 3.1. Складові державного та корпоративного податкового менеджменту

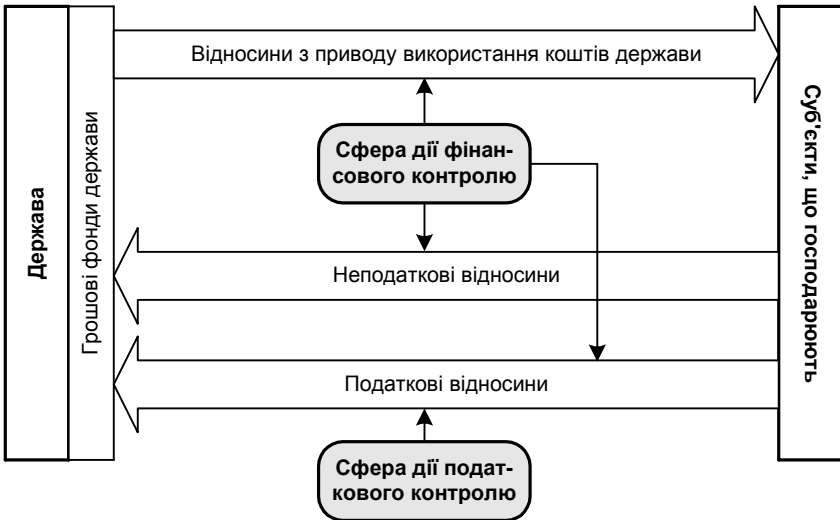

Рис. 3.2. Сфера дії податкового та фінансового контролю [58]

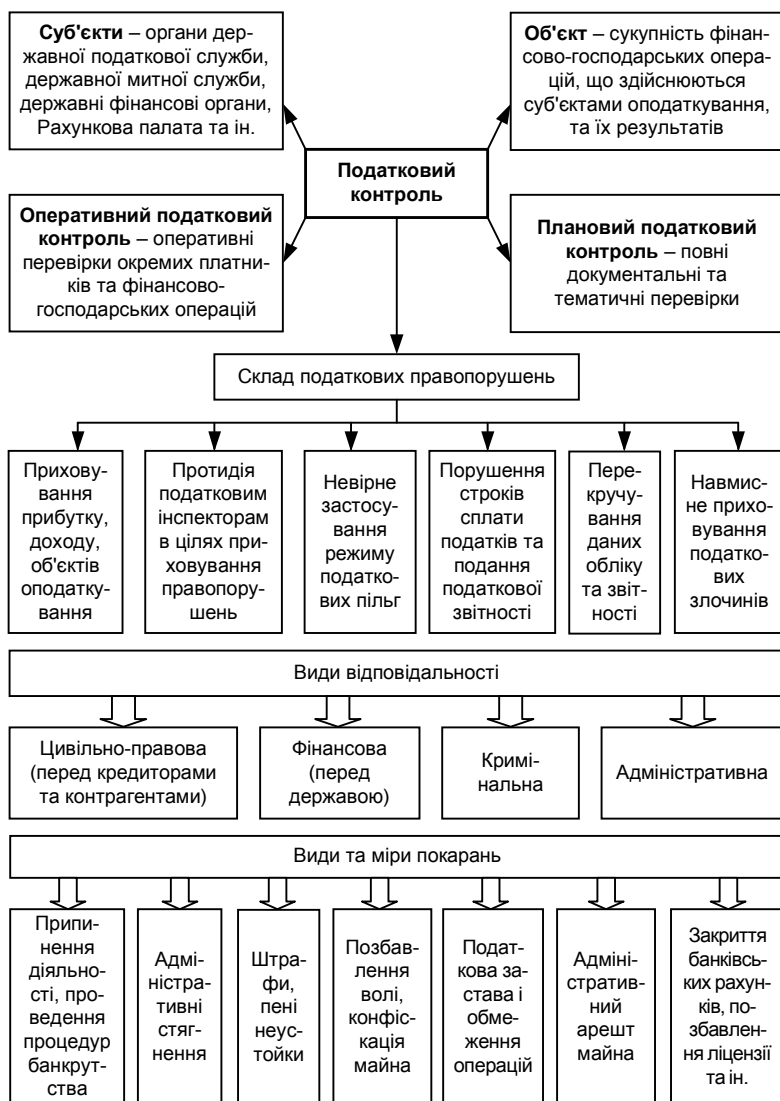

Рис. 3.3. Зміст державного податкового контролю та відповідальність за податкові правопорушення

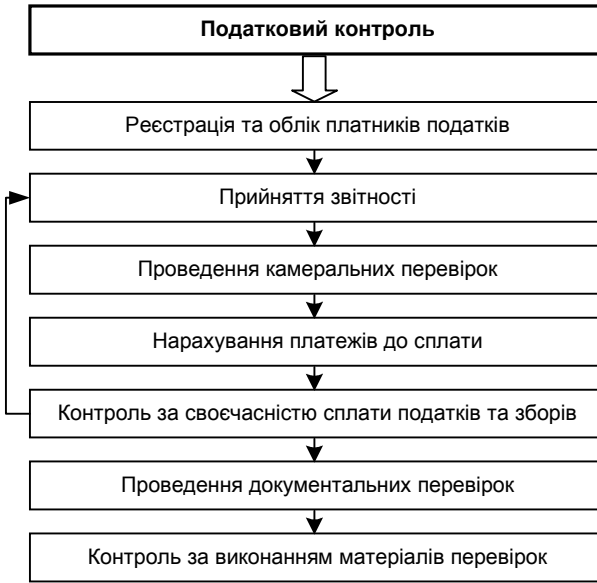

Рис. 3.4. Схема проведення податкового контролю [л03]

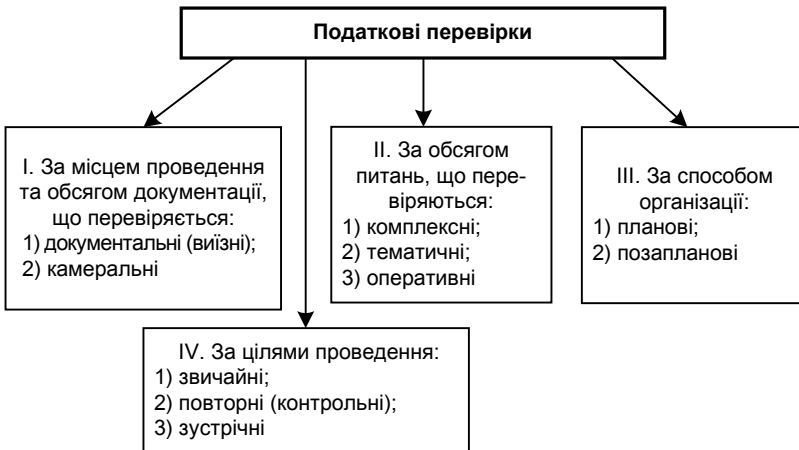

Рис. 3.5. Схема класифікації податкових перевірок

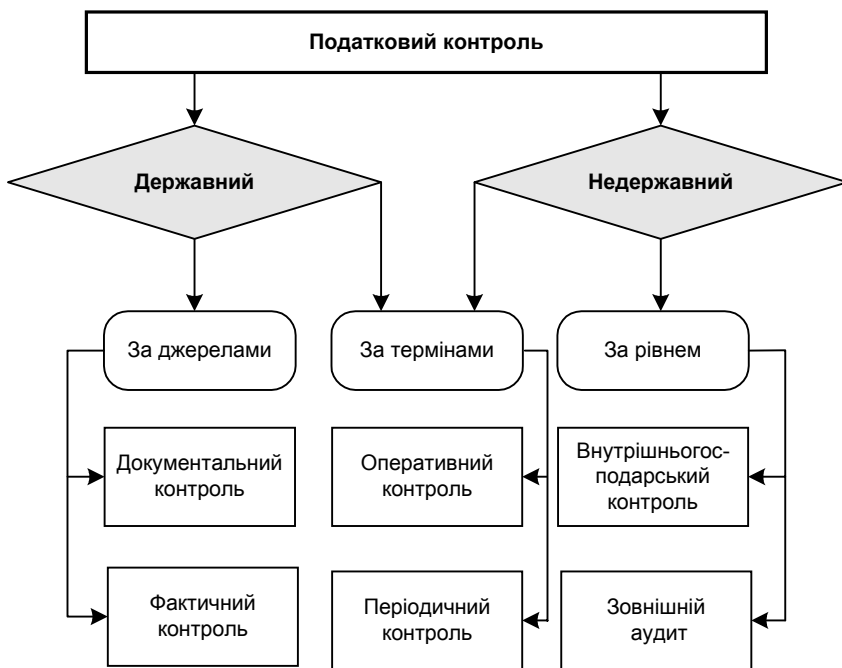

Рис. 3.6. Види податкового контролю

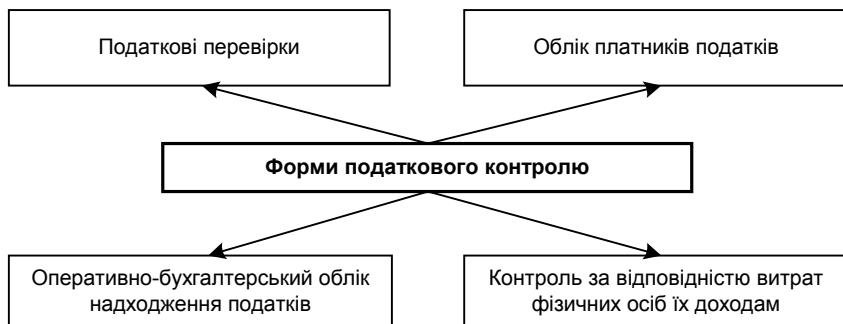

Рис. 3.7. Форми податкового контролю

Таблиця 3.1

**Порівняльна характеристика камеральних
та документальних перевірок [57]**

Елемент	Камеральна перевірка	Документальна перевірка
1. Суб'єкт	Територіальні податкові органи	Податкові органи всіх рівнів
2. Об'єкт	Сукупність фінансово-господарських операцій тільки за звітній період	Сукупність фінансово-господарських операцій за весь період, перевіряється, але не більше ніж за три роки
3. Підстава для проведення	Спеціального рішення не потребує	Рішення керівника податкового органу
4. Періодичність	Регулярно з періодичністю представлення звітності	Вибірково по мірі необхідності
5. Місце проведення	Місцезнаходження податкового органу	Місцезнаходження платника податку
6. Категорії платників податків, що перевіряються	Всі платники податків	Юридичні особи та приватні підприємці

4. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ

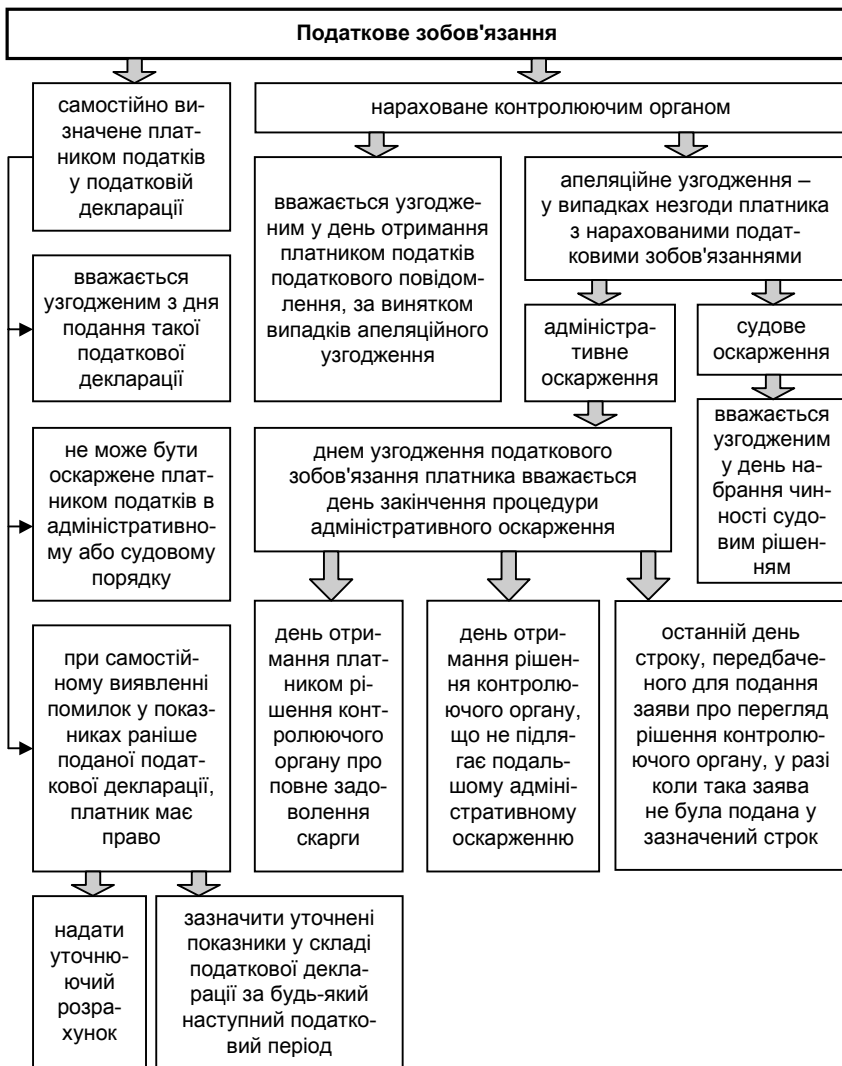

Рис. 4.1. Способи узгодження податкового зобов'язання

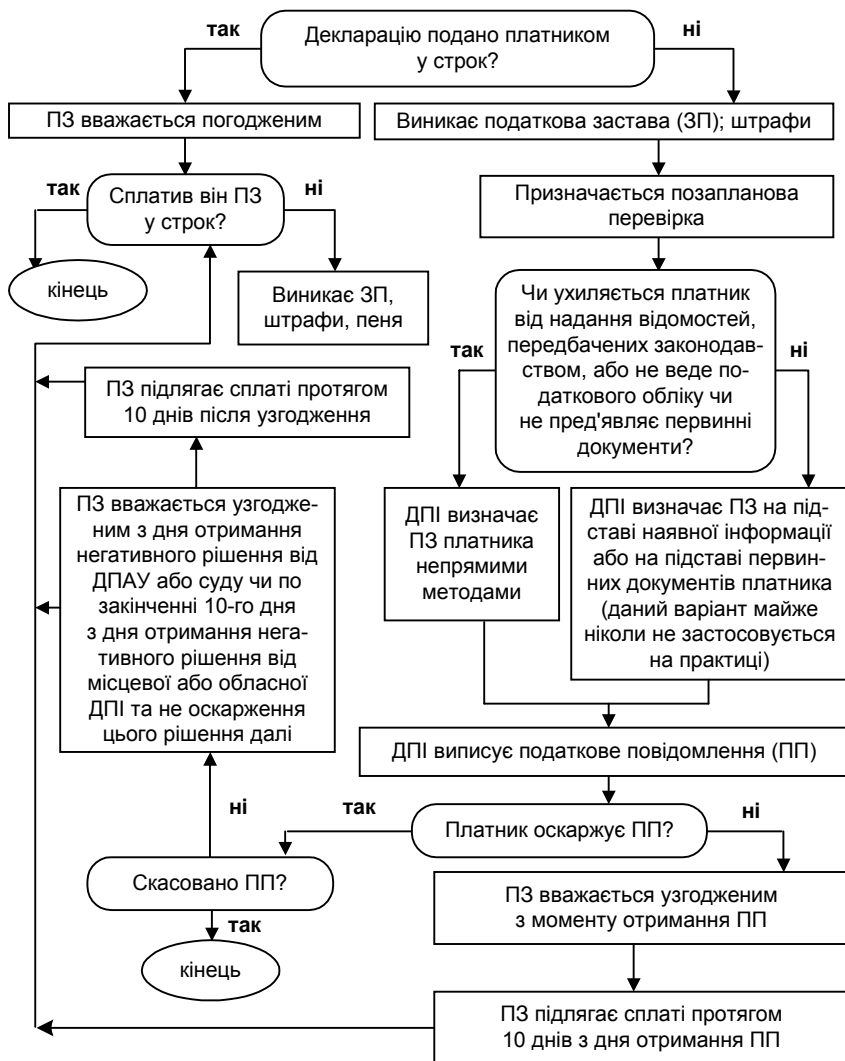

Рис. 4.2. Механізм узгодження податкового зобов'язання у випадку подання й неподання декларації

Таблиця 4.1

**Строки подання податкової декларації та строки сплати платником
податкового зобов'язання**

Податковий (звітний) період	Граничні строки подання податкової декларації	Строки сплати податкового зобов'язання
Календарний місяць	Протягом 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного місяця	Протягом 10 календарних днів, наступних за останнім днем відповідного граничного строку подання податкової декларації
Календарний квартал або півріччя	Протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу (півріччя)	
Календарний рік	Протягом 60 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного року	
Календарний рік для платників податку на доходи фізичних осіб	До 1 квітня року, наступного за звітним	

Рис. 4.3. Способи подання податкової декларації

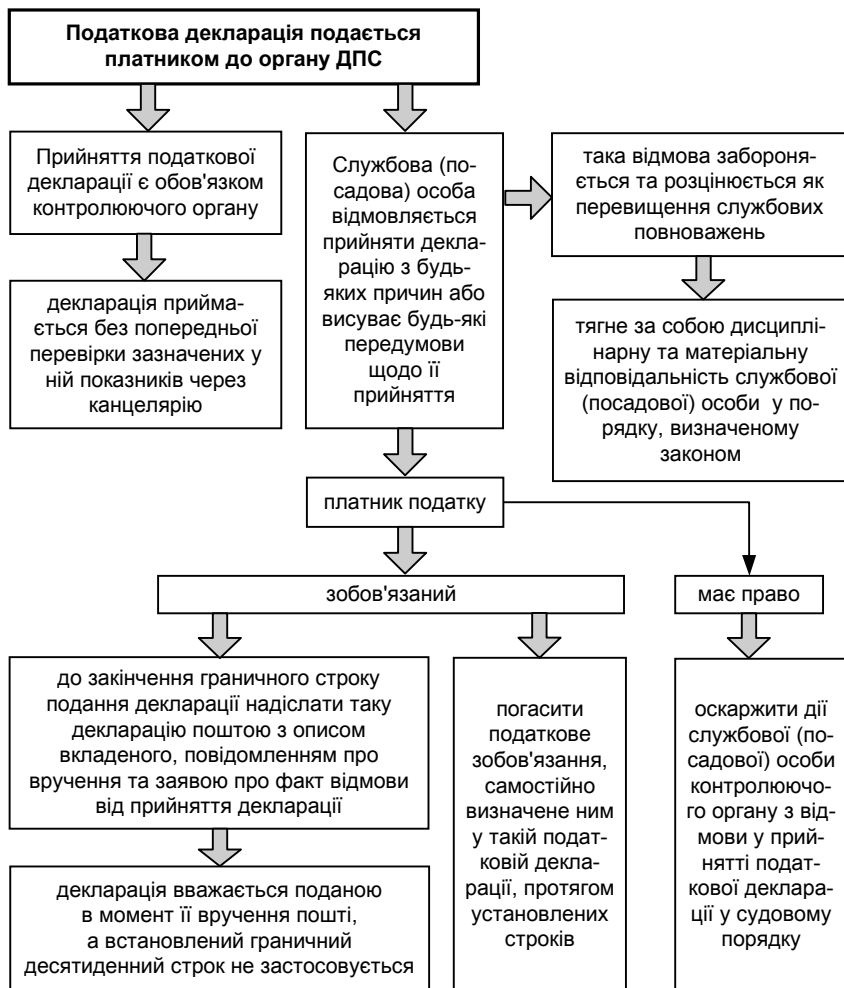

Рис. 4.4. Наслідки неприйняття декларації податковим органом

Рис. 4.5. Особливості надсилання податкової декларації поштою

Рис. 4.6. Умови і наслідки невизнання податкової звітності декларацією

Рис. 4.7. Випадки обчислення податкових зобов'язань контролюючим органом

Рис. 4.8. Підстави для застосування непрямих методів визначення податкових зобов'язань

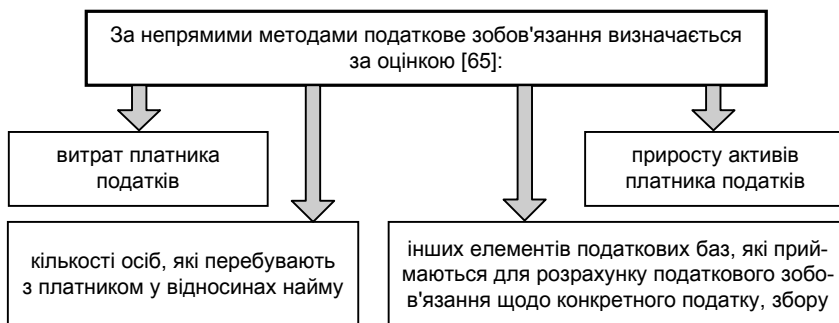

Рис. 4.9. Варіанти визначення податкових зобов'язань непрямыми методами

Рис. 4.10. Строки погашення податкових зобов'язань

Рис. 4.11. Механізм вирішення конфлікту інтересів

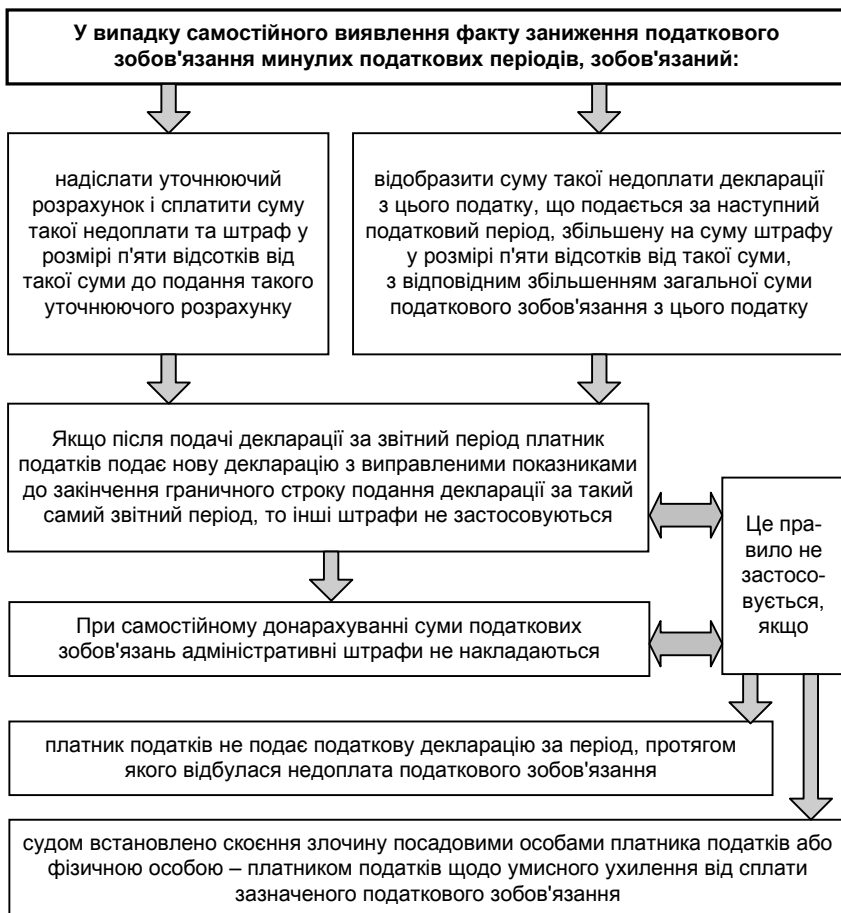

Рис. 4.12. Дії платника у разі самостійного виявлення заниження податкових зобов'язань

Рис. 4.13. Схема обороту податкових повідомлень

Таблиця 4.2

Порядок відкликання податкових повідомлень

Підстави для відкликання	Дата відкликання податкового повідомлення
1. Сума податкового зобов'язання і штрафних санкцій самостійно погашається платником	День, на протязі якого відбулося погашення податкового зобов'язання і штрафів
2. Податковий орган відмінює чи змінює раніше прийняте рішення про нарахування суми податкового зобов'язання (штрафних санкцій) внаслідок адміністративного оскарження (за виключенням ситуації, яка описана в п. 5 цієї таблиці)	День прийняття податковим органом рішення про відміну чи зміну раніше нарахованої суми податкового зобов'язання (штрафних санкцій)
3. Рішення про нарахування податкових зобов'язань відмінюється чи змінюється судом (арбітражним судом)	День отримання платником відповідного рішення суду
4. Досягнення податкового компромісу щодо нарахованих податкових зобов'язань (в пп. 6.4.1 «г» Закону [25] також згадується прийняття рішення про відстрочення чи розстрочення податкового боргу, але в Порядку [97] ця підстава не наводиться, оскільки при цьому відкликанню підлягає не податкове повідомлення, а податкова вимога)	День отримання платником нової суми податкового зобов'язання
5. Нарахована сума зменшується внаслідок її адміністративного оскарження	Попереднє податкове повідомлення відкликається в день отримання платником нового повідомлення
6. Порушення термінів подання платнику мотивованого висновку щодо його скарги чи рішення про подовження термінів її розгляду	День, наступний за останнім днем відповідного терміну

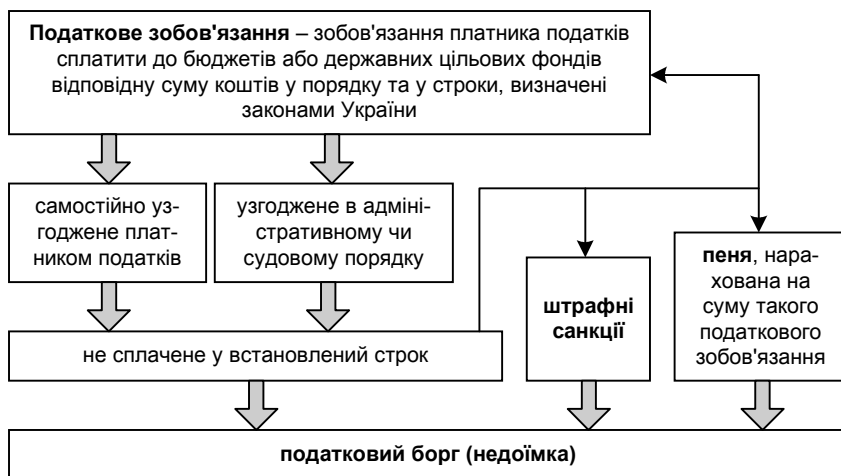

Рис. 4.14. Структура податкового боргу (недоїмки)

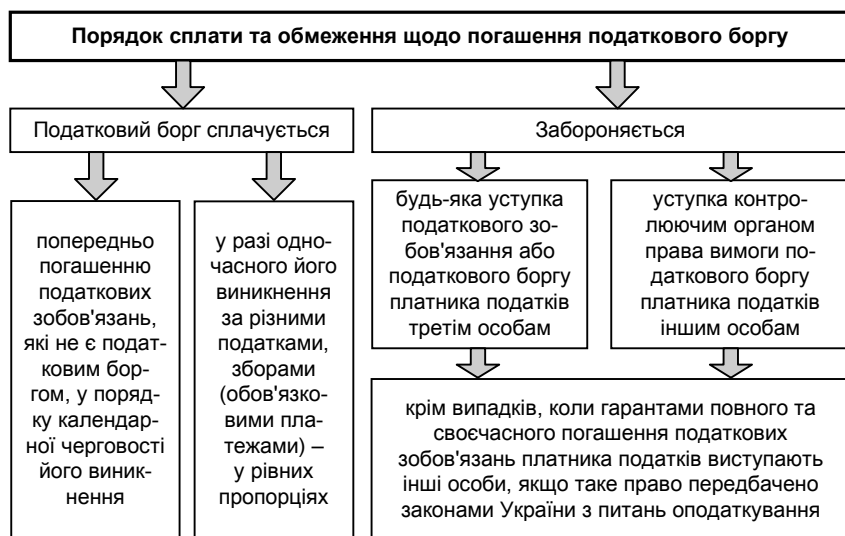

Рис. 4.15. Порядок сплати та обмеження щодо погашення податкового боргу

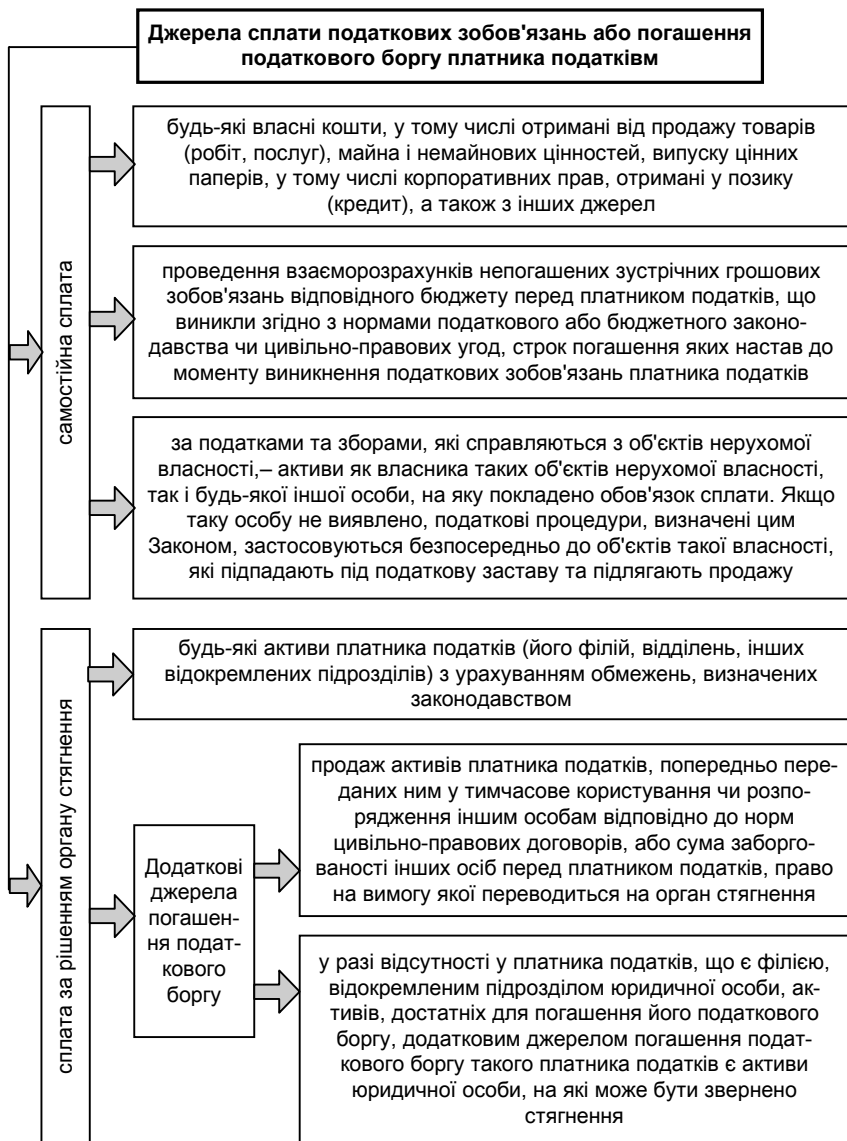

Рис. 4.16. Джерела сплати податкових зобов'язань та податкового боргу

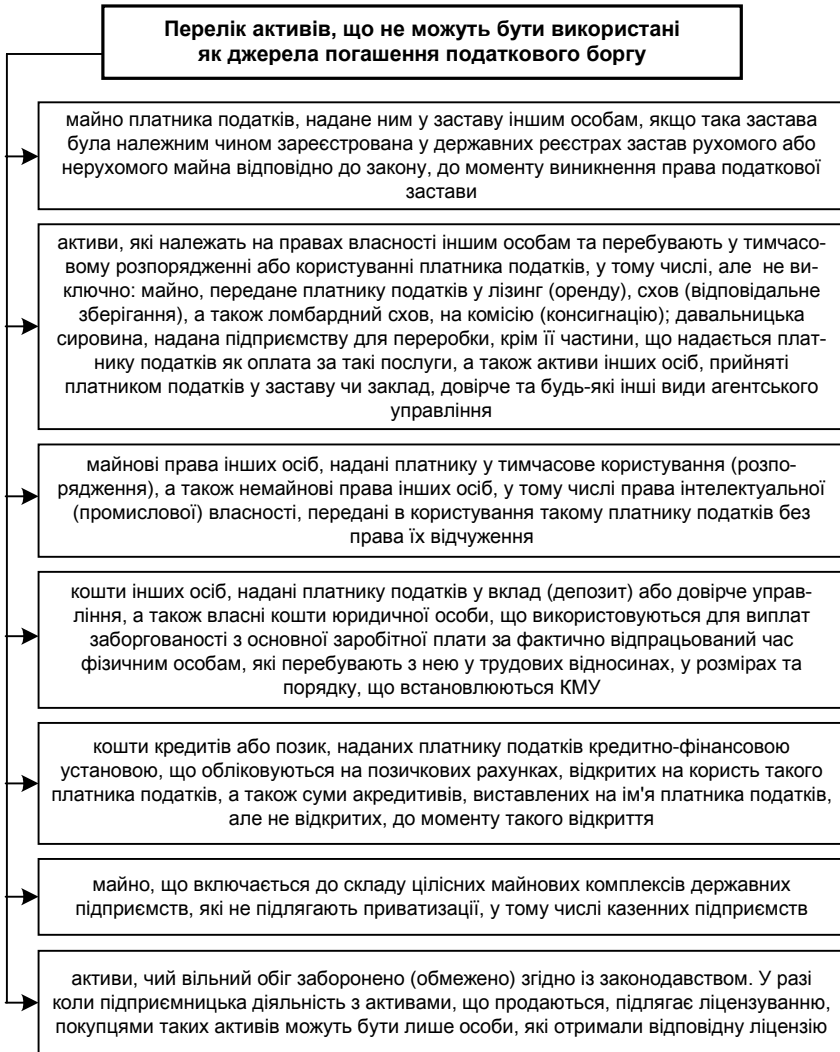

Рис. 4.17. Перелік активів, що не можуть бути джерелом погашення податкового боргу

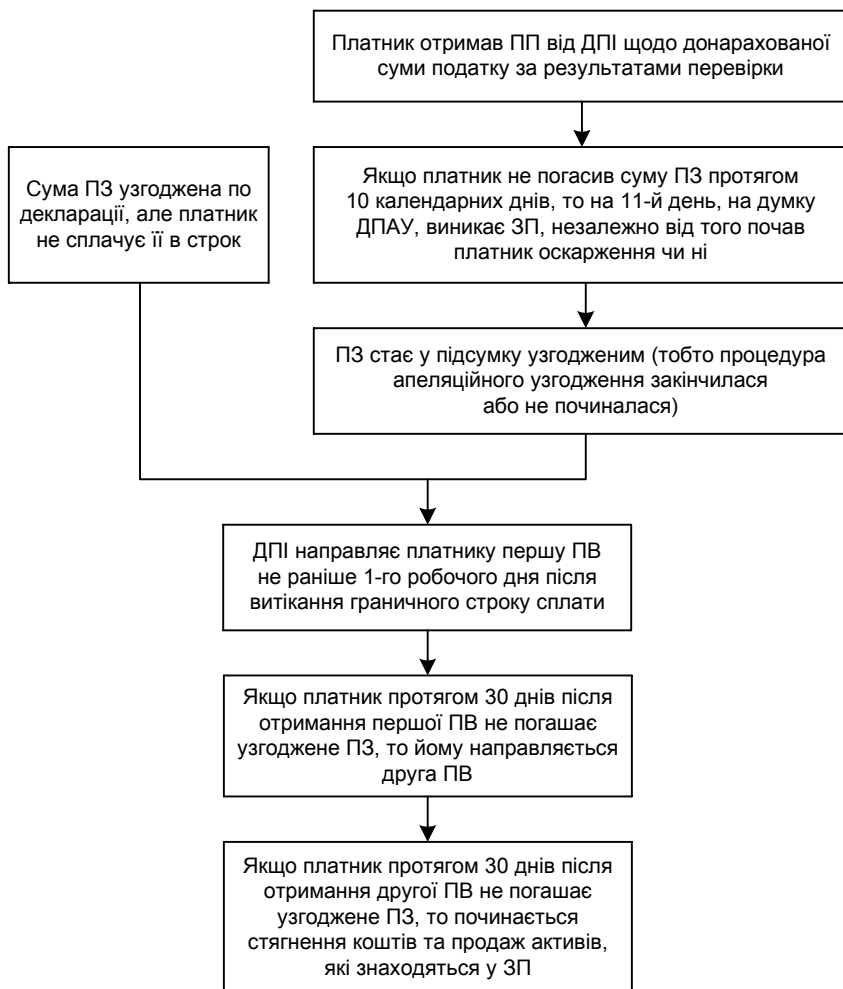

Рис. 4.18. Порядок оформлення податкових вимог

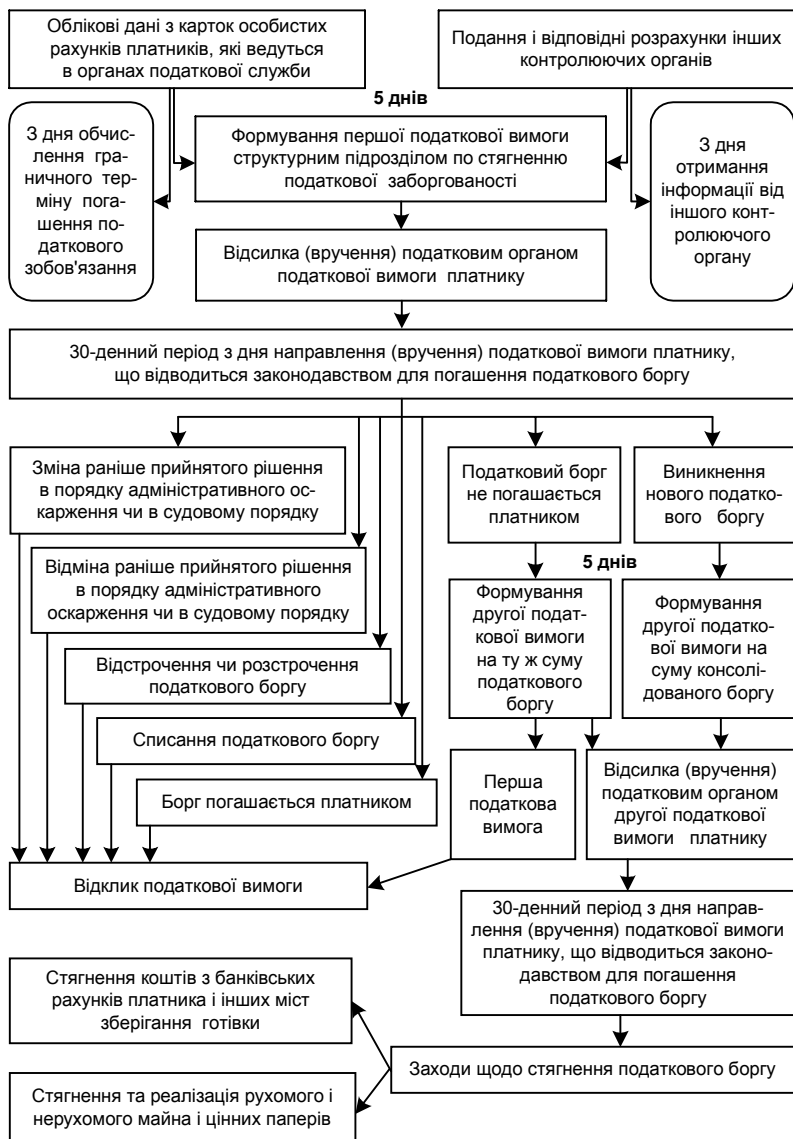

Рис. 4.19. Схема обороту податкових вимог

Таблиця 4.3

**Терміни формування і направлення платникам першої
та другої податкової вимоги**

Номер податкової вимоги	Терміни	
	Не раніше	Не пізніше
Перша	першого робочого дня по закінченні граничного терміну сплати узгодженого податкового зобов'язання	п'ятого робочого дня по закінченні граничного терміну сплати узгодженого податкового зобов'язання
Друга	тридцятого календарного дня з дня направлення (вручення) першого податкового повідомлення	п'ятого робочого дня, починаючи з останнього з 30 календарних днів, відведених для погашення податкового зобов'язання

Таблиця 4.4

Особливості відкликання податкової вимоги

Підстави для відклику	Дата відклику податкової вимоги
1. Сума податкового зобов'язання і штрафних санкцій самостійно погашається платником	День, на протязі якого відбулося погашення суми податкового боргу
2. Контролюючий орган відмінює чи змінює раніше прийняте рішення про нарахування суми податкового зобов'язання (штрафних санкцій) внаслідок їхнього адміністративного оскарження	День прийняття контролюючим органом рішення про відміну чи зміну раніше нарахованої суми податкового зобов'язання (штрафних санкцій) чи податкового боргу
3. Рішення про нарахування податкових зобов'язань чи стягнення податкового боргу відмінюється чи змінюється судом (арбітражним судом)	День отримання платником відповідного рішення суду. При цьому у випадку узгодження податкового зобов'язання з іншим контролюючим органом останній зобов'язаний подати до податкового органу інформацію про відміну чи зміну суми нарахованого податкового зобов'язання в порядку, який встановлено КМУ
4. Розстрочення чи відстрочення податкового боргу	День прийняття податковим органом відповідного рішення
5. Визнання податкового боргу безнадійним	День прийняття податковим органом відповідного рішення

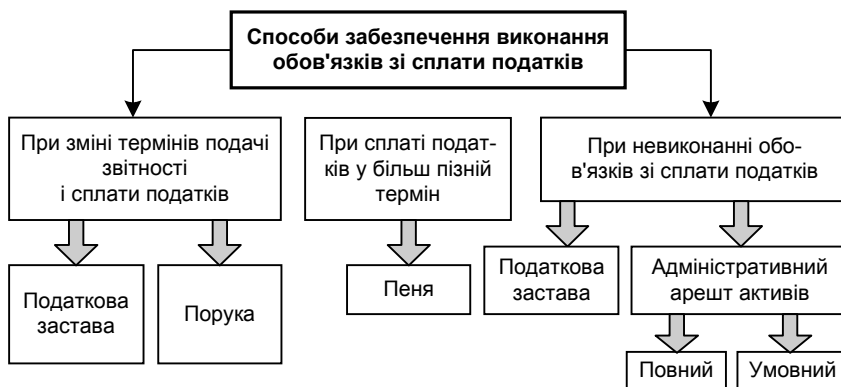

Рис. 4.20. Забезпечення виконання обов'язку по сплаті податків

Рис. 4.21. Податкова застава: наслідки для платника та права податкового органу

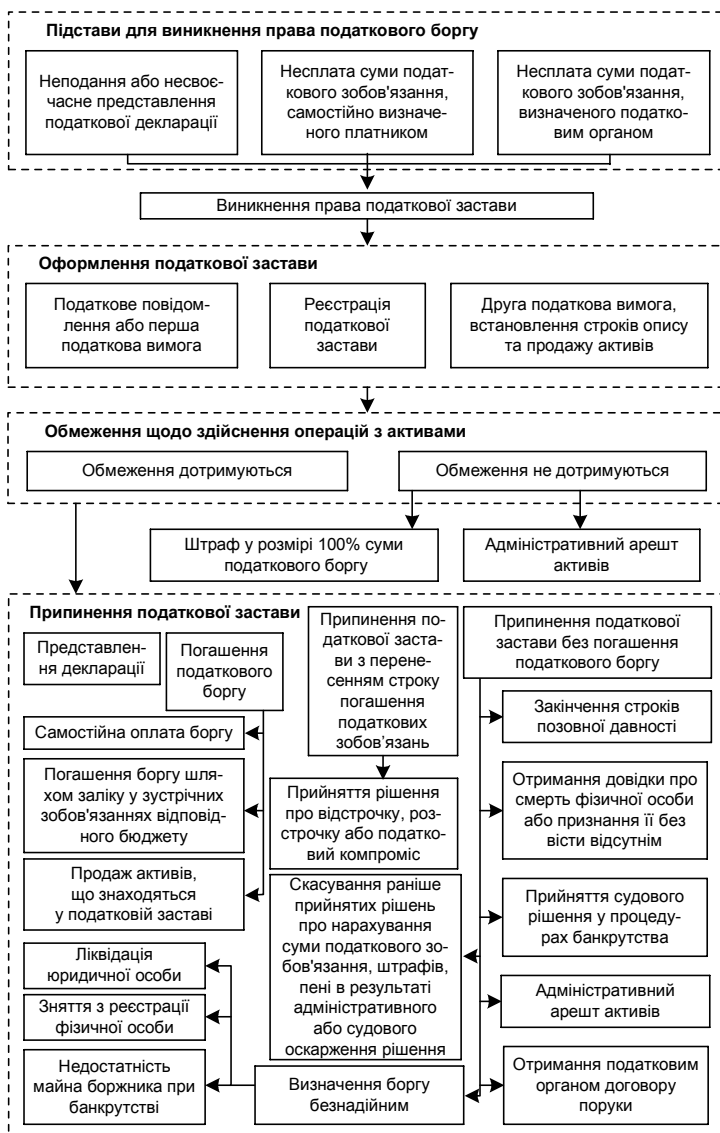

Рис. 4.22. Механізм застосування податкової застави

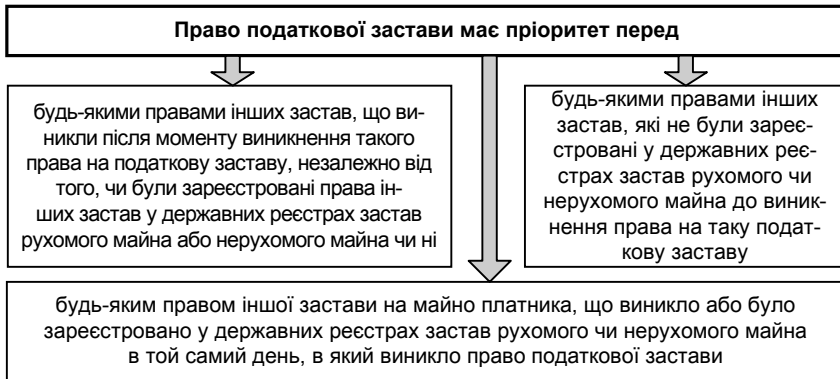

Рис. 4.23. Пріоритет податкової застави

Рис. 4.24. Обмеження щодо здійснення операцій із заставленими активами

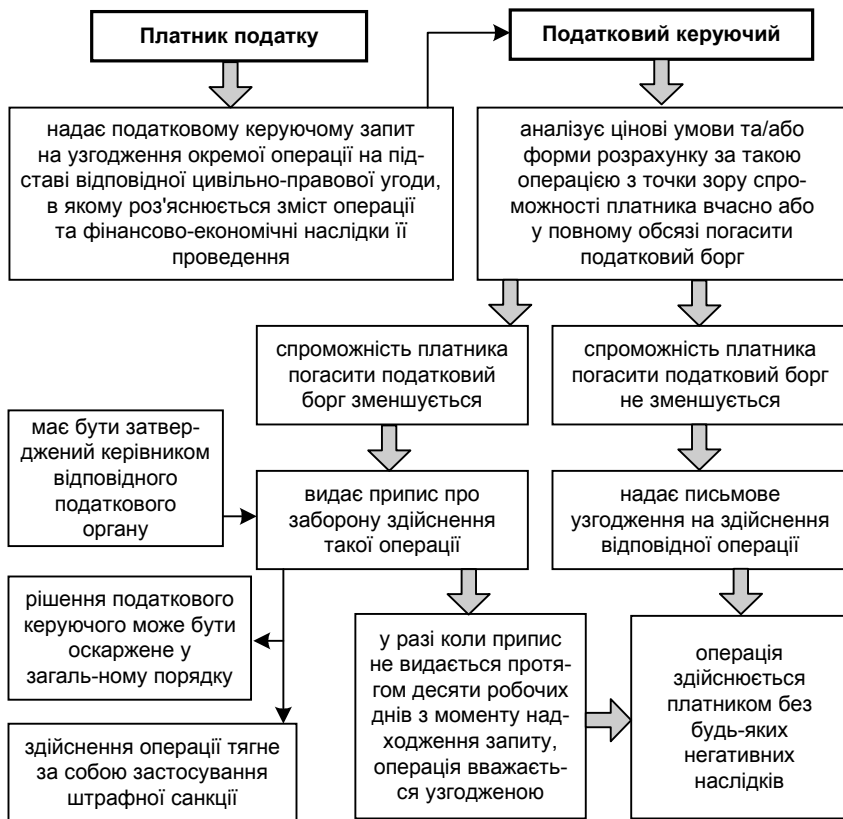

Рис. 4.25. Порядок узгодження операцій з активами, що знаходяться у податковій заставі

Рис. 4.26. Права податкового керуючого

Рис. 4.27. Механізм звільнення окремих видів активів з податкової застави

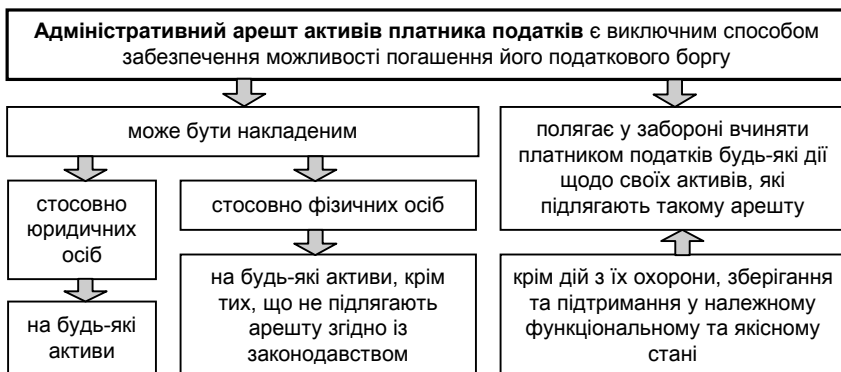

Рис. 4.28. Сутність та сфера застосування адміністративного арешту активів платників податків

Рис. 4.29. Порядок прийняття рішення про застосування адміністративного арешту активів

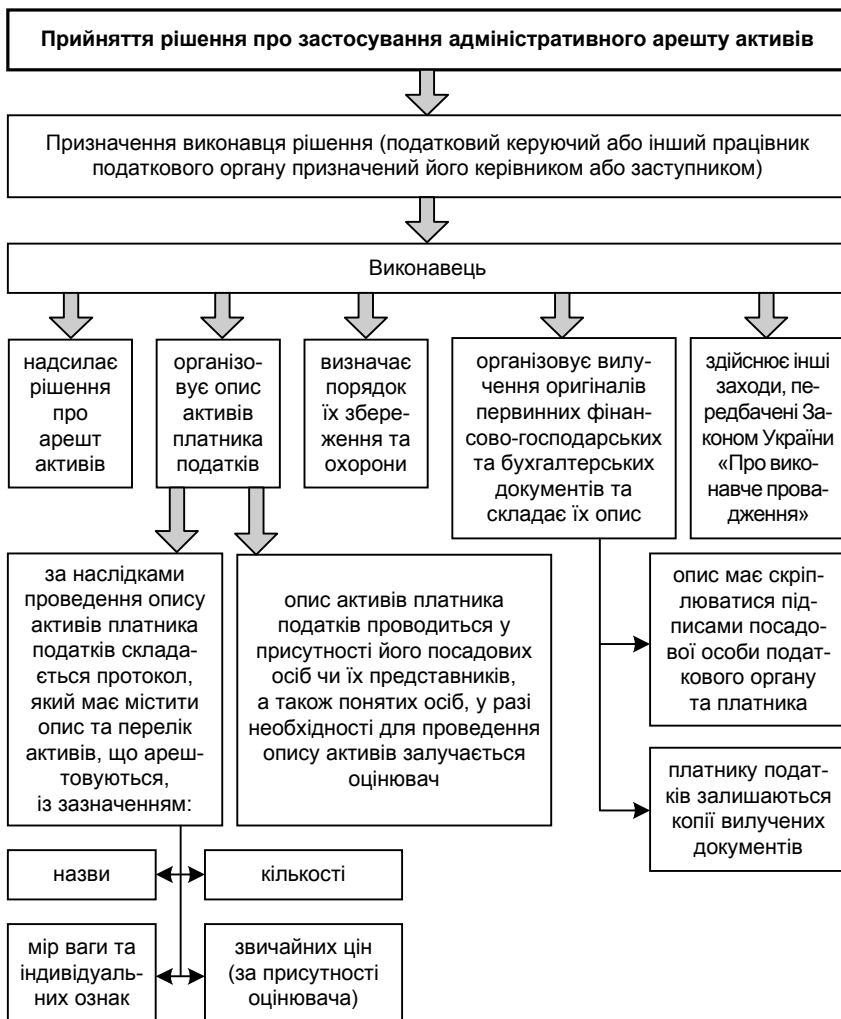

Рис. 4.30. Процедура застосування адміністративного арешту

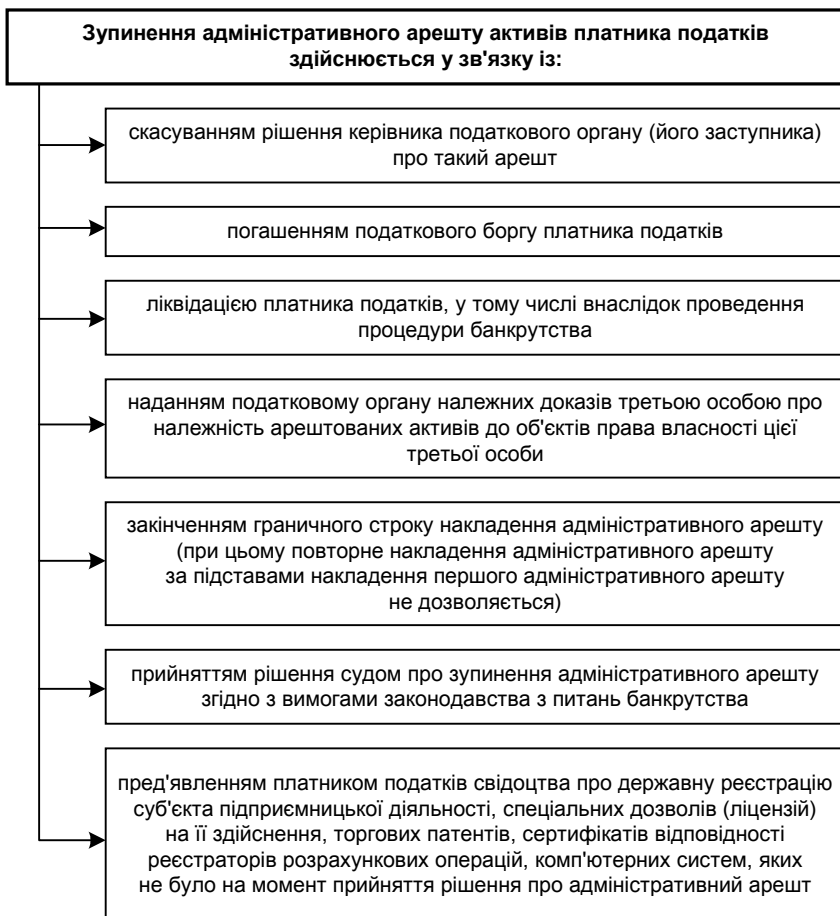

Рис. 4.31. Підстави для зупинення адміністративного арешту активів

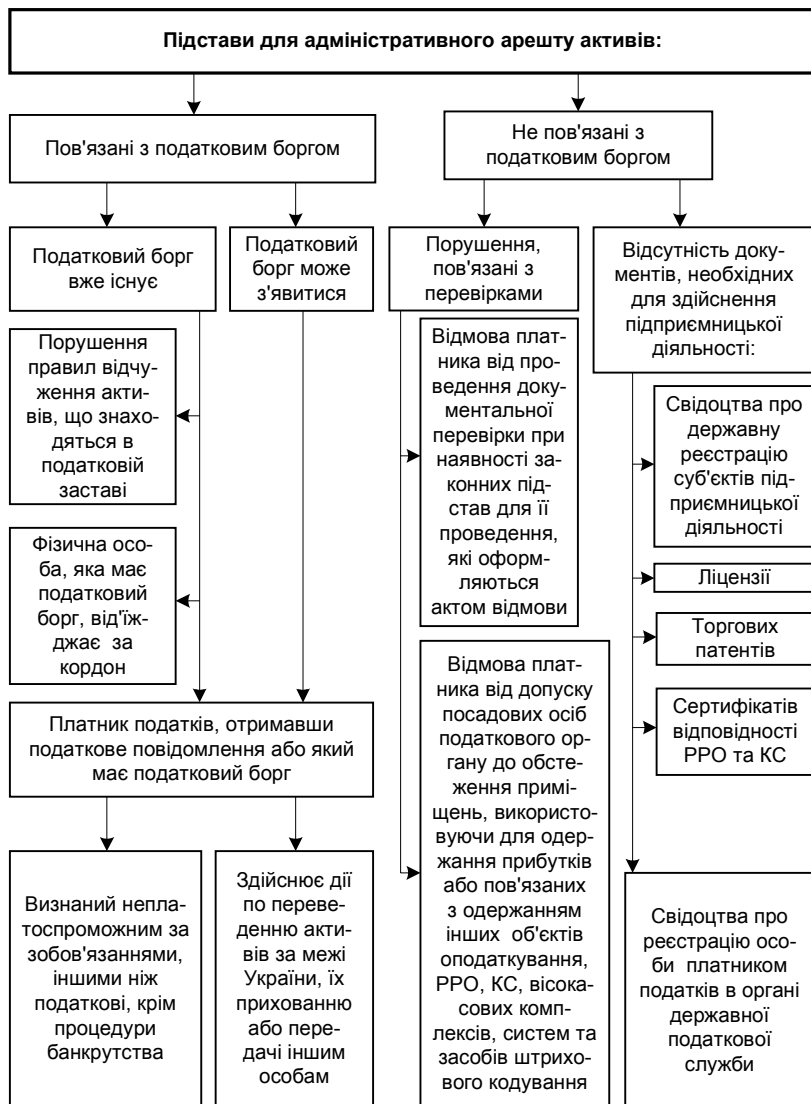

Рис. 4.32. Підстави для застосування адміністративного арешту активів платника

Таблиця 4.5

Характеристики видів адміністративного арешту активів

Особливості застосування	Різновиди адміністративного арешту активів			
	Арешт окремих тимчасово затриманих активів	Умовний арешт	Повний арешт	
			3 тимчасовим вилученням	Без тимчасового вилучення
1	2	3	4	5
Сфера застосування	1. Товари, які виготовляються, зберігаються, переміщуються або реалізуються з порушенням митного законодавства та законодавства з питань обкладення акцизним збором. 2. Товари та валютні цінності, які продаються з порушенням встановленого законодавством порядку	Для юридичних осіб – будь-які активи; Для фізичних осіб – будь-які активи, крім тих, які не підлягають арешту по законодавству		
Призупинення активних операцій із рахунків платника	Не передбачено	Призупиняються активні операції з рахунків платника, за винятком операцій з: погашення податкових зобов'язань та податкового боргу; сплаті боргу по виконавчим документам або задоволенню претензій у порядку доарбітражного урегулювання суперечок, що вступили в силу до моменту виникнення права податкової застави		
Тимчасова заборона третьою особою на відчуження активів платника, що у них знаходяться	Не застосовується	Рішення про застосування адміністративного арешту висилається третій особі		
Ризики загибелі або псування активів	Законодавчо не урегульовано, однак, оскільки такі активи вилучаються, ризики повинні бути покладені на орган податкової служби, що приймає рішення про арешт	Платник	Платник	Орган, що приймає рішення про вилучення активів

Закінчення табл. 4.5

1	2	3	4	5
Терміни застосування	Тимчасова затримка – на строк до 24 години робочого дня, наступного за днем складання протоколу; арешт – до 96 годин з часу підпису відповідного рішення. В разі, якщо власник не встановлений, активи знаходяться під режимом адміністративного арешту протягом строку визнання їх безхазайними або протягом граничного строку, визнаного законодавством для швидкопсувних активів	До 96 годин з часу підписання відповідного рішення. Далі адміністративний арешт може бути продовжений виключно за рішенням суду, яке повинно бути винесене на протязі 48 годин з моменту отримання звернення керівника (заступника) податкового органу		
Обмеження прав власності на активи	Власнику (якщо він виявлений) заборонено здійснювати будь-які дії з арештованими активами, крім дій по їх охороні, зберіганню та підтримці в належному функціональному та якісному стані у порядку, визначеному податковим керуючим або спеціально назначеним робітником податкового органу	Обов'язкове попереднє отримання дозволу керівника відповідного податкового органу (на представлення податкового упорядкованого) на здійснення будь-якої господарської операції з такими активами	Виняткова заборона платнику на реалізацію прав розпорядження або використання його активів крім дій по їх охороні, зберіганню та підтримці в належному функціональному та якісному стану у порядку, визначеному податковим упорядкованим або спеціально назначеним робітником податкового органу, на якого покладені функції виконавчого рішення про арешт	

Рис. 4.33. Структура активів платника податків

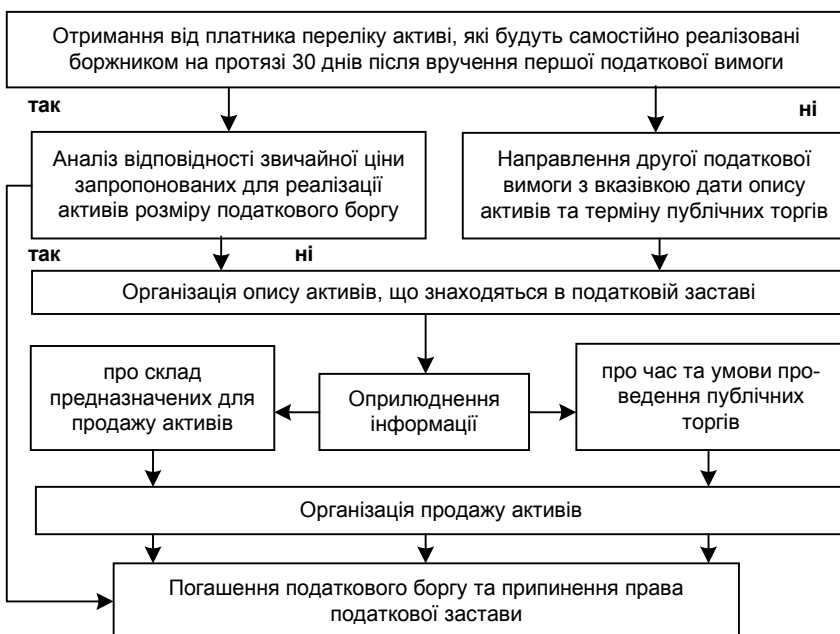

Рис. 4.34. Загальна схема підготовки активів, що знаходяться в податковій заставі, до продажу

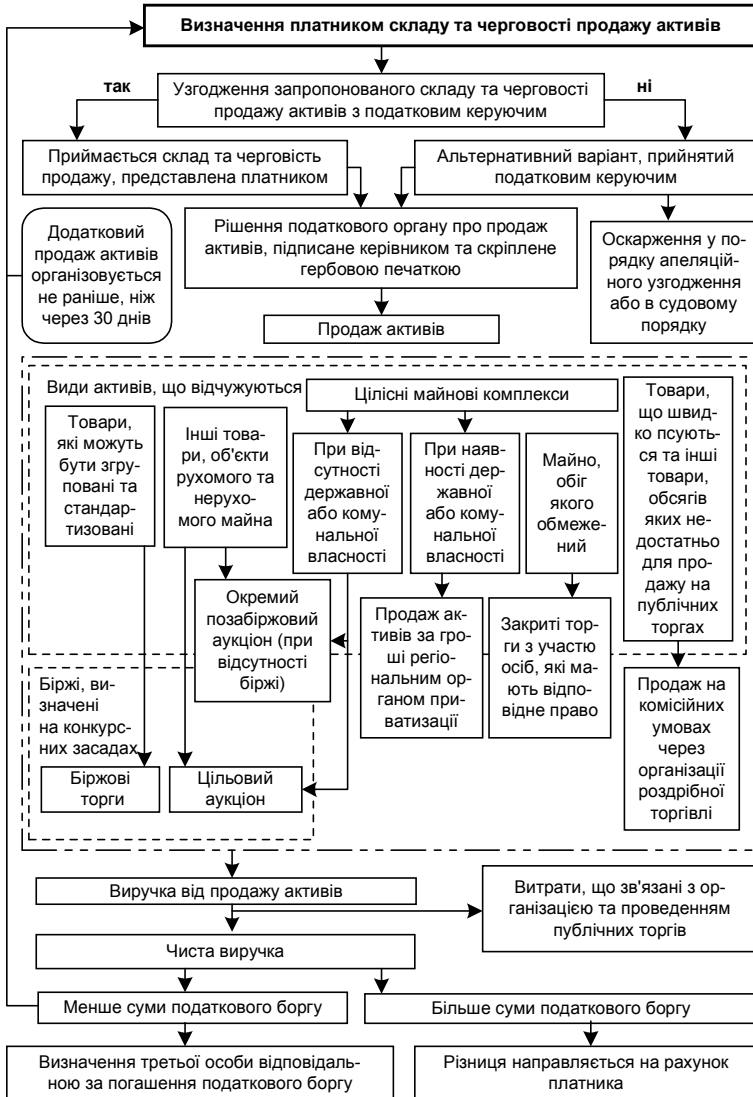

Рис. 4.35. Загальна схема продажу активів платника, що знаходяться в податковій заставі

Рис. 4.36. Вимоги щодо оприлюднення інформації про продаж активів платників

Рис. 4.37. Визначення апеляційного узгодження податкового зобов'язання

Таблиця 4.6

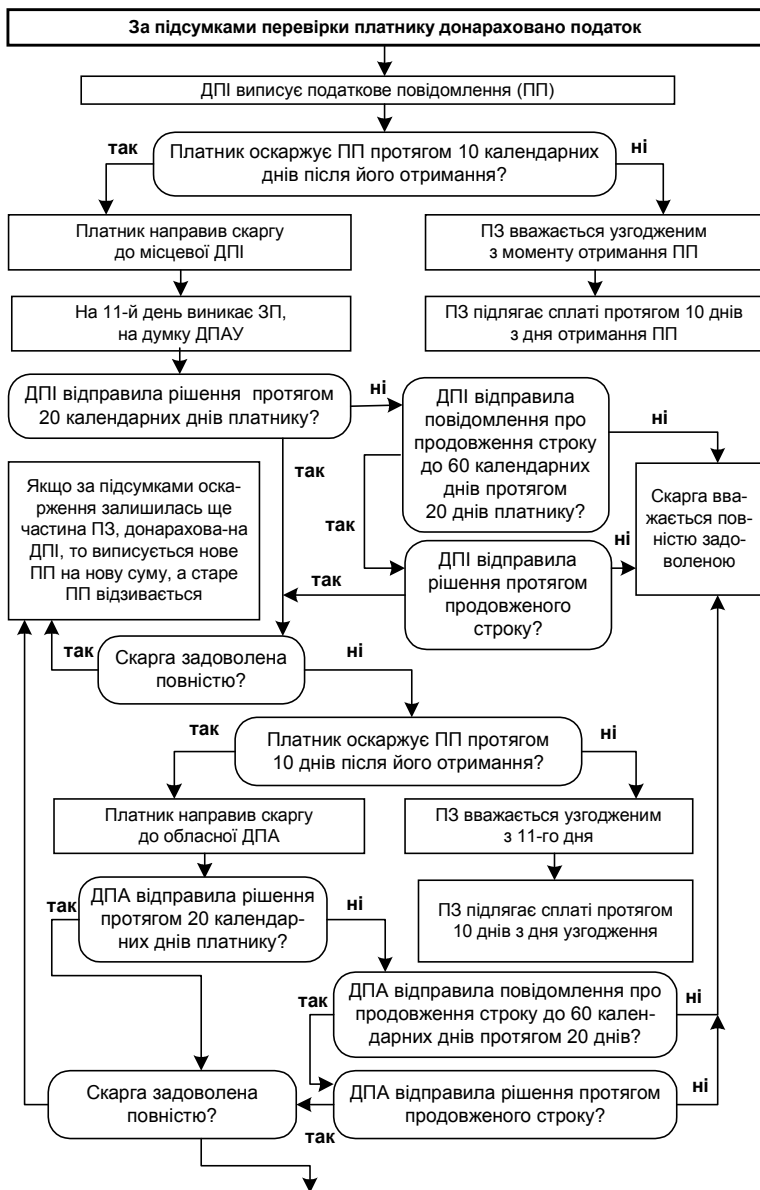
**Порівняльна характеристика варіантів оскарження рішення
органу податкової служби**

Елементи	Подання скарги контролюючого органу	Подання позову до господарського суду
1. Термін подання скарги	10 календарних днів з дати підписання акту або отримання рішення	Протягом 3 років
2. Період розгляду скарги	Не більше 20 календарних днів з моменту отримання, але може бути подовжений керівником контролюючого органу до 60 календарних днів	Необмежений
3. Фінансові санкції	До закінченні процедури оскарження не стягуються	

Рис. 4.38. Механізм застосування податкового компромісу

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

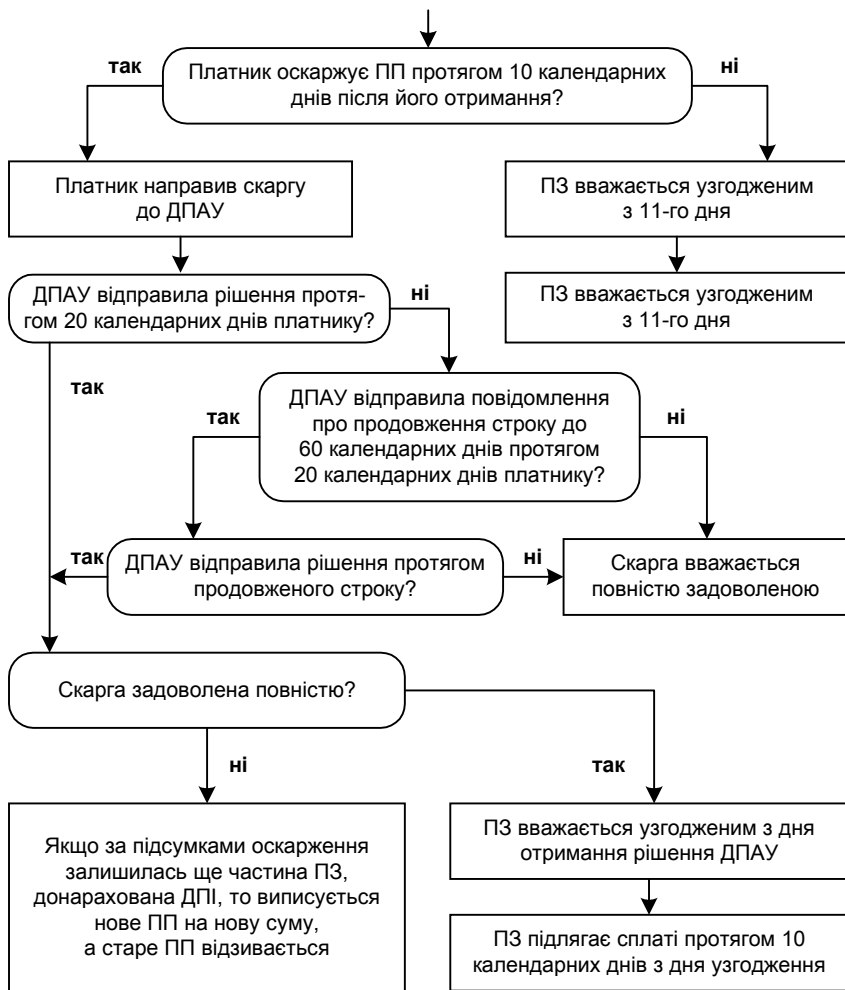

Рис. 4.39. Механізм оскарження рішення органа державної податкової служби

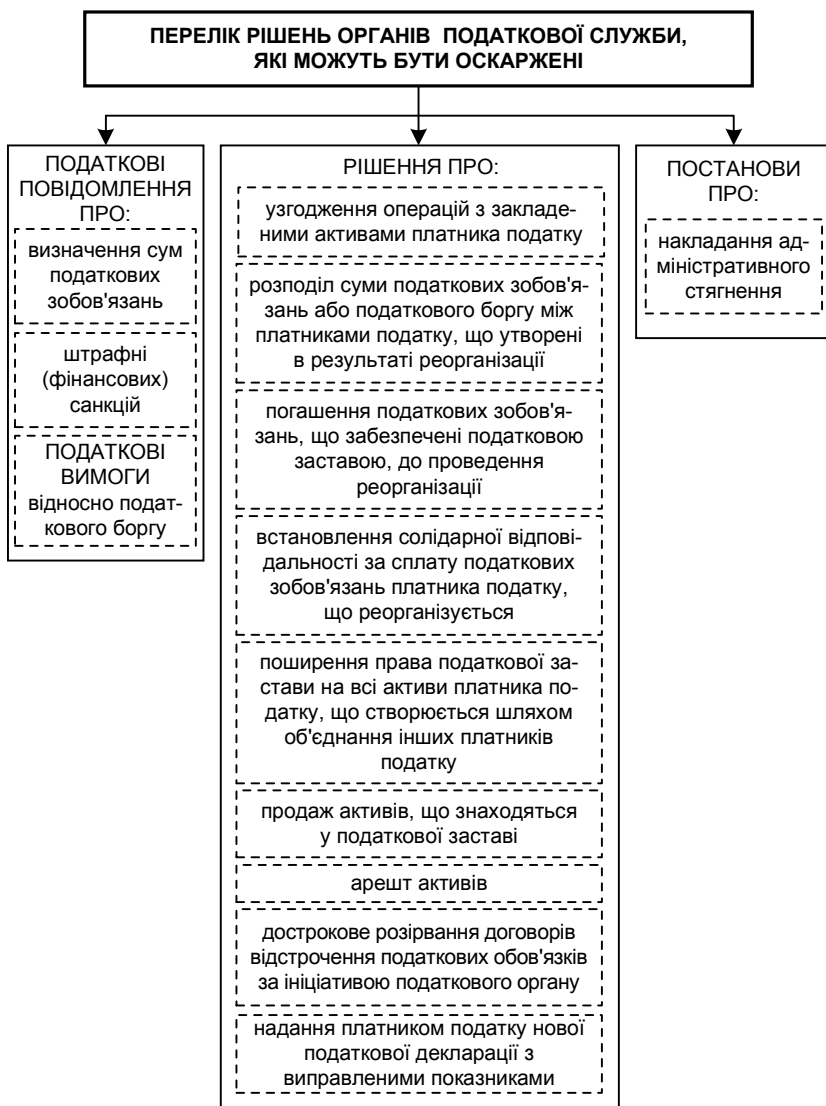

Рис. 4.40. Перелік актів органів податкової служби, які можуть бути оскаржені платниками податку

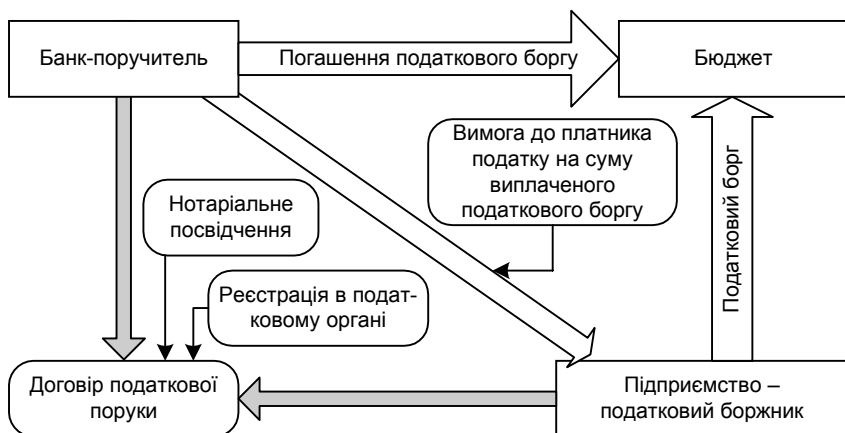

Рис. 4.41. Схема здійснення операції податкової поруки

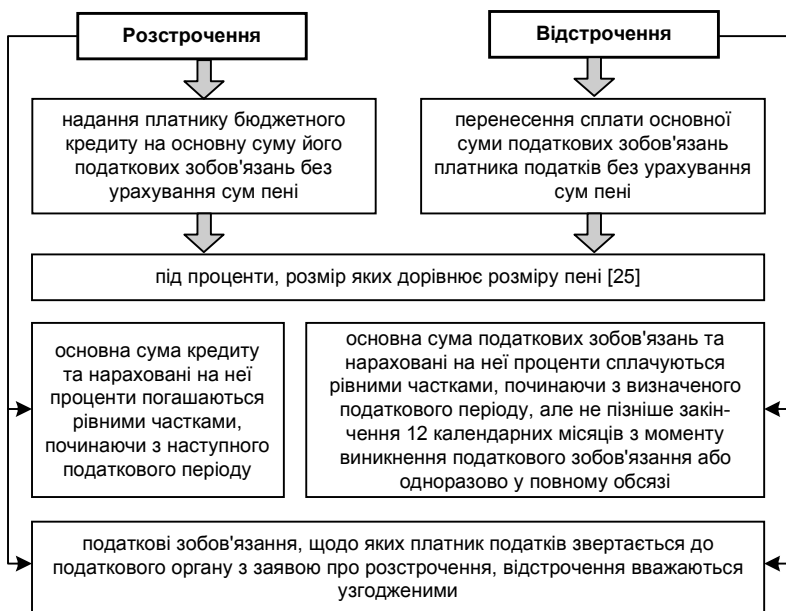

Рис. 4.42. Механізм розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

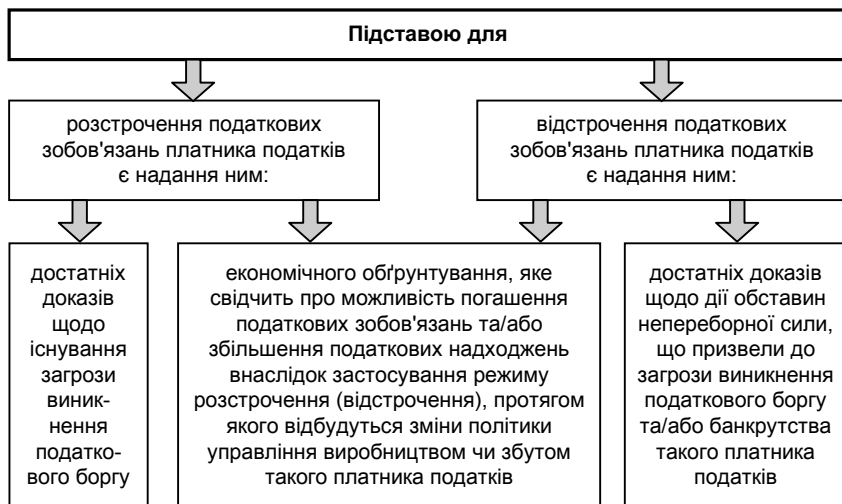

Рис. 4.43. Підстави для розстрочення (відстрочення) податкових зобов'язань

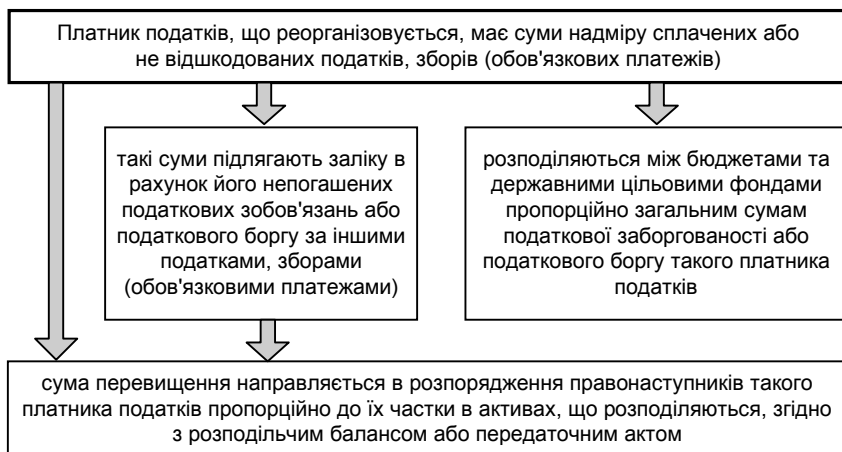

Рис. 4.44. Механізм заліку надміру сплачених або не відшкодованих податкових платежів в процесі реорганізації платника податку

Рис. 4.45. Підстави для дострокового розірвання договорів про розстрочення (відстрочення) податкових зобов'язань

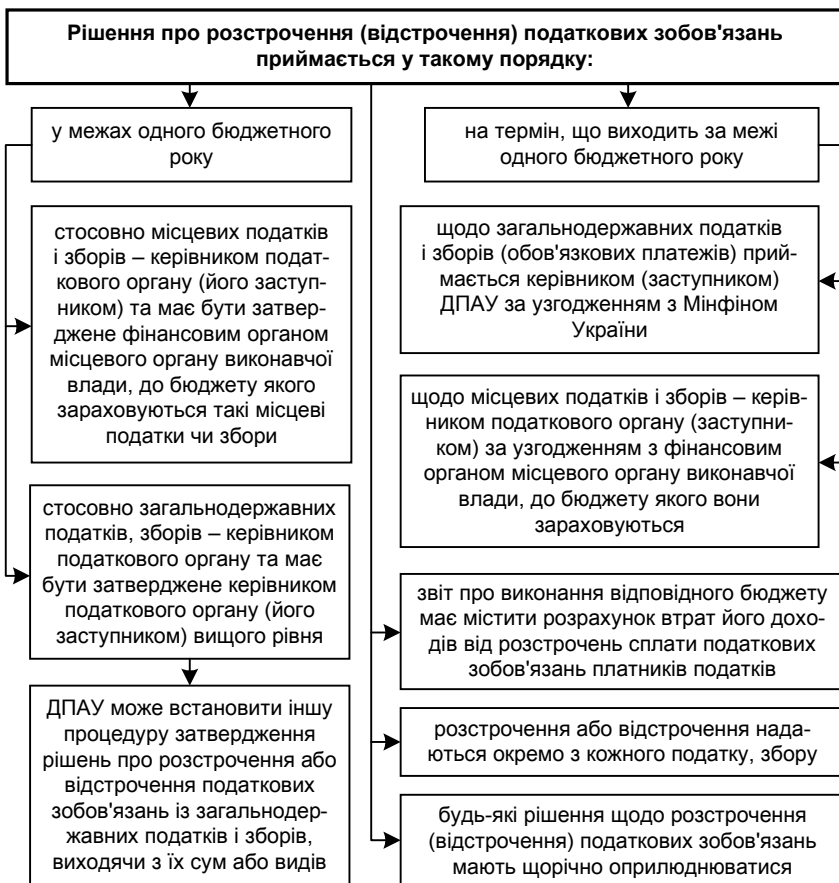

Рис. 4.46. Порядок прийняття рішення щодо розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань

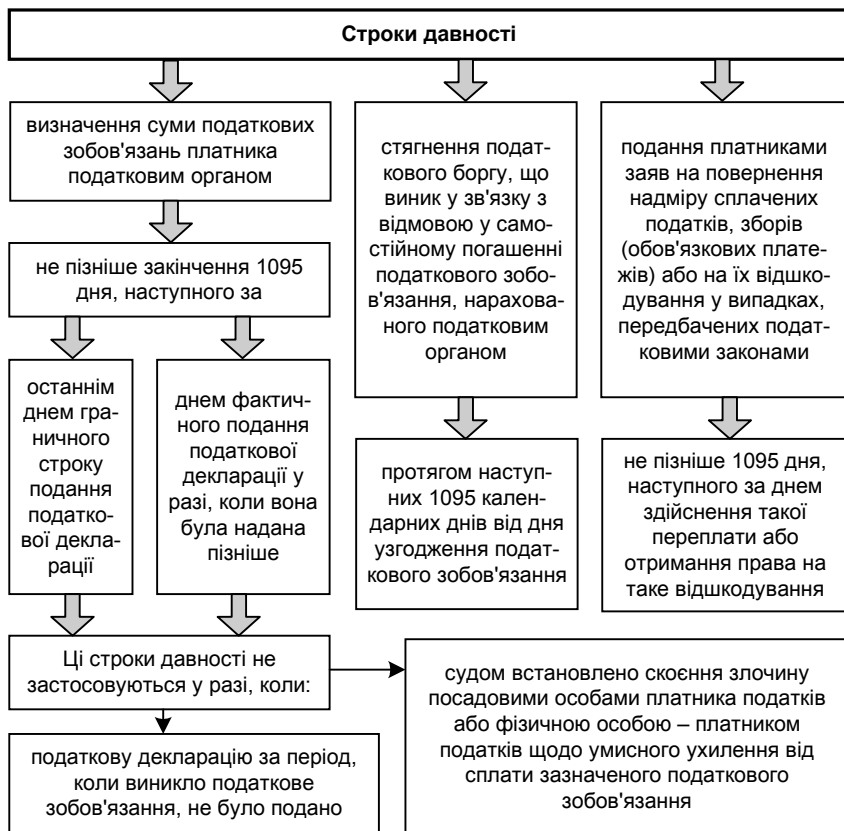

Рис. 4.47. Особливості застосування строків давності в оподаткуванні

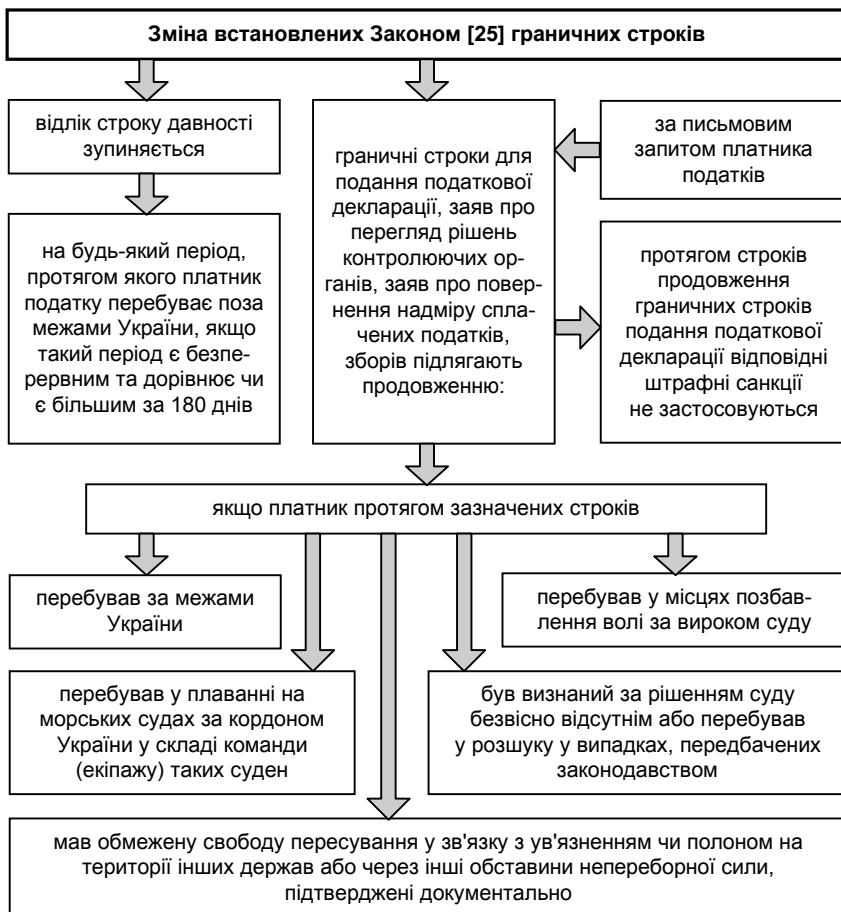

Рис. 4.48. Зупинення та продовження граничних строків

Рис. 4.49. Ознаки реорганізації платника податку в цілях оподаткування

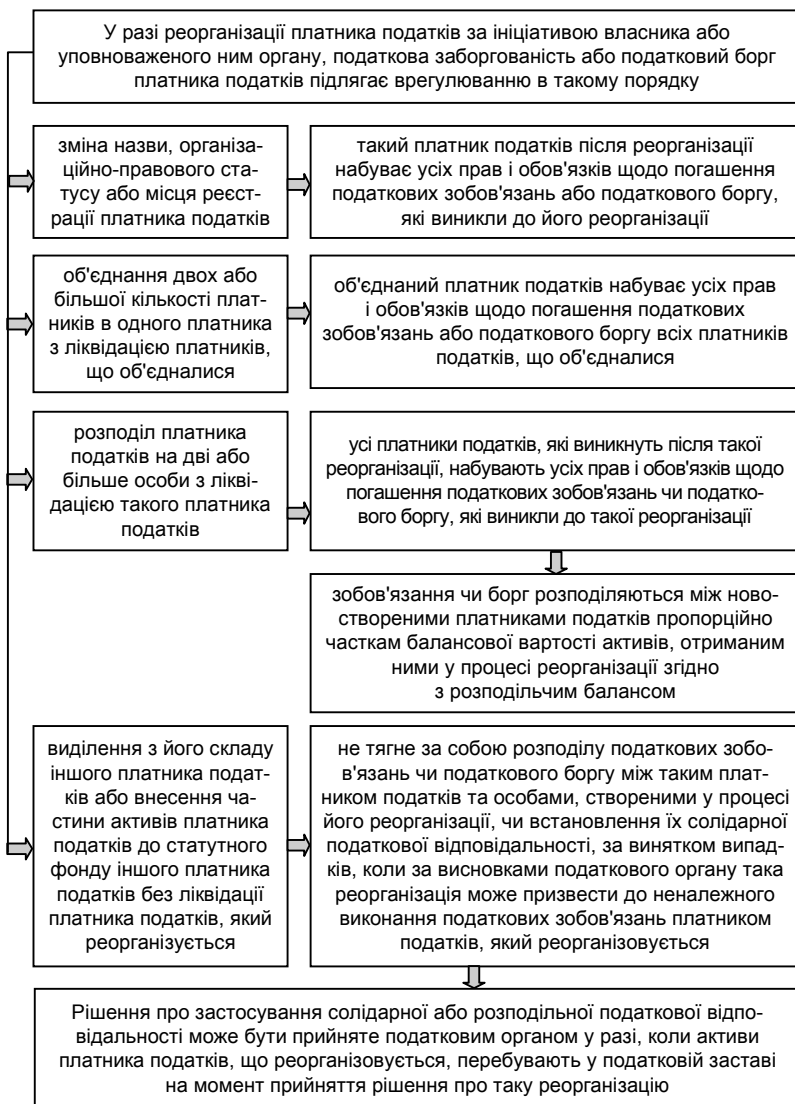

Рис. 4.50. Сплата податкових зобов'язань та податкового боргу при різних варіантах реорганізації платника

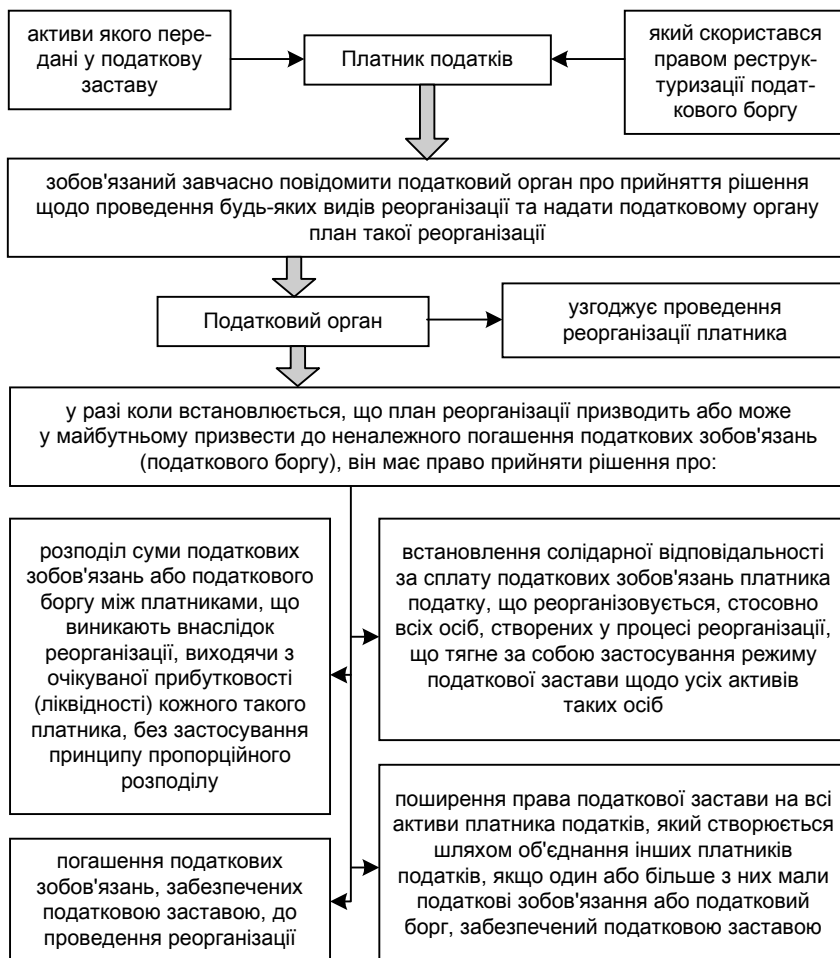

Рис. 4.51. Механізм узгодження плану реорганізації платника з податковим органом

Рис. 4.52. Механізм погашення залишкового податкового боргу за рахунок третіх осіб

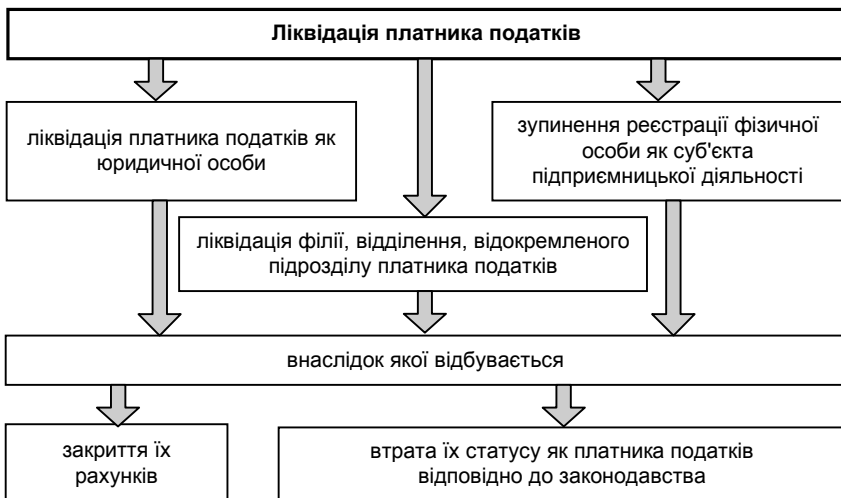

Рис. 4.53. Поняття ліквідації платника податку з точки зору оподаткування

Рис. 4.54. Особи, відповідальні за погашення податкових зобов'язань або податкового боргу в разі ліквідації платника податків

Рис. 4.55. Порядок заліку надміру сплачених або невідшкодованих податкових платежів платника податків, що ліквідується

Рис. 4.56. Порядок погашення податкових зобов'язань або податкового боргу платника податків, що ліквідується

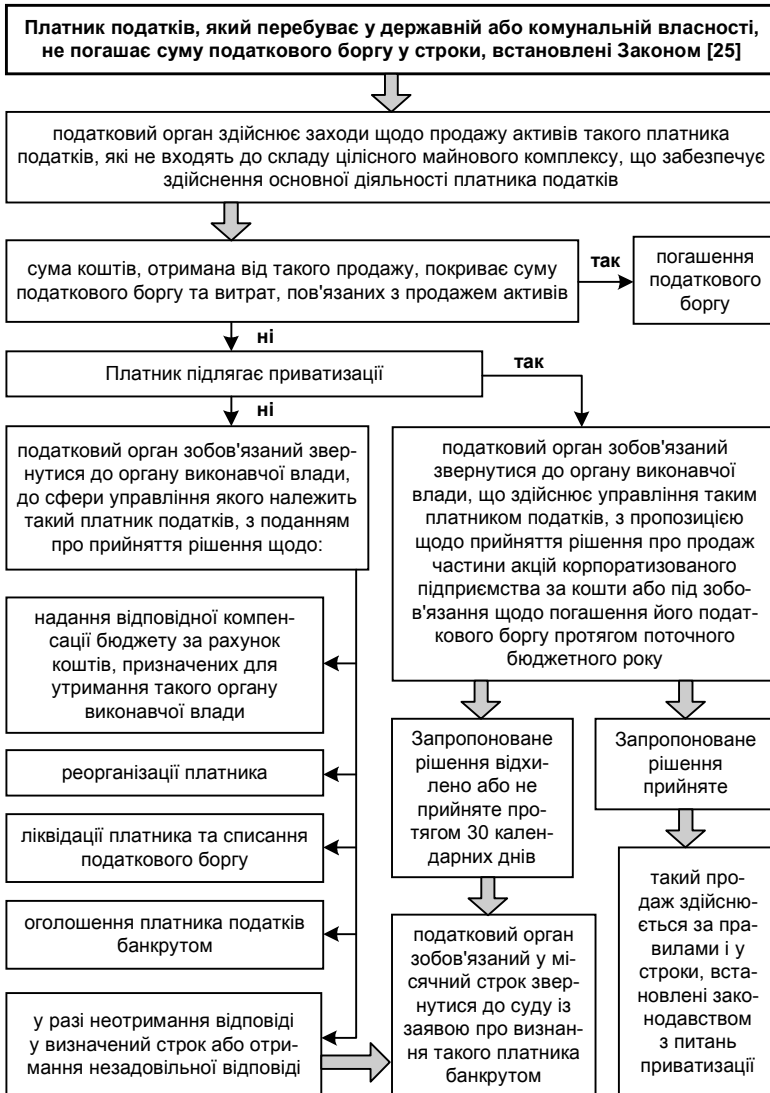

Рис. 4.57. Особливості погашення податкового боргу державних і комунальних підприємств

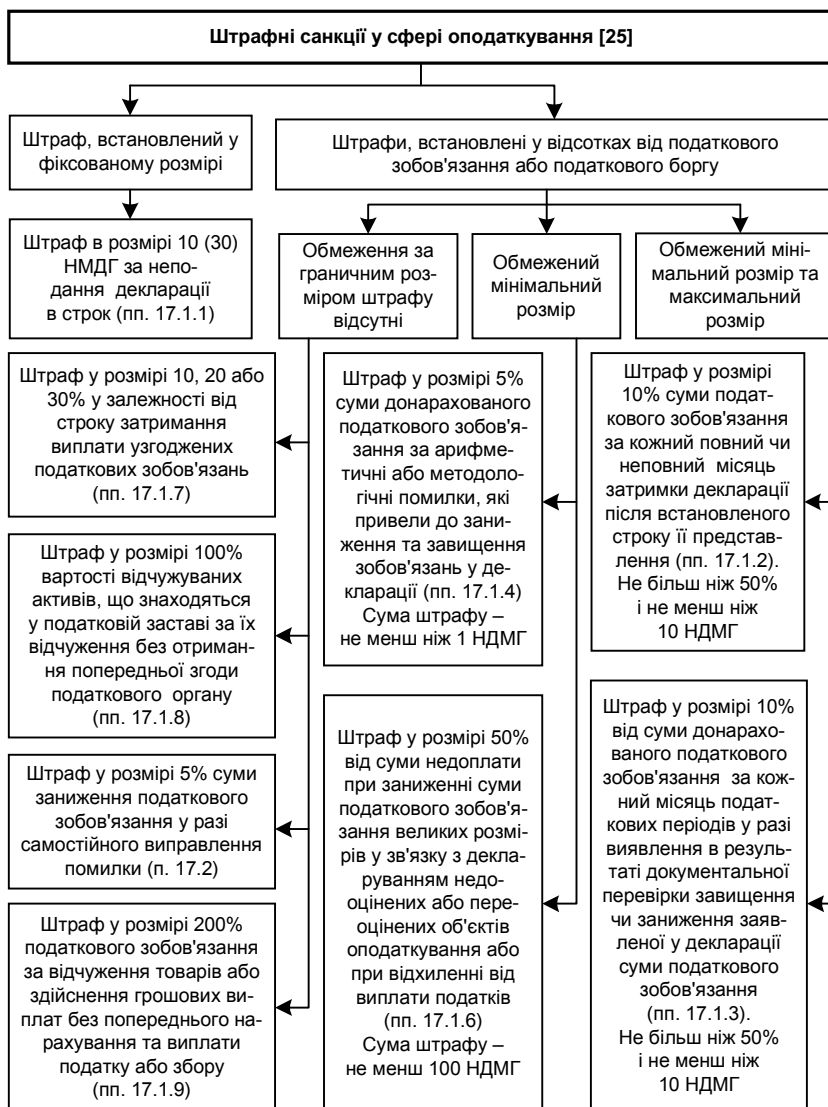

Рис. 4.58. Класифікація штрафних санкцій залежно від способу встановлення розміру штрафу

Таблиця 4.7

Класифікація штрафних санкцій по видах порушень податкового законодавства

Вид порушення	Розмір штрафу	Примітки
1	2	3
Штрафи за порушення порядку подання податкової декларації		
1. Неподання декларації у встановлений термін	10 НМДГ	Застосовується за кожне порушення
2. Непредставлення (несвоєчасне подання) декларації фізичними особами, що займають посади, що відносяться до суб'єктів корупційних дій	30 НМДГ	Застосовується за кожне таке порушення протягом терміну заняття такої посади
3. Затримка подання податкової декларації	10% податкового зобов'язання за кожен повний або неповний місяць затримки податкової декларації, але не більш 50% суми податкового зобов'язання і не менш 10 НМДГ	Застосовується додатково до санкцій, перерахованих у п.п. 1 або 2, якщо контролюючий орган самостійно нараховує податкові зобов'язання в зв'язку з тим, що платник не представляє податкову декларацію у встановлений термін
Помилки в декларації		
4. Донарахування суми податкового зобов'язання контролюючим органом у випадку, якщо дані податкових перевірок свідчать про заниження або завищення суми податкових зобов'язань, заявлених у податкових деклараціях	10% від суми недоплати (заниження суми податкового зобов'язання), але не більш 50% такої суми і не менш 10 НМДГ сукупно за весь термін недоплати, не залежно від кількості минулих податкових періодів	Штраф обчислюється за кожний з податкових періодів, встановлених для такого податку (збору), починаючи з податкового періоду, на який приходить недоплата, і закінчуючи періодом, на який приходить одержання платником податкового повідомлення від контролюючого органу

Продовження табл. 4.7

1	2	3
5. Донарахування суми податкового зобов'язання контролюючим органом у випадку, виявлення арифметичних або методологічних помилок в податковій декларації внаслідок проведення камеральної перевірки, що привели до заниження або завищення суми податкового зобов'язання	5% суми донарахованого податкового зобов'язання, але не менш 1 НМДГ сукупно за весь термін недоплати, не залежно від кількості минулих податкових періодів	Максимальний розмір штрафу не обмежений. Штраф не застосовується у випадках неправомірного відмовлення від прийому податкової декларації
Несвоєчасне погашення податкового зобов'язання		
6. Несплата узгодженої суми податкового зобов'язання протягом граничних термінів	10% погашеної суми податкового боргу – при затримці до 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного терміну сплати; 20% погашеної суми податкового боргу – при затримці від 31 до 90 календарних днів включно, наступних за останнім днем граничного терміну сплати; 50% погашеної суми податкового боргу – при затримці, що перевищує 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного терміну сплати погодженої суми податкового зобов'язання	Платник сплачує один з цих штрафів відповідно до загального терміну затримки незалежно від того, чи минулого застосовані перераховані вище штрафи
7. Продаж товарів або здійснення грошових виплат без попереднього нарахування податку або збору (якщо таке нарахування або сплата є обов'язковою)	Штраф у подвійному розмірі від суми зобов'язання по такому податку або зборові	Сплата цього штрафу не звільняє платника від адміністративної або кримінальної відповідальності і/або конфіскації таких товарів (продукції) або коштів відповідно до закону

Закінчення табл. 4.7

1	2	3
Інші порушення		
8. Відчуження активів, що знаходяться в податковій заставі без одержання попередньої згоди органа ДПС	100% суми такого відчуження, визначеної за звичайними цінами	За умови, що одержання такої згоди є обов'язковим
9. Осудження платника (посадової особи платника) за здійснення злочину за ухилення від сплати податків або декларування недооцінених або переоцінених об'єктів оподаткування, що приводить до заниження податкового зобов'язання у великих розмірах	50% від суми недоплати, але не менш 100 НМДГ сукупно за весь термін недоплати, не залежно від кількості минулих податкових періодів	Застосовується додатково до інших штрафів, при наявності основ для їх нарахування. Заниженням податкового зобов'язання у великих розмірах вважається сума недоплати, що встановлюється на рівні, визначеному Кримінальним кодексом України [4] (у даний час – 250 і більш розмірів ПСП)

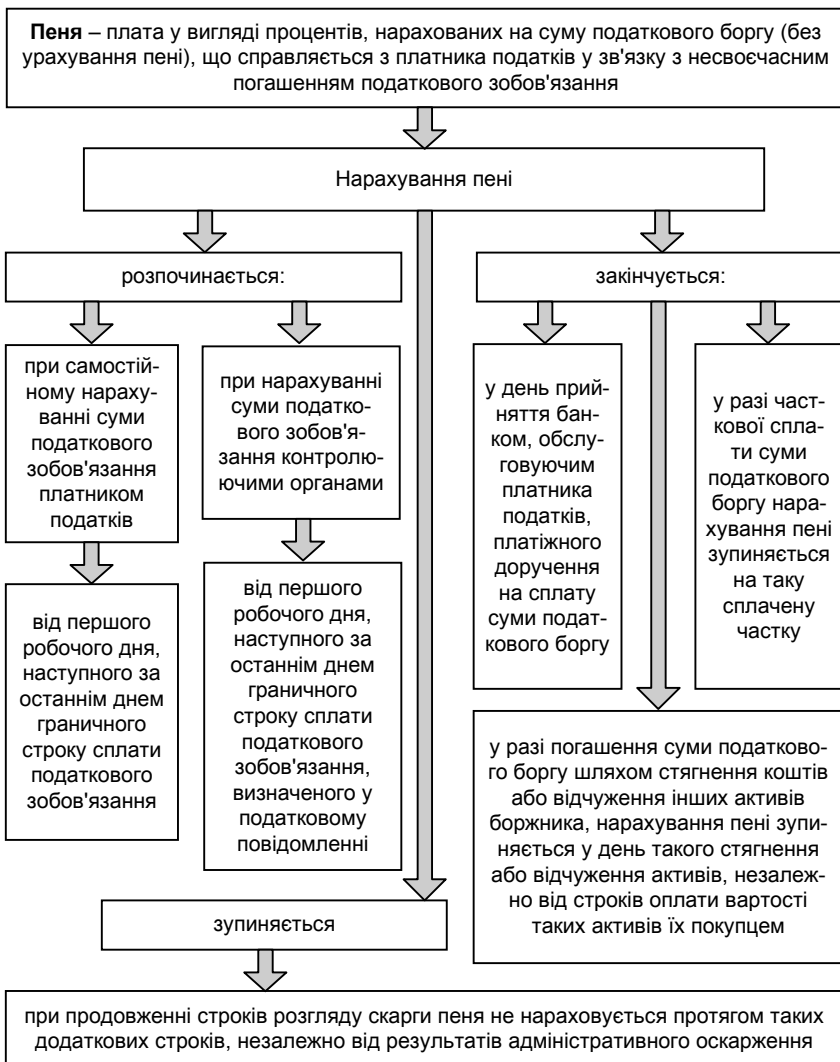

Рис. 4.59. Порядок визначення періоду, за який нараховується пеня

$$\boxed{\text{Сума пені}} = \boxed{\text{Сума боргу}} \times \boxed{\text{Кількість днів існування боргу}} \times \boxed{\text{Ставка НБУ}} \times \boxed{120\%} : \boxed{365 \text{ днів}}$$

Рис. 4.60. Алгоритм розрахунку суми пені [57]

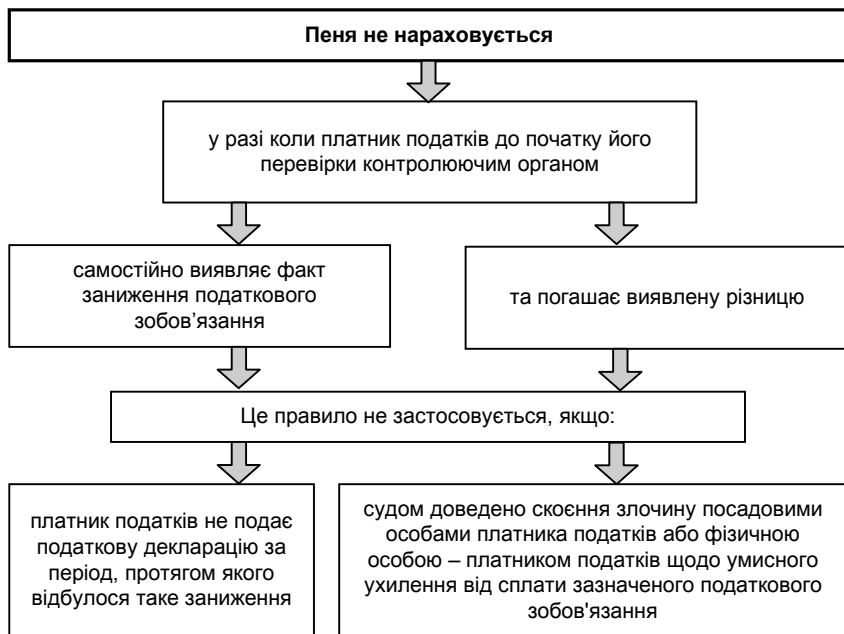

Рис. 4.61. Умови, при дотриманні яких пеня не нараховується

Таблиця 4.8

**Таблиця облікових ставок НБУ
і зв'язаних з ними одноденних розмірів пені за несвоєчасну сплату
податкового зобов'язання за період з 01.01.2000 р. по 01.12.2004 р.**

Дата встановлення	Облікова ставка НБУ, %	Одноденна ставка пені, %
24.05.1999 р.	45,00	0,15
01.02.2000 р.	35,00	0,11
24.03.2000 р.	32,00	0,10
10.04.2000 р.	29,00	0,10
15.08.2000 р.	27,00	0,09
10.03 2001 р.	25,00	0,08
07.04.2001 р.	21,00	0,07
11.06.2001 р.	19,00	0,06
09.08.2001 р.	17,00	0,06
10.09 2001 р.	15,00	0,05
10.12.2001 р.	12,50	0,04
11.03 2002 р.	11,50	0,04
04.04.2002 р.	10,00	0,03
05.07.2002 р.	8,00	0,02
05.12.2002 р.	7,00	0,02
09.06.2004 р.	7,50	0,02
07.10.2004 р.	8,00	0,02
09.11.2004 р.	9,00	0,02

5. ДЕРЖАВНЕ ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ

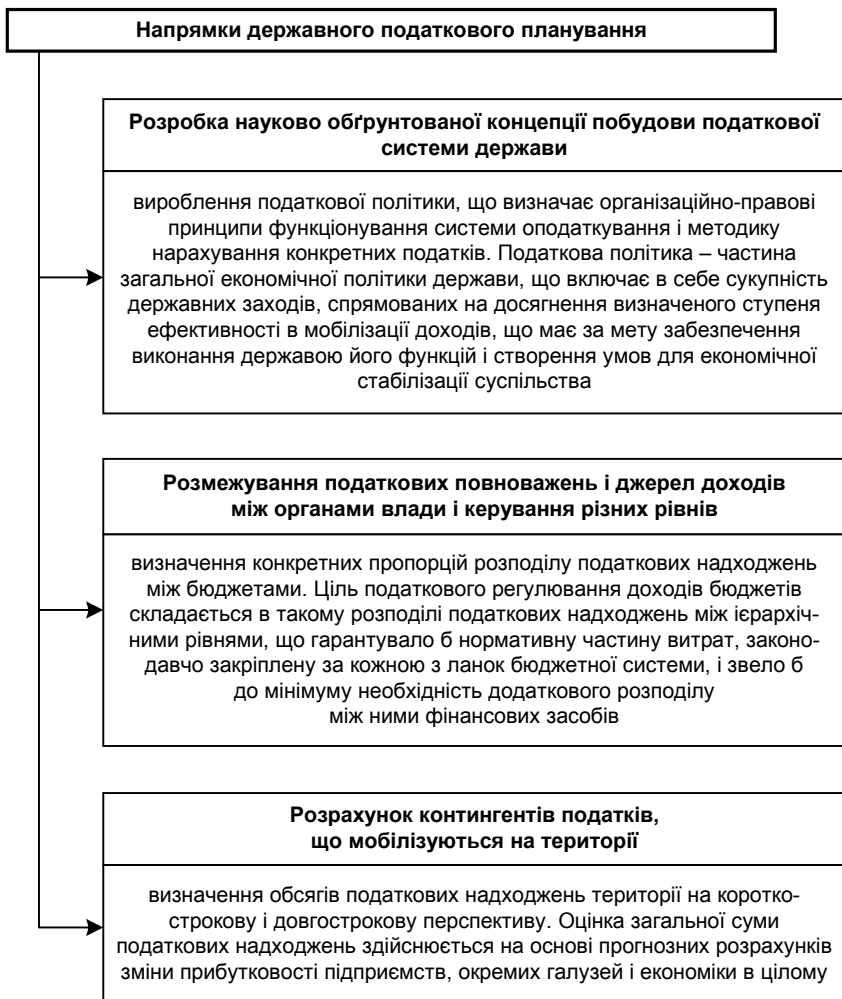

Рис. 5.1. Основні напрямки державного податкового планування [58]

Рис. 5.2. Зміст податкового планування [58]

Рис.5.3. Складові механізму реалізації податкових планів

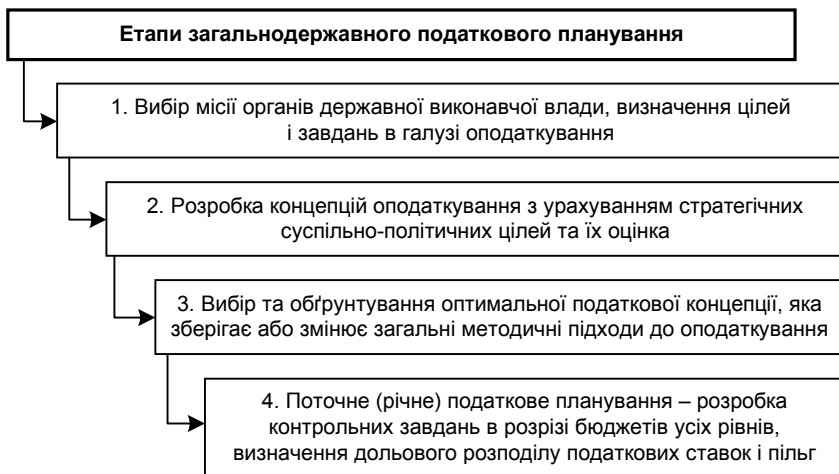

Рис. 5.4. Послідовність етапів загальнодержавного податкового планування [126]

6. КОРПОРАТИВНИЙ ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

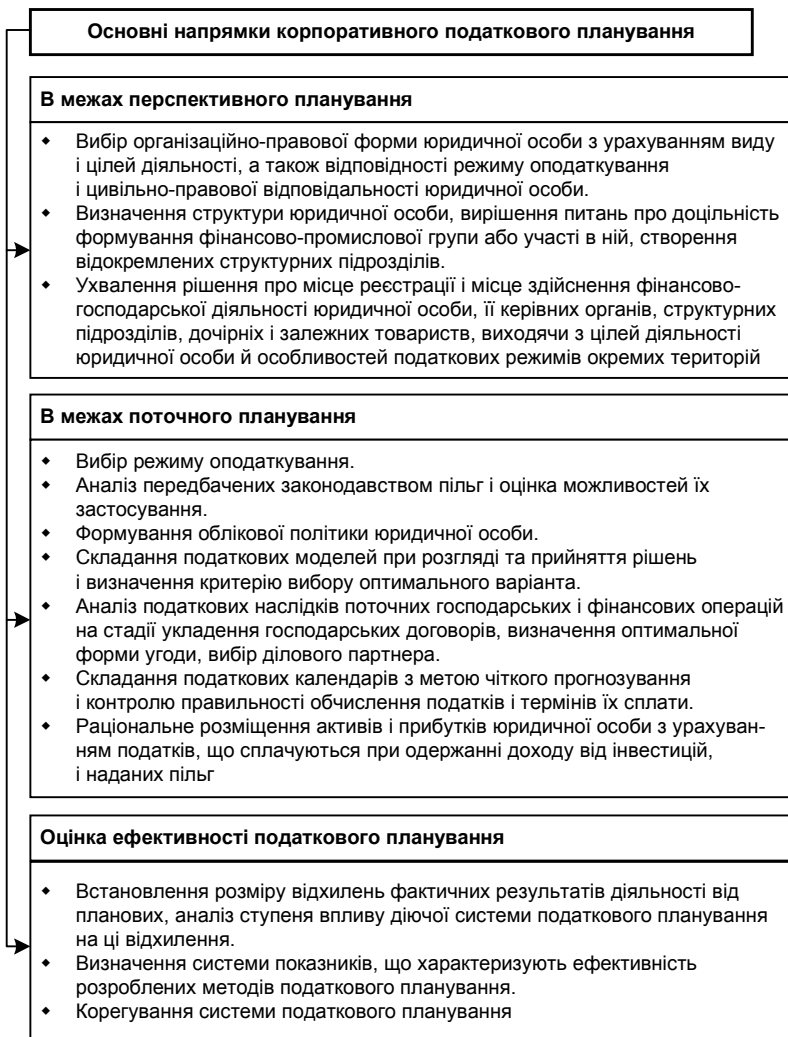

Рис. 6.1. Основні напрямки корпоративного податкового планування [58]

Податкове планування – це:	Важливий етап розробки податкової політики підприємства, спрямований на визначення планових сум його податкових платежів у майбутньому періоді й розробку графіка їх сплати (податкового календаря)	[35]
	Вибір між різними варіантами здійснення фінансово-господарської діяльності підприємства і розміщення його активів з метою досягнення найнижчого рівня податкових зобов'язань, що виникають при цьому	[51, 36]
	Організація діяльності платника податків таким чином, щоб мінімізувати його податкові зобов'язання на стабільний період без порушення букви й духу законів	[38]
	Вибір оптимального, з погляду конкретного платника податків, поєднання і побудови правових форм діяльності з метою зниження податкового навантаження в рамках чинного податкового законодавства	[119]

Рис. 6.2. Найбільш поширені визначення терміну «податкове планування»

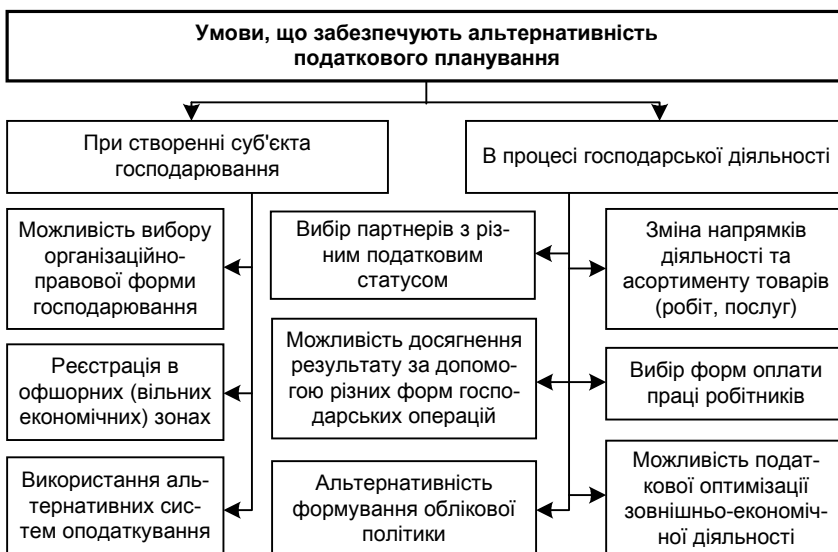

Рис. 6.3. Передумови альтернативності податкового планування

Рис. 6.4. Принципи податкового планування

Таблиця 6.1

Класифікація видів податкового планування [51]

Класифікаційна ознака	Види податкового планування
1. Сфера застосування	а) внутрішньодержавне б) міждержавне
2. Суб'єкт підприємництва	а) податкове планування, здійснюване фізичними особами (громадянами-підприємцями); б) податкове планування, здійснюване юридичними особами
3. Організаційна структура суб'єкта підприємництва	а) індивідуальне; б) корпоративне
4. Обсяг охоплення господарської діяльності підприємства	а) податкове планування фінансово-господарської діяльності підприємства в цілому; б) податкове планування окремого виду господарської діяльності підприємства; в) податкове планування реалізації окремого підприємницького проекту
5. Етап функціонування підприємства	а) податкове планування на етапі створення (заснування) підприємства; б) податкове планування, здійснюване в процесі функціонування підприємства; в) податкове планування операцій щодо ліквідації підприємства та розподілу його активів
6. Характер управлінських рішень	а) поточний податковий контроль; б) поточне податкове планування; в) стратегічне податкове планування
7. Інструмент податкового планування	а) податкове планування, що базується на податкових пільгах; б) податкове планування з використанням податкових лазівок; в) податкове планування, в основі якого лежать спеціально розроблені схеми оптимізації податкових платежів
8. Використання суб'єктом інструментів податкового планування	а) пасивне; б) активне

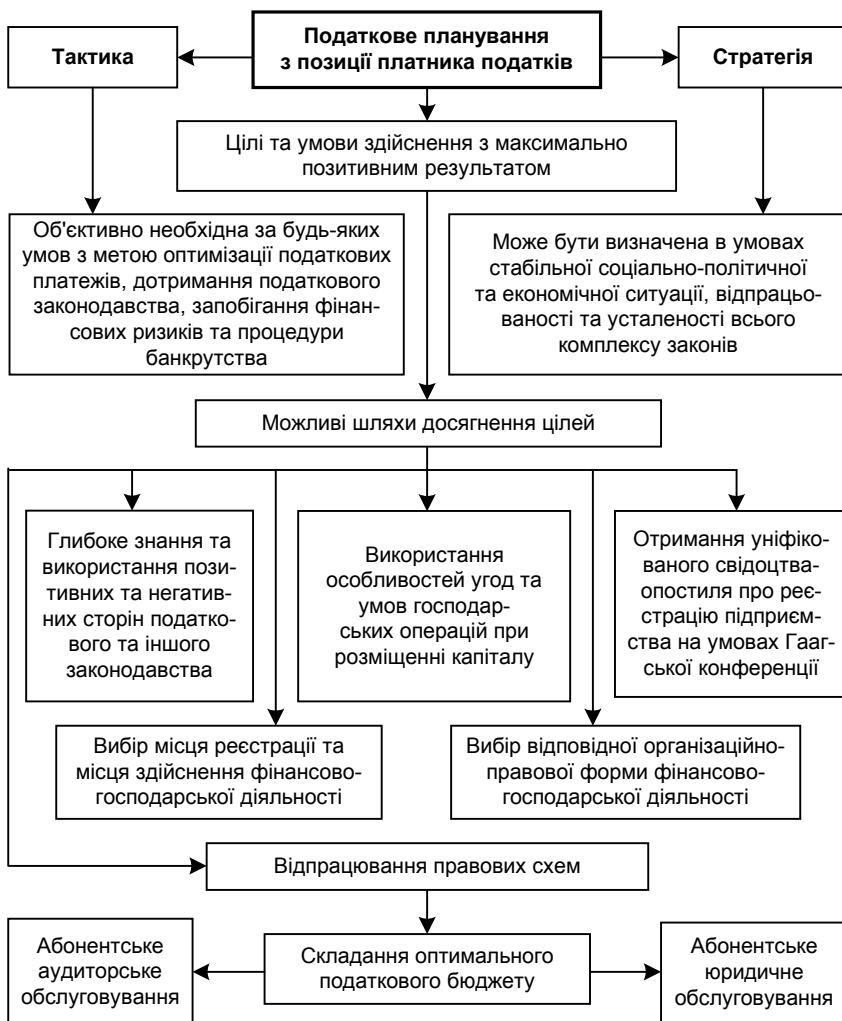

Рис. 6.5. Механізм корпоративного податкового планування [126]

Рис. 6.6. Складові планування податкових платежів та податкового планування [51]

Таблиця 6.2

Відмінності між плануванням податкових платежів та податковим плануванням [51]

Ознака	Характеристика	
	Планування податкових платежів	Податкове планування
Мета	Обчислення сум окремих податків та загальної суми податкових платежів на плановий період	Оптимізація (мінімізація) сум окремих податків та загальної суми податкових платежів у плановому періоді
Варіантність планування	Моноваріантне	Багатоваріантне
Використання інструментів планування	Розглядаються податкові пільги, можливості для конкретного виду діяльності	Розглядаються можливі схеми мінімізації податкових платежів
Результат планування	Сума податків, що підлягають сплаті до бюджету та цільових позабюджетних фондів	Зменшення рівня податкового навантаження на підприємство

Рис. 6.7. Інструментарій податкового планування

Рис. 6.8. Схема планування податкових платежів [108]

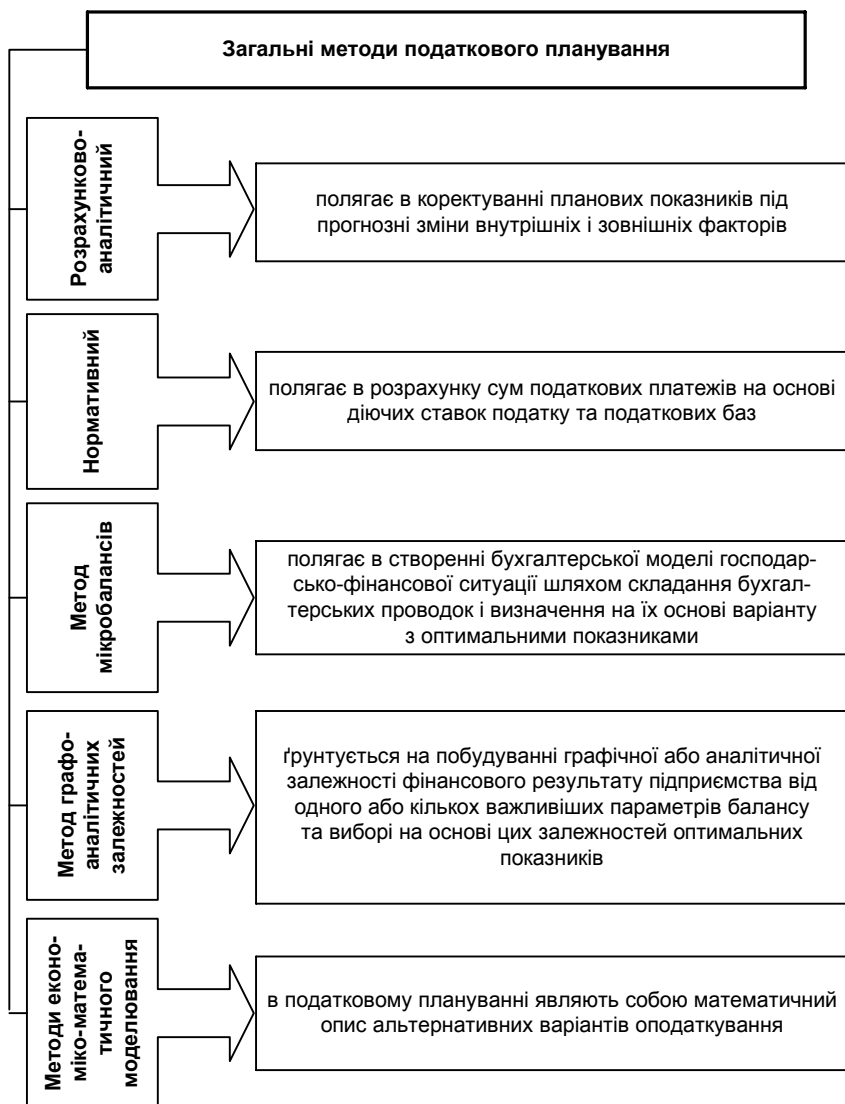

Рис. 6.9. Загальні методи корпоративного податкового планування

Рис. 6.10. Спеціальні методи податкового планування

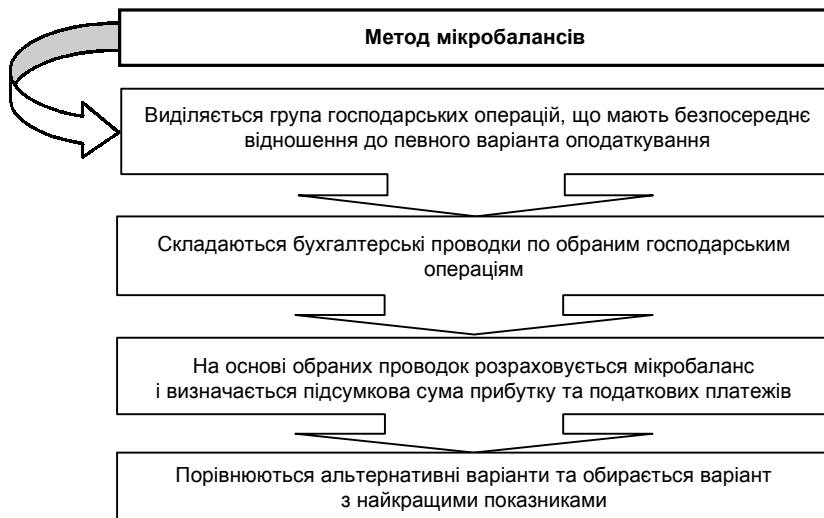

Рис. 6.11. Процедура застосування методу мікробалансів

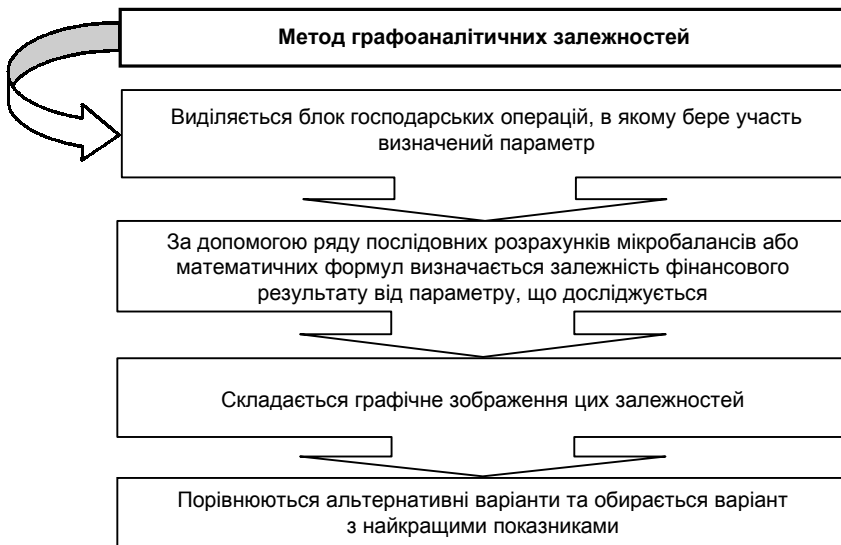

Рис. 6.12. Процедура застосування методу графоаналітичних залежностей

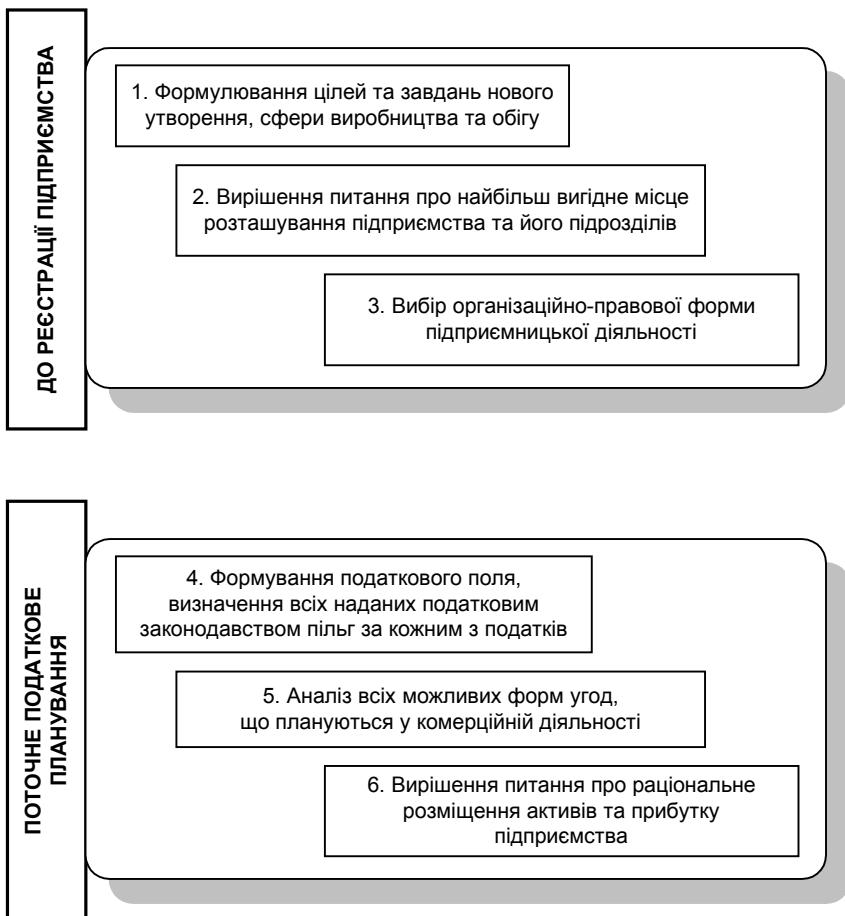

Рис. 6.13. Процес податкового планування

Рис. 6.14. Процедура податкового планування [51]

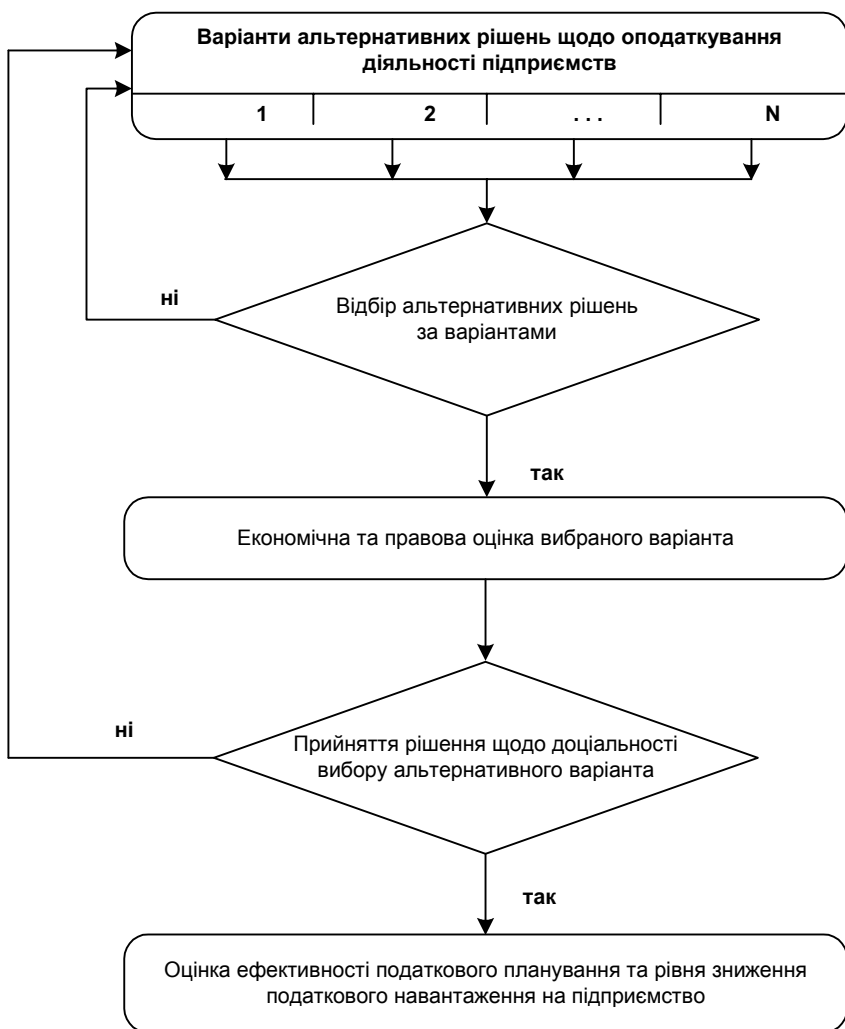

Рис. 6.15. Алгоритм податкового планування [51]

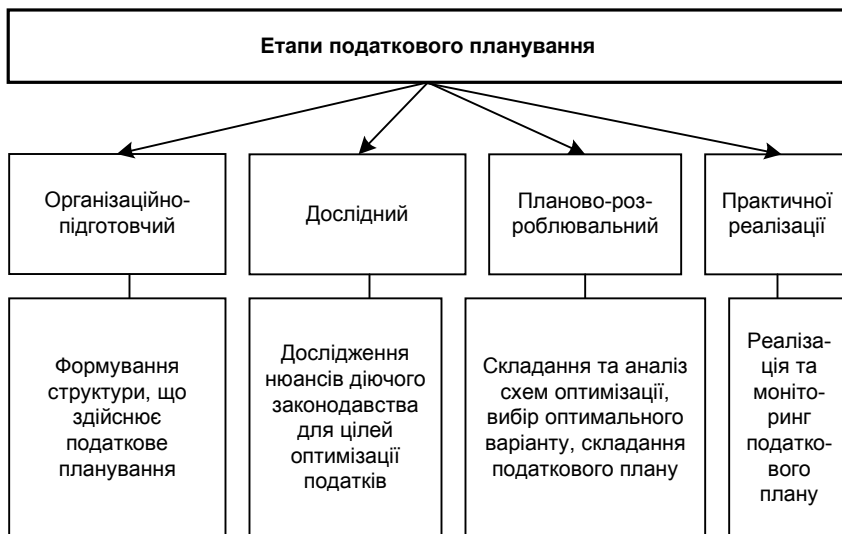

Рис. 6.16. Етапи податкового планування

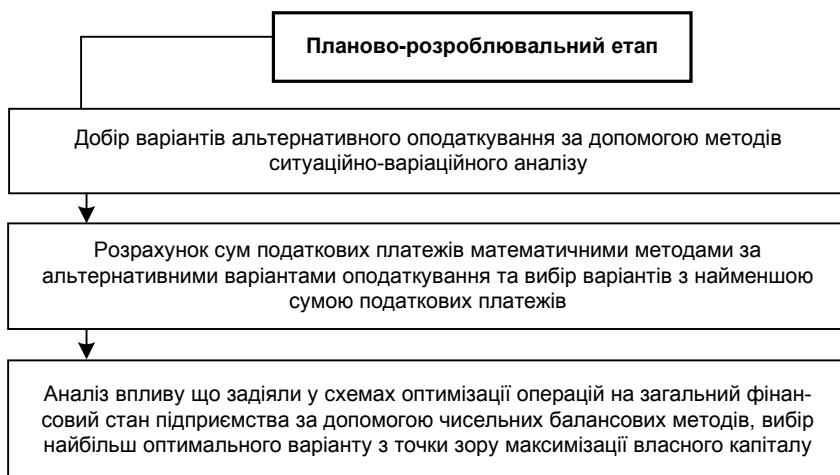

Рис. 6.17. Послідовність дій на планово-розроблювальному етапі податкового планування

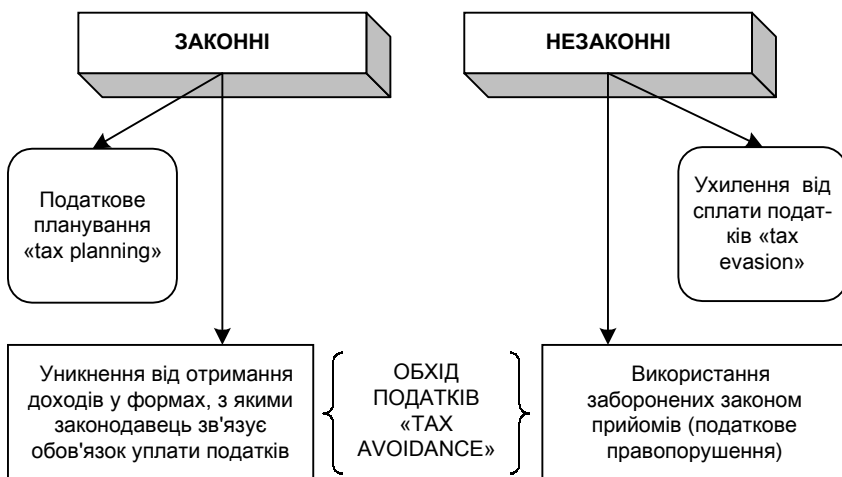

Рис. 6.18. Засоби мінімізації податків

Рис. 6.19. Найбільш поширені способи законної мінімізації податкових зобов'язань [51]

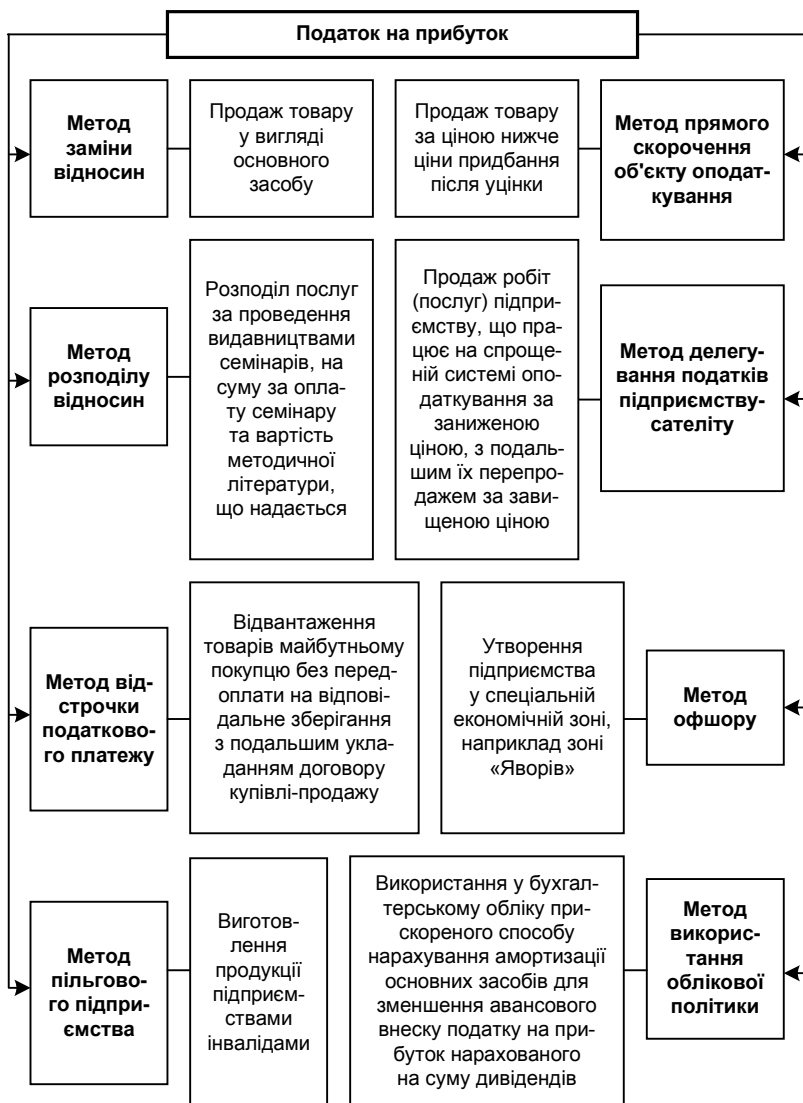

Рис. 6.20. Використання спеціальних методів податкового планування для оптимізації податку на прибуток

Рис. 6.21. Оптимізація оподаткування з податку на прибуток при придбанні товарів (робіт, послуг) у «нестандартних» платників

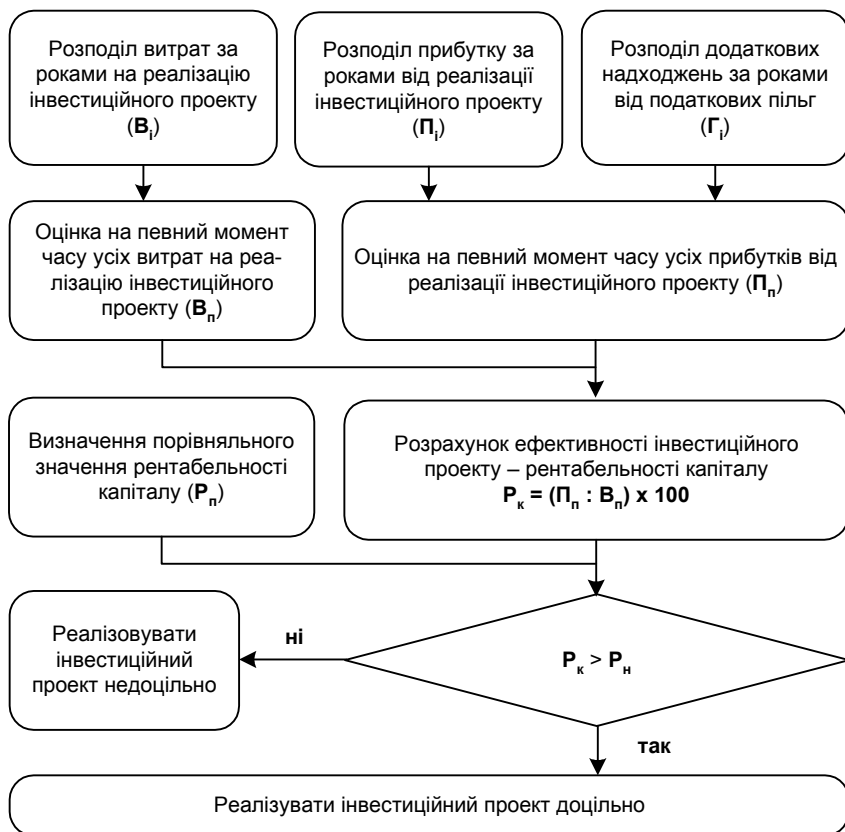

Рис. 6.22. Алгоритм податкового планування щодо доцільності здійснення підприємницької діяльності у СЕЗ (за умови реалізації інвестиційних проектів) [51]

7. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

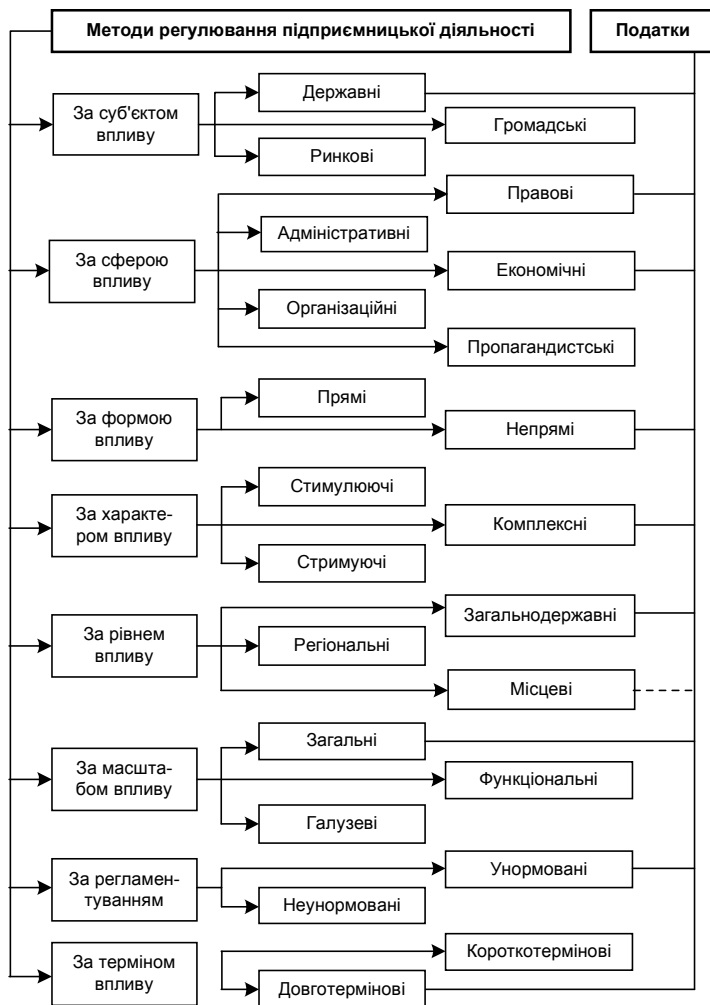

Рис. 7.1. Податки в системі методів регулювання підприємницької діяльності [51]

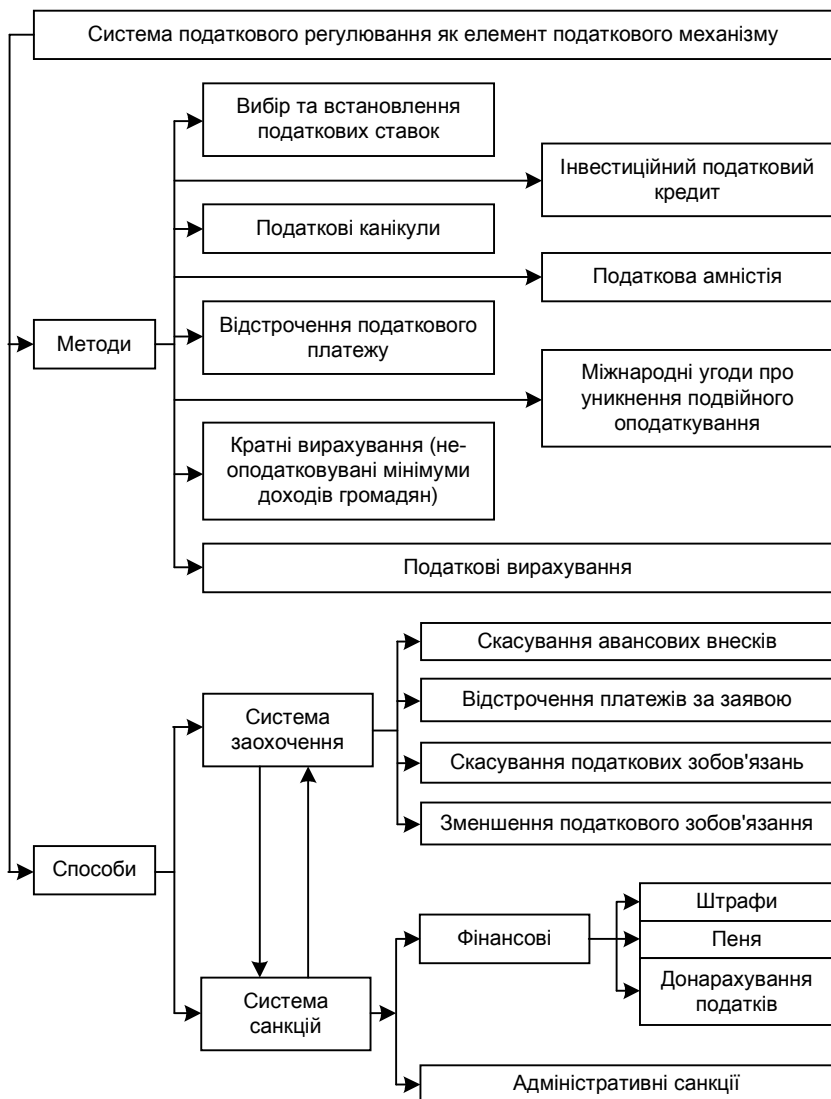

Рис. 7.2. Податкове регулювання – складова податкового менеджменту [126]

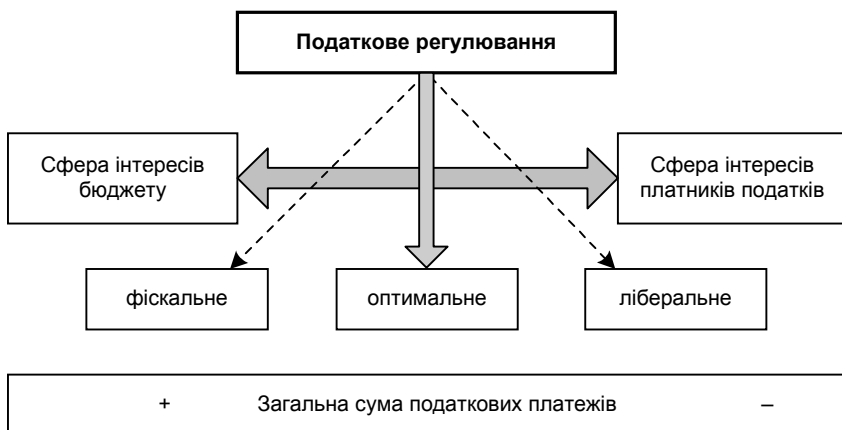

Рис. 7.3. Механізм впливу податкового регулювання на баланс інтересів бюджету і платників податків

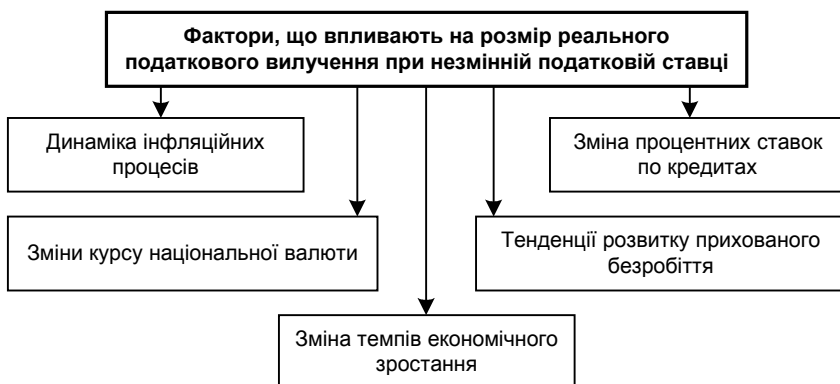

Рис. 7.4. Фактори, що обумовлюють динаміку реального податкового навантаження при незмінних податкових ставках

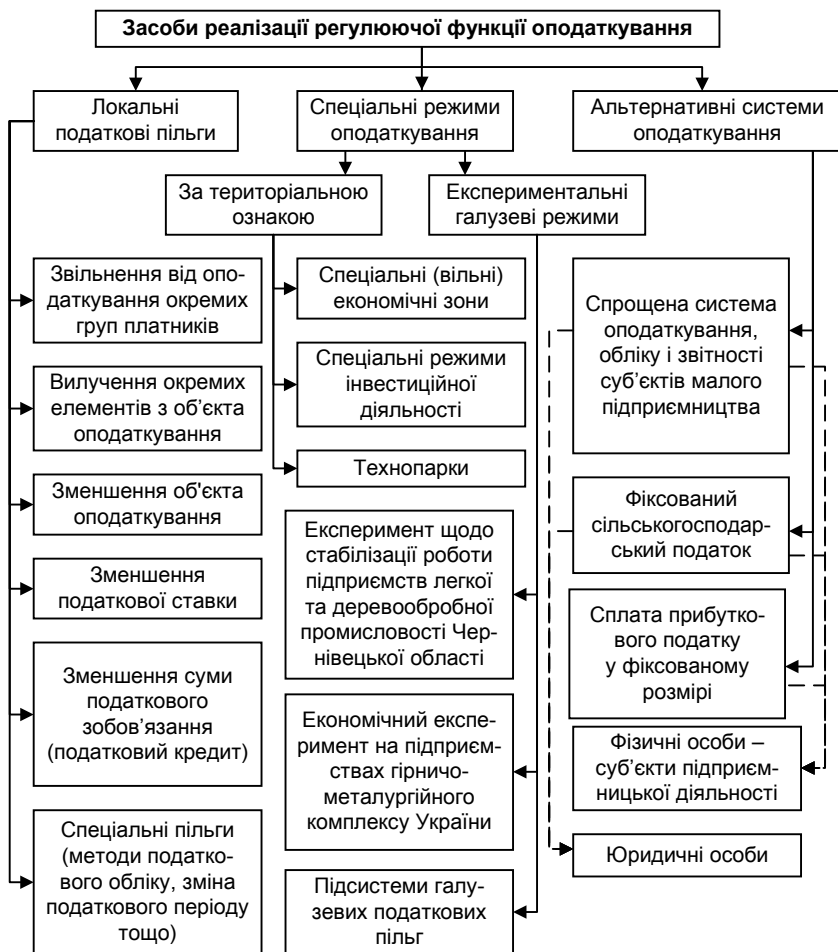

Рис. 7.5. Система засобів податкового стимулювання підприємницької діяльності

Таблиця 7.1

Основні пільги, що надаються інвесторам на територіях спеціальних (вільних) економічних зон

Назва СЕЗ	Пільги						
	Режим спеціальної митної зони	Звільнення від оподаткування прибутку	Звільнення від оподаткування інвестицій	Звільнення від сплати ввізного мита та ПДВ	Звільнення від обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті	Звільнення від плати за землю	Звільнення від сплати зборів до деяких цільових фондів
1	2	3	4	5	6	7	8
«Азов»	+	ставка 20%	+	–	+	період освоєння ділянки	+
«Донецьк»	+	ставка 20%	+	–	+	період освоєння ділянки	+
«Закарпаття»	+	ставка 20%	–	–	+	–	+
«Яворів», у т. ч.	–	5 років, наступні – 50% діючої ставки	–	5 років	–	3 роки, наступні – 50% діючої ставки	+
«Автопорт «Краковець»	+	5 років, наступні – 50% діючої ставки	–	+	–	3 роки, наступні – 50% діючої ставки	+
«Славутич»	–	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки	+	5 років	+	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки	+

Закінчення табл. 7.1

1	2	3	4	5	6	7	8
«Курорто-поліс «Грускавець»	–	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки	+	+	+	період освоєння, наступні 10 років – 50% діючої ставки	–
«Порто-франко»	+	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки	+	–	+	–	–
«Рені»	+	ставка 20%	+	–	+	–	+
«Порт Крим»	+	ставка 20%	+	–	+	5 років	+
«Інтерпорт Ковель»	+	ставка 20%	–	–	+	5 років	+
«Миколаїв»	тільки територія суднобудівних заводів	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки, з 4 по 10 рік – реінвестиція	+	5 років	+	5 років	–

Таблиця 7.2

Основні пільги, що надаються інвесторам на територіях із спеціальним режимом інвестиційної діяльності (ТІР)

Території пріоритетного розвитку	Звільнення від оподаткування прибутку	Звільнення від оподаткування інвестицій	Звільнення від сплати ввізного мита та ПДВ	Звільнення від обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті	Звільнення від плати за землю	Звільнення від сплати зборів до деяких цільових фондів
Донецька область	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки	+	на період освоєння	–	–	+
Луганська область	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки	+	5 років	–	5 років	+
Закарпатська область	2 роки, з 3 по 5 рік – 50% діючої ставки	+	5 років	–	–	+
Автономна Республіка Крим	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки	+	5 років	+	5 років	+
Місто Шостка Сумської області	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки	+	5 років	–	5 років	–
Житомирська область	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки	+	5 років	–	5 років	–
Місто Харків	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки	+	5 років	–	5 років	–
Чернігівська область	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки	+	5 років	–	5 років	–
Волинська область	3 роки, з 4 по 6 рік – 50% діючої ставки	+	5 років	–	–	+

Рис. 7.6. Основні принципи застосування системи податкових пільг

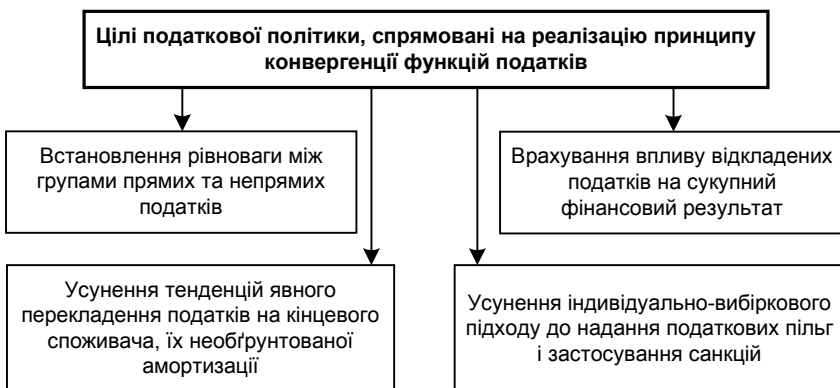

Рис. 7.7. Цілі податкової політики, досягнення яких забезпечує реалізацію принципу конвергенції функцій податків

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

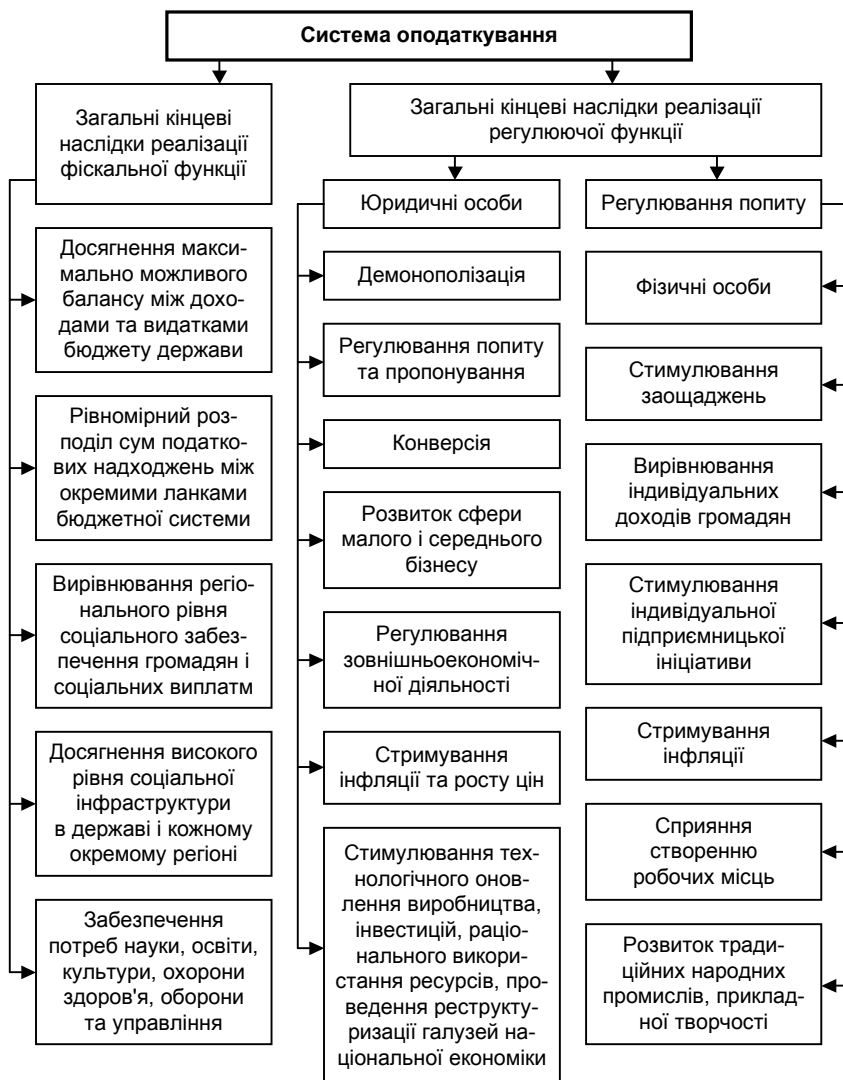
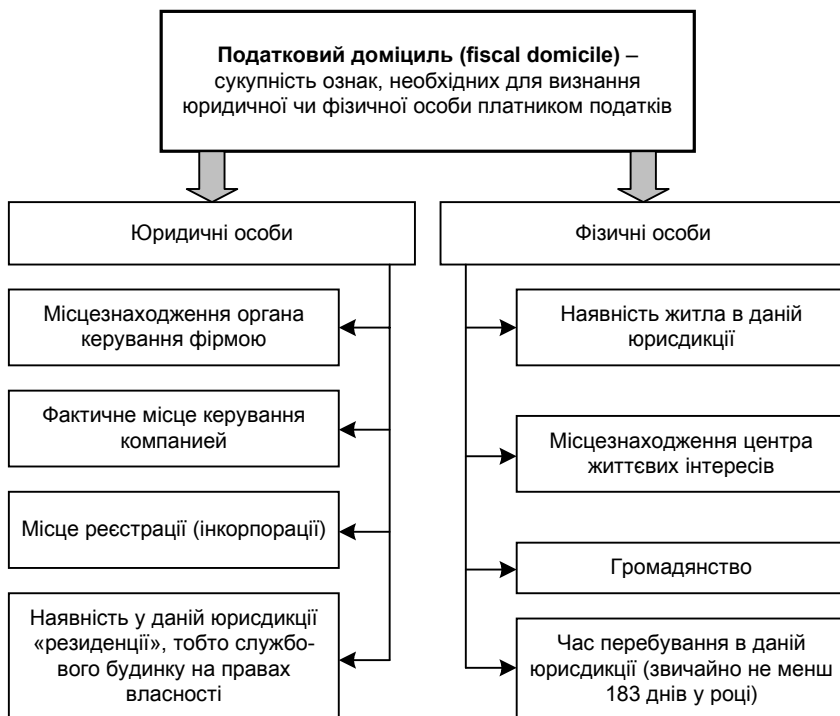

Рис. 7.8. Соціально-економічні наслідки ефективного функціонування системи оподаткування

Рис. 7.9. Концептуальні основи оптимізації податкових правовідносин в процесі реформування податкової системи [126]

8. МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ

**Рис. 8.1. Податковий доміциль для юридичних і фізичних осіб
в міжнародній податковій практиці**

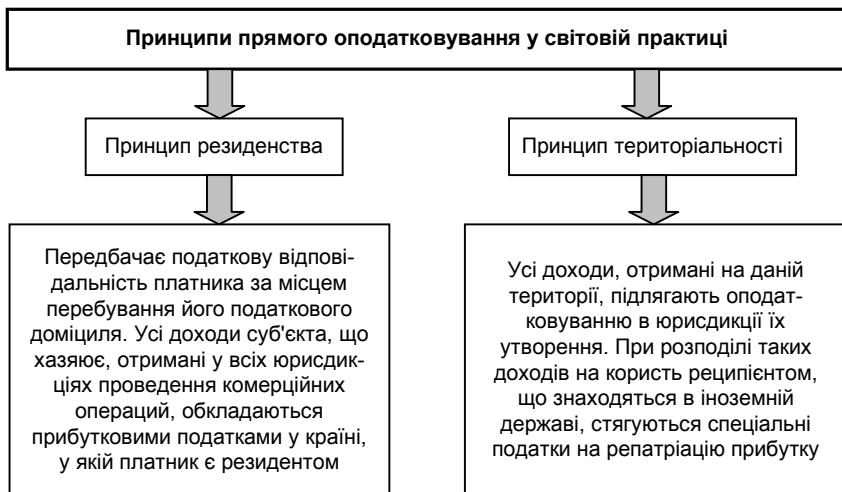

Рис. 8.2. Принцип резиденства і територіальності у оподаткуванні

Рис. 8.3. Принципи місця призначення і країни походження в міжнародному оподаткуванні

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

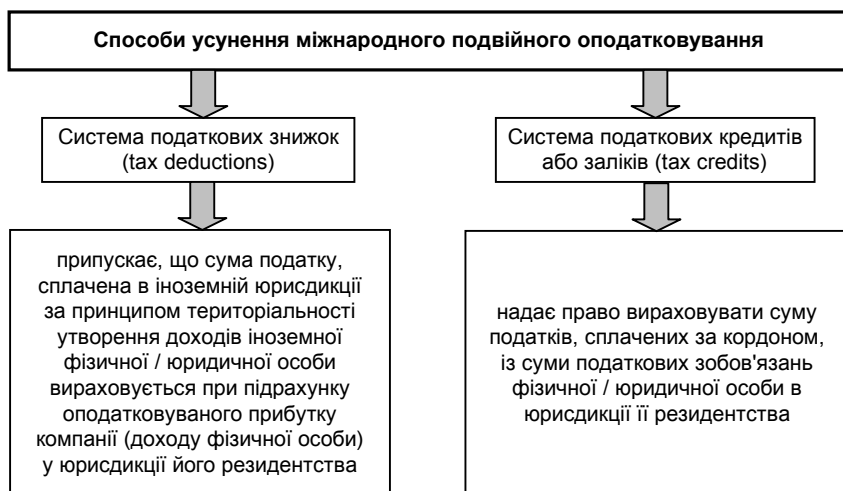

Рис. 8.4. Системи податкових заліків і кредитів в усуненні міжнародного подвійного оподаткування

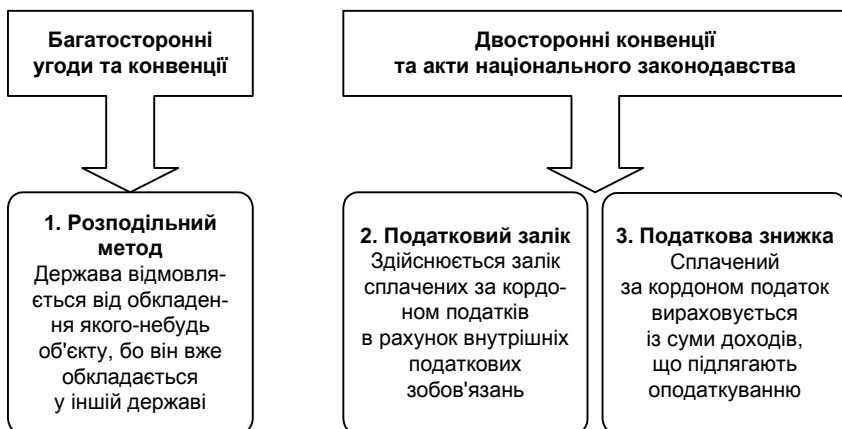

Рис. 8.5. Методи усунення подвійного оподаткування в міжнародній практиці

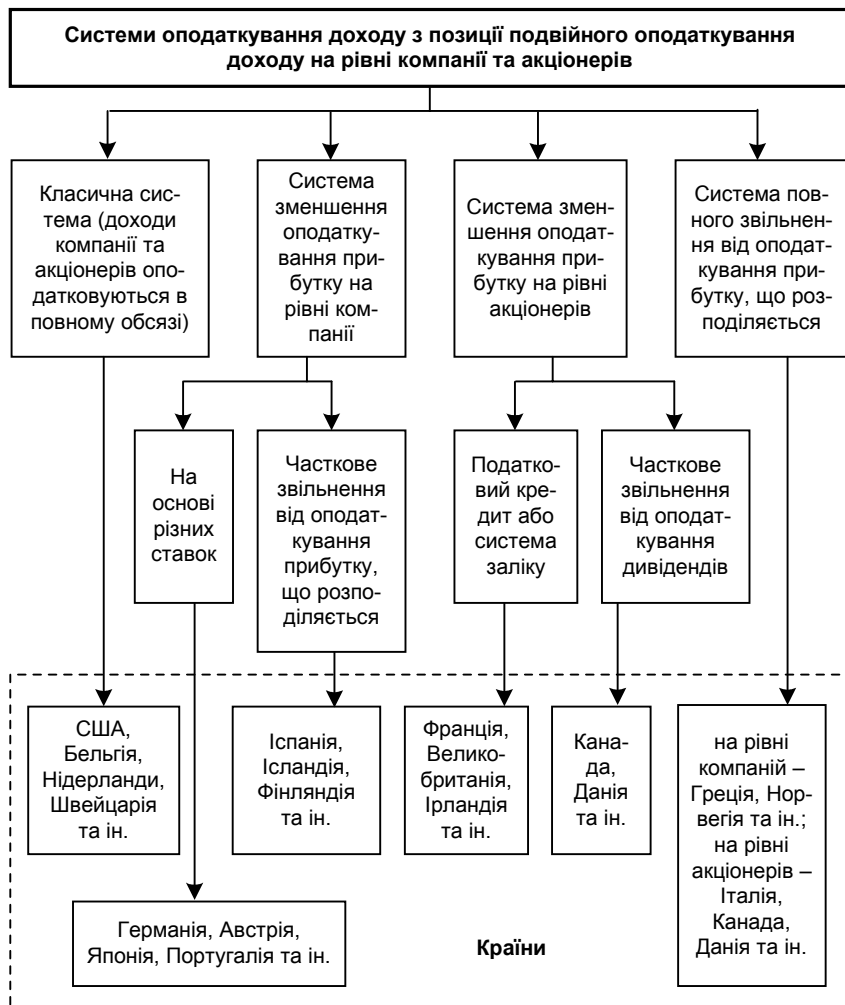

Рис. 8.6. Системи оподаткування доходів, що застосовуються в світовій практиці [123]

Рис. 8.7. Механізм усунення подвійного оподаткування, встановлений Законом України «Про систему оподаткування» [17]

Таблиця 8.1

Перелік офшорних зон

Назва країни	Період дії				
	01.03.00 – 13.03.02 р.	14.03.01 – 13.02.02 р.	14.02.02 – 28.03.02 р.	29.03.02 – 31.03.03 р.	з 01.04.03 р.
1	2	3	4	5	6
Африка					
Ліберія	+	+	+	+	+
Маврикій	+	+	–	–	–
Сейшельські Острови	+	+	+	+	+
Близький Схід					
Бахрейн	+	+	+	+	+
Дамаск (Сирія)	+	–	–	–	–
Британські залежні території					
Гібралтар	+	–	+	+	+
Олдерні	+	+	+	+	+
Острів Гернсі	+	+	+	+	+
Острів Джерсі	+	+	+	+	+
Острів Мен	+	+	+	+	+
Європа					
Андорра	+	+	+	+	+
Ірландія	+	–	–	–	–
Кампіоне	+	+	–	–	–
Кіпр	+	+	–	+	–
Ліхтенштейн	+	–	–	–	–
Мадейра	+	+	–	–	–
Мальта	+	+	–	–	–
Монако	+	+	+	+	+
Чорногорія	+	–	–	–	–
Карибський регіон					
Ангілья	+	+	+	+	+
Антигуа і Барбуда	+	+	+	+	+
Аруба	+	+	+	+	+

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Продовження табл. 8.1

1	2	3	4	5	6
Багамські Острови	+	+	+	+	+
Барбадос	+	+	+	+	+
Бермудські Острови	+	+	–	–	+
Британські Віргинські Острови	+	+	+	+	+
Віргинські Острови (США)	+	+	+	+	+
Гренада	+	+	+	+	+
Монтсеррат	–	–	+	+	+
Нідерландські Антильські Острови	+	+	+	+	+
Острови Гюкс і Кайкорс	+	–	–	–	–
Кайманові Острови	+	+	+	+	+
Сент-Вінсент і Гренадіни	–	–	+	+	+
Сент-Кітс і Невіс	–	+	+	+	+
Сент-Люсія	–	–	+	+	+
Співдружність Домініки	–	–	+	+	+
Теркс і Кайкос	+	+	+	+	+
Пуерто-Ріко	–	–	–	–	+
Північна, Центральна і Південна Америка					
Беліз	+	+	+	+	+
Домініканська Республіка	–	+	–	–	–
Коста-Ріка	+	+	–	–	–
Панама	+	+	+	+	+
Тихоокеанський регіон					
Вануату	+	+	+	+	+
КНР-Гонконг (Сянган)	+	+	–	–	–

Закінчення табл. 8.1

1	2	3	4	5	6
Лабуан	+	+	–	–	–
Макао (Аомінь)	–	+	–	–	–
Маршалські Острови	+	+	+	+	+
Науру	+	+	+	+	+
Ніуе	+	+	+	+	+
Острова Кука	+	+	+	+	+
Самоа	+	+	+	+	+
Сінгапур	+	+	–	–	–
Південна Азія					
Мальдивська Республіка	–	–	+	+	+

Таблиця 8.2

**Перелік країн, з якими набрали сили укладені Україною угоди
про запобігання подвійного оподаткування**

№п/п	Країна	Дата підписання	Дата вступу в силу
1	2	3	4
1	Австрія	16.10.97 р.	20.05.99 р.
2	Азербайджан	30.07.99 р.	03.07.2000 р.
3	Бельгія	20.05.96 р.	25.02.99 р.
4	Білорусь	24.12.93 р.	30.01.95 р.
5	Болгарія	20.11.95 р.	03.10.97 р.
6	Великобританія	10.02.93 р.	11.08.93 р.
7	Вірменія	14.05.96 р.	19.11.96 р.
8	В'єтнам	08.04.96 р.	19.11.96 р.
9	Греція	06.11.2000 р.	26.09.2003 р.
10	Грузія	14.02.97 р.	01.04.99 р.
11	Данія	05.03.96 р.	21.08.96 р.
12	Естонія	10.05.96 р.	24.12.96 р.
13	Єгипет	29.03.97 р.	27.02.2002 р.
14	Індія	07.04.99 р.	31.10.2001 р.

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Продовження табл. 8.2

1	2	3	4
15	Індонезія	11.04.96 р.	09.11.98 р.
16	Іран	22.05.96 р.	21.07.2001 р.
17	Італія	26.02.97 р.	25.02.2003 р.
18	Казахстан	09.07.96 р.	14.04.97 р.
19	Канада	04.03.96 р.	22.08.96 р.
20	КНР	04.12.95 р.	18.10.96 р.
21	Киргизстан	16.10.97 р.	01.05.97 р.
22	Корея	29.09.99 р.	19.03.2002 р.
23	Латвія	21.11.95 р.	21.11.96 р.
24	Литва	23.09.96 р.	25.12.97 р.
25	Ліван	22.04.2002 р.	06.09.2003 р.
26	Македонія	02.03.98 р.	23.11.98 р.
27	Молдова	29.08.95 р.	27.05.96 р.
28	Нідерланди	24.10.95 р.	02.11.96 р.
29	Норвегія	07.03.96 р.	18.09.96 р.
30	Норвегія	07.03.96 р.	18.09.96 р.
31	Португалія	09.02.2000 р.	11.03.2002 р.
32	Росія	08.02.95 р.	03.08.99 р.
33	Румунія	29.03.96 р.	17.11.97 р.
34	Сербія і Чорногорія	н. в.	29.11.2001 р.
35	Словаччина	23.01.96 р.	22.11.96 р.
36	США	04.03.94 р.	05.06.2000 р.
37	Таджикистан	07.09.2002 р.	01.06.2003 р.
38	Туреччина	27.11.96 р.	29.04.98 р.
39	Туркменістан	29.01.98 р.	21.10.99 р.
40	Угорщина	19.05.95 р.	24.06.96 р.
41	Узбекистан	10.11.94 р.	25.07.95 р.
42	Фінляндія	14.10.94 р.	14.02.98 р.
43	Франція	30.01.97 р.	01.11.99 р.
44	ФРН	03.07.95 р.	04.10.96 р.
45	Хорватія	10.09.96 р.	01.06.99 р.
46	Чехія	30.06.97 р.	20.04.99 р.

Закінчення табл. 8.2

1	2	3	4
47	Швейцарія	30.10.2000 р.	26.02.2002 р.
48	Швеція	15.08.95 р.	04.06.96 р.
49	Сирійська Арабська Республіка	05.06.2003 р.	04.05.2004 р.
50	Алжир	14.12.2002 р.	01.07.2004 р.
51	Бразилія	16.01.2002 р.	
52	Ізраїль	26.11.2003 р.	
53	Королівство Таїланд	10.03.2004 р.	
54	Кувейт	20.01.2003 р.	
55	Люксембург	06.09.97 р.	
56	Монголія	01.07.2002 р.	
57	ОАЕ	22.01.2003 р.	
58	Південно-Африканська Республіка	28.08 2003 р.	
59	Республіка Куба	27.03.2003 р.	
60	Словенія	23.04.2003 р.	
61	Іспанія	договори СРСР, що діють до набуття чинності новими договорами	
62	Кіпр		
63	Малайзія		
64	Монголія		
65	Японія		

Примітка: н. в.— немає відомостей.

9. УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ

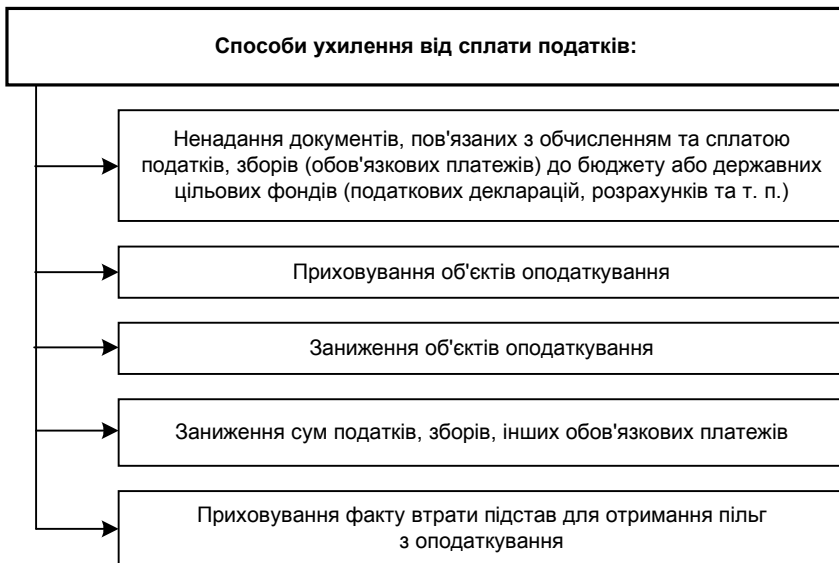

Рис. 9. 1. Основні способи ухилення від сплати податків

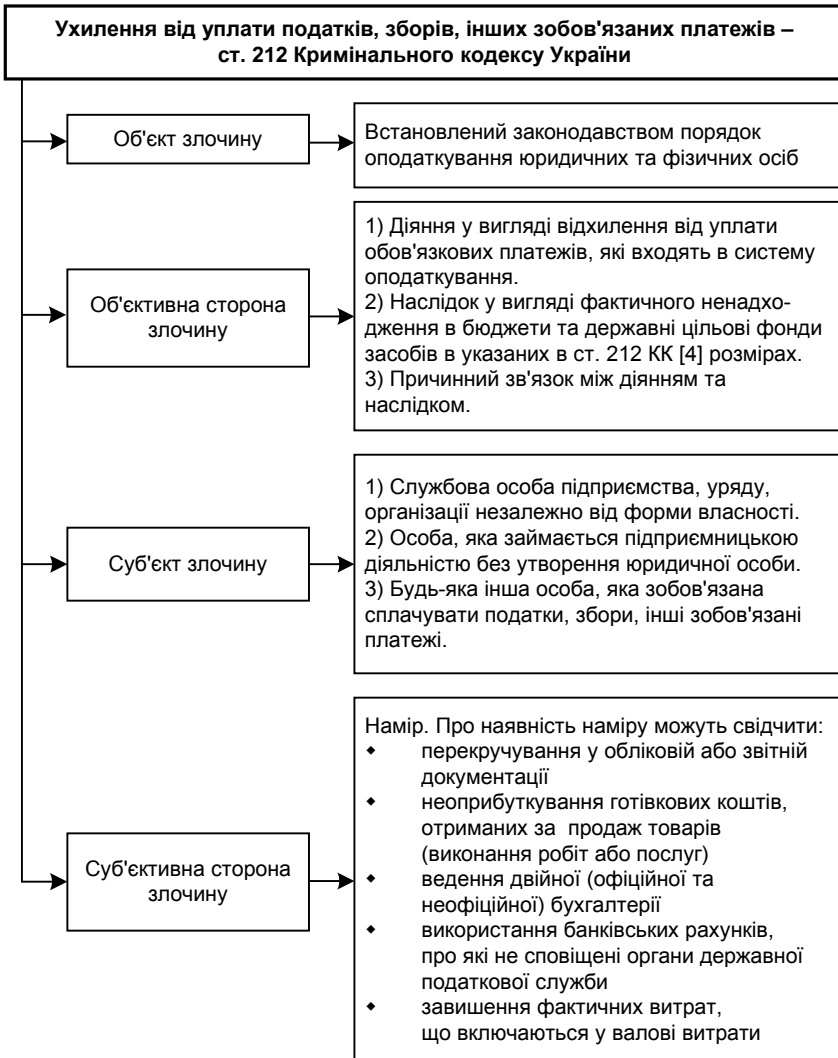

Рис. 9.2. Ознаки ухилення від сплати податків

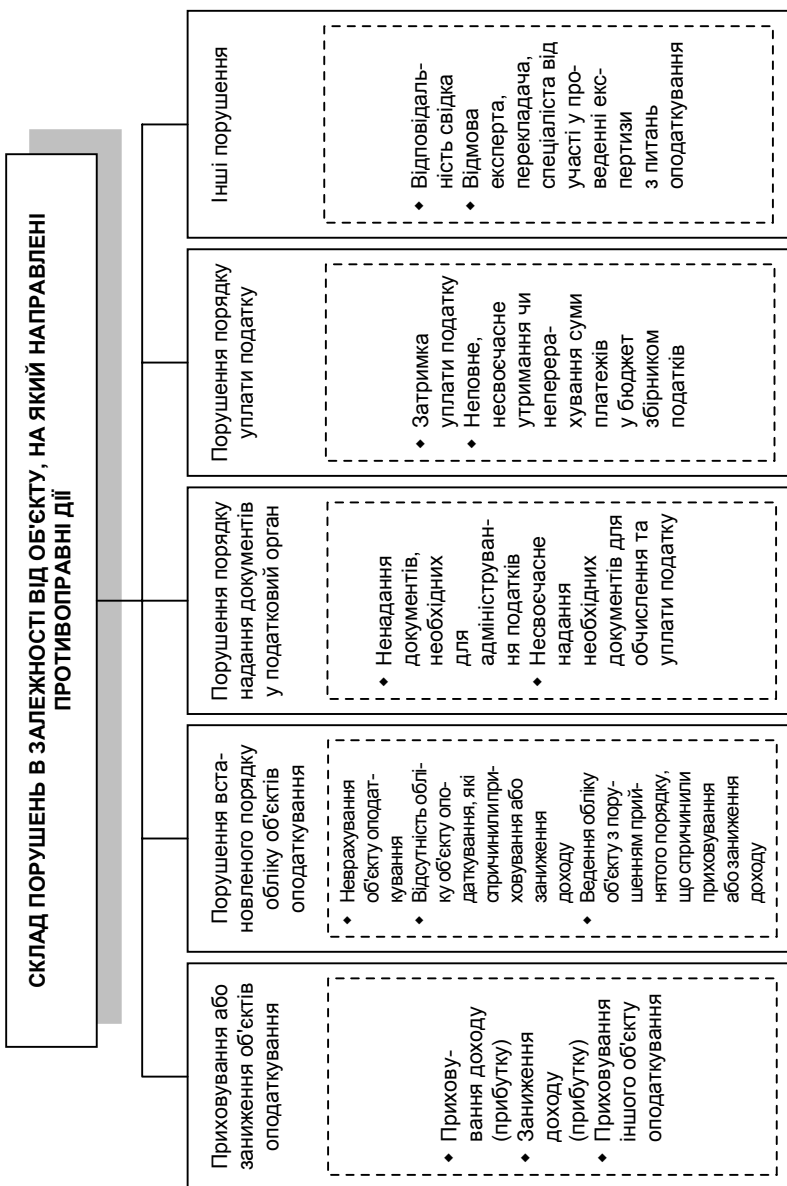

Рис. 9.3. Склад податкових правопорушень

Рис. 9.4. Види і характеристика правочинів, вчинених з метою ухилення від оподаткування

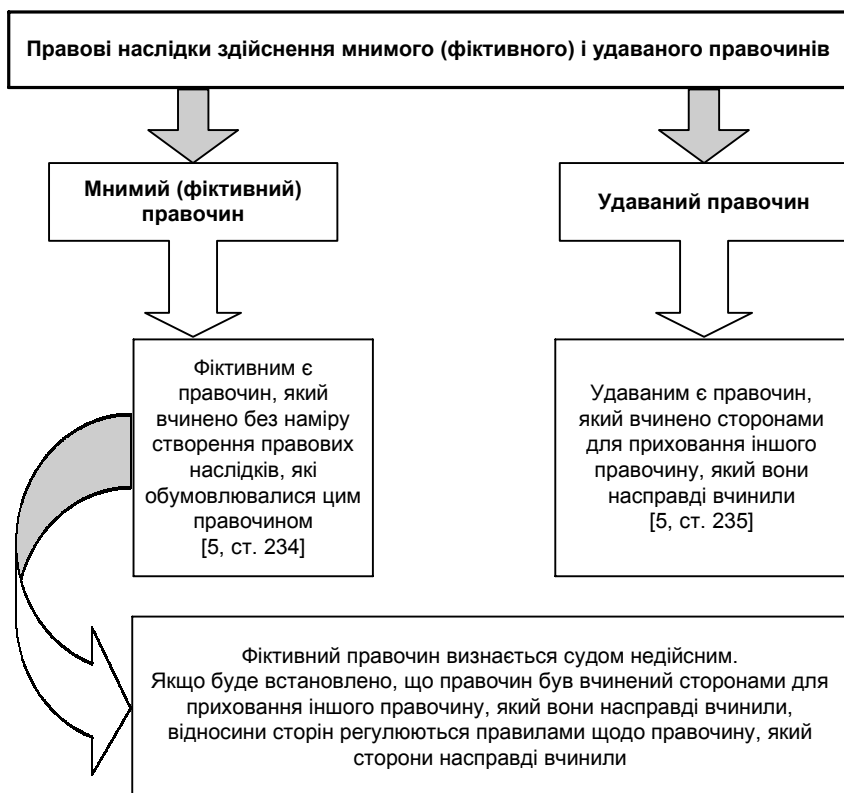

Рис. 9.5. Правові наслідки правочинів, вчинених з метою ухилення від оподаткування

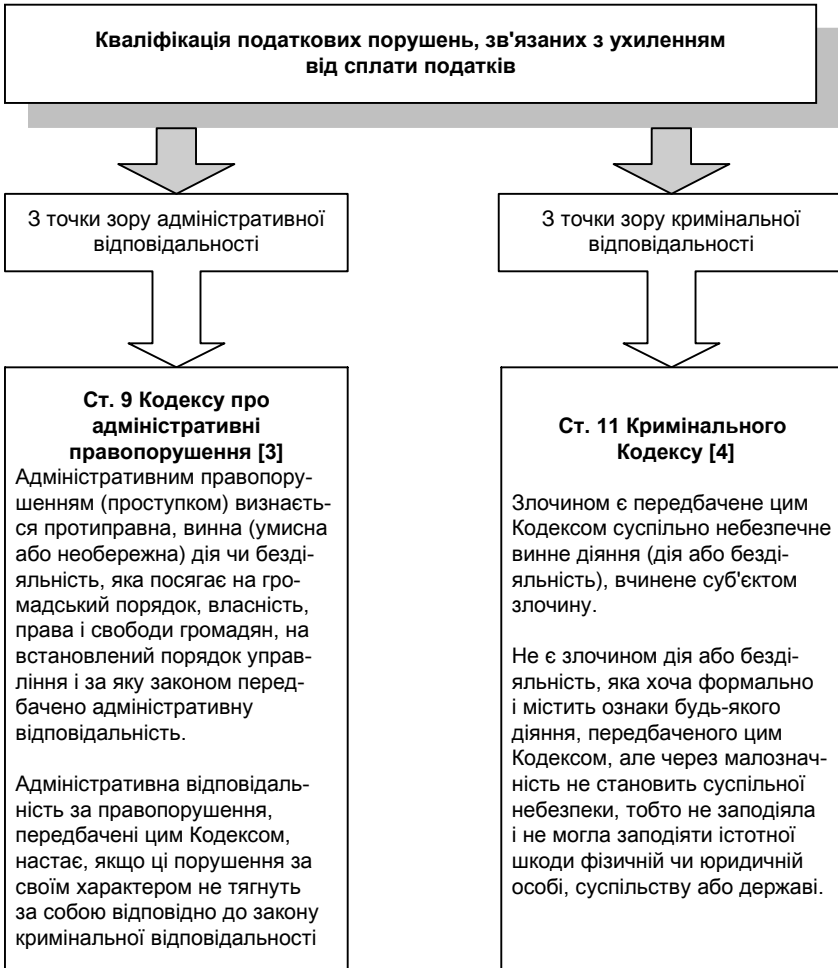

Рис. 9.6. Податкові правопорушення: розходження з погляду адміністративного і кримінального права

Адміністративна відповідальність за ухилення від сплати податків (КоАП) [3]

Стаття 164 КоАП. Порушення порядку заняття підприємницькою або господарською діяльністю

Заняття підприємницькою діяльністю без державної реєстрації або заняття господарською діяльністю без ліцензії, якщо її отримання передбачено законом – тягне за собою накладення штрафу від від трьох до восьми НМДГ з конфіскацією виготовленої продукції, знарядь виробництва і сировини чи без такої

Стаття 164-1. Ухилення від подання декларації про доходи

Ухилення від подання декларації про доходи від заняття кустарно-ремісничим промислом, іншою індивідуальною трудовою діяльністю чи про інші доходи, що оподатковуються прибутковим податком, та в інших випадках, коли подання декларації передбачено законодавством, або несвоєчасне подання декларації, чи включення до неї завідомо перекручених даних – тягнуть за собою попередження або накладення штрафу від шести до восьми НМДГ

Стаття 164(2) КоАП. Порушення законодавства з фінансових питань

Приховування в обліку валютних та інших доходів, непродуктивних витрат і збитків, відсутність бухгалтерського обліку або ведення його з порушенням встановленого порядку, внесення неправдивих даних до бухгалтерської звітності, несвоєчасне або неякісне проведення інвентаризацій грошових коштів і матеріальних цінностей, порушення правил ведення касових операцій, перешкоджання працівникам державної контрольно-ревізійної служби у проведенні ревізій та перевірок, невжиття заходів по відшкодуванню з винних осіб збитків від недостач, розтрат, крадіжок і безгосподарності – тягнуть за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти НМДГ. Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одно з правопорушень, зазначених у частині першій цієї статті, – тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти НМДГ

Стаття 165(1) КоАП. Ухилення від реєстрації в органах Пенсійного фонду України платників обов'язкових страхових внесків і порушення порядку вирахування та сплати внесків на пенсійне страхування

Ухилення громадян-підприємців і адвокатів від реєстрації в органах Пенсійного фонду України як платників обов'язкових страхових внесків, приховування (заниження) службовою особою підприємства, установи, організації фонду оплати праці та громадянами-підприємцями і адвокатами суми доходу, з яких обчислюються внески на пенсійне страхування, порушення встановленого порядку витрачання коштів на це страхування та строків перерахування внесків до Пенсійного фонду України, несвоєчасне подання або неподання за встановленою формою бухгалтерських звітів та інших документів про нарахування і сплату внесків на пенсійне страхування – тягнуть за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти НМДГ. Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з правопорушень, зазначених у частині першій цієї статті, – тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти НМДГ

Рис. 9.7. Адміністративна відповідальність за податкові порушення (1)

Адміністративна відповідальність за ухилення від сплати податків (КоАП) [3]

Стаття 165(3) КоАП. Порушення терміну реєстрації як платника страхових внесків до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, несвоєчасна або неповна сплата страхових внесків

Порушення посадовими особами підприємств, установ, організацій, фізичними особами, які використовують найману працю, строку реєстрації як платника страхових внесків до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, несвоєчасна або неповна сплата страхових внесків – тягнуть за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти НМДГ.
Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з правопорушень, зазначених у частині першій цієї статті, – тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти НМДГ

Стаття 165(4) КоАП. Порушення законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного за-хворювання, що призвели до втрати працездатності

Порушення посадовими особами підприємств, установ, організацій, фізичними особами, які використовують найману працю, строку реєстрації як платника страхових внесків до Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, несвоєчасна сплата страхових внесків або несвоєчасне інформування Фонду про чисельність працівників, річний фактичний обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг), річну суму заробітної плати на підприємстві, нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання, що сталися на підприємстві, про зміни технології робіт, виду діяльності підприємства або його ліквідацію – тягнуть за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти НМДГ.
Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з правопорушень, зазначених у частині першій цієї статті, – тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти НМДГ.

Стаття 165(5) КоАП. Ухилення від реєстрації як платника страхових внесків до Фонду соціального страхування через тимчасову втрату працездатності, несвоєчасна або неповна сплата страхових внесків, а також порушення порядку використання страхових коштів

Ухилення посадовими особами підприємств, установ та організацій, фізичними особами, які використовують найману працю, від реєстрації як платника страхових внесків до Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, несвоєчасна або неповна сплата страхових внесків, а також порушення порядку використання цих коштів – тягнуть за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти НМДГ.
Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з правопорушень, зазначених у частині першій цієї статті, – тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти НМДГ

Рис. 9.7. Адміністративна відповідальність за податкові порушення (2)

Адміністративна відповідальність за ухилення від сплати податків (п. 11. ст. 11 Закону України «Про державну податкову службу в Україні» [6])

адміністративні штрафи накладаються:

на керівників і інших посадових осіб підприємств, установ, організацій, винних **у відсутності податкового обліку** або веденні його з **порушенням установленого порядку**, ненаданні або несвоєчасному наданні аудиторських висновків, передбачених законом, а також **платіжних доручень на перерахування належних до сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)**, – **від п'яти до десяти НМДГ**, а за ті ж дії, вчинені особою, на яку протягом року було накладено адміністративне стягнення за відповідне правопорушення, – **від десяти до п'ятнадцяти НМДГ**

на посадових осіб підприємств, установ і організацій, а також на громадян – суб'єктів підприємницької діяльності, які виплачували прибутки, **винних у нестягненні, перерахуванні до бюджету сум податку на прибутки фізичних осіб**, перерахуванні податку за рахунок коштів підприємств, установ і організацій (крім випадків, коли таке перерахування дозволено законодавством), у викривленні даних, у неповідомленні або несвоєчасному повідомленні державним податковим інспекціям за встановленою формою відомостей про прибутки громадян, – **у розмірі трьох НМДГ**, а за ті ж дії, вчинені особою, на яку протягом року було **накладено** адміністративне стягнення за відповідне правопорушення, – **у розмірі п'яти НМДГ**

на громадян, винних **у ненаданні** або несвоєчасному наданні **декларацій про прибутки** або у включенні до декларації **викривлених даних**, у відсутності обліку або неналежному веденні обліку прибутків і витрат, для яких встановлена обов'язкова форма обліку, – **від одного до п'яти НМДГ**

на громадян, що займаються підприємницькою діяльністю **без державної реєстрації або без спеціального дозволу** (ліцензії), якщо його отримання передбачено законодавством, – **від трьох до восьми НМДГ**

на громадян, які здійснюють продаж товарів без придбання одноразових патентів або з порушенням терміну їх дії, чи здійснюють продаж товарів, **не зазначених у деклараціях**, – **від одного до десяти неоподатковуваних податком мінімумів прибутків громадян**, а за ті ж дії, вчинені громадянином, на яку протягом року було **накладено** адміністративне стягнення за одне з зазначених правопорушень, – **від десяти до двадцяти НМДГ**

Рис. 9.8. Адміністративна відповідальність за податкові порушення

Кримінальна відповідальність за ухилення від сплати податків [4]

**Стаття 212 КК. Ухилення від сплати податків, зборів,
інших обов'язкових платежів**

1. Умисне ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів, що входять в систему оподаткування, введених у встановленому законом порядку, вчинене службовою особою підприємства, установи, організації, незалежно від форми власності або особою, що займається підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи чи будь-якою іншою особою, яка зобов'язана їх сплачувати, якщо ці діяння призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у значних розмірах,— карається штрафом від трьохсот до п'ятисот НМДГ або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Ті самі діяння, вчинені за попередньою змовою групою осіб, або якщо вони призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у великих розмірах,— караються штрафом від п'ятисот до двох тисяч НМДГ або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Діяння, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені особою, раніше судимою за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів, або якщо вони призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів в особливо великих розмірах,— караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років з конфіскацією майна.

Під **значним** розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів та інших обов'язкових платежів, що **в тисячу й більше разів перевищують** установлений законодавством НМДГ;

під **великим** розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів та інших обов'язкових платежів, що **в три тисячі й більше разів перевищують** установлений законодавством НМДГ;

під **особливо великим** розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів та інших обов'язкових платежів, що **в п'ять тисяч й більше разів перевищують** установлений законодавством НДМГ.

Рис. 9.9. Кримінальна відповідальність за податкові порушення (1)

Кримінальна відповідальність за ухилення від сплати податків [4]

Стаття 205 КК. Фіктивне підприємництво

1. Фіктивне підприємництво, тобто створення або придбання суб'єктів підприємницької діяльності (юридичних осіб) з метою прикриття незаконної діяльності або здійснення видів діяльності, щодо яких є заборона, – карається штрафом від трьохсот до п'ятисот НМДГ або обмеженням волі на строк до трьох років.

2. Ті самі дії, якщо вони вчинені повторно або заподіяли велику матеріальну шкоду державі, банкові, кредитним установам, іншим юридичним особам або громадянам, – караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років.

Матеріальна шкода, яка заподіяна фізичним особам, вважається великою, якщо вона у двісті і більше разів перевищує НМДГ, а матеріальна шкода, яка заподіяна державі або юридичним особам, вважається великою, якщо вона у тисячу і більше разів перевищує НМДГ

Стаття 218 КК. Фіктивне банкрутство

Завідомо неправдива офіційна заява громадянина – засновника або власника суб'єкта господарської діяльності, а також службової особи суб'єкта господарської діяльності, а так само громадянина – суб'єкта підприємницької діяльності про фінансову неспроможність виконання вимог з боку кредиторів і зобов'язань перед бюджетом, якщо такі дії завдали великої матеріальної шкоди кредиторам або державі, – караються штрафом від семисот п'ятдесяти до двох тисяч НМДГ або обмеженням волі на строк до трьох років.

Матеріальна шкода вважається великою, якщо вона у п'ятсот і більше разів перевищує НМДГ.

Рис. 9.9. Кримінальна відповідальність за податкові порушення (2)

Кримінальна відповідальність за ухилення від сплати податків [4]

Стаття 222. Шахрайство з фінансовими ресурсами

1. Надання громадянином-підприємцем або засновником чи власником суб'єкта господарської діяльності, а також службовою особою суб'єкта господарської діяльності завідомо неправдивої інформації органам державної влади, органам влади Автономної Республіки Крим чи органам місцевого самоврядування, банкам або іншим кредиторам з метою одержання субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів чи пільг щодо податків у разі відсутності ознак злочину проти власності – карається штрафом від п'ятисот до тисячі НМДГ або обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.
2. Ті самі дії, якщо вони вчинені повторно або завдали великої матеріальної шкоди, – караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років із позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Стаття 358 КК. Підробка документів, печаток, штампів і бланків, їх збут, використання підроблених документів

1. Підроблення посвідчення або іншого документа, який видається чи посвідчується підприємством, установою, організацією, громадянином-підприємцем, приватним нотаріусом, аудитором чи іншою особою, яка має право видавати чи посвідчувати такі документи, і який надає права або звільняє від обов'язків, з метою використання його як підроблювачем, так і іншою особою, або збут такого документа, а також виготовлення підроблених печаток, штампів чи бланків підприємств, установ чи організацій незалежно від форми власності, а так само інших офіційних печаток, штампів чи бланків з тією самою метою або їх збут – караються штрафом до сімдесяти НМДГ або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років.
2. Дії, передбачені частиною першою цієї статті, якщо вони вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, – караються обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк.
3. Використання завідомо підробленого документа – карається штрафом до п'ятдесяти НМДГ або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до двох років.

Рис. 9.9. Кримінальна відповідальність за податкові порушення (3)

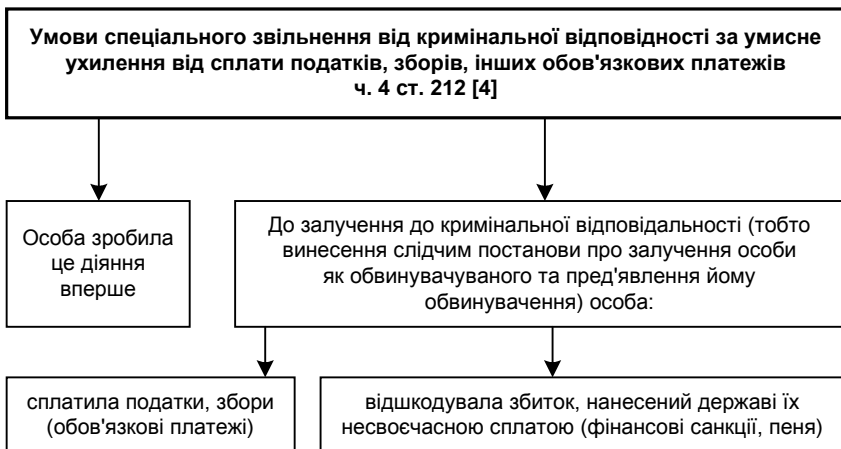

Рис. 9.10. Умови звільнення від кримінальної відповідності за умисне ухилення від сплати податків

10. ПЕРЕКЛАДЕННЯ ПОДАТКІВ

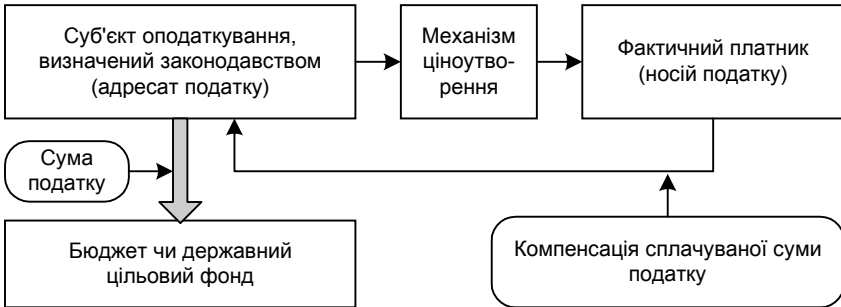

Рис. 10.1. Принципова схема механізму перекладення податків

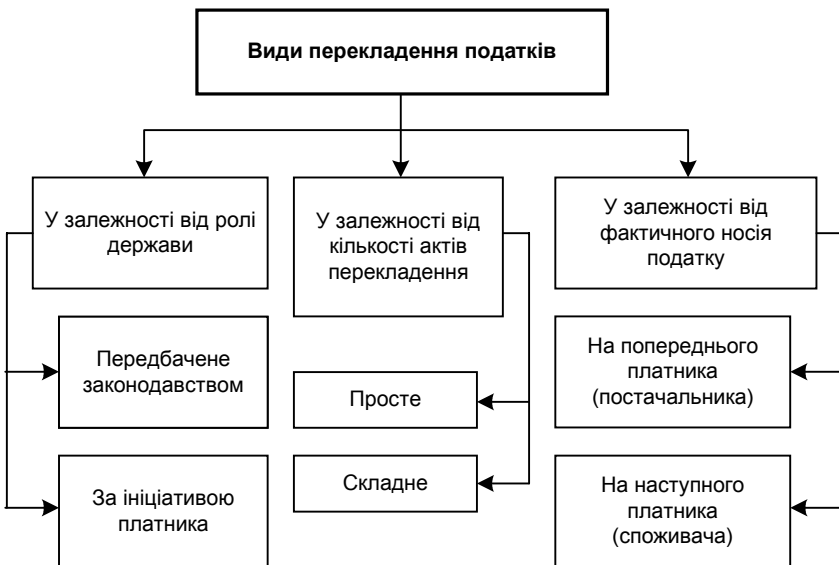

Рис. 10.2. Класифікація видів перекладення податків

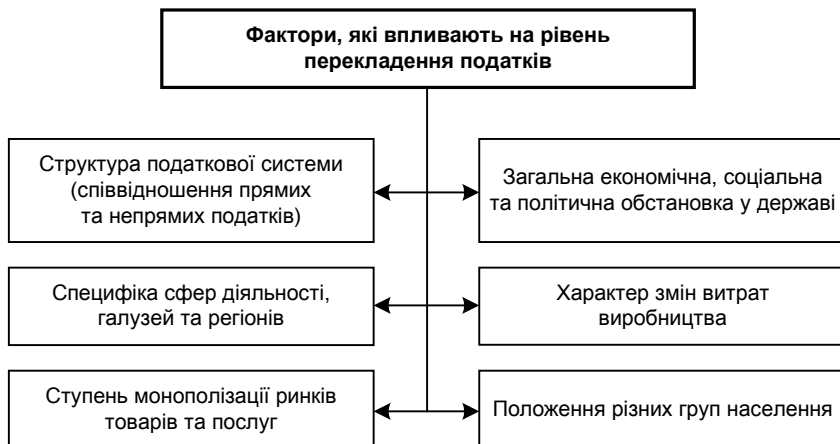

Рис. 10.3. Основні фактори, які визначають можливий рівень перекаладення податків

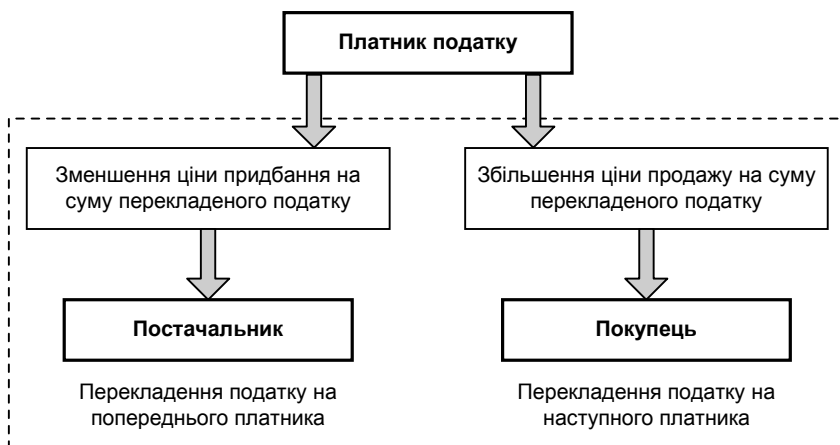

Рис. 10.4. Варіанти перекаладення податку у залежності від фактичного носія податку

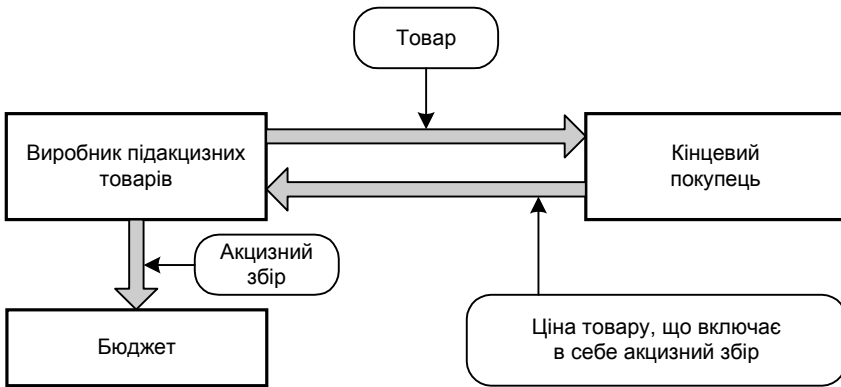

Рис. 10.5. Просте перекладення акцизного збору

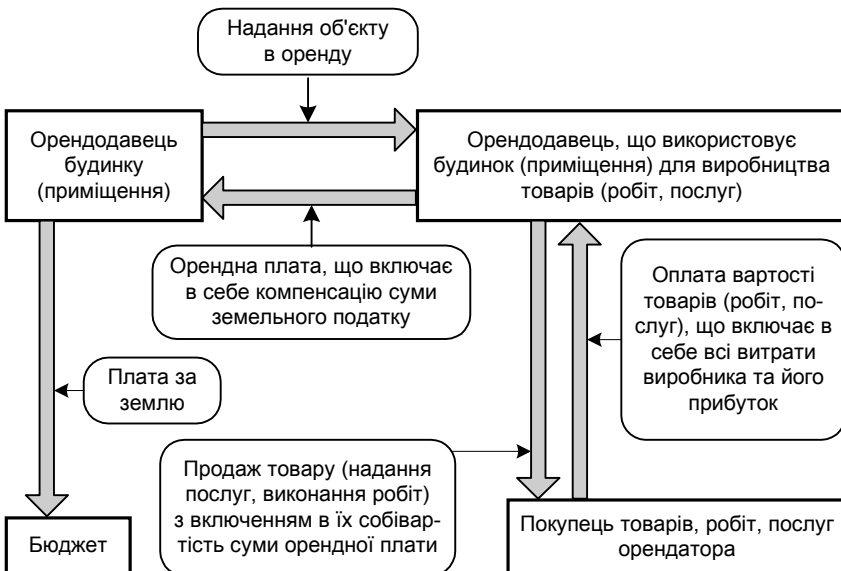

Рис. 10.6. Складне перекладення земельного податку при здійсненні орендних операцій

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ГС	Гармонізована система опису та кодування товарів
Держпід- приєм- ництва	Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва
ДКРС	Державна контрольно-ревізійна служба
ДПІ	державна податкова інспекція
ДПА	державна податкова адміністрація
ДПАУ	Державна податкова адміністрація України
ДПС	Державна податкова служба
ЗП	податкова застава
ІСІ	Інститут спільного інвестування
КМУ	Кабінет Міністрів України
КОРО	книга обліку розрахункових операцій
КС	комп'ютерна система
МЗП	мінімальна заробітна плата
НМДГ	неоподатковуваний мінімум доходів громадян
ПВ	податкова вимога
ПЗ	податкове зобов'язання
ПК	податковий кредит
ПП	податкове повідомлення
ПСП	Податкова соціальна пільга
ПФ України	Пенсійний фонд України
РРО	реєстратор розрахункових операцій
СПД	суб'єкт підприємницької діяльності
ТКК	товарно-касова книга
УКТ ЗЕД	Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України.— К.: Парламентське видавництво, 1996.— 50 с.
2. Кодекс Законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-VIII.— К.: Парламентське вид.— 1998.— 96 с.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 80732-X // Відомості Верховної Ради Української РСР.— 1984.— Додаток до № 51.— Ст. 1122.
4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III // Відомості Верховної Ради України.— 2001.— № 25-26.— Ст. 131.
5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Голос України.— 2003.— 12-13 березня.
6. Закон України «Про державну податкову службу в Україні» від 4 грудня 1990 року № 509-XII / В зб. систематизованого законодавства «Податкове адміністрування».— Бухгалтерія.— 2002.— № 16.— С. 14 — 24.
7. Закон України «Про міліцію» від 20 грудня 1990 року № 565-XII // Відомості Верховної Ради України.— 1991.— № 4.— Ст. 20.
8. Закон України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» від 11 грудня 1991 року № 1963-XII (зі змінами і доповненнями) // В зб. «Основи податкового законодавства». Бухгалтерія.— 2002.— № 38/1-2.— С. 139 — 142.
9. Закон України «Про єдиний митний тариф» від 5 лютого 1992 року № 2097-XII (зі змінами і доповненнями) / В зб. систематизованого законодавства «Основи податкового законодавства».— Бухгалтерія.— 2002.— № 38/1-2.— С. 130 — 138.
10. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 року № 2135-XII // Відомості Верховної Ради України.— 1992.— № 22.— Ст. 304.
11. Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» від 23 вересня 1994 року № 185/94-ВР // Відомості Верховної Ради України.— 1994.— № 40.— Ст. 365.
12. Закон України «Про Державний реєстр фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів» від 22 грудня 1994 року № 320/94-ВР // Відомості Верховної Ради України.— 1995.— № 2.— Ст. 10.

13. Закон України «Про оплату праці» від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР (зі змінами і доповненнями) / В зб. систематизованого законодавства «Праця і зарплата».— Бухгалтерія.— 2001.— № 35.— С. 56-61.

14. Закон України «Про державне регулювання виробництва та торгівлі спиртом етиловим та плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами» від 19 грудня 1995 року № 481/95-ВР (зі змінами і доповненнями) // В зб. систематизованого законодавства «Торговельна діяльність. Частина 2. Торгівля окремими групами товарів».— Бухгалтерія.— 2003.— вип. 2.— С. 68 — 77.

15. Закон України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності» від 23 березня 1996 р. № 98/96-ВР (зі змінами і доповненнями) / В зб. систематизованого законодавства «Основи податкового законодавства».— Бухгалтерія.— 2002.— № 38/1-2.— С. 163 — 171.

16. Закон України «Про плату за землю» (в редакції Закону України від 19 вересня 1996 р. № 378/96-ВР зі змінами і доповненнями) / В кн. Податкове законодавство України. Бібліотека офіційних видань.— К.: Парламентське видавництво.— 1998.— С. 151—159.

17. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про систему оподаткування» від 18 лютого 1997 р. № 77/97-ВР (зі змінами і доповненнями) // Урядовий кур'єр.— 1997.— 20 березня.

18. Закон України «Про податок на додану вартість» від 3 квітня 1997 р. № 168/97-ВР (зі змінами і доповненнями)/ В зб. систематизованого законодавства «Все про ПДВ».— Бухгалтерія.— 2002.— № 24/1-2.— С. 11 — 38.

19. Закон України «Про місцеве самоврядування» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України.— 1997.— № 24.— Ст. 170.

20. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» (в редакції Закону України від 22 травня 1997 р. № 283/97-ВР зі змінами і доповненнями) / В зб. систематизованого законодавства «Оподаткування прибутку підприємств».— Бухгалтерія.— 2003.— Вип. 1.— С. 9 — 72.

21. Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» від 26 червня 1997 р. № 400/97-ВР (зі змінами і доповненнями) / В зб. систематизованого законодавства «Основи подат-

кового законодавства». — Бухгалтерія. — 2002. — № 38/1-2. — С. 175-179.

22. Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» в редакції Закону України від 1 червня 2000 року № 1776-III // Урядовий кур'єр. — 2000. — 19 липня.

23. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 20-21. — Ст. 190.

24. Закон України «Про державну підтримку малого підприємництва» від 19 жовтня 2000 р. № 2063-III // Урядовий кур'єр. — 2000. — 22 листопада.

25. Закон України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» від 21 грудня 2000 р. № 2181-III (зі змінами і доповненнями) // Урядовий кур'єр. — 2001. — 21 лютого.

26. Закон України «Про податок з доходів фізичних осіб» від 22 травня 2003 року № 889-IV // Урядовий кур'єр. — 2003. — 12 липня.

27. Указ Президента України «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів і вступу їх в дію» від 10 червня 1997 року № 503/97 // Урядовий кур'єр. — 1997. — 14 червня.

28. Указ Президента України «Про внесення змін до Указу Президента України від 3 липня 1998 р. № 727/98 «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» від 28 червня 1999 р. № 746/99 // Урядовий кур'єр. — 1999. — 13 липня.

29. Указ Президента України «Про затвердження Положення про Державну податкову адміністрацію України» від 13 липня 2000 року № 886/2000 // Урядовий кур'єр. — 2000. — № 166. — С. 2.

30. Декрет Кабінету Міністрів України «Про державне мито» від 21 січня 1993 р. № 7-93 (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 13. — Ст. 113.

31. Декрет Кабінету Міністрів України «Про податок на промисел» від 17 березня 1993 р. № 24-93 // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 19. — Ст. 208.

32. Декрет Кабінету Міністрів України «Про прибутковий податок з громадян» від 26 грудня 1992 року № 13-92 (зі змінами і

доповненнями) / В кн. Податкове законодавство України. Бібліотека офіційних видань.— К.: Парламентське видавництво, 1998.— С. 166 — 183.

33. Александров И. М. Налоговые системы России и зарубежных стран.— М.: Бератор-пресс, 2002.— 192 с.

34. Бех Г. В. Правовое регулирование косвенных налогов в Украине: Монография / Под ред. проф. Н. П. Кучерявенко.— Х.: Легас, 2003.— 138 с.

35. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. Т. 2.— К.: Ника-Центр, 1999.— 512 с.

36. Большой бухгалтерский словарь (Под. ред. А. Н. Азрилияна).— М.: Ин-т новой экономики, 1999.— 574 с.

37. Брызгалин А. В., Берник В. Р., Головкин А. Н. Налоговая оптимизация: принципы, методы, рекомендации, арбитражная практика / Под. ред. к. ю. н. А. В. Брызгалина.— Екб.: Издательство «Налоги и финансовое право», 2002.— 272 с.

38. Брызгалин А. В., Берник В. Р., Головкин А. Н., Брызгалин В. В. Методы налоговой оптимизации.— М.: Аналитика-пресс, 2001.— 324 с.

39. Буряковский В. В., Кармазин В. Я., Каламбет С. В., Водолазская О. А. Налоги: Учебное пособие.— Днепропетровск: Пороги, 1998.— 640 с.

40. Гаєвська Л. М., Рибак С. О. Підприємницька діяльність та її оподаткування: Практикум.— Ірпінь: Академія ДПС України, 2003.— 182 с.

41. Гега П. Т., Доля Л. М. Основи податкового права: Навчальний посібник.— К.: Товариство «Знання», КОО, 1998.— 274 с.

42. Горский И. В. Налоги: История и современность. В кн.: Налоговое планирование для руководителя и бухгалтера. Т.1.— М.: Финансы, 1997.— 344 с.

43. Грицаєнко І. А., Мельник В. М., Іванішина О. С. Оподаткування підприємницької діяльності: Навчальний посібник.— Ірпінь: Академія ДПС України, 2003.— 156 с.

44. Данілов О. Д., Фліссак Н. П. Податки в Україні.— К.: Укр-ІНТЕІ, 2003.— 348 с.

45. Данілов О. Д., Фліссак Н. П. Податкова система та шляхи її реформування.— К.: Парламентське вид., 2001.— 216 с.

46. Дикань Л. В., Воїнова Т. С. Податкова система.— Х.: Вид. ХДЕУ, 2002.— 252 с.

47. Ерицян А. В. Азарян Р. Г. Использование оффшоров в налоговом планировании. — М.: ЗАО Издательский Дом «Главбух», 2003. — 208 с. («Бухгалтерская панорама»).

48. Єлисеєв А. В., Підлужний М. П. Податкове планування. Мінімізація оподаткування законними способами. — Л.: Ліга-прес, 2003. — 274 с.

49. Жестков С. В. Правовые основы налогового планирования (на примере групп предприятий): Учебное пособие. — М.: Академический правовой университет, 2002. — 142 с. (Серия «Библиотека налогового юриста»).

50. Загородний В. П. Налоги и налоговый контроль в Украине. — К.: А.С.К., 2000. — 640 с.

51. Загородній А. Г., Єлисеєв А. В. Податки та податкове планування підприємницької діяльності: Монографія. — Львів, Центр Бізнес-Сервісу, 2003. — 152 с.

52. Иванов Ю. Б. Альтернативні системи оподаткування. Монографія. — Х.: ХДЕУ — Торнадо, 2003. — 518 с.

53. Інструкція про порядок застосування та стягнення сум штрафних (фінансових) санкцій органами державної податкової служби. Затверджена наказом Державної податкової адміністрації України від 17 березня 2001 року № 110 // Офіційний Вісник України. — 2001. — № 13. — Ст. 578.

54. Інструкція про порядок нарахування платниками податку податкового кредиту з податку з доходів фізичних осіб. Затверджена наказом Державної податкової адміністрації України від 22 вересня 2003 року № 442 // Бухгалтерія. — 2003. — № 42. — С. 15 — 26.

55. Інструкція про порядок нарахування та погашення пені за платежами, що контролюються органами державної податкової служби. Затверджена наказом Державної податкової адміністрації України від 11 червня 2003 року № 290 // Офіційний Вісник України. — 2003. — № 27. — Ст. 1347.

56. Інструкція про порядок обчислення і сплати страховальниками та застрахованими особами внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування до Пенсійного фонду України. Затверджена постановою Правління Пенсійного фонду України від 19 грудня 2003 р. № 21-1 // Бухгалтерія. — 2004. — № 6. — С. 9 — 30.

57. Ісаншина Г.Ю. Податковий менеджмент: Навч. посіб.— К.: ЦУЛ, 2003.— 260 с.

58. Иванова Н. Г., Вайс Е. А., Кацюба И. А., Петухова Р. А. Налоги и налогообложение. Схемы и таблицы: Учебное пособие.— СПб.: Питер, 2001.— 304 с.

59. История русской экономической мысли. В 3-х т. Т.1 /Под. ред. А. И. Пашкова.— М.: Государственное издательство политической литературы, 1955.— 700 с.

60. Крисоватий А. І., Десятнюк О. М. Податкова система: Навчальний посібник.— Тернопіль: Карт-бланш, 2004.— 332 с.

61. Куцин Н. А., Калюжный В. В., Мозенков О. В., Балыкин В. Д. Современная теория и практика налогообложения.— Х.: Прапор, 2001.— 512 с.

62. Литвиненко Я. В. Податкова політика.— К.: МАУП, 2003.— 224 с.

63. Мельник П. В. Розвиток податкової системи в перехідній економіці.— Ірпінь, Академія державної податкової служби України, 2001.— 364 с.

64. Методика визначення мінімальної суми орендного платежу за нерухоме майно фізичних осіб. Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 року № 1787 // Урядовий кур'єр.— 2003.— 10 грудня.

65. Методика визначення сум податкових зобов'язань за непрямыми методами. Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 27 травня 2002 року № 697 // Бухгалтерія.— 2002.— № 22.— С. 34-35.

66. Методичні рекомендації визначення сум податкових зобов'язань за непрямыми методами, затверджені наказом Державної податкової адміністрації України від 5 липня 2002 року № 312 // www.liga.kiev.ua.

67. Методичні рекомендації щодо обліку суб'єктів малого підприємництва — платників єдиного податку, затверджені наказом Державної податкової адміністрації України від 2 грудня 1999 року № 670 // www.liga.kiev.ua.

68. Методичні рекомендації щодо організації обліку платників податків в органах державної податкової служби України та порядку взаємодії підрозділів органів державної податкової служби України

щодо організації обліку платників податків, затверджені наказом Державної податкової адміністрації України від 09 червня 2003 року № 280 // www.liga.kiev.ua.

69. Миляков Н. В. Налоги и налогообложение: Курс лекций. — М.: ИНФРА-М, 2001. — 304 с.

70. Налоги. Учебник для вузов / Под ред. проф. Д. Г. Черника. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. — 444 с.

71. Налоги, налогообложение и налоговое законодательство. 2-е изд. / Под ред. Евстигнеева Е. Н. — СПб.: Питер, 2001. — 336 с.

72. Налоговый кодекс Российской Федерации. Часть 1. — 6-е изд., изм. и доп. — М.: Ось-89, 2001. — 128 с.

73. Омелянович Л. А., Папаика А. А., Орлова В. А., Демьяненко Г. Е., Севка В. Г. Налоги и налоговые системы: Учебное пособие / Под ред. д. э. н., профессора Л. А. Омелянович. — Донецк: ДонДУЭТ им. Туган-Барановского, 2002. — 192 с.

74. Основы налогового права / Под ред. проф. Н. П. Кучерявенко. — Х.: Легас, 2003. — 384 с.

75. Пархачева М. А., Корнетова Е. В. — Малый бизнес: новая система налогообложения в 2003 году. — СПб.: Питер, 2003. — 256 с. (Серия «Бухгалтеру и аудитору»).

76. Перепелица М. А. Правовое регулирование статуса плательщиков налогов и сборов в Украине: Монография / Под ред. проф. Н. П. Кучерявенко. — Х.: Легас, 2003. — 116 с.

77. Перов А. В., Толкушин А. В. Налоги и налогообложение: Учеб. пособие. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Юрайт-издат, 2003. — 636 с.

78. Податкове роз'яснення положень статті 6 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами», затверджено наказом Державної податкової адміністрації України від 21 листопаду 2001 року № 465 // www.liga.kiev.ua.

79. Податкове роз'яснення щодо відповідальності за порушення граничних термінів сплати узгодженого податкового зобов'язання з податку на прибуток підприємств і податку на додану вартість. Затверджене наказом Державної податкової адміністрації України від 17 липня 2002 року № 343 // Налоги и бухгалтерский учет. — 2002. — № 60. — С. 3.

80. Податкове роз'яснення щодо відповідальності платника податків за порушення термінів сплати сум податкових зобов'язань при перерахуванні платником коштів на рахунки, які відкриті не за місцем його реєстрації, неправильні коди бюджетної класифікації тощо. Затверджене наказом Державної податкової адміністрації України від 15 січня 2002 року № 25 // www.liga.kiev.ua.

81. Податкове роз'яснення щодо граничних строків сплати податкового зобов'язання, визначеного платником у новій (уточненій) податковій декларації, що містить виправлені показники. Затверджене наказом Державної податкової адміністрації України від 22 жовтня 2002 року № 503 // *Налоги и бухгалтерский учет.*— 2002.— № 88.— С. 8.

82. Податкове роз'яснення щодо застосування норм статті 56 Закону України від 27 листопада 2003 року № 1344-IV «Про Державний бюджет України на 2004 рік». Затверджене наказом ДПА України від 12 березня 2004 року № 134 // *Налоги и бухгалтерский учет.*— 2004.— № 24.— С. 4.

83. Податкове роз'яснення щодо черговості погашення та окремих питань стягнення сум податкового боргу. Затверджене наказом Державної податкової адміністрації України від 13 листопада 2002 року № 540 // *Налоги и бухгалтерский учет.*— 2002.— № 94.— С. 5.

84. Положення про порядок подання та розгляду скарг платників податків державними податковими адміністраціями. Затверджене наказом Державної податкової адміністрації України від 11 грудня 1996 року № 29 // *Офіційний Вісник України.*— 2001.— № 12.— Ст. 509.

85. Положення про порядок реєстрації та обліку постійних представництв нерезидентів в Україні як платників податку на прибуток. Затверджене наказом Державної податкової адміністрації України від 12 серпня 1997 року № 293 // *Офіційний Вісник України.*— 1997.— № 34.— Ст. 3081.

86. Положення про порядок справляння та обліку фіксованого сільськогосподарського податку». Затверджене наказом Державної податкової адміністрації України від 12 серпня 1998 року № 398 // *Офіційний Вісник України.*— 1998.— № 35.— Ст. 1314.

87. Положення про призначення, звільнення та компетенцію податкового керуючого. Затверджене наказом Державної податкової

адміністрації України від 2 серпня 2001 року № 312 // Офіційний Вісник України.— 2001.— № 37.— Ст. 1704.

88. Положення про Реєстр платників податку на додану вартість. Затверджене наказом Державної податкової адміністрації України від 1 березня 2000 року № 79 // Офіційний Вісник України.— 2000. — № 14.— Ст. 584.

89. Порядок взаємодії органів державної податкової служби України та органів Державного казначейства України в процесі повернення помилково та/або надміру сплачених податків, зборів (обов'язкових платежів) платникам податків. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України, Державного казначейства України від 18 березня 2003 року № 125/58 // Офіційний Вісник України.— 2003.— № 16.— Ст. 724.

90. Порядок відшкодування податку на додану вартість Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України та Головного управління Державного казначейства України від 2 липня 1997 року № 209/72 в редакції від 6 березня 1998 року № 222 // Офіційний Вісник України.— 1998.— № 21.— Ст. 777.

91. Порядок використання додаткових джерел погашення податкового боргу за рішенням органу стягнення. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 19 вересня 2003 року № 439 // Офіційний Вісник України.— 2003.— № 43.— Ст. 2277.

92. Порядок застосування підпункту 9.6.9 пункту 9.6 статті 9 закону України «Про податок з доходів фізичних осіб». затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 29 жовтня 2003 року № 518 // Бухгалтерія.— 2003.— № 48-49.— С. 30-31.

93. Порядок застосування податкової застави органами державної податкової служби. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 28 серпня 2001 року № 338 // Офіційний Вісник України.— 2001.— № 40.— Ст. 1816.

94. Порядок інформування органами державної податкової служби України платників податку про наявність порушень застосування податкової соціальної пільги. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 30 вересня 2003 року № 461 // Бухгалтерія.— 2003.— № 46.— С. 23-27.

95. Порядок надання документів та їх склад при застосуванні податкової соціальної пільги. Затверджено Постановою Кабінету

Міністрів України від 26 грудня 2003 року № 2035 // Бухгалтерія.— 2004.— № 4.— С. 14-17.

96. Порядок надання роз'яснень окремих положень податкового законодавства. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 12 квітня 2003 року № 176 // www.liga.kiev.ua.

97. Порядок направлення органами державної податкової служби України податкових повідомлень платникам податків. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 21 червня 2001 року № 253 // Офіційний Вісник України.— 2001.— № 28.— Ст. 1276.

98. Порядок направлення органами державної податкової служби України податкових вимог платникам податків. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 3 липня 2001 року № 266 // Офіційний Вісник України.— 2001.— № 29.— Ст. 1339.

99. Порядок нарахування штрафів за неповне або несвоєчасне повернення суми надміру сплаченого податку з доходів фізичних осіб. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2004 року № 127 // Бухгалтерія.— 2004.— № 7.— С. 14 — 15.

100. Порядок обліку доходів фізичних осіб у гральних закладах та персоніфікації таких осіб. Затверджено наказом Державної податкової адміністрації України від 20 жовтня 2003 року № 494 // Бухгалтерія.— 2003.— № 48-49.— С. 25-28.

101. Порядок оформлення поштових відправлень з вкладенням матеріалів звітності, розрахункових документів і декларацій. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 1997 року № 799 // Офіційний Вісник України.— 1997.— №31.— Ст. 2325.

102. Порядок підтвердження факту втрати платником податку застрахованого майна. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2003 р. № 1834 // Бухгалтерія.— 2004.— № 5.— С. 20.

103. Порядок повернення платникам помилково та/або надміру сплачених податків, зборів (обов'язкових платежів). Затверджений наказом Державного казначейства України від 10 грудня 2002 року № 226 // Офіційний Вісник України.— 2002.— № 52.— Ст. 2425.

104. Порядок проведення позабіржових аукціонів з продаж активів платника податків, які перебувають у податковій заставі. За-

тверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 27 травня 2002 року № 243 // Офіційний Вісник України.— 2002.— № 24.— Ст. 1186.

105. Порядок проведення цільових аукціонів з продаж активів платника податків, які перебувають у податковій заставі. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 26 червня 2002 року № 294 // Офіційний Вісник України.— 2002.— № 27.— Ст. 1297.

106. Порядок проведення державної реєстрації нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції України та включення їх до єдиного державного реєстру нормативно-правових актів. Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 25 листопада 2002 року № 102/5 // Офіційний вісник України.— 2002.— № 46.— Ст. 2035.

107. Порядок розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань платників податків. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 18 вересня 2001 року № 378 // Офіційний Вісник України.— 2001.— №44.— Ст. 1997.

108. Порядок списання безнадійного податкового боргу платників податків. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 14 березня 2001 року № 103 // Налоги и бухгалтерский учет.— 2002.— № 8.— С. 13.

109. Про внесення змін в Інструкцію про прибутковий податок з громадян. Наказ Державної податкової адміністрації України від 16 липня 2003 року № 352 // Бухгалтерія.— 2003.— № 38.— С. 45 — 51.

110. Про затвердження Свідоцтва про право сплати єдиного податку суб'єктом малого підприємництва — юридичною особою та Порядку його видачі. Наказ Державної податкової адміністрації України від 13 жовтня 1998 року № 476 // Офіційний Вісник України.— 1998.— № 43.— Ст. 1614.

111. Про затвердження Свідоцтва про сплату єдиного податку та Порядку його видачі. Наказ Державної податкової адміністрації України від 29 жовтня 1999 року № 599 // Офіційний Вісник України.— 1999.— № 44.— Ст. 2197.

112. Про затвердження форми протоколу про тимчасове затримання активів. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2001 року № 1412// Офіційний Вісник України.— 2001.— №44.— Ст. 1972.

113. Про порядок присвоєння реєстраційних номерів платників податків. Наказ Державної податкової адміністрації України від 3 серпня 1998 року № 380 // Офіційний Вісник України. — 1998. — № 36. — Ст. 1333.

114. Про реєстрацію податкових застав нерухомого майна. Наказ Міністерства юстиції України, Державної податкової адміністрації України від 7 лютого 2003 року № 9/5/59 // Офіційний Вісник України. — 2003. — № 8. — Ст. 325.

115. Пушкарева В. М. История финансовой мысли и политики налогов. — М.: ИНФРА-М, 1996. — 192 с.

116. Соколов А. А. Теория налогов. — М.: ООО «ЮрИнфоР-Пресс», 2003. — 506 с.

117. Соколов И. Н. Налоговые преступления: практика работы органов налоговой полиции и судов. — М.: ИД ФБК-ПРЕСС, 2002. — 320 с.

118. Соколовська А. М. Податкова система України: теорія та практика становлення. — К.: НДФІ, 2001. — 372 с.

119. 189Є. Соловьев И. Н. Как избежать ошибок при налоговом планировании. Налоговые санкции. — М.: Налоговый вестник, 2002. — 208 с.

120. Сутырин С. Налоги и налоговое планирование в мировой экономике. — СПб.: Полиус, 1998 — 576 с.

121. Тарангул Л. Л. Оподаткування та регіональний розвиток (теорія і практика). — Ірпінь: Академія, ДПС України, 2003, — 286 с.

122. Толкушин А. В. Налоги и налогообложение: Энциклопедический словарь. — М.: Юристь, 2001. — 512 с.

123. Тютюрюков Н. Н. Налоговые системы зарубежных стран: Европа и США: Учебное пособие. — М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2002. — 174 с.

124. Узагальнююче податкове роз'яснення положень пункту 15.3 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» у частині визначення терміну «надміру сплачені податки, збори (обов'язкові платежі)» та граничних строків їх повернення». Затверджене наказом Державної податкової адміністрації України від 25 квітня 2003 року № 197 // Налоги и бухгалтерский учет. — 2003. — № 38. — С. 4.

125. Черник Д. Г., Морозов В. П. Оптимизация налогообложения. – Учебно-практическое пособие. – М.: ООО «ТК Велби», 2002. – 336 с.

126. Юткина Т. Ф. Налоги и налогообложение: Учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 576 с. – (Серия «Высшее образование»).

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «ІНЖЕК»

ПРОПОНУЄ

Міжнародний менеджмент: Навчальний посібник / І. О. Піддубний, І. Е. Астахова, Л. М. Бондаренко, Н. М. Лисиця, А. І. Піддубна, Т. О. Резнікова, С. І. Стахорська / За редакцією проф. І. О. Піддубного.— Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004.— 252 с. Укр. мова

Міжнародний менеджмент – відносно нова галузь наукових знань для вітчизняних фахівців. Але проблема в її опануванні сьогодні із суто наукової перетворилася у гостро практичну. В умовах, коли Інтернет і веб-технології все більш перетворюють увесь світ у «глобальний кіберпростір», будь-яке підприємство сильно ризикує бути знищеним не тільки ближніми конкурентами, а й тими, які знаходяться далеко за межами України.

Висвітлити, з урахуванням традицій вітчизняної науково-педагогічної школи, потреб і специфіки української економіки, теоретико-методологічні засади та методико-практичний інструментарій управління міжнародним бізнесом – головна ціль авторів посібника «Міжнародний менеджмент».

За змістом посібник охоплює усі елементи організації навчального процесу з дисципліни «Міжнародний менеджмент», яка є складовою навчальних планів підготовки фахівців з економічних спеціальностей у вищих навчальних закладах України.

В основу посібника покладено курс лекцій з міжнародного менеджменту, який пройшов апробацію протягом кількох років викладання у Харківському державному економічному університеті.

Рекомендується для магістрів (студентів) і слухачів вищих навчальних закладів економічної освіти, підприємців, менеджерів та вищого управлінського персоналу підприємств, науковців й усіх тих, хто цікавиться проблемами управління сучасним міжнародним бізнесом.

Колодізєв О. М., Чмутова І. М., Губарева І. О. Фінансовий менеджмент у банках: концептуальні засади, методологія прийняття рішень у банківській сфері:

Навчальний посібник.— Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004.— 376 с.

Посилення конкуренції в банківському секторі вимагає фундаментальних і глибоких знань в області менеджменту взагалі і фінансового менеджменту, зокрема, отже і відповідної підготовки фахівців з банківської справи. В навчальному посібнику запропоновані лекції, плани семінарських занять, питання для дискусій, навчальні завдання. Вивчення дисципліни передбачає самостійну роботу студентів, тому в навчальному посібнику наведено питання для самостійного опрацювання, теми рефератів та задачі для самостійного розв'язання.

Дисципліна «Фінансовий менеджмент у банках» є базовою для підготовки спеціалістів та магістрів економічних спеціальностей. Вивчення даного курсу має великий теоретичний та практичний інтерес і може бути корисним з точки зору подолання суб'єктивних факторів, перешкоджаючих розвитку банківського сектору України.

Навчальне видання

ІВАНОВ Юрій Борисович

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Частина 2

Оподаткування фізичних осіб

Частина 3

Податковий менеджмент

Навчальний посібник

Підписано до друку 18.11.04 р. Формат 60 × 84/16.Папір офсетний.
Гарнітура NewtonС. Друк ризографічний. Ум.-друк. арк. 19,0.
Обл.-вид. арк. 22,6. Наклад 500 прим. Зам. № 34-1.

Видавничий Дім «ІНЖЕК». Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
України суб'єктів видавничої діяльності ДК № 1219 від 03.02.2003.
61052 Харків, а/с 81. Тел.: (057) 732-09-59, 703-40-21.
Надруковано у ВД «ІНЖЕК»,
м. Харків, пр. Гагаріна, 20